

RUNE ENGELBRETH LARSEN

DET NYE **HØJRE** I
DANMARK

Det nye højre i Danmark

© 2012 Forlaget Dana og Rune Engelbreth Larsen

ISBN 978-87-993219-5-7

Ebog (udkom som bog fra Tiderne Skifter i 2001)

[Forlaget Dana](#), Søndergade 4, 1.t.h., 8000 Aarhus

Til Uta, min elskede hustru.

»Er selve Jorden et Fnug i Verdensaltet, hvad gør det da, at Danmark kun er et Fnug paa Jorden! Vi dyrker Landet med den Alvor og Andagt, som man nærer for sit Hjem. Og fremdeles: Dersom alt det Hellige er verdsligt, saa er til Gengæld det Verdslige helligt. At staa paa Naturens Grund er at staa paa hellig Grund. I Bønder! Jorden er os hellig. I Arbejdere! Arbejdet er os helligt. Selve Opdragerkaldet er et helligt Kald; thi Ungdommen er os hellig. Barndommen er os hellig. Vuggen er mere hellig end Alteret, og den er det, ligegyldigt om Barnet deri er ægte eller ej. Vort Syn gaar da dybere og er mere omfattende end Højskolernes. Men vi har kun gode Følelser for dem. Højskolernes Lysgud er Loke, der efter Grundtvigs Opfattelse var en nordisk Alf, hvis Navn betyder Lue. Lun og moderat, som han var, fik han Ry for Snedighed, stod sig godt med Freja; thi som Grundtvig siger: 'Snildheden er Damernes naturlige Medhjælper'; derfor stod Frejas Fjederham stadig til hans Tjeneste. Han saas ogsaa tidt i Fællig med Krigsguden Thor og gjorde mange Farter med ham. Vor Lysgud derimod er Prometheus, der stjal Ilden fra Himlen og bragte hele Menneskeheden Lys. Dog Frihed for Loke saa vel som for Prometheus! Frihed for nordisk Oplysning som for almenmenneskelig Kultur! Bønder, Arbejdere, Studenter! Det ny Aarhundrede er kommet. I det vil vi bygge det ny Danmark.«

Georg Brandes

Forord

Denne bog præsenterer et kritisk signalement af Det nye højre i Danmark. Med betegnelsen »det nye højre« mener jeg *toneangivende enkeltpersoner og bevægelser, der eksplicit bekæmper den multikulturelle samfundsudvikling til fordel for »dansk kultur« og »danske værdier«.*

Inden for denne definitions rammer behandles Søren Krarup, den Danske Forening, Dansk Forum, Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet.

At Socialdemokratiet afviger mere fra de øvrige, som jeg under ét vil betegne som »nationalkonservative« aktører, end disse afviger indbyrdes, turde være indlysende, ikke mindst af historiske grunde. Men også i kraft af at Socialdemokratiet både politisk og retorisk er mere tilbageholdende i hævdelser af en homogen kulturel »danskhed« og en erklæret bestræbelse på at fremhæve denne på bekostning af alle andre nationale, religiøse og etniske tilhørsforhold, der er repræsenteret i Danmark.

Det er ikke desto mindre en af bogens påstande, at Socialdemokratiet siden begyndelsen af 1990erne i stigende grad har udviklet sig i en retning, der i lighed med f.eks. Dansk Folkeparti eksplicit bekæmper den multikulturelle samfundsudvikling og derfor er blevet så tilpas beslægtet med de nationalkonservative aktører, at der er grund til at belyse partiet i dette, fælles perspektiv.

Jeg skal ikke argumentere særskilt herfor på nærværende sted - bogen i almindelighed og kapitlet om Socialdemokratiet i særdeleshed må bære argumentationen for relevansen og holdbarheden af denne sammenstilling.

»Det nye højre« i den betydning, jeg her lægger for dagen, eksisterede ikke i Danmark for tyve år siden, i hvert fald ikke i nævneværdigt omfang. Selv om f.eks. Socialdemokratiets første program vedtages i 1876, og til trods for at Krarups platform, Tidehverv har eksisteret siden 1926, kan de fællestræk, der i dag kendetegner kampen mod den multikulturelle samfundsudvikling, selvfølgelig udmærket forene bevægelser, som går tilbage til en tid, hvor ingen drømte om et multikulturelt og multietnisk Danmark, og hvor der derfor også kun få eller ingen fællestræk var bevægelserne imellem.

Hvorfor betegnelsen »det nye højre«?

For det første fordi kampen mod den multikulturelle samfundsudvikling af naturlige grunde er ny, eftersom indvandringen, der har aktualiseret problematikken, først for alvor har sat sit præg på samfundet de seneste tyve år. Derfor »det nye højre«. Og for det andet fordi vægten på de nationale kulturværdier pr. natur er af konservativ karakter. Derfor »det nye højre«.

At de traditionelle, politiske skel »højre« og »venstre« imellem i øvrigt er i opbrud, er så noget andet - helt nye politiske forhold, f.eks. indvandringen, den europæiske unionsudvikling og globaliseringen

har skabt nye politiske konstellationer på kryds og tværs af de klassiske, politiske modsætninger.

Men med forbeholdene in mente må det dog stadig væk hævdes at være altovervejende meningsfuldt at orientere den politiske vifte i det klassiske venstre/højre-spektrum.

Øvrige nyere partier og bevægelser til højre, som f.eks.

Fremskridtspartiet, Frihed 2000 og foreningen Dansk Kultur har nok markeret sig med synspunkter, der ligner eller i Mogens Glistrups tilfælde overgår »det nye højre« i kampen mod indvandringen, men da deres rolle har været relativt ubetydelig fra 1990erne og frem til i dag, har jeg undladt en selvstændig karakteristik af disse.

Så meget om bevæggrundene for begrænsningen af emnet og brugen af betegnelsen »det nye højre«.

Hensigten med bogen er at præsentere en grundig karakteristik af det nye højre baseret på programmer, artikler, bøger og udtalelser, fortrinsvis fra de behandlede bevægelser selv, for at give et nogenlunde præcist billede af udviklingen af den nye front i dansk politik, der orienterer sig i større eller mindre grad omkring hævdelser af en given, monokulturel opfattelse af »danskheden«.

Mit eget standpunkt, der løseligt kan beskrives som et håb om en humanistisk, multikulturel samfundsudvikling, som derfor står i klar opposition til de mål, som det nye højre opstiller, skal jeg ikke lægge skjul på her, endsige foregøgle er fraværende i de følgende fem kapitlers karakteristik af de pågældende bevægelser. Dels fordi jeg tror, at ingen alligevel ville være i stand til at præsentere en rent

beskrivende fremstilling, og dels fordi jeg tror, at læseren godt selv kan skelne mellem forfatterens indfald og udfald på den ene side, og de såkaldt nøgne kendsgerninger på den anden.

Jeg har dog bestræbt mig på en så høj grad af loyalitet som muligt i gengivelsen af den selvforståelse, de pågældende aktører selv lægger for dagen, ligesom jeg efter at have stiftet et ret grundigt bekendtskab med emnet nødvendigvis har måttet lægge afstand til enhver karakteristik af de nationalkonservative som værende »racistiske« samt til forskellige forsøg på at forhindre eller begrænse f.eks. den Danske Forenings og Dansk Forums ytrings- og forsamlingsfrihed.

Man må tilstræbe den samme redelighed over for sine politiske modstandere, som man helst så disse udvise over for en selv.

Den overordnede, humanistiske kritik har jeg samlet for sig i bogens efterskrift, der især stiller spørgsmålstegn ved det nye højres reference til »dansk kultur« og »danske værdier« i dagens politiske debat.

Jeg skal der forsøge at argumentere for, at det nye højre som sådan baserer sin »danskhed« på et i bedste fald stærkt selektivt og i værste fald virkelighedsfjernt grundlag, som imidlertid er blevet kørt i stilling med en dreven gennemtænkthed og stor polemisk dygtighed af især Søren Krarup, som har tilkæmpet sig langt større både direkte og indirekte politisk indflydelse, end sædvanligvis tilskrives ham.

Jeg skal endvidere forsøge at argumentere for, at især Socialdemokratiet har banet vejen herfor ved at sætte sig imellem to stole i indvandrerpolitikken. I stedet for at vælge klart side mellem humanismen og nationalkonservatismen har partiet på den ene side åbnet dørene for indvandringen og dermed det multikulturelle samfund, men paradoksalt nok samtidig benægtet og bekæmpet den multikulturelle virkelighed.

Denne selvmodsigende strategi bærer en stor del af ansvaret for, at de etniske minoriteter i stedet for i langt videre udstrækning at være integrerede medborgere på lige fod med alle andre i et humanistisk, multikulturelt samfund, tværtimod er blevet stadig mere marginaliserede og diskriminerede »fremmede«.

Det er mit håb, at nærværende bog kan medvirke til at sætte fokus på disse forhold i et kritisk og skarpt, men redeligt og sagligt signalement af denne udvikling og dens mulige perspektiver for morgendagens Danmark.

Om læseren under indtryk af den politiske alvor, der her søges afdækket, måtte blive ansporet til ord eller gerning af humanistisk gavn som modvægt til den nationale ensretning, der i stigende grad tegner den kulturelle dagsorden, har bogen tjent sit formål.

Det nye højre i Danmark er en bearbejdet og ajourført sammenskrivning af artikler, der har været bragt i tidsskriftet *Faklen*. Tak til Jakob Stensgaard for hjælp til research, og tak til *Faklens* redaktion i øvrigt for hjælp og gode råd undervejs.

Rune Engelbreth Larsen, 2001

Bortset fra få rettelser uden indholdsmæssig betydning og tilføjelsen af afsnittet »Om forfatteren« er der ingen forskel på manuskriptet i den trykte bog fra 2001 og nærværende ebog.

Rune Engelbreth Larsen, 2012

Kapitel 1. Søren Krarup

Vi aner, at vi er ved at skabe en beskeden danmarkshistorie og mumler indbyrdes om det. Der er ikke grund til at komme for højt op, men denne folkelige manifestation vil ikke blive uden følger. Den nuværende fatale flygtningelov kan ikke overleve stormen, hvad politikerne allerede er ved at forstå. Også fra Christiansborg tilgår der os oplysninger. Politikerne følger røret med opmærksomhed og ængstelse. Vil de danne parti? spørges der på Christiansborgs gange. Det aner os, at hvis vi ville, kunne vi komme i Folketinget med adskillige mandater. Samme anelse rumsterer nok i politikerne – ikke blot de borgerlige, men også blandt socialdemokraterne, hvis vælgere det i vid udstrækning er, vi hører fra. Lad dem blive i ængstelsen ...

Ordene er Søren Krarups. Det er efteråret 1986. Pastoren har indrykket en kvartsidesannonce i Jyllands-Posten, der opfordrer danskerne til at boykotte landsindsamlingen »Flygtning 86«, og nu strømmer sympatitilkendegivelser ind til præstegården i Seem ved Ribe.

»Jeg har sat mit telefonnummer i annoncen sammen med min adresse, og nu har stormen rejst sig. Vi kan ikke bestille andet end at sidde ved røret. Vi afløser hinanden, når vi skal have en smule mad i munden. Og det er lutter taknemmelige, ja formeligt befriede folk, vi taler med. Nogle græder ligefrem i telefonen.« (*En måned i efteråret*, s. 18).

Således skildrer Krarup dagene i slutningen af september 1986, hvor han indledte den kamp, som mere end noget andet formåede at sætte kritikken af flygtninge- og indvandrerpolitikken på den politiske dagsorden i Danmark. I denne lille bog blandes i dagbogsform løssluppen optimisme og afvæbnende lune med dreven og veloplagt polemik. Undertitlen slår dog det alvorlige anliggende an fra første side: *Rapport fra en borgerkrig*.

»Forjættende perspektiver« kalder pastoren udsigten efter den »borgerkrig«, han rejste dette efterår, og næppe nogen kan vel fortænkes i en let latter over den kejtede, men urokkelige selvbevidsthed, med hvilken Krarup iscenesætter sin entre på danmarkshistoriens tribune efter allerede et slægtled at have tordnet fra kulisserne.

Men i dag er det måske knap så entydigt, hvem der egentlig har latteren på sin side; vanskeligt er det at benægte den markant stigende gennemslagskraft, som Krarups synspunkter fra 1986 har vundet i de forløbne år i dansk presse og politik, alt imens hans position som den yderste højrefløjs grå eminence og chefarkitekt tegner sig stadig tydeligere.

Det følgende kapitel beskæftiger sig med denne ukuelige stridsmands karriere og kaster et nærmere blik på den verdensopfattelse, som med vedholdende kraft har drevet ham. Kan hænde, at vi samtidig får et indtryk af afgørende tendenser i morgendagens samfund, hvis de »forjættende perspektiver« af Krarups kamp også det næste årti vil præge Danmark med voksende styrke.

For at følge Krarup skal vi dog først et lille århundrede tilbage til opkomsten af den såkaldte tidehvervsbevægelse.

N.I. Heje: »Kristendom er døden, er korset«

På Danmarks Kristelige Studenterforbunds sommermøde i 1924 indleder næstformanden N.I. Heje (1891-1974) et hårdt angreb på den »sentimentalitet«, »påtagene gævhed« og »naiv pågående sjælesorg«, der kendetegner det kristelige ungdomsarbejde. I oktober 1926 søsættes tidsskriftet *Tidehverv* med Heje som redaktør, og det postyr, som er vakt, sprænger forbundet blot to år efter.

Tidehvervsbevægelsen finder sin inspiration i Kingos og Grundtvigs salmer, Kierkegaards opbyggelige skrifter og ikke mindst Luthers skrift, *De servo arbitrio (Om den trælbundne vilje, 1525)*.

Grundopfattelsen er, at mennesket i et og alt er synder over for Gud og som sådan bestemt til at besinde sig på den virkelighed, »i kald og stand«, som det nu engang er sat i. Derved bliver også det *nationale* så afgørende, noget, vi må tage på os, et folkeligt, historisk og sprogligt fællesskab som baggrund for vor danske identitet og Danmark som sådan.

Hovedmodstanderen bliver humanismen og alle former for idealisme, hvis formål netop synes at være at *forandre* den givne virkelighed, gøre op med »uretfærdigheden« i den ene eller den anden retning, for som Krarup skriver: Der »kan ikke skabes en evig retfærdighed ad politisk og social vej, hvor arvesynden er virkeligheden« (*Tidehverv* nr. 5, 1989).

Gud kan nå mennesket, mennesket kan ikke nå Gud. Retfærdighed og paradys skal vi derfor lade Gud om, det er ikke i menneskets hænder og hører slet ikke denne verden til. Er menneskets handlinger altid i synden, følger dog ikke deraf en passivitet – som Luther sagde til Melanchton i 1521: »Vær da synder og synd tappert, men tro og glæd dig stærkere i Kristus, som har sejret over synden, døden og verden.«

Det kristne næstekærlighedsbudskab står i direkte modsætning til menneskets tilbøjeligheder ifølge Krarup, eller som han skriver i en artikelsamling med en fra Luther inspireret titel, *Synd tappert*, næstekærligheden eksisterer simpelt hen ikke for mennesket: »... det hedder ikke at elske din næste som dig selv, men at elske din næste i stedet for dig selv. Så er umuligheden understreget. Så er der ingen smuthuller, slet ingen, for den selvforelskede, moderne farisæer i den danske offentlighed. Du skal det umulige, og det umulige hverken kan eller vil du gøre (...) Der er kun evangeliet, som siger: For mennesker er det umuligt, men for Gud er alle ting mulige. Altså er det kristelig børnelærdom, at næstekærlighed er Guds mulighed og Guds alene.« (S. 16f).

Næstekærligheden er det for mennesket umulige, som den enkelte ikke desto mindre skal tilstræbe i det givne og nære og derved som synder erkende sine begrænsninger og nødvendigheden af Guds nåde. Tidehvervs fader, N.I. Heje, et af Krarups store idoler, siger i en tale i november 1929: »Kristendommens tale lyder ganske usentimentalt som en ordre. Jeg skal stå i denne ordre og handle efter denne ordre, ikke for selv at opnå noget, men for at blive jorden tro, blive i sandheden, hvor denne ordre kan få magten. Gud skal

sejre, og Gud sejrede i Jesu liv derved, at Jesus døde. Kristendom er døden, er korset.« (*Dansk kultur*, s. 110f).

Tidehverv bliver efterhånden en ikke ubetydelig faktor på sidelinjen i dansk teologi. Martin Schwarz Lausten konkluderer i *Danmarks kirkehistorie*: »Det omsving, som skulle blive det mest betydningsfulde i dansk teologi i vort århundrede, startede således som et opgør i den kristelige studenterbevægelse, men det udvidedes snart til at blive et omfattende kristeligt og teologisk oprør.« (S. 303).

Og næppe nogen har forstået at udvide det som Krarup.

O.H. Guldberg: »Landets børn skal nyde landets brød«

Søren Krarup blev født i december 1937 i Grenaa. Hans far, Vilhelm Krarup var gammel modstandsmand og sognepræst med rødder i Tidehverv, og der er i ord og gerninger så fuldstændig overensstemmelse mellem far og søn, at Vilhelm Krarup offentligt har skrevet om sin søn: »Han er i alt, hvad han siger og skriver, min ægte søn.« (Ekstra Bladet, 17.7.95).

Mere berygtet end berømmet for sine hårde ord er denne søn, der udadtil kan virke utilnærmeligt kold, men om hvem det hedder i et portræt i Berlingske Tidende den 25.9.86: »De fleste, som kommer på nærmeste hold, bliver slået af modsætningen mellem hans venlige, næsten forekommende privatperson og den barske pennefører med det ufølsomme hjerte.«

Krarup debuterer som forfatter i 1960 med bogen *Harald Nielsen og hans tid*, bliver cand.theol. i 1965 og får ansættelse som sognepræst

i Seem samme år. Han er medudgiver af *Tidehverv* siden 1965, redaktør i 1984, og en utrættelig debattør i den offentlige meningsudveksling siden 1960'erne. Store dele af hans familie deltager i den offentlige debat og har også i forskellig udstrækning bidraget til *Tidehvervs* spalter, lige fra faderen Vilhelm Krarup og hans hustru, Anette Elisabeth Krarup, over søsteren Majken Frost til fætterten Jesper Langballe.

Fædrelandet skal værnes for fædrelandets og folkets, men først og sidst for Guds skyld. Men anslagene mod kristendommen og danskheden har været mange og fatale de seneste godt 200 år, begyndende med den franske revolution i 1789 – »sammenbruddet af alle værdier og af enhver lov, fordi mennesket er blevet sin egen lov og egen Gud«, som det hedder i *Det moderne sammenbrud*, en virtuos fremstilling af Krarups perspektiv på dansk og europæisk kulturhistorie de forgangne 200 år, og måske forfatterskabets hovedværk.

I Danmark begyndte det for alvor at gå galt med afskaffelsen af enevælden i 1848, i hvert fald hvis vi skal følge Krarups udlægning af to hovedpersoner i dansk åndsliv, Grundtvig og Kierkegaard. Grundtvig gik imidlertid aktivt ind i det nye folkestyre, ikke på partiernes vegne, men på danskernes – for Danmarks skyld. Krarup beretter herom for at sætte nutidens »liberale« forhold til »de fremmede« i relief.

I 1850 nedsættes et udvalg med Grundtvig som formand til at skønne om »den første folkelige meddelelse af den danske indfødsret«, som tilstedes ti personer. Her siger Grundtvig i en lang sætning, hvor det tilsyneladende er ham magtpåliggende at komme

omkring alt i én mundfuld: »Dersom jeg nu i dag skulle tale i mit eget navn ved meddelelsen af dansk indfødsret, den første folkelige meddelelse deraf til udlændinge, tale i mit eget navn, da måtte jeg vistnok som den gamle danske pennefører, som jeg nu eengang er, udbede mig tingets hele opmærksomhed for en dansk udvikling deraf, hvor sørgeligt og uforsvarligt det ville være, hvis den danske rigsdag, ligesom desværre regeringen hidtil over en overdreven, eller rettere en misforstået gæstmildhed eller verdensborgerlighed eller kristen-kærlighed, hvad man nu vil kalde de dyder, som man i al beskedenhed selv har tillagt sig, om man derover ville glemme den tørre og nøgne sandhed, som alle tider forkynder, at ethvert folk, der ikke sætter den højeste pris på sin arveret og indfødsret til sit fædreland og på sit modersmål, at et sådant folk, det giver nødvendigvis sig og sit modersmål og sin hele dannelse i de fremmede hænder, og må tage skade for hjemgæld, når det, som det altid hidtil er sket, og ventelig altid vil ske, når de fremmede opkaster sig til deres herrer og behandler dem omtrent, som tyskerne behandler slaver.« (Citeret af Krarup i Ekstra Bladet, 4.7.93).

Indføds- og arveret i national forstand er en milepæl for Krarup, »landets børn skal nyde landets brød«, som det var hensigten med indfødsrettens indførelse ved Ove Høegh-Guldberg i 1776. Og heri består en lige linje fra Guldberg til Grundtvig og fra Grundtvig til Krarup – i hvert fald fra den Grundtvig, som han kalder »den oprindelige Grundtvig«, for Krarup skelner mellem to slags grundtvigianere: »Der var dem, som orienterede sig ud fra den oprindelige Grundtvig, vækkeren i den danske kirke, ham, der havde spurgt, hvi Herrens ord var forsvundet af Hans hus, og som havde undsagt en overfladisk oplysningspræget rationalisme, og disse

grundtvigianere blev et salt i landet. Men så var der dem, der tog den humane, ja humanistiske Grundtvig til forbillede, ham, der fra 1832 gjorde 'ånden' og 'menneskeligheden' og ikke evangeliet til grundledet, og som med 1848 blev direkte politisk og prækede læren om 'frihed for Loke såvel som for Thor', og disse grundtvigianere blev sentimentaliserings og sværmeriets børn.« (*Det moderne sammenbrud*, s. 150).

Om evangeliet og danskheden må folkestyret værne. Folkestyrets indførelse betød da også folke-styre i en anden henseende end i dag, betoner Krarup – hverken partier eller medier havde endnu reelt overtaget magten. Folkestyrets betingelser smuldrede dog, som valgbarhedsbetingelserne til landstinget blev strengere under grundlovsrevisionen i 1866, og med indførelsen af forholdstalsvalgmanen i 1915 »befæstedes partiernes magt på folkets bekostning« (*Den danske nødvendighed*, s. 62).

Partiinteresser overtager, Grundlovens ord om, at folketingsmedlemmet alene er bundet af sin egen overbevisning, er i praksis tilsidesat, og Krarup ser resultatet af dette »partivælde« såvel i samarbejdspolitikken under besættelsen som i EU- og indvandrerpolitikken i dag.

Fremhævelsen af folket og den kristendom og danskhed, som for Krarup nødvendigvis må gennemtrænge folket, er forfatterskabets mene tekel: »Og hvor et dansk menneske er frelst af Guds ord, skal danskeren ved godt mod tage sin danske tilværelse op og være den tro. Kristendom og danskhed. Frelse og opgave. Troen på Gud og respekten for folket.« (*Den danske nødvendighed*, s. 18).

Disse få ord rummer som et koncentrat hele forklaringen på Krarups egentlige entre på den politiske scene i 1986.

Her begynder historien.

»Nej, ikke en krone!«

Ingen sag har optaget Krarup mere end indvandrer- og flygtningeproblematikken. Det er ikke svært at forstå hvorfor. Kristendom og danskhed forpligter: 1) Danmark er ikke flygtningenes og indvandrerens oprindelige, konkrete virkelighed, hvorved de netop ikke har taget deres udgangspunkt i den tilværelse, der var dem givet, »i kald og stand«. Og 2) de er sjældent kristne, men sågar hyppigt muslimer. Deres blotte tilstedeværelse – ikke mindst, selvfølgelig, hvor den er blivende – er således i Krarups øjne en trussel imod danskheden såvel som imod kristendommen.

Krarups eskalerende polemik imod flygtningeloven fra 1983 og politikernes »forræderi« når sit foreløbige højdepunkt i efteråret 1986. Dansk Flygtningehjælp søsætter Flygtning 86, en landsomfattende kampagne til hjælpearbejdet i flygtningelejre rundt om i verden, som skal kulminere i en landsdækkende indsamling den 5. oktober. Det viser sig imidlertid næsten umuligt at skaffe de nødvendige 50.000 frivillige indsamlere – så sent som den 2. oktober mangler man stadig væk 5.000 af de 6.000 nødvendige indsamlere alene i København.

To forhold er afgørende for Krarups modstand imod Flygtning 86. Danmark kan og skal ikke »frelse verden«, men besinde sig på det nationale, men dette synspunkt – og hvad det egentlig måtte

implicere – lader han taktisk i baggrunden. I princippet er han, siger han, »ikke modstander af at hjælpe flygtninge«. Hovedansvaret er nemlig modstanden mod *organisationen* Dansk Flygtningehjælp, der ifølge Krarup har bedrevet omfattende lobbyisme med det resultat, at asylpolitikens »åbne grænser« i sidste ende truer med at udslette den danske nation. En organisation, der nu er mulighed for at tage principiell, folkelig afstand fra.

Den 21. september 1986 opfordrer Krarup danskerne til at boykotte Flygtning 86 i en annonce i Jyllands-Posten under overskriften: »Nej, ikke en krone!« Her hedder det bl.a.: »Dette såkaldte hjælpearbejde har i de seneste år etableret sig som en stat i staten, der gennemtvinger lovgivningen i Folketinget, terroriserer den offentlige debat, dræner statskassen for millioner og opfører sig som en ridefoged blandt fæstebønder. Kan De huske sagen i Øster Højst? Kan De huske, hvordan Flygtningehjælpens formand kommanderede med de ængstede landsbyfolk? Og kan De huske, da Mogens Glistrup havde tilladt sig at sige sin mening, og samme formand, Thor A. Bak, kommenterede det. 'Bur ham inde!' hvædede formanden i pressen.«

Dansk Flygtningehjælp »har handlet som en besættelsesmagt i et fremmed land«, hævder Krarup og opmaler de dystre perspektiver for det multietniske Danmark, der nu tegner sig i horisonten: »Hvad Dansk Flygtningehjælp har forårsaget af ulykker i fremtidens Danmark, kan vanskeligt gøres op og skal ikke blive glemt. Er København en dansk by om 50 år? Kan danskerne fortsætte med at være et folk, når sprog, historie og religion ikke længere er fælles? Er det en skæbne som Libanons, der venter os – hærget af krige mellem uforenelige minoritetsgrupper?«

Præstegården i Seem kimes ned af folk, der ifølge Krarup formelig overfalder ham med taksigelser, opmuntring og støttebeløb til kommende annoncer mod Flygtning 86: »... hele tiden er det den mest rørende taknemmelighed og offervilje, der slår os i møde,« konstaterer han i *En måned i efteråret*.

Det er søndag den 21. september. Krarup er 48 år. Det er 450-året for den lutherske reformation i Danmark. Denne dag, denne begivenhed og denne mulighed er, hvad han gennem det meste af sit offentlige virke har kæmpet for, håbet på og længtes efter. Han har allerede manifesteret sig i den offentlige debat i et kvart århundrede og været sognepræst i næsten lige så lang tid – men Krarups politiske karriere begynder med en simpel annonce.

»I 1986 havde jeg faktisk et temmelig omfattende forfatterskab bag mig. Der er hele striden foregrebet. Der var slet ikke tale om nogen tilfældighed. Men det begyndte med en annonce i Jyllands-Posten søndag den 21. september 1986.« (*En måned i efteråret*, s. 8f).

Ekstra Bladet: »Den sorte præst fra Seem«

Krarups strategi er enkel, men effektiv. Kampagnen mod Flygtning 86 er kun anledningen til et opgør med flygtningeloven fra 1983, der »har ophævet vores grænse«, som det hedder i den næste annonce i Jyllands-Posten den 29.9. Og opgøret med flygtningeloven er tilsvarende kun anledningen til opgøret med hele det »Over-Danmark«, der har undermineret folkestyret ved at lovgive hen over hovedet på folket og kriminaliseret og stemplet den fædrelandskærlige ængstelighed for Danmarks beståen som »racistisk«.

Den menige danskers gryende modstandskamp står for døren, besættelsesmagt og kollaboratører skal »ikke blive glemt«, lover Krarup uddramatisk, men bestemt. Tiden er ikke inde til at uddybe implikationerne af dette lighedstegn mellem modstandsbevægelsen under besættelsen og modstanden imod flygtningepolitikken, men det er en »parallel«, som Krarup gentagne gange vender tilbage til, og som den yderste højrefløj siden skal overtage og dyrke med begejstring.

Få journalister interesserer sig reelt for Krarups ærinde og argumenter, og i alle aviser bliver han uden videre til modstander af at hjælpe flygtninge, skønt han har understreget det modsatte i sin annonce og opfordret til at sende penge til den Danske Afghanistankomité i stedet for til Dansk Flygtningehjælp.

B.T.s overskrift den 22.9., lyder: »Pastor Krarup på korstog mod flygtninge«. Ekstra Bladets leder den 24.9. er en uforbeholden støtte til Flygtning 86, der vender sig mod »pastor Krarup og hans yngel«, og et par dage senere er han blevet det »teologiske tågehorn« i en leder under overskriften: »Brækfølelser«. Snart er han fast »den sorte præst fra Seem« eller bare »Sorte Søren«. På Information tyr man til Bibelen og afslutter lederen »Krarups korstog« med ordene: »Han er besat af en ond ånd og ude af sig selv, hvorfor hører I på ham?«

Martyrrollen er gratis, og opbakningen fra almindelige danskere tilsyneladende betragtelig. »Jeg er ved at drukne i henvendelser. Jeg kan ikke sige andet, end at det er et lavineskred ...« udtaler han til Ekstra Bladet den 24.9.

Strategien virker over al forventning. Flygtning 86 har intet som helst med den hjemlige flygtningepolitik at gøre, og Krarup har for så vidt aldrig påstået andet; det er organisationen, der står bag, det er Dansk Flygtningehjælp, som angrebet retter sig imod. Indsamlingen til flygtningelejre rundt om i verden er kun en tilfældig, kærkommen lejlighed til at mobilisere modstanden, fordi det er de samme organisationer, som forestår denne, der har forestået den hjemlige »meningsterror«, som førte til flygtningeloven i 1983.

Krarups kritikere tager imidlertid på intet tidspunkt udgangspunkt heri, men bringer i stedet øjeblikkeligt sig selv i den position, som pastorens skaktræk givetvis har til hensigt: For det første tvinges de til selv at gøre Flygtning 86s internationale anliggende til ét stort udstillingsvindue for Krarups modstand mod den hjemlige asylpolitik; for det andet forærer de ham uden videre de lettjente propagandapoints, der ligger i, at den almindelige dansker, som har læst hans annonce, ganske enkelt kan konstatere, at Krarup bliver angrebet for at bekriige lige præcis dét, han ekspliciterer ikke at bekriige, hjælpen til flygtninge i nød; og for det tredje – og vigtigst – hele opstandelsen over annoncen bekræfter i ét og alt Krarups påstand om, at der reelt ikke er skyggen af folkelig opbakning bag flygtningepolitikken, eftersom hans modstanderes afgørende argument er en konstant gentagelse af, at støtten til Flygtning 86 *skam på ingen måde er en støtte til asylpolitikken i Danmark!*

Thor A. Bak, formanden for Dansk Flygtningehjælp, udtaler til Berlingske Tidende den 22.9.: »Det er nok rigtigt, at folk ikke er glade for flygtningestrømmen til Danmark, men så meget mere skulle de være villige til at bidrage til flygtningehjælpen, hvis opgave det er at hjælpe flygtningene ude omkring i verden.« Mimi Stilling

Jakobsen betoner i Ekstra Bladet den 26.9., at indsamlingen ikke er et spørgsmål om ens holdning til flygtningeloven: »Også de, der er dybt uenige med Danmarks nuværende flygtningepolitik og ikke ønsker at støtte den, kan derfor roligt give et bidrag.« Ekstra Bladets leder skærer det ud i pap den 30.9.: »... der er fidus i at støtte indsamlingen – for de, der via frivillige danske kroner får en rimeligere tilværelse et fjernt sted, kommer næppe til Danmark!«

Og dér smækker selvfølgelig fælden. I løbet af ugerne, inden indsamlingen til alverdens flygtningelejre overhovedet finder sted, har den udskældte sognepræst held til at transformere den til en uformel folkeafstemning om flygtnings asylmuligheder i Danmark og tilmed tvunget hele »Over-Danmark« til at bekræfte påstanden om den hjemlige flygtningepolitiks manglende folkelige opbakning i en sådan grad, at man anser det for at være strengt nødvendigt at undgå Flygtning 86s forlis pga. »misforståelsen« om kampagnens støtte til flygtninge i Danmark.

Ingen bemærker det, men blottelsen er eklatant og set i bakspejlet er sejren selvfølgelig dermed allerede i princippet Krarups. Flygtning 86 er i mere end en forstand blevet et spørgsmål om ikke at støtte asylansøgere i Danmark – på *begge* sider i striden.

»Jeg vil beskytte mit land og mit folk«

Jyllands-Posten skriver den 24.9.: »Landsaktion mod pastor Søren Krarup«. Kommunernes Landsforening, Industrirådet og LO finansierer helsidesannoncer til støtte for Flygtning 86. Kommunernes Landsforenings formand, den århusianske borgmester Thorkild Simonsen udtaler ligefrem, at »Søren Krarups

kampagne er småracistisk«. En udtalelse, borgmesteren kommer til at fortryde, da Krarup senere får rettens ord for, at den er injurierende.

Samme borgmester, som i parentes bemærket et tiår senere skulle foreslå særlige lejre uden for Århus, hvortil byens somaliere kunne tvangsflyttes, og hvorfra de kunne udskibes direkte til det Somalia, de er flygtet fra; samme borgmester, der som indenrigsminister i 1998 designede og gennemførte en ny udlændingelov, som afskaffer flere elementer i det lighedsprincip mellem indfødte danskere og indvandrere/flygtninge, som netop Krarup har krævet det før, under og efter, at hans kampagne i 1986 blev kaldt »småracistisk«.

Komiteen mod Flygtningeloven nedsættes i løbet af få dage og består foruden initiativtageren Krarup af følgende medlemmer: Dr.phil. Sune Dalgård (historiker og senere redaktør af Den Danske Forenings medlemsblad, *Danskeren*), sognepræst Jesper Langballe (fast skribent i *Tidehverv* og flittig skribent i *Danskeren*), sognepræst Olav Lilleør (ligesom Krarup og Langballe fra Forældrenes Børnekommission), seminarieadjunkt Steen Steensen (flittig skribent i *Tidehverv*) og Jens Toldstrup (tidligere nedkastningschef for modstandsbevægelserne i Jylland).

På komiteens første møde morer man sig over pressens opstandelse. Krarup skriver: »Midt under vores samtale kom værten ind i konfirmandstuen. Han havde været i byen og taget B.T. med sig hjem, som han nu holdt op for os. Med kæmpetyper stod på forsiden: 'Mordtrusler mod Krarup.' Toldstrup tog cigaretten ud af munden og sagde: Det var sgu det bedste, der kunne ske, hvis de fik ram på ham, så var sejren vundet! Jeg mente nok, den kunne vindes

på anden og heldigere måde, og således hyggede vi os hver især.«
(*En måned i efteråret*, s. 62).

Ingen avis lægger Krarup for had som Ekstra Bladet. Avisens forside proklamerer den 24.9. om landets regent, der er protektor for Flygtning 86: »Margrethe tromler den fanatiske Krarup«. Anne Marie Steen Petersen bidrager med en usædvanlig grovkornet karikatur af Krarup med Ku Klux Klan-folk og et brændende kors i baggrunden. Chefredaktionen finder den så god, at den bringes to gange. Ekstra Bladet interviewer tillige en lang række kendte personer, som tager utvetydigt afstand fra »Sorte Søren«.

F.eks. siger Søren Strømberg: »Søren Krarups ondskab mod menneskene er værre end 58.000 rockere til sammen.« Margrethe Auken udtaler: »Jeg kender Sorte Søren og havde egentlig besluttet, at han aldrig mere skulle få sat gang i min adrenalin igen. Men det her er for groft. Han repræsenterer afskummet, dem, der skriver svinske breve og laver sjofle telefonopringninger.«

Oven på disse dybsindigheder fremstår Krarup næsten behageligt afdæmpet og ligevægtig, selv når han højtravende udtrykker sin mission: »Jeg vil beskytte mit land og mit folk mod fremmed magtovertagelse, folkelig opløsning og hjemløshed.« (Politiken, 30.9.).

Sven Ove Gade: »Krarup er autoritær helt ind i sjælen«

I Ekstra Bladet den 26.9. hedder det: »Måske har Ekstra Bladets chefredaktør Sven Ove Gade givet den bedste karakteristik af Søren Krarup i en anmeldelse af Krarups bog, *Det moderne sammenbrud*.

'Søren Krarup er autoritær helt ind i sjælen og vil genskabe fortiden uden medfølelse for det lidende menneske ...'« Det oplyses sågar, at Sven Ove Gade selv har sikret sig et indsamlingsdistrikt og en raslebøsse den 5. oktober.

Kändisser står i kø for en raslebøsse. Ikke bare Ekstra Bladets chefredaktør, men f.eks. også Anker Jørgensen, Uffe Ellemann-Jensen, Lisbeth Schlüter, Birgit Meister, Mimi Stilling Jakobsen, Erik Wedersøe, Thorkild Simonsen, Morten Grunwald, Ole Ernst m.fl.

Mobiliseringen imod Krarup er uden sidestykke. Tre dage i træk indrykker LO og DA og 12 andre arbejdsmarkedsorganisationer fælles helsidesannoncer i syv dagblade til støtte for Flygtning 86. En lang række præster, nonner og menighedsrådsmedlemmer fra Folkekirken, den Katolske Kirke, Metodistkirken og Baptistsamfundet indrykker annoncer, hvori de tager skarpt afstand fra Krarup. Dansk Flygtningehjælp indrykker løbende helsidesannoncer. Der bliver indgivet officielle klager over Krarup til Ribes biskop og landets kirkeminister. 350 kendte kunstnere tilbyder gratis optræden til fordel for Flygtning 86 i dagene inden indsamlingen. Staten støtter indsamlingen med et millionbeløb. Kommunerne laver støttearrangementer for et millionbeløb. Samtlige dagblade støtter Flygtning 86. Og til sidst lykkes det efter daglige nødråb at få hvervet 40.000 frivillige til den store dag, den 5. oktober.

Næppe nogen sinde tidligere har så mange partier, medier, organisationer og kunstnere i Danmark været så enige om noget som helst.

Over for dem står en præst i Vestjylland. Krarup synes komplet isoleret, omringet og chanceløs. Men i Seem præstegård strømmer penge og breve fortsat ind fra dem, som Krarup kalder de »menige danskere«. Den, der står oprejst i strid modvind, er som altid ualmindelig svær at komme udenom.

Aviserne bringer dagligt nye historier om asylansøgernes store pres på den danske grænse, f.eks. skriver Jyllands-Posten den 22.9.: »Presset på asylcentre i Danmark er i de seneste døgn vokset så alarmerende, at Røde Kors betegner situationen som den værste nogen sinde.« Dagen efter lyder en overskrift i Berlingske Tidende: »Rekord: 1.700 flygtninge i denne måned.« Berlingske Tidende oplyser den 26.9., at Dansk Røde Kors ifølge generalsekretæren har mistet 15.000 medlemmer i løbet af 1986, medlemmer, som har udmeldt sig i protest mod flygtningene i Danmark ...

Mens Krarup således vanskeligt kan undgå at se sig som rette mand på rette tid og sted, forbereder han sin næste trumf: En underskriftsindsamling mod flygtningeloven og flygtningepolitikken. I nye annoncer hedder det om flygtningeloven: »Den betyder, at enhver fremmed, der stiller ved den danske grænse og siger asyl, er omfattet af danske retsgarantier og har krav på at komme ind i landet, mens hans sag pådømmes – og de fleste får lov at blive. Princippet er selvmorderisk.« Endvidere oplyses det, at annoncen er »betalt af det danske folk«, men Politiken betinger sig en ændring, så det i stedet ender som: »Denne annonce er betalt af menige danskere.« Berlingske Tidende og B.T. nægter pure at bringe den.

I mellemtiden er det blevet den 5. oktober. I mange henseender en afgørelsens time for Dansk Flygtningehjælp, for Krarup – og for

dansk flygtningepolitikks fremtid.

Thorkild Hansen: »Vi kan godt nøjes med at hjælpe, fordi det er i vores egen forbandede interesse«

Søren Krarup modtager 600.000 kroner fra »menige danskere« til sin kampagne mod Flygtning 86. Beløbets størrelse negligeres fra alle kanter – det skulle altså være hele »det tavse flertal«, som Krarup hævder at repræsentere? »Kun« 600.000 kroner.

Nu er det Flygtning 86s tur. Presse, organisationer og myndigheder har lanceret arrangementer og annoncer i et omfang, det vist endnu aldrig er set hverken før eller siden for nogen enkeltstående begivenhed, når undtages valg og folkeafstemninger. Paul Hammerich leverer en sidste tilbagelænet ironiseren over Krarups »tavse flertal« i Politiken den 5.10.: »Og dagens indsamlere kan godt rasle gennem gaderne på roligan-manér og synge: *Det tavse flertal er et tegneseriehold, et tegneseriehold, et tegneseriehold ...*«

Krarup må smile, om nogen smiler: Hvem behøver venner med sådanne fjender på parnasset? Schlüter-regeringen, Socialdemokratiet og De Radikale forhandler just i selv samme uge om at stramme den flygtningelov, som Krarup har tordnet imod.

I dagens kronik i Politiken smider forfatteren Thorkild Hansen håndklædet i ringen på Krarups modstanderes vegne, dem, der havde alle odds på deres side, men så grueligt undervurderede en præst med en voksende del af befolkningen på sin. Thorkild Hansen skriver: »De er ikke ligesom os, de kommer fra en anden verden, hvor man har en anden kultur, og måske især en anden hudfarve

end hos os, og de bliver flere og flere.« En ny »folkevandring«, betegner Thorkild Hansen det og bemærker, hvorledes den slags altid ad åre har trukket krig og kaos i sit kølvand, før han afslutningsvist advarer: »Nu kommer de, og det vil de blive ved med, indtil det ender ligesom sidst. Medmindre vi foretager os noget (...) Vi behøver ikke hjælpe, fordi vi endnu engang er så gode. Vi kan godt nøjes med at hjælpe, fordi det er i vores egen forbandede interesse.«

Kast brødkrummer over bord, luk bovporten og kap fortøjningerne – Hansens humanisme er respektindgydende.

Og derpå kan 40.000 indsamlere tage over, og hvor indsamlerne slipper, overtager seks timers direkte transmitteret gallashow fra Tivolis Koncertsal til støtte for Flygtning 86 – et show, der er annonceret og omtalt i pressen uge- og dagevis i forvejen, men som alligevel må løbe af stablen uden at kunne melde udsolgt. Seks timer, hvor alle kan indtelefonere deres støttebeløb, mens et lyspanel følger de ti bedst placerede byers resultater i en fornøjelig konkurrence. Kvindelige ministre, politikere og kulturpersonligheder glitrer om kap, behørigt ledsaget af kavalerer i kjole og hvidt. Der er ikke sparet på noget. Nationale og internationale popstjerner. Et udstyrsstykke uden lige. En veliscenesat folkefest – og en vigtig sag.

Sent på aftenen bliver resultatet fejret. Danskerne bekender kulør. »Krarup og Co. raslet ud af banen,« lyder Ekstra Bladets forside dagen efter. »Flygtning 86 er blevet en bragende succes,« forkynder B.T.s leder. »Danskernes sympati væltede i går ind over

landsindsamlingen,« skriver Politiken. 41 millioner kroner er alt i alt kommet i kassen.

»Høvdinge uden indianere«

41 millioner mod Krarups 600.000. Raslet ud af banen?

Af det indsamlede beløb til Flygtning 86 er syv millioner kroner doneret af staten. Omkring det dobbelte er kommet ind gennem kommunale støttearrangementer inden indsamlingsdagen. Organisationer, virksomheder og kändisser har spædet godt til. *Medregnet* de offentlige tilskud og de store firmaers og organisationers massive opbakning har hver dansker i gennemsnit givet 8 kroner til flygtningelejrene rundt om i verden. Otte kroner.

»Høvdinge uden indianere« havde Krarup kaldt det »Over-Danmark«, han var oppe imod – og hånden på hjertet: Hvem kan benægte, at han i temmelig vid udstrækning havde ret?

Begejstringen er da også til at overse nedenunder de hurtige »sejrsmeldinger«. Vinderen af gallashowets top ti over byer med det højeste gennemsnit var Christiansø med 79 kroner. Ekstra Bladet spørger daværende statsminister Poul Schlüter, om ikke dét burde have været landsgennemsnittet. Statsministeren: Ingen kommentarer. Journalisten fremturer: »Er det viljen eller evnen det skorter på?« Statsministeren: Ingen kommentarer.

Mimi Stilling Jakobsen er mindre fåmælt og udtaler bittert: »Nu kan vi jo 'takke' en vis præst i Jylland. Jeg er sikker på, han har kostet millioner i dag. Jeg ønsker ham et stort, stort til lykke ...« Erik Wedersøe udtaler: »Det gode søndagsvejr betød jo, at masser af

danskere gik ud i stedet for at sidde og vente på indsamlerne.« Uffe Ellemann-Jensen udtaler: »Kronhjortene brøler i skoven, og folk er desværre ikke hjemme, når man kommer, men dem, der var, har da taget pænt imod mig.«

Kapitulationen er nærmest total. Men det officielle indtryk er en ubetinget, folkelig sejr.

Krarup indsamler endvidere små 50.000 underskrifter mod flygtningeloven på 14 dage, mens regeringen arbejder på at stramme den. En overskrift i Ekstra Bladet den 8.10., lyder allerede: »Nu trækkes flygtningebremsen.« En lille uge senere, den 14.10., mens lovforslaget behandles i allerstørste hastighed, opgør Information det endelige resultat af ikke mindst Krarups indsats de forløbne uger: »... hvorfor dette hastværk? Udlændingeloven er en uendelig kompliceret affære. Faktisk tog det et hurtigtarbejdende udvalg fem år at diskutere sig frem til to modeller for, hvordan udlændingeloven kunne ændres i 1983. Det er disse årelange diskussioner, der nu i et snuptag på mindre end en uge kræves fejlet af bordet. Hvis manøvren lykkes – og det afgør den socialdemokratiske gruppe her til formiddag – er der grund til at ønske ikke alene Pia Kjærsgaard, men også Søren Krarup til lykke.«

Manøvren lykkes. Og med stramningerne i 1986 indledes det evigt tilbagevendende stormløb mod Danmarks »åbne grænser«, som igen og igen fører stramning på stramning med sig århundredet ud – og intet tyder på, at det standser der. På få uger har Krarup skabt sig en politisk platform og en gennemslagskraft med langt videre konsekvenser, end nogen vist havde turdet gisne om, da en

beskeden annonce blev indrykket i Jyllands-Posten den 21. september.

Bortset fra Krarup.

Sven Ove Gade: »Kun få debattører har kraft. En af de få hedder Søren Krarup«

Ekstra Bladet forfølger pastoren året ud ved at udnævne ham som første kandidat til Årets Nytårstorsk. Det vinder ikke den genlyd, redaktionen utvivlsomt havde håbet – Krarup får 18 procent af stemmerne og bliver »kun« nr. 3. Måske har man satset på den forkerte hest?

Allerede under stormen mod Krarup har avisen været i forreste linje, når det gjaldt om med særlig emfase at vægte forskellen mellem flygtninge i Danmark og flygtninge i flygtningelejrene uden for landets grænser. Hvor langt er der egentlig fra den mand, som avisen har kaldt »hadets apostel«, og så til den mere end gryende holdningsændring, der lurder lige under den redaktionelle overflade?

I to årtier har Krarup været fast mand på Jyllands-Posten. Under Otto Lipperts og Laust Jensens redaktion har han nydt en stjerneposition, der imidlertid ikke forekommer ham så indlysende under de nye redaktionelle tider på den jyske morgenavis. I begyndelsen af 1988 må han sågar lide den tort at få returneret et debatindlæg, et svar på et gensvar.

Krarup indstiller omgående sin skribentvirksomhed på Jyllands-Posten. Han opfatter næppe heller chefredaktør Asger Nørgaard Larsens bemærkning den 7.2.88, som andet end en degradering, da

denne om Krarups »skrivepause« bemærker, at han da stadig væk har adgang til avisens spalter »på lige vilkår med andre meningsskribenter«.

I *Tidehverv*, marts 1988, forklarer Krarup sit syn på skilsmissen med Jyllands-Posten: »En sådan erklæret interesse i 'at give plads for flest mulige meninger', hvor en mening eller holdning dermed bliver et underholdningsbidrag, er ensbetydende med holdningsløshed, og på disse vilkår vil jeg og andre, der er uglest i medieverdenen eller hos den herskende kulturradikalisme, altid være udsat for illoyalitet og chikane. Det var heller ikke på sådanne betingelser, jeg skrev i Jyllands-Posten under Otto Lipperts og Laust Jensens redaktion. Her var forudsætningen for min skribentvirksomhed en saglig loyalitet – at bladet fandt mit arbejde væsentligt, fordi det i vid udstrækning bakkede min holdning op. Jeg er ikke sur over, at redaktionen nu har et andet forhold til mig og min virksomhed. Det er spillets regler.«

Imidlertid går der ikke lang tid, før Ekstra Bladets chefredaktør, Sven Ove Gade personligt opfordrer Krarup til i stedet at tage imod en plads på Ekstra Bladets hold.

Nu kunne man måske tro, at Krarup, der har tituleret Ekstra Bladet som »den patenterede godheds hoforgan« – hvilket er omtrent det værste stempel, han råder over – i utvetydige vendinger ville takke nej. Tilsvarende kunne man mene, at pastoren måtte se sig for god til at tage imod en fremstrakt hånd fra en mand som Gade, der offentligt har tilsvinet og forfulgt ham, som man kun på Ekstra Bladet er i stand til det, og som har ladet aftrykke karikaturer af Krarup i selskab med Ku Klux Klan ... Men Krarup kender spillets regler.

Krarp er alt, alt for begavet til at lade sådanne mellemværender stå i vejen, når en ny mulighed byder sig. Og om nogen ved selvfølgelig pastoren, at selv den mest skånselsløse forfølger kan blive slået af hesten blot for at tilbede, hvad han før så ihærdigt forfulgte.

Alt nag er en saga blot, og Krarp begynder som fast kronikleverandør – ofte flere gange om måneden. I november 1990 kalder avisen ikke længere Krarp for »hadets apostel«; Gade skriver derimod i en anmeldelse af pastorens bog, *Synd tappert!*: »Kun få debattører har kraft. En af de få hedder Søren Krarp. Jeg er derfor glad for, at Ekstra Bladet regelmæssigt kan bringe artikler af ham.« (Ekstra Bladet, 1.11.90). Han dadler dog Krarp for sin EU-modstand, men også denne uoverensstemmelse skal siden minimeres – i Krarups favør, om nogen måtte være i tvivl. Helt op til Gades afgang som chefredaktør i 2000 består dog lejlighedsvis uenigheder, f.eks. når Krarp korrekser Gade for »ufolkelige«, »overfromme og forlørne« synspunkter om at separere kirke og stat (Ekstra Bladet, 4.3.96), men generelt er ægteskabet lykkeligt.

I *Tidehverv*, april 1992, kalder Krarp kærligt Ekstra Bladet for »gadedrengen«: »Dem, der råber ukvemsord efter folk på gaden, ved man, hvor man har. Med dem, der under de uskyldigste miner og med hvide handsker på hænderne kvæler folk i stilhed, er det en anden sag. De ser pæne ud. Men jeg foretrækker gadedrengen. (...) Der er folk på Ekstra Bladet, jeg har fået respekt for. De har udvist saglig ærlighed og offentlig courage.«

I 1997 under Ekstra Bladets kampagne, »De fremmede«, kanoniserer Krarp nærmest hele chefredaktionen. Under overskriften »Mænd af mod« hedder det om Ekstra Bladets indsats:

»Der skrives pressehistorie i øjeblikket. Denne sandhedssøgende, uforfærdede journalistik er i pagt med det bedste i den danske tradition. Folkestyrets salt. Offentlighedens samvittighed. Folkets og sandhedens tjener.« (Ekstra Bladet, 23.4.97). Intet mindre.

Siden Krarups faste kronikbidrag til Ekstra Bladet tog sin begyndelse, har pastoren fået optaget ca. 200 kronikker i en og samme avis, hvilket vist er temmelig enestående i dansk pressehistorie – også hos Sven Ove Gade og gadedrengen.

I mellemtiden omstilles *Tidehverv* til de nye tider. I 1984 bliver Krarup redaktør. I maj 1988 udkommer det i ny opsætning, og i den ledende artikel, der i den anledning bærer tidsskriftets navn, fremhæver Krarup den redaktionelle linje: »Med udgangspunkt i kristendom og dankhed vil vi hævde det åndelige grundlag, som det menige folk her i landet lever på (...) I et samlet og forhåbentlig slagkraftigt arbejde vil vi gøre vort til, at det tidehverv, der foregår omkring os, også vil kunne vinde fodfæste i Danmark og give danskerne grund under fødderne.«

Ikke mindst gennem Krarup er dette perifere organ for en begrænset gruppe teologer i udkanten af dansk kirkeliv med tiden blevet et politisk talerør med voksende bevågenhed blandt presse og politikere. Her stigmatiseres kulturradikalisme og socialisme som Hitlers og Stalins totalitære brødre i ånden. Her hylides Churchill, Reagan og Thatcher, Harald Nielsen, N.I. Heje og Mogens Glistrup, og her er Georg Brandes det store dyr i den danske åbenbaring. Her tordner anmeldelser, artikler og prædikener mod indvandringen, EU og FN. Her skæres socialisme og nazisme over en kam.

Her støbes kuglerne.

Den Danske Forening, »et helt igennem hæderligt og anstændigt foretagende«

»Vil de danne parti? spørges der stadig på Christiansborg. Hvad er deres hensigt? Lad dem kun gisne og spørge,« skriver Krarup i *En måned i efteråret* ... En del af svaret får vi måske i 1987, hvor den Danske Forening dukker op på arenaen, delvist udsprunget af Komiteen mod Flygtningeloven og med Krarups deltagelse og store billigelse. Han begrænser dog sin virksomhed til enkelte artikler i foreningens medlemsblad, *Danskeren*, og som populær foredragsholder til flere af foreningens møder. På intet tidspunkt falder han for fristelsen til at gå ind i ledelsen, men forbliver menigt medlem. Hvorfor?

I Krarups univers er der til trods for en succesfuld kampagne i 1986 lang, lang vej endnu, før den »menige danskers« røst er slået igennem med tilstrækkelig styrke, og til at en bevægelse kan klare sig vedvarende og stabilt gennem skærene fra den massive og mistænkeliggørende modstand fra »Over-Danmark«. Men Krarup har utvivlsomt også øje for, hvor let både superliberalistiske højrefløjsoprørere og hel- og halvnazistiske sympatisører kan kompromittere et nyt, ambitiøst tiltag med særlig appel til højrefløjen, hvorfor det af politiske og taktiske grunde er afgørende at undgå Fremskridtspartiets kaos såvel som associeringen med ekstremistiske grupperinger, som pastoren kun har hån tilovers for.

Det synes oplagt, at Krarup skal se foretagendets muligheder an – der er heller ingen grund til at blive kaptajn på et skib, der ikke til

fulde har bevist sin sødygtighed.

Det skal vise sig at være en klog disposition.

Første nummer af foreningens medlemsblad, *Danskeren*, kommer på gaden i maj 1987 og ligger i direkte forlængelse af Krarups kampagne året før. Ærindet er det samme. Argumenterne er de samme. Lidenskaben er den samme.

I 1988 opmuntrer Krarup sine medkombattanter på deres hjemmebane: »Tab kun ikke modet, kære danskere, for der er slet ikke grund til det! Tingene går nu i den rigtige retning. Jeg har hele tiden sammenlignet oprøret mod indvandrerpolitikken og Dansk Flygtningehjælp med modstandsbevægelsen under besættelsen, og i dette perspektiv er vi nu ved at nærme os 29. august 1943.« (*Danskeren* nr. 2, 1988). Året efter skriver han om den Danske Forening: »Skulle jeg være højtidelig, vil jeg sige, at de er nutidens sande helte.« (*Tidehverv* nr. 5, 1989).

Foreningen møder imidlertid stort set samme modstand som Krarup i 1986. Men hvad Komiteen mod Flygtningeloven ikke havde i 1986, det har imidlertid den Danske Forening efter 1988: En verbal maskingeværrede midt i »fjendeland« – Krarup i *Ekstra Bladet*.

I *Ekstra Bladet* den 5.4.90, sammenligner han det officielle Danmarks foragt for den Danske Forening anno 1990 med det officielle Danmarks foragt for modstandsbevægelsen anno 1943: »Jeg kommer til at tænke på den skrivelse, Alsing Andersen, på Socialdemokratiets vegne, udsendte efter 29. august 1943, og hvori han rasede mod modstandsbevægelsen. Skældsordene ynglede på

hans læber. Han kunne ikke finde betegnelser nedsættende nok for dem, der havde fremkaldt bruddet med den tyske besættelsesmagt. Men et par år efter holdt han og Socialdemokratiet helt mund og gik i regering med modstandsbevægelsen og berømmede modstandsfolkene som helte. Nej, man skal ikke tro på alt, hvad der står i avisen. Man skal ikke tage den officielle forargelse for det sidste ord. Vinden kan hurtigt vende. De, der bagtales og forfølges i dag, kan blive berømmet i morgen eller i overmorgen.«

Om de forfulgte fortsætter han: »... det er et helt igennem hæderligt og anstændigt foretagende. Jeg er kun et enkelt menigt medlem, men har haft lejlighed til at betragte og beundre det mod og den uanfægtelighed, hvormed foreningens ledere har ladet sig overhælde med skidtspande, materielt og verbalt (...) Men de bliver ved, for der er kaldt på dem.«

»Nedlæg den Danske Forening«

Trods Krarups ihærdige håndsækning løber den Danske Forening konstant ind i skandaler. Nazistiske medlemmer, hemmelige konti og bombefremstilling er blandt historierne, der skæmmer »anstændigheden« i offentlighedens øjne, skønt omfanget af beskyldningerne er ude af proportioner, og skønt bestemt ikke alle journalisterne er lige hæderlige og anstændige i deres dækning. Men ledelsen er ikke uplettet og formår i det hele taget heller ikke at klare sig gennem skærene med samme sikre og upåvirkelige kurs som Komiteen mod Flygtningsloven under Krarups kommando i 1986.

Samtidig bæres foreningen dog oppe af en vis medvind, hver gang venstrefløjsaktivister forsøger at obstruere dens møder og således

momentant sætter forsamlings- og ytringsfriheden ud af kraft. Få tiltrækker sig sympati som en person, der fysisk forhindres i at sige sin mening, og få kan oprigtigt forsvare en så tåbelig fremfærd.

Som vi skal se nærmere på i næste kapitel, har den Danske Forening for så vidt tiden på sin side, idet modviljen mod antallet af flygtninge og indvandrere er konstant stigende både i befolkningen og blandt politikerne, men samtidig kan man ikke i længden profitere heraf grundet de mange skandaler, foreningen render ind i. Krarup er utvivlsomt blandt de første i foreningen, der ser det.

I *Danskeren* nr. 6, 1992, er en notits, der taler om »værnemageri« i forbindelse med dem, der arbejder for Dansk Flygtningehjælp. Det hævdes, at bygningen af nye modtagelsessteder for asylansøgere vil få antallet af disse til at blive endnu højere: »Medmindre nogen gør som under sidste besættelse. Det er allerede sket et par steder. Sodsværtede mure og et enkelt sted en brandtomt vidner om gryende modstand af mere håndgribelig art, end den af politikerne så tilsvinede Danske Forening præsterer. Som det hedder i den salme, modstandsfolkene gjorde til deres under den tyske besættelse: Kæmp for alt, hvad du har kært ...«

Indirekte billigelse af sabotage? Det er bl.a. sådanne uigennemtænkte træk, der med Krarups ord gradvis risikerer at gøre foreningen til »sin egen værste fjende«. Krarup skriver i sin førstkommende kronik i Ekstra Bladet den 7.1.93 om notitsen, at den »alt for nemt kan misforstås og misbruges, fordi den er tvetydig. Her skrives om værnemageri i forbindelse med dem, der nu tjener penge ved at bygge for Flygtningehjælpen, og så slutter artiklen på en sådan måde, at det er muligt at læse den som en skjult opfordring til

vold mod asylcentre. Det er ikke blot dumt. Det er også utilstedeligt og uanstændigt og i direkte modstrid med den Danske Forenings formål, som jo tager afstand fra vold og vil bruge ordet til at fremme sin sag.«

Der har sneget sig »uanstændighed« ind i den forening, som Krarup tre år tidligere kaldte »et hæderligt og anstændigt foretagende«. Det er ikke den eneste gang, pastoren føler det nødvendigt at gå i rette med foreningens ledelse og lægge afstand til dens dispositioner.

Senere er Krarup parat til at nedlægge foreningen, fordi den er blevet en belastning for sin egen sag. Under overskriften »Nedlæg den Danske Forening« skriver han i Ekstra Bladet den 9.7.97: »Jeg sagde nej til at tale ved den Danske Forenings grundlovs-møde i år, fordi jeg fandt mødet overflødig og i situationen skadeligt. Det ville modarbejde foreningens hensigt. Det ville skade kampen imod indvandrerpolitikken. Man kan finde det uretfærdigt og bagvendt, men forholdet er, at det er lykkedes at skandalisere Den danske Forening i en sådan grad, at foreningen nu er blevet indvandrer-lobbyens bedste våben.«

Uforskyldt er det ikke helt, for han tilføjer: »Foreningens ledelse har efter min mening været for ukritisk over for en række geskæftige, intrigante typer, der kom sværmende til.«

Den Danske Forening fortsætter imidlertid, og vi skal som nævnt kigge nærmere på den i næste kapitel.

Men i mellemtiden har den yderste højrefløj fået et nyt flagskib, der allerede i nogen tid har haft Krarups bevågenhed: Dansk Folkeparti.

Pia Kjærsgaard, »en gæv, ukuelig pige«

Krarup er forsigtig. Han lader sig ikke rive med af ethvert nationalistisk initiativ, om han så ellers måtte være enig i anliggendets hovedsigte – hvis ikke det har, eller med al sandsynlighed tyder på at kunne få opbakning i det danske folk, har man netop mistet det altafgørende udgangspunkt.

Af samme grund havde han f.eks. heller ikke megen fidus til Nationalpartiet Danmark, da det kom frem i 1990. Til Ekstra Bladet udtaler han den 2.3.90: »Det er folk, som slår politisk plat på befolkningens modvilje mod fremmedindflydelsen. Uanset om det er folk, jeg er enig med, fra den Danske Forening, der står bag partistiftelsen, så er det forkert at danne et politisk parti på det grundlag alene. Det er for snævert. Lige i øjeblikket er der mange, som i desperation kræver hurtige løsninger og ikke har den nødvendige tålmodighed til at afvente 'det lange træk', dvs. den seje kamp for, at vore synspunkter trænger igennem hos politikerne i de etablerede partier.«

Krarup har tålmodigheden. »Det lange træk« er, hvad han personligt har forestået et par årtier – indtil år 2000 uden at melde sig ind i et politisk parti. Nationalpartiet Danmark ønsker imidlertid ikke at vente længere – de tror heller ikke på Krarups muligheder som »folkets mand«. Til Ekstra Bladet udtaler en af initiativtagerne, Tage Abilgart: »Jeg siger tingene ligeud. Pastor Krarup er for intellektuel for de danske borgere. Derfor har vi lavet dette parti.«

Nationalpartiet Danmark har ikke fået nogen politisk betydning overhovedet.

I 1995 bryder Pia Kjærsgaard og en håndfuld ligesindede ud af et fremskridtsparti hærgnet af kaos og opløsning. De danner Dansk Folkeparti, som snart bliver et »etableret« parti uden hverken »landsbytusser« eller iøjnefaldende ekstremistiske medløbere, som har kendetegnet henholdsvis Fremskridtspartiet og den Danske Forening.

Krarrup erklærer tidligt sin støtte. I 1997 er han gæstetaler på partiets årsmøde. Det er ikke første gang, han er i denne rolle; han talte også til Fremskridtspartiets årsmøde i 1980, og begge gange er han betænkelig ved at engagere sig i partipolitik. Men ideen om »det lange træk«, den tålmodige venten på, at hans synspunkter »trænger igennem hos politikerne i de etablerede partier«, som han udtrykte det i 1990, synes måske alligevel at skulle justeres.

I sin tale til Dansk Folkeparti den 4.10.97, siger han: »... jeg mener, at Danmarks situation er blevet så fortvivlet, at en dansker bør se bort fra sine betænkeligheder og støtte dem, der vil støtte Danmark.« Indvandringen og unionsudviklingen i EU går fortsat alt for stærkt med fare for fædrelandets eksistens: »Indvandrerpolitik og EU hænger sammen. Som handske til hånd. Som økse og bødde (...). Hvilken ideologisk besættelse rider nutiden, hvor elementære forhold i menneskelivet som kærlighed til sit hjem og troskab mod sin slægt og folk kaldes for 'racisme' og søges gjort kriminelt?«

Krarrups tale modtages med jubel – det er den intellektuelle højrefløjs grand old man's blå stempel til et nyt parti, der er på vej frem. Jyllands-Posten dækker årsmødet og skriver dagen efter: »Pastor Søren Krarup, Seem, har gennem tiderne mødt megen modgang og kritik i politiske cirkler, men i går var han virkelig blandt venner. I en

tale til Dansk Folkepartis årsmøde i Vissenbjerg-Hallerne svingede han pisken over Danmarks udlændinge- og flygtningepolitik og den Europæiske Union. Var det ikke for partiets årsmødefest i aften, ville en del af de delegerede sandsynligvis have fortsat de stående klapsalver.«

Krarp kvitterer med et åbent brev til Pia Kjærsgaard, hvor han bl.a. skriver, at det var »hyggeligt at være gæstetaler« og roser årsmødet: »Jeg glædede mig over den gode stemning, der herskede, og de mange tiltalende mennesker, jeg mødte.« (Ekstra Bladet, 11.11.97).

Gentagne gange udtrykker Krarp sin støtte til Dansk Folkeparti i kronikker i Ekstra Bladet, ligesom han i sin tid gjorde det til den Danske Forening. Til folketingsvalget i marts 1998 formulerer han en annoncetekst i eget navn, der opfordrer til at stemme på Dansk Folkeparti: »... det er Danmarks eksistens, der står på spil (...) Derfor stemmer jeg på Dansk Folkeparti og håber inderligt, at mange, mange af mine landsmænd vil gøre det samme.« Dansk Folkeparti betaler annoncen.

Da Pia Kjærsgaard bliver udsat for et overfald på Nørrebro, bliver hun under overskriften »En gæv pige« den nye modstandsbevægelses fremmeste heltinde: »I denne situation, som i et historisk perspektiv må kaldes for en national katastrofesituation, er der en gæv, ukuelig pige, som har sat sig for at give det undertrykte folk mund og mæle og hævde dets ret til eget land. Hun hedder Pia Kjærsgaard ...« (Ekstra Bladet, 2.4.98).

Igen og igen benævnes hun »denne lille pige«. Hun er »sit undertrykte og kujonerede folks talsmand i dets folkelige

eksistenskamp, der minder kun alt for meget om sønderjydernes under fremmedherredømmet«.

Siden kvitterer Dansk Folkeparti ved at gøre Søren Krarup til deres repræsentant i Danmarks Radios bestyrelse. Partiet er tydeligt stolte over at få Krarup knyttet tættere til partiet. Dansk Folkepartis gruppeformand, Kristian Thulesen Dahl udtaler: »Vi har stor tillid til manden. Derfor skal vi heller ikke rende rundt og dirigere med ham. Vi ønsker at give ham meget lang snor, for han repræsenterer noget meget vigtigt i den danske samfundsdebat.« (Ekstra Bladet, 10.12.99).

Krarups første mærkesag bliver at få genindført traditionen om at afspille nationalsangen ved afslutningen af dagens programmer på DR. Nationalsangen blev droppet i maj 1970 efter beslutning i Radorådet, antageligt på forslag af den senere konservative statsminister, Poul Schlüter. For Krarup var der tale om, at man »likviderede« nationalsangen, som han i en kronik kalder »folkets identitet og selvforståelse«. Sammesteds fortsætter han: »Danmarks Radio, en public service-funktion, et arbejde i folkets tjeneste og til folkets gavn. Hvad skulle da kunne begrunde en afskaffelse af folkets identitet og selvforståelse? Med hvilken ret vil man kunne argumentere for at rive Danmarks Radio løs fra en dansk sammenhæng? Skal vi også afskaffe Dannebrog og kongedømmet?« (Ekstra Bladet, 8.5.00).

Bestyrelsen nedstemmer Krarups forslag om at genindføre afspilningen af nationalsangen med overvældende majoritet – og meget mere har man ikke hørt til pastorens gøren og laden i DR.

Men Krarup har sat sin lid til Dansk Folkeparti. Derfra må det endelige oprør komme, derigennem må fædrelandet rejses, og dertil må danskerne ile. Og pastoren iler. Han har gjort det før, men denne gang er hans udgangsposition mere konsolideret end nogen sinde.

»Mig i Folketinget?«

Krarups politiske kamp har unægtelig båret frugter. Hans argumenter og påstande gennem de forløbne tolv år genfinder vi f.eks siden i Ekstra Bladets ledende artikler med Sven Ove Gade som chefredaktør.

I 1986 afviste Gade ellers Krarups fortolkning af det kristne næstekærlighedsbudskab – som alene rettet mod den nære virkelighed – med ordene: »Lad være med at falde i svime over en forstokket præst, der har deponeret næstekærligheden i en dansk præstegård med tilhørende jorder.« (Ekstra Bladet, 2.10.86). I 1994 hylder chefredaktøren derimod den tyske forfatter Enzensbergers »fremragende bog«, Udsigt til borgerkrigen, og dennes begrænsning af næsten til naboen, helt i tråd med Krarup: »Selv kristendommen har altid talt om næsten og ikke om fjernesten.« (Ekstra Bladet, 24.7.94). Seks år senere anmelder han Krarups bog, Dansen om menneskerettighederne, og gengiver kritikløst Krarups budskab med sine egne ord: »Der er kun én næste, for der er i øjeblikket kun én, der er mig nærmest, og næste betyder en nærmeste.« (Ekstra Bladet, 16.8.00).

Intet begreb bliver som »Godheden« og »Godhedsindustrien« avisens hovedfjende i 1990erne og synonymt med institutioner og medier, som finder dansk flygtningepolitik mere end rigeligt

strammet, og også denne vinkel er Krarups, der sågar i *En måned i efteråret* kaldte Ekstra Bladet selv for »den patenterede godheds hoforgan«. Krarups idé med at parallelisere modstandsbevægelsen med højrefløjens modstand mod indvandringen samt kampen mod EU adopterer Ekstra Bladet også. I en leder under overskriften »Besættelse« hedder det, at »fjenden« er tilbage i »nye gevandter«: »Der gives en besættelse uden krig. Den lister sig ublodigt ind på os, tager umærkeligt magten over vores tilværelse, og magten over vores frihed som folkeslag. Europæismen og indvandringen er den nærværende trussel mod Danmarks frihed som folkeslag.« (Ekstra Bladet, 5.5.97). Tilmed bliver argumentationen sine steder så konservativt kristen, at den kunne have stået i *Tidehverv*, som da avisen f.eks. forarges over biskopper, der ikke modsætter sig homoseksuelle ægteskaber: »Hvorfor forsvarer de ikke med rank ryg det ægteskab, hvor mand og kvinde velsignes i kirkens ægteskabsritual med henvisning til Skabelsen ...?« (Ekstra Bladet, 24.5.97).

Henvisningen kunne også have gået til det Nye Testamente, der sidestiller homoseksualitet med »ondskab« og »mordlyst« og kræver dødsdom over homoseksuelle (Rom. 1,27ff). Krarup er mere tilbageholdende: »Der skal rigtignok ikke peges fingre ad homoseksuelle. På grund af deres handicap er de ulykkeligt stillede i livet, og der skal ikke peges fingre ad ulykkelige. Men disse handicappede skal på den anden side heller ikke kræve deres handicap gjort til noget normalt og rigtigt.« (Ekstra Bladet, 23.1.95).

Jo, pastoren har sat sine umiskendelige spor: I slutningen af 1980erne Ekstra Bladets yndlingsaversion, i slutningen af 1990erne svæver hans ånd over avisens ledere. I 1980erne var han en

fremmed fugl i det politiske danmarksbillede, i dag hædres han med stående klapsalver i Dansk Folkeparti. I 1986 havde han stort set alle de etablerede partier imod sig i sin holdning til asylpolitikken – i dag har hans agitation påvirket og ændret stort set alle de etablerede partiers holdning til asylpolitikken. I TV-programmet »Helt ærlig, mand« opnår Krarup den 10.9.98 sågar at danne par med socialdemokraten Mogens Camre, og de to kappes ligefrem om at overgå hinanden i kriminaliserende og mistænkeliggørende udtryk om indvanderne. Det tidligere så utænkelige parløb til trods ekskluderes Camre ikke fra Socialdemokratiet, han bliver end ikke modsagt af statsminister Poul Nyrup Rasmussen (da Camre selv vælger at forlade partiet til fordel for Dansk Folkeparti et halvt år senere, er den pågældende TV-udsendelse ikke anledningen, som vi skal se i kapitel 4).

Fra enmandshæren i 1986 over den Danske Forenings chefideolog og Ekstra Bladets husfilosof til Dansk Folkepartis grå eminence og et parløb med en markant socialdemokrat ... Tiden har ikke just været imod pastoren fra Seem.

Hvad bliver mon politikeren Krarups næste skridt?

Han venter på det rette øjeblik – eller måske: Det rette øjeblik rette mand. I en portrætbog udtaler han til Birgit Hageneier: »Jeg synes, man i Danmark begynder at skimte samme udvikling som den, der fandt sted i Frankrig i 50erne, hvor det parlamentariske system spillede fallit – det vil sige, det var brudt fuldstændig sammen – hvis ikke en mand af De Gaulles format havde kunnet samle landet og give det en styreform, der i højere grad gav regeringen magt, og på

den måde hindrede landet i at gå til grunde i partistridigheder.«
(*Søren Krarup – mod strømmen? Et portræt*, s. 50).

Mogens Glistrups mulighed i begyndelsen af 1970erne glippede, beklager Krarup: »Han havde jo chancen. Det var virkelig en ægte folkelig opstand mod en hovmodig, ufolkelig overklasse, der fandt sted i 1970ernes begyndelse. En historisk mulighed. Det er også tragisk for Danmark og danskerne, at den mand, der med megen kraft og oplagthed startede opstanden, var så fremmed for det afgørende i dansk folkelighed, at oprøret forvitrede i desperate og usammenhængende fægtninger af liberalistisk, økonomisk og efterhånden også privat art.« (*Tidehverv* nr. 8, 1989). Den stærke kristendom og hårde EU-modstand siger ikke Glistrup meget, og derved glider folkeligheden ham af hænde. Magthavernes »konkrete og historisk givne opgave« hedder nemlig ifølge Krarup »Danmarks eksistens og selvstændighed« (*Dansk kultur*, s. 18). Det er essensen af en politik i overensstemmelse med kristendommen. Længere er den ikke, og den politiker, der evner at leve op til dette, er slet og ret folkets og fædrelandets politiker.

Ikke et stort grundlag for et parti, skulle man synes, men alt andet – hvor nødvendigt det måtte være i en partipolitisk kontekst – er sekundært. Og det har i det mindste indlysende konsekvenser som kampen mod indvandringen og EU.

EU kan eksempelvis ikke forenes med »fædrelandenes Europa«, som Krarup skriver efter nej'et til Maastricht-traktaten i 1992: »Vi er jo ikke modstandere af et økonomisk og handelsmæssigt samarbejde i Europa. Vi ønsker det. Men vi er modstandere af en politisk sammenslutning eller union i Europa, og da denne politiske

union skulle føres ud i livet, sagde vi nej til den. Og herved gjorde vi i virkeligheden Europa en tjeneste. For forholdet er jo, at der er tale om to slags Europa – Romtraktatens og virkelighedens. Eller det katolske og protestantiske. Romtraktaten er skabt i det romersk-katolske billede med drømmen om een kirke, een pave, eet Europa.« (Ekstra Bladet, 22.12.92).

Siden Glistrup har dog ingen politiker med Krarups sympati opnået samme folkelige tilslutning. Dansk Folkeparti er måske den længe ventede afløser, den afløser, som den Danske Forening aldrig blev. Men kan Pia Kjærsgaard, »denne lille pige«, løfte denne store opgave?

Eller kan Krarup? Forestillingen er ham slet ikke så fremmed, som det måske kunne synes. Allerede i 1990 causerer han over den under overskriften »Mig i Folketinget?«: »... på vejen hjem fik jeg pludselig en idé: Du kan jo stille op som løsgænger ved næste folketingsvalg! Det er ikke, fordi jeg gør mig nogen forestilling om at kunne blive valgt. Det er heller ikke, fordi jeg har lyst til at blive det – selv om jeg ikke skal nægte, at jeg sommetider godt kunne tænke mig at bruge Folketingets talerstol til at sige noget og sprænge den vedtagne problemstilling. Men som en demonstration af, hvad folkestyret faktisk handler om. Eller for at kaste et helt andet og fortrængt perspektiv ind i vort politiske liv. Du kan jo stille op som løsgænger ved næste folketingsvalg med det ene formål at tale frit og uafhængigt for Danmarks interesse!« (Ekstra Bladet, 10.12.90).

Forbilledet er endnu engang Grundtvig – og dennes ord fra 1849 gør Krarup respektfuldt til sine: »Dette er, hvad jeg vil stride for, hvis jeg kommer paa Rigsdagen, thi jeg hører ikke og vil ikke høre til noget

andet Parti end hele det Danske Folk, og jeg har det Haab, at naar man kun virkelig kommer Folket i Tale, da vil alt gaae godt, og Tiden vise, at det var kun de Fremmede og deres Slæng, der gjorde Splid, og forhindrede Danskerne fra at faae det Hele indrettet efter deres eget Hoved og Hjerte ...« (Grundtvig: *Værker i Udvalg*, bd. 5, s. 295). Af samme grunde føler pastoren sig slet ikke hjemme i det traditionelle politiske højre/venstre-spektrum: »Jeg er hverken højre eller venstre. Jeg er mig selv.« (Ekstra Bladet, 15.9.93).

» ... jeg opfatter Dansk Folkeparti som en slags barn af mig«

Opfordringerne til at stille op til Folketinget er ikke udeblevet – heller ikke fra Dansk Folkeparti. Og endnu mangler den mand, der ikke som Glistrup er »fremmed for det afgørende i dansk folkelighed«, men på danskhedens kristne grund leder fædrelandet tilbage på rette kurs.

I august 2000 tager Krarup et nyt skridt.

Som det er fremgået, har han aldrig lagt skjul på sin meget aktive støtte til Dansk Folkeparti, men i sin lange karriere som sognepræst har han altid været af den overbevisning, at dette embede var uforeneligt med medlemskab af et politisk parti. Dette princip lader han imidlertid nu fare og begrundet sin beslutning således: »Dansk Folkeparti er mere en folkelig bevægelse end et politisk parti. Og Dansk Folkeparti er i den nuværende situation ikke blot nødvendigt, men uundværligt. De eneste på Christiansborg, der kan og vil sige det nej, der skal siges – til national selvudslettelse og til dansk selvdestruktion.« (Ekstra Bladet, 25.8.00).

Derfra er næste skridt ikke svært at forudse. Den 20. oktober meddeles det, hvad allerede har ligget i kortene en rum tid: Søren Krarup stiller op til Folketinget for Dansk Folkeparti.

Krarup ser det nu som sin *pligt* at opstille og iscenesætter det som en direkte følge af den strategi, han selv har lagt i et par årtier, hvor modstanden mod indvandringen er blevet paralleliseret med modstandsbevægelsens kamp under besættelsestiden: »Jeg betragter Dansk Folkeparti som en modstandsbevægelse, hvor jeg kan aftjene min nationale værnepligt mod det landsforræderi, som vi ser fra folketingspolitikkerne. De lukker hvert år tusindvis af nye flygtninge og indvandrere ind i vores land, samtidig med at bander af unge indvandrere hænger og terroriserer danskerne, og på den måde er de i gang med fuldstændig at afmontere vores land.« (Jyllands-Posten, 21.10.00).

Krarups fætter, der som nævnt også er aktiv i tidehvervsbevægelsen og den Danske Forening, sognepræst Jesper Langballe, er også blevet folketingskandidat for Dansk Folkeparti.

Dermed er samlet nogle af den nye nationalismes mest lidenskabelige og intelligente kristne bannerførere i det parti, som i forvejen er den politiske bærer af Tidehvervs ånd på Christiansborg.

Kombinationen Krarup & Langballe er unik i dansk politik. At Krarup er den store, intelligente strateg og »ideolog«, hvis personlige tilstedeværelse (man er lige ved at sige: inkarnation) kan forlene partiet med en målrettet jern(h)ånd, hvis lige Kjærsgaard & Co. i dag ikke kan leve op til, er én ting – men kombinationen Krarup & Langballe er i særklasse, og næppe andre end Søren Espersen,

Mogens Camre og Thulesen Dahl i Dansk Folkepartis ledelse, kan hamle op med denne intellektuelle duo, som sidst af nogen er vant til »partidisciplin«.

Hvad strategen Krarup savner i folkelig fremtoning og tale (men ikke på skrift), har Langballe så til overflod af gnistrende talegaver. De to fætre er ikke »politikere«, men lidenskabelige agitatorer med den fulde overbevisning om deres egen historiske mission, og intet som helst kan distrahere dem herfra, og intet kan intimidere dem; de kan ikke købes, og de er helt og aldeles hævet over ethvert »realpolitisk« forlig, så længe de ene og alene ser det som deres Gudsgivne opgave at frelse fædrelandet fra indvandring og internationalisering.

Pia Kjærsgaard har gjort et kup med denne oprustning – om hun i længden kan styre personligheder med en dynamisk selvbevidsthed, der er mange gange mere overbevisende og gennemslagskraftig end hendes egen, eller om Tidehvervs dagsorden med tiden ganske overtager partiet, må endnu stå ufortalt.

At Krarup i det mindste ser sig som en hel del mere end almindelig partisoldat, vidner denne udtalelse om: »... jeg opfatter Dansk Folkeparti som en slags barn af mig.« (Jyllands-Posten, 29.10.00).

Her slutter historien om Krarups politiske karriere foreløbig. Men fortsættelse følger utvivlsomt.

»Etnisk ligestilling i Danmark er slet og ret voldtægt mod danskerne«

Krarup er forsigtig – men taktisk behøver han egentlig sjældent at være. Han mener, hvad han siger, og siger, hvad han mener. Derfor

er der ikke noget at »afsløre«, ingen skjulte nazistiske sympatier og ingen racisme. Krarup mener ikke, at én race er andre racer overlegne, om overhovedet begrebet »race« giver mening, og han har lige så lidt tilovers for nazismen som for kommunismen. Det ville være både tåbeligt og forkert at påstå andet.

For Krarup står i Danmark imidlertid ét folk over andre folk, nemlig danskerne – ligesom f.eks. franskmændene står over andre folk i Frankrig. Dette er hverken racisme eller nationalisme, i hvert fald ikke om vi følger de leksikalske betydninger heraf; det er, hvad Krarup med stolthed vil kalde »fædrelandskærlighed«.

I almindelighed har »racisme« imidlertid en bredere betydning end den leksikalske, noget i retning af »diskrimination på baggrund af etnisk herkomst«. Derfor kan f.eks. hele 43 procent af den danske befolkning svare bekræftende på spørgsmålet om, hvorvidt de er »temmelig eller meget racistiske«, og yderligere 40 procent bekræfte, at de er »lidt racistiske« (Kilde: Aktuelt, 22.12.97). Det skyldes dog næppe, at 83 procent af befolkningen virkelig er mere eller mindre racistiske i den betydning, at de tildeler den danske »race« en alle andre definitivt overlegen status, men måske snarere, at de er på linje med Krarup, når han bifalder en *diskrimination* på baggrund af etnisk herkomst: »... at ville skabe etnisk ligestilling i Danmark er slet og ret voldtægt mod danskerne.« Danskerne bør juridisk, økonomisk og socialt stå over indvandrere og flygtninge – i *Danmark*.

Der er næppe tvivl om, at et flertal af den danske befolkning i dag har denne indstilling og dermed står bag centrale punkter i Krarups kritik af flygtninge- og indvandrerpolitikken, selv efter de forløbne års

hyppige stramninger, som især Socialdemokratiet har gennemført (og som vi skal se nærmere på i kapitel 5).

»Jeg vil opfordre alle til at afvise og sabotere dette foretagende«

Krarpur kan excellere i det vittige, det alvorlige og det absurde. Han kan imponere ved sin skarpsindighed og hæderlighed, og han kan trætte med sine gentagelser og sin menneskemistro, men man har næppe grund til at tro, at han ikke grundlæggende er oprigtig i sin gøren og laden.

Sjældent kan man fange ham i regulære misinformationer, bevidste eller ej, som f.eks. da han i Ekstra Bladet den 19.2.93, påstod, at de nazister, der forgæves forsøgte at få adgang til et møde afholdt af den Danske Forening, blot var »forklædte BZere«. »En undersøgelse kunne have afsløret bedraget,« hævdede Krarpur.

Det forholdt sig imidlertid således, at nazisternes formand, Jonni Hansen var til stede blandt nazisterne, og at TV2 både bragte billeder og udtalelser af ham i denne anledning, og hvor stor opfindsomhed man end tillægger datidens BZere, havde de næppe formået at klæde sig så godt ud ...

Til andre tider truer pastoren direkte med en modstandskamp, som bestemt ikke synes at begrænse sig til almindelig forenings- og udgivervirksomhed.

I *Tidehverv* nr. 2, 1992, skriver han om en kendelse mod den Danske Forening: »Civilretten i Gentofte har i en injuriersag afsagt kendelse om, at Den Danske Forening må kaldes racistisk og har

'forbindelser med højreekstremistiske kredse, herunder det danske naziparti'. Dommen er grotesk. For ikke blot har Den Danske Forening nedfældet i sine love, at ingen kan være medlem af foreningen, der har haft eller har forbindelse med nazismen. Den har også ekskluderet medlemmer, der skønnedes at have det.« Krarup sammenligner dommen med kommunistloven under besættelsen og tilføjer: »Hvis denne dom får lov at stå ved magt, rykker illegaliteten nærmere. Ligesom under den forrige besættelse.«

Måned efter skriver han: »Vi står utvivlsomt over for en periode med voldsomme og dramatiske begivenheder. Dette skændige forsøg på at voldtage det danske folk i dets eget hjem må og skal føre til en modstandskamp, hvor vi i troskab mod hele vores historie sætter os til modværge mod Danmarks undergang som dansk land.« (*Tidehverv* nr. 3, 1992). Heller ikke her røbes det, hvad der helt konkret ligger i denne »modstandskamp«.

Om »modstandskampen« og »illegaliteten« er væbnet sabotørvirksomhed eller ej, ekspliciteres ikke, og hvad det egentlig er for »voldsomme og dramatiske begivenheder«, som profeteres, søges heller ikke tydeliggjort. Men som vi har set, tager han kun et år senere afstand fra en notits i *Danskeren*, der kan læses som indirekte opfordring til sabotage mod modtagelseslejre til asylsøgere.

At Krarup dog næppe kan kaldes konsekvent, viser sig i 1997, hvor han tager en kritiseret politiassistent i forsvar: »Ingen tør tænke frit og tale højt. Således har de 'humanitære' snyltere fået deres vilje. Senest demonstreret i sagen om den arme politiassistent Uffe Larsen, der kom til at træde en tamilsk asylansøger over tæerne,

hvorved han fik Røde Kors til modstander. Det 'humanitære' Røde Kors! Det åh så godgørende Røde Kors! Ja, som har forfulgt en isoleret dansk politimand og fået ham jaget ud af sin stilling.« (Ekstra Bladet, 4.1.97). Straffen af denne politimand, som har vækket en tamilsk asylsøger på Københavns hovedbanegård ved elskværdigt at træde ham over tæerne og vride sin fod frem og tilbage, får direkte pastoren til at opfordre til sabotage mod Røde Kors: »Jeg vil opfordre alle til at afvise og sabotere dette foretagende efter denne fremfærd.«

Dertil er det altså kommet. Notitsen i *Danskeren* fra 1992, der, tvetydig, som den var, indirekte kunne læses som billigelse af sabotage, kaldte Krarup »dum«, »utilstedelig og uanstændig« – men her skriver vi 1997, og meget har øjensynligt forandret sig siden da.

Krarups kobling af modstandsbevægelsen og kampen mod indvandringen er ikke kun genial taktik, men inderlig overbevisning, der skal tages ganske alvorligt, selv om de mere drastiske »paralleller« kun sjældent kommer frem som her.

Selv Lars von Triers filmatiseringer af Morten Korch opfatter Krarup som et forvarsel om modstandskampen. I en kronik bedyrer han, at han har »den største sympati med von Triers baggrund«, nemlig opgøret med den kulturradikale familie, som fik filminstruktøren til at læse Morten Korch. Krarup ser von Triers filmatiseringer som en sejr for danskheden på linje med bl.a. sportsdyrkelsen: »Vi har jo i de senere år også kunnet møde den i anden forbindelse. Hvorfor har danskere f.eks. elsket fodboldslandsholdet og håndboldpigerne så højt? Hvorfor synger de så fuldtonende med på Der er et yndigt land ved landskampene? Hvorfor har alle fjernsynskanaler konkurreret

om at bringe gamle danske film, når de skulle tiltrække seere? Hvorfor denne folkelige interesse for Olsen-banden og Huset på Christianshavn? Naturligvis, fordi her møder vi Danmark, dengang det var Danmark. Dengang det var danskernes land. Dengang vi som en selvfølge var fælles om historie, kultur og identitet i dette land.« (Ekstra Bladet, 3.3.99).

Krarpur sammenligner situationen med alsangsbevægelsen under den tyske besættelses begyndelse, hvor man sang fædrelandssange i protest mod tyskerne, og fortsætter: »Det var en begyndelse. Først må man vide, hvem man selv er. Derefter kommer frihedskampen.«

Informativt er det imidlertid at bemærke, at den »illegalitet«, som Krarpur og hans ligesindede også flirter med i deres iscenesættelse af den ny »modstandskamp« og »frihedskamp«, for længst er blevet barsk virkelighed for et stigende antal afviste *asylansøgere*, som må gå under jorden for at undgå udvisning til en uvis skæbne (ifølge TV2-Nyhederne den 22.6.97, er hovedparten af de ca. 1.500 mennesker, som lever under jorden i Danmark, flygtninge, som ikke kan få asyl pga. stramningerne i asylpolitikken).

En modstandsbevægelse har vi skam også allerede; den sidder imidlertid ikke lunt bag skrivebordet på præstegårde og fantaserer om fædrelandskærlig dåd, og varsler ej heller »voldsomme og dramatiske begivenheder«, lige så lidt som den opfordrer til hverken våbenbrug eller sabotage, men kun til medmenneskelighed i det yderst konkrete og risikable arbejde med organiseringen af illegale opholdssteder til disse forfulgte mennesker. Et modstykke til Krarpur er her sognepræst Leif Bork Hansen, der om nogen har personificeret denne illegale kamp uden krudt og kugler, og i hvis

følgeskab ikke blot flere præster, men også det, Krarup kalder »menige danskere«, har trodset både Danmarks lovgivning og Krarups kristendom.

En enkelt gang har nogle behjertede mennesker, bl.a. fra den venstreorienterede ungdomsorganisation Rebel sågar også forsøgt at fjerne nogle meter pigtrådshegn omkring Sandholmslejren for at gøre opmærksom på den horrible tilværelse for de internerede asylansøgere; en tilværelse, som psykolog Jørn Nielsen i Politiken den 23.8.96, beskriver som præget af »usikkerhed, resignation, mistro, depression og afmagt« i en ventetid på op til otte år, hvor hele familier bor i et rum på 14-16 m². Men denne drastiske aktion skete i fuld dagslys og med hele pressens vidende og kan dermed naturligvis ikke måle sig med den heroiske og »rigtige« illegale indsats fra den nye nationale bevægelse, der manifesterede sig i sodsværtede mure og brandtomter, som Danskeren skrev og uheldigvis kom til at hylde i 1992.

»Hvem var det nu, der skildrede deres fjender som rotter?«

Pastoren er hurtigt ude, når nazistiske træk skal afsløres hos modstandernes propaganda. En tåbelig tegning i Politiken den 16.7.90 fremstiller nynazisterne som rotter, og Krarup kan trække pointen i land med behagelig omhu: »Hvem var det nu, der skildrede deres fjender som rotter og søgte at indgyde offentligheden et rent fysisk ubehag ved dem?« spørger han retorisk i *Tidehverv* nr. 2, 1992. I dag gør andre brug af finesser ved den nazistiske propaganda, forstår man, og med adresse til bemeldte tegning kan han afslutte: »Hvem er det, der ved hjælp af propaganda og

mediemagt søger at sætte jødestjerne på sine modstandere? Endnu mere konkret: Hvem er det, der fremstiller andre som rotter?«

Ja, hvem mon. Det kan være let at se splinten i sin broders øje, og endnu lettere i sin modstanders, men bjælken i sine venners – eller i sit eget?

I *Danskeren* nr. 5, 1996, anmelder Peter Neerup Buhl, der også er flittig skribent i *Tidehverv*, tegneserien *Kloro og de sorte rotter* som »en både sjov og tankevækkende tegneserie for børn i alle aldre«. Neerup Buhl gengiver handlingsgangen således: »Den handler om dyrene i Fredens Dal, som pludselig bliver invaderet af horder af sorte rotter. 'Fremad venner! Vi besætter denne dal og jager indbyggerne bort! ...' Kloro viser da sin ukuelige vilje til modstand med den mindeværdige replik: 'Jeg er flintrende ligeglad! Der skal mere end et par sortsmudskede ostegnavere til at skræmme mig bort!'«

Og for den, der ikke har fattet galoppen, tværer Neerup Buhl dens opbyggelige pædagogiske pointe ud: »Som haren Mimmer i et brombærkrat, fristedet midt i fjendeland, skitserede situationen over for Kloro og odderen Luffe: 'Vort mål er at forene alle rotternes modstandere her, så vi kan planlægge, hvordan vi skal besejre overmagten og fordrive rotterne!'«

Gæt selv, hvem der for Neerup Buhl er de sorte rotter, og hvem der er frihedskæmperne Mimmer, Kloro og Luffe i det aktuelle danmarksbillede.

Det er selvfølgelig blot en tegneserieanmeldelse, og Krarup fandt tilsyneladende ikke denne gang nogen grund til at opmale parallellen til nazisternes propagandabrug af rotter. Hvor forarget han end måtte være over Politikens karikatur af nynazisterne, undslår pastoren sig dog heller ikke selv for at bruge rottebilledet om sine politiske modstandere, som her, hvor han godter sig over alle dem, der tidligere støttede Tvind, men nu vender det ryggen.

Tvind sammenlignes med guden Svantevit fra Saxos Danmarkshistorie, den store, hedenske træfigur, som blev styrtet omkuld under Valdemar den Stores erobring af Arkona: »Kun rotterne løb ud af afguden. Det forekommer mig at være dette, vi oplever. De har alle sammen dyrket Tvind – de, der nu løber ud af gudehovedet og afsværges afguden og griber til en tvivlsom særlovgivning. De har vidst besked. Eller også har de ikke villet vide besked (...) Og nu kan uhyrlighederne ikke længere skjules, nu er misbrugerne for åbenlyse – nu er Svantevit styrtet, og så løber rotterne hid og did og skal bringe sig selv i sikkerhed.« (Ekstra Bladet, 30.5.96).

Hvad var det nu, pastoren skrev i *Tidehverv*, fire år tidligere? Åh jo: »Hvem er det, der ved hjælp af propaganda og mediemagt søger at sætte jødestjerne på sine modstandere? Endnu mere konkret: Hvem er det, der fremstiller andre som rotter?«

Kapitel 2. Den Danske Forening

Ser vi ikke i dag som dengang et overvældende flertal af vore politikere, som uanset deres uenighed om næsten alt andet kan finde sammen om det ene at samarbejde om at åbne vort land for fremmedes invasion og at samarbejde med de fremmede om deres etablering i Danmark som fremmede folkegrupper, der gradvis kan overtage danskernes fædreland, hvad enten nu besættelsen skal ske med fredelige eller voldelige midler. Igen kan politikerne påstå, at de er demokratisk valgte. Men giver det ret til at overlade landet til fremmede? Er dette næstekærlighed eller landsforræderi? Vil en ny modstandsbevægelse igen kunne sætte tingene på plads og vælte politikernes spil med landets og folkets frihed? Skal vi igen have tilbagevirkende love og retsopgør? Og vil de skyldige politikere da også denne gang have held til i tide at vende omkring og redde deres usle skind? Det afhænger måske af, om advarslen bliver forstået ...

Sådan hedder det i en leder med titlen »Advarslen« i den Danske Forenings blad *Danskeren* i 1989. Dengang var foreningen kun godt to år gammel.

Som vi siden skal se, er der meget, der tyder på, at en række af disse åbne spørgsmål efterhånden lader sig besvare temmelig entydigt i foreningens egne skrifter.

Den Danske Forening er utvivlsomt den forening uden for de politiske partier, der har fået mest medieomtale i Danmark igennem begyndelsen af 1990'erne, hyppigst er blevet udsat for forsøg på at

hindre dens ellers grundlovssikrede mødeaktivitet, oftest har været involveret i belastende skandaler og efterfølgende juridiske slagsmål, og som sjældnest har fået en upartisk behandling i pressen.

Obstruktion af forsamlingsfriheden, regulær censur over for annoncer og jævnlige bagvaskelser er tilbagevendende indslag i den Danske Forenings historie, der også af disse grunde hævder et slægtskab med modstandsbevægelsen under besættelsen. Et slægtskab, der atter og atter fremhæves i foreningens publikationer, og som bl.a. understreges af etableringen af en »kampfond« i 1995, hvis regnskab er lige så hemmeligstemplet som fondens konkrete brug, samt af en tilbagevendende insisteren på et kommende »retsopgør« med »landsforrædere« og »samarbejdspolitikere«, der tilsyneladende består af nøglefolk i humanitære organisationer og politiske partier, som på den ene eller anden måde bærer ansvaret for Danmarks »liberale« flygtningepolitik.

Ikke desto mindre insisteres der samtidig på at følge en »moderat« kurs: »... vor opgave er netop at være moderate og bredt dækkende.« (*Danskeren* nr. 1, 1988). Som vi skal se, fører modstandsretorikken imidlertid ikke altid til en lige utvetydig afstandtagen fra mere yderliggående bevægelser og personers bevidste »sabotage« af foreninger, virksomheder og institutioner med tilknytning til indvandrere og flygtninge, hvilket sine steder slører det »moderate« billede ikke så lidt.

I en status over den Danske Forenings virke 1989-90 søger Sune Dalgård da også at drage den endegyldige parallel til besættelsestiden ved at understrege, at der forestår en

modstandskamp i Danmark: »Det var svært at rejse modstandskampen for 50 år siden. Det er svært også i dag. Men der er kun én vej. Fremad.« (*Danskeren* nr. 2, 1990).

For Ole Hasselbalch, foreningens formand, er der ingen mellemvej i denne kamp – du er enten med eller imod, og den, der har taget stilling for den Danske Forening, men forbliver passiv, er lige så medskyldig i landets fordærv som den, der ikke har taget stilling eller har taget stilling imod, skriver han i kampskriftet *Viljen til modstand*: »Enhver, der censurerer, manipulerer eller lyver kendsgerninger væk, hvad enten det er af ond vilje eller for at redde sig selv, er medskyldig. Og det samme gælder enhver, der er passiv og sætter sig hen i sofaen og giver mig ret uden i øvrigt at gøre noget. (...) verden tilhører slet ikke dem, der ikke *tør*. Verden tilhører de aktive, dem, der vill!« (S. 70f).

Det er disse aktives kamp, som den har udspillet sig, siden de første skridt til den Danske Forening blev taget i 1986, dette kapitel kigger nærmere på.

»At sikre dansk kultur, sprog og levevis«

I slutningen af september og begyndelsen af oktober 1986 raser Søren Krarups kamp mod landsindsamlingen Flygtning 86 (se forrige kapitel). For første gang slår kritikken af flygtningepolitikken ud i lys lue og sætter dagsordenen i medierne – for siden at vende tilbage med jævne mellemrum, og altid med voksende gennemslagskraft.

Krarup danner Komiteen mod Flygtningeloven, hovedsageligt med folk fra kredsen omkring tidsskriftet *Tidehverv*, og i kølvandet på

mediebevågenheden begynder modstandere mod flygtningepolitikken så småt at organisere sig.

Den egentlige begyndelse finder sted på Hotel Admiralen i København den 7. oktober 1986. Her har fhv. dommer Ellen Larsen og fhv. overtoldvagtmester Georg Schjørmann indkaldt ca. 20 læserbrevsskribenter til et møde – fælles for dem alle er, at de i læserbreve har givet udtryk for kraftig modstand mod Danmarks flygtningepolitik, der opfattes som alt for liberal.

De følgende måneder følger en række møder, før man i Virumhallen den 18. marts 1987 stifter den Danske Forening, hvis styrelse ud over de to initiativtagere kommer til at bestå af formand, dr.med. & h.c. Johannes Clemmesen, dr.phil. Sune Dalgård og læge Bengt Andersen.

Den Danske Forening og Krarups komité mod flygtningeloven, der i november 1987 skifter navn til Komiteen mod Indvandrerpolitikken, ligner hinanden i mål og midler: Indvandringen skal standses og en repatriering iværksættes, så Danmark atter bliver en homogen nationalstat. Kampen herfor skal føres med ordet og inden for den gældende lovgivning i øvrigt. Et nært samarbejde mellem de to grupper indledes tidligt om dannelsen af fælles lokalkredse; man arbejder for samme sag og smelter i praksis sammen i den Danske Forening, og i løbet af få år er foreningens styrelse domineret af folk, der har gjort sig bemærket i kredsen omkring Krarup.

Sune Dalgård (fra Komiteen mod Indvandrerpolitikken) er med i styrelsen fra foreningens begyndelse, murer Poul Vinther Jensen (fra Komiteen mod Indvandrerpolitikken) bliver styrelsesmedlem fra april

1988, professor jur.dr. Ole Hasselbalch bliver styrelsesmedlem fra september 1989 og formand i 1990, og cand.mag. Peter Neerup Buhl (fast skribent i *Tidehverv*) bliver styrelsesmedlem fra februar 1993.

Styrelsen, der forbliver stort set uændret i det meste af 1990erne, består derudover af bibliotekar Harry Vinther, ekspedient Ellen Ewers og advokat Folmer Reindel, der alle bliver styrelsesmedlemmer mellem 1989 og 1991. Siden træder Ellen Ewers og Folmer Reindel atter ud af styrelsen, mens Louise Friis bliver nyt medlem, og i november 2000 går Ole Hasselbalch af som formand efter ti år på posten og bliver i stedet menigt styrelsesmedlem; ny formand bliver Harry Vinther.

I juridisk og politisk forstand er styrelsen foreningen, fastslås det allerede i 1988: »Foreningen ledes af en selvsupplerende styrelse. Der er altså ikke tale om, at man kan vælges ind i styrelsen. Dette skyldes, at der naturligvis er en risiko for, at foreningen vil tiltrække yderligtgående personer.« (*Danskeren* nr. 1, 1988). I formandens årsberetning 1991/92 hedder det endvidere: »Og inden for styrelsen er der i øvrigt lagt snævre rammer for, hvem der kan tage stilling til hvad og ud fra hvilke retningslinjer.« (*Danskeren* nr. 5, 1992).

Medlemmerne af den Danske Forening har altså ingen indflydelse på ledelsens sammensætning eller dispositioner.

Den Danske Forening definerer i sine love, der er vedtaget den 20. januar 1990, foreningens formål således: »På folkestyrets grund, uafhængig af økonomiske og politiske interesser, at sikre dansk kultur, sprog og levevis i en verden, der trues af kaos,

overbefolkning, vold og fanatisme. At advare mod den opløsning af vor kulturelle og folkelige egenart, som forvoldes af overdreven tilstrømning fra overbefolkningstruede lande. At hindre nedbrydelse af vort land som hjemsted for det danske folk.«

Formålet søges opnået gennem udgivelsen af medlemsbladet *Danskeren* og diverse øvrige publikationer, samt ved etablering af lokalkredse.

Foreningen optager som medlemmer danske borgere og »udenlandske borgere med nær tilknytning til Danmark«; udelukket er dog personer, der »er eller har været tilknyttet ekstremistiske, såsom nazistiske organisationer«.

Åndeligt og historisk set betragter den Danske Forening sig utvivlsomt som den egentlige arvtager af det, de ville kalde Grundtvigs fædrelandskærlige kamp for Danmark og danskheden. Som egenhændig udgiver af ugebladet *Danskeren* fra 1848 til 1851 såvel som gennem sit virke som formand for den første forening med navnet »Den Danske Forening«, der samlede danske rigsdagsmænd i 1852, har Grundtvig både formelt og reelt sat sit præg på også vore dages udgave af den Danske Forening.

Det er selvfølgelig helt i Krarups ånd, og om Grundtvigs forening skriver pastoren: »Det var en national konflikt, der var dens baggrund, for nok var striden mellem dansk og tysk i Sønderjylland nået til en foreløbig afslutning med Treårskrigen, men problemet var jo ikke løst, og først og fremmest var det nødvendigt, at det danske folk og den danske folkeånd var vågen og vagtsom. Hertil ville disse rigsdagsmænd virke. Til dette formål lod Grundtvig sig vælge til

formand, ligesom han i det hele taget var blevet rigsdagsmand for at tale danskhedens sag på tinge. Man skal ikke vige tilbage for at vælge sig store forbilleder, og den Danske Forening af i dag har haft grund til at antage navnet. Der er jo saglig overensstemmelse mellem dengang og nu. Det er samme strid.« (*Tidehverv* nr. 6, 1990).

Enhver parallel til nationale konflikter, hvor nationaltsindede danskere samles til forsvar for det danske rige, betones med samme forkærlighed som sagnomspundne helte og regenter i Danmarkshistorien. Martin Kasler, senere formand for Dansk Forum, skriver f.eks.: »I dag må du stride for retten til at gå med rank ryg i Frejas Sal. Lad dig inspirere af Danmarks stolteste traditioner; Rolf Krakes vilde mod, Valdemar Sejrs politiske tæft, Christian IVs standhaftighed, Tordenskjolds snedighed, tapperheden ved Dybbøl Skanse og modstandsbevægelsens offervilje er en del af din kulturelle arv. Svigt den ikke!« (*Danskeren* nr. 1, 1996).

»Kære Landsmænd!«

Det første nummer af foreningens blad, *Danskeren* udkommer i maj 1987. I den første leder hedder det: »Kære Landsmænd! Den Danske Forening af 18. marts 1987 er stiftet med det formål at modvirke fremmedgørelsen af Danmark.«

»Fremmedgørelsen af Danmark« refererer til den stigende indvandring, der ifølge foreningen er et resultat af gæstearbejderreglerne fra 1960erne og 1970erne, et ineffektivt indvandrerstop i 1973, liberale familiesammenføringsregler, proformaægteskaber mellem danskere og udlændinge, illegal

indvandring og ikke mindst flygtningelovgivningen fra 1983: »Men efter at Folketinget i 1983 indførte, hvad dets medlemmer kaldte 'verdens bedste flygtningelov', steg antallet af indrejste asylsøgere fra nogle hundrede i 1983 til 9-10.000 i 1986. Dette uforberedte spring medførte europæiske toprater og kaos i modtagelsen, hvis led efter tur blev – og for de senere og afgørende led endnu er – katastrofalt overbelastet.«

Fra første nummer af *Danskeren* er kursen lagt – det er først og fremmest antallet af borgere af udenlandsk herkomst, der udgør en trussel mod Danmarks beståen som nationalstat. Men alle elementer i den Danske Forenings kritik af indvandringen, flygtningepolitikken, familiesammenføringsreglerne og uholdbarheden af det multikulturelle samfund præsenteres her så principielt, at intet væsentligt nyt er blevet føjet til i senere numre af bladets årgange, der dels gentager argumenterne, dels konkretiserer og aktualiserer kritikken.

Sune Dalgård skriver i første nummer: »Ved et fuldstændigt brud på vor hidtidige politik, der gik ud på at beskytte dette [det danske, folkelige grundlag] og hindre en massiv tilstrømning af fremmede, er landet gradvis blevet lagt mere og mere åbent for tilstrømning af store grupper af mennesker fra fjerne lande og fremmede verdensdele, folk, der i næsten enhver henseende er vildt fremmede i forhold til Danmark og det danske folk.«

Indvandringsstoppet i 1973 blev »begyndelsen til en *varig indvandring* eller kolonisation«, hedder det, og perspektiverne males i dystre farver: »At man derved også giver grobund eller maskeringsmulighed for grov kriminalitet og endog terrorisme, at

man fratager landets egne børn arbejdsmuligheder og boliger, at man påfører samfundet og dets danske skatteydere milliardudgifter oven i en i forvejen astronomisk gældsætning ...«

Endelig fastslås foreningens mission som samlende kraft i kampen herimod: »Opgaven må være at *gøre denne folkelige modstand til en politisk magtfaktor*. De hidtil splittede og spredte modstandere må søge at finde sammen i et fællesskab om at udstikke en anden kurs og om at samle så mange danske som muligt om det altafgørende for en nationalt ansvarlig politik: at bevare og at genskabe Danmark som et dansk land for det danske folk og at hindre, at det gøres til indvandringsland og kolonisationsområde for fremmede landes eller verdensdeles overskudsbefolkning ...« (*Danskeren* nr. 1, 1987).

Og dermed er i realiteten grundlaget for de følgende års virke og bladets linje fastlagt.

En lang række personligheder, der både tidligere og senere har gjort sig bemærket politisk eller i den offentlige debat, har igennem årene bidraget til bladets spalter, bl.a.: Sognepræst og redaktør af *Tidehverv*, Søren Krarup; sognepræst Jesper Langballe; fhv. sognepræst Vilhelm Krarup; tidl. chefredaktør på Ekstra Bladet, Victor Andreassen; pressechef for Dansk Folkeparti, Søren Espersen; tidl. minister for Grønland, Tom Høyem; borgmester for Socialdemokratiet, Per Madsen; tidl. folketingsmedlem for Centrumdemokraterne, Herluf Rasmussen; tidl. folketingskandidat for Retsforbundet, Peter Neerup Buhl; tidl. nedkastningschef under besættelsen, Jens Toldstrup; formand for Dansk Forum, Martin Kasler; samt stifter af Fremskridtspartiet, Mogens Glistrup.

Danskeren har derudover givet spalteplass til folk, der tidligere har haft mere eller mindre nazistiske sympatier såvel som til folk, der tidligere har haft kommunistiske og socialistiske sympatier; der er tidligere modstandsfolk og kz-fanger i medlemskredsen, der er kristne, jøder og ateister, og der er folk med dansk og udenlandsk baggrund blandt skribenterne – men emfasen ligger unægtelig på den yderste højrefløj og en af Krarup og *Tidehverv* inspireret kristendom.

»Danmark er danskernes fædreland, vor historiske arv, vort åndelige og folkelige fællesskab«

Grundlaget for den Danske Forenings virke er opretholdelsen af nationalstaten og derigennem forsvaret for fædrelandet. Krarup skriver f.eks.: »Alt er ikke ligegyldigt – selv om pressen prøver at bilde danskerne det ind. Danmark er ikke et blot beboet ørkenland, uden navn, identitet og sjæl – selv om vore politikere søger at forvandle os til det. Men Danmark er danskernes fædreland, vor historiske arv, vort åndelige og folkelige fællesskab, vor givne identitet – og Danmark bliver kun ved med at være det, hvor der er nogle til at stå fast på det og turde forkynde det.« (*Danskeren* nr. 3, 1989).

Hvori består så »vor givne identitet«? I artiklen »Danskheden – set udefra« forsøger Eduardo Farah at give en slags svar: »Jeg hæfter mig f.eks. ved den skat af sange og melodier, som de fleste danskere kender og synger ved private selskabeligheder, religiøse ceremonier og andre lejligheder. Jeg hæfter mig ved den omfattende litteratur, skrevet af danske forfattere, som fylder biblioteker og boglader – og som i det store hele kun læses i Danmark. Jeg

kommer også til at tænke på f.eks. den danske jul med dens unikke traditioner, som praktiseres med den største ildhu af de fleste. Og jeg tænker på, at hovedparten af danskerne vedkender sig et tilhør til den lutheranske kirke – selv om hovedparten af dem aldrig kommer der. (...) Det er også interessant at slå op i en telefonbog og se, hvordan 20-30 for- og efternavne dominerer spalterne. Man forstår derigennem danskernes homogenitet, forstår hvor nær de står hinanden, hvorfor de nærer så stor omsorg for hverandre ...« (*Danskeren* nr. 1, 1994).

Foreningens daværende formand, Ole Hasselbalch, der også tager udgangspunkt i det særegent danske, advarer især mod den multikulturelle fare og afviser alle forsøg på at reducere den danske egenart til historiske lån fra udlandet: »Jeg tilhører en kreds, der føler, at vi vil bevare det, der er vort, og at det ikke er så svært at finde ud af, hvad der er vort, som de mennesker siger, der ud fra egen åndelig afmagt fortæller, at der ingen dansk kultur er, at vort sprog er lån fra andre og vore værdier latterlige. Vi finder, at disse mennesker vel kan tale for sig selv, men ikke for os. Og vi finder især, at de ikke skal have lov til at berøve os andre vort hjem, vor tryghed, et sted, hvor vi kan være i fred med vore vaner og uvaner, på godt og ondt, i det fællesskab, som hidtil har været danskernes. Og vi tror ikke en døjt på, at freden og husordenen vil kunne bevares i et stort 'multikulturelt' samfund af den art, som nogen fabler om at skabe herhjemme.« (*Viljen til modstand*, s. 66).

Den Danske Forening mener ikke, at en yderligere konkretisering af, hvad der egentlig ligger i »dansk kultur«, er relevant, og mere end én gang henvises som udtømmende svar til Grundtvigs digt, »Folkeligheden«, fra ugebladet *Danskeren* i august 1848: »Til et

Folk de alle høre, / som sig regne selv dertil, / har for Modersmaalet
Øre, / har for Fædrelandet Ild; / Resten selv som Dragedukker / sig
fra Folket udelukker, / lyse selv sig ud af Æt, / nægte selv sig
Indfødsret.« (N.F.S. Grundtvig: *Digte i Udvalg*, 1916).

Og fritter nogen for yderlige konkretisering, kommer Kaj Munk
foreningen til hjælp i digtsamlingen *Sværg det, Dreng* fra 1941 med
digtet »Dansk at være«.

Indledningsverset lyder: »Nu kommer de og fritter, / hvad er det at
være dansk. / Jeg tilstaar, dette Spørgsmaal, / det gør mig næsten
spansk. / Hvorfra skal jeg dog vide, hvad / det er at være dansk?«
Derpå besynger Munk nærmest henkastet Danmarks »Folk, der
hader Uret«, de »brede Bøgetræer«, flaget og sproget, såvel som
H.C. Andersen, Grundtvig, Kierkegaard og Bohr, før pointen falder:
»Men vil I stadig fritte, / saa si'er jeg ikke mer. / Hvad Dansk er, ved
jeg ikke, / og – tilgiv mig, jeg ler – / hvis virkelig jeg vidste det, / var
jeg det ikke mer.«

Så vidt poesien. Men denne manglende konkretisering kan selvsagt
ikke forpligte os moralsk eller politisk til nogen som helst
uimodsigelig, nationalkonservativ »danskhed«, lige så lidt som
foreningens sparsomme, selektive og oftest ukonkrete referencer til
sprog og historie er holdbare som referencepunkter til en entydig
udlæggelse af dansk kultur ved begyndelsen af det 21. århundrede.
Det er imidlertid en opfattelse, som i forskellig udstrækning er
kendetegnende for det nye højre som sådan, og som vi derfor skal
vende tilbage til i efterskriftet.

»Narkokriminelle, plattenslagere og lykkeriddere med frisørrigtigt hår«

I en artikel med titlen »Om at have hjemme« retter Niels Lillelund skytset mod politikerne, der har ansvaret for indvandrerpolitikken, og ikke mod flygtninge eller indvandrere, eller »de fremmede«, som udlændinge og mennesker med udenlandsk baggrund kaldes i *Danskeren* med stor konsekvens (hvor de da ikke ligefrem benævnes »de vildt fremmede«) længe før det også blev kutyme i seriøse dagblade og i TV-kanalernes nyhedsudsendelser.

»Vi kæmper ikke mod de fremmede. De er blot mennesker, der som vi stræber efter lykken. Nogle er flygtet fra terror og vold, andre søger blot velstand og økonomisk bedre kår, nogle er svindlere og bedragere. De er, som folk er flest, og det er ikke dem, kampen i virkeligheden gælder. Nej, striden står mellem os og dem, der har åbnet Danmarks grænser og ikke vil tillade os at være et folk.« (*Danskeren* nr. 4, 1989).

Også Hasselbalch kan næsten udtrykke en vis agtelse for »de fremmede«, f.eks. muslimerne: »Jeg er ofte blevet fremstillet som fanatisk antimuslim. Det er jeg ikke. Jeg vil til enhver tid forsvare muslimers ret til at missionere her i landet, til gennem overtalelse at forsøge at overbevise os om det rigtige i deres lære. Og lad det være sagt med det samme: Også islam rummer jo mange træk, som er smukke.« (*Viljen til modstand*, s. 38).

Disse eksempler hører imidlertid til sjældenhederne. Som regel gøres »de fremmede« selv til modstandere – som f.eks. når Eduardo Farah skriver, at de danske mænd fortrænges i konkurrencen om

kvinderne: »Tilstanden er naturligvis også ulykkelig for de titusinder af danske mænd, der ikke kan konkurrere med de nytilkomne. De må enten give op og affinde sig med en ensom tilværelse suppleret med betalingssex – eller de kan rejse til Østen og hente en brud der.« (*Danskeren* nr. 1, 1991).

Heller ikke Hasselbalch holder sig altid for god til dette niveau, et par spadestik under kælderhøjde: »Med hvilken ret påtvinger flertalspolitikkerne os en pseudohumanitær flygtningeordning, som tilsidesætter hensynet til de virkelig nødlidende og blotlægger landet for narkokriminelle, plattenslagere og lykkeriddere med frisørrigtigt hår, smart tøj og klar fornemmelse af, hvad et diskotek kan bruges til?« (*Viljen til modstand*, s. 63).

Den Danske Forenings løsning på »problemet« med indvandringen er en storstilet repatriering. Et begreb, som allerede bringes på banen i første nummer af *Danskeren*: »... de store mængder af vildt fremmede, der allerede er kommet ind i landet, må gennem en rimelig og menneskelig repatrieringspolitik hjælpes tilbage til de verdensdele og områder, hvor de kommer fra og hører hjemme.« (*Danskeren* nr. 1, 1987).

Problemerne med at »høre hjemme« i lande, hvor man f.eks. ikke har været halve og hele liv, og som ens forældre måske heller ikke har været i i en årrække, berøres ikke. Heller ikke i Neerup Buhls støtte til en form for »moderat repatriering«, der holder sig til »den gyldne middelvej« mellem de to »ekstremer«, der udgøres af frivillig repatriering og uforberedt masseudvisning.

Den moderate mellemvej er »tvangsudvisning på rimelige betingelser«, hedder det. Der er imidlertid kun den mest perifere uddybning af, hvad disse »rimelige betingelser« overhovedet tænkes at indebære, nemlig en reference til Erik Ninn Hansens betragtninger over rimeligheden af et »beløb til de udrejsende, ikke et stort, men f.eks. 5.000 kr., så de har nok til hjemrejsen under anstændige forhold« (*Danskeren* nr. 4, 1996).

Afslutningsvis skriver Neerup Buhl: »Det moderate valg hedder hjemsendelse, om nødvendigt med tvang, men vel planlagt og under anstændige former.« I lederen i samme nummer hedder det ikke desto mindre, at repatrieringen »næppe vil kunne ske uden dramatisk brud med det, der hidtil er opfattet som 'humanitært' ...«.

Det er alt, vi får ekspliciteret om det konkrete indhold af en »moderat repatriering«. Et dramatisk brud med det, der hidtil er opfattet som humanitært.

I foreningens program, der er vedtaget på landsmødet i 1993, hedder det, at indtil en repatriering kan iværksættes, skal »flygtninge principielt huses på samme måde som de tyske flygtninge efter 2. Verdenskrig, nemlig i lejre. De skal her underholdes på et niveau, som afspejler forholdene i deres respektive hjemlande, og uddannes på den måde, som giver dem de bedst mulige betingelser for at skabe en ny tilværelse hjemme.«

Om »et niveau, som afspejler forholdene i deres respektive hjemlande« i praksis vil sige, at forplejningen skal indrettes efter de talrige, forskellige flygtningelandes forhold, således at nogle f.eks. får en skål ris om dagen, mens andre serveres større måltider, eller

om laveste eller højeste fællesnævner skal være målestokken for alle, uddybes ikke.

»'Jøder' i almindelighed kan naturligvis ikke bære ansvaret for, hvad fjolser i deres kreds har kunnet finde på«

Sjældent, om nogen sinde, inkluderes jøderne i foreningens klassifikation af »de fremmede«. Antisemitisme finder man ikke – om end det er et felt, der nu og da har givet en vis turbulens i foreningen.

I 1994 fik Ole Maisted frataget sit folketingskandidatur for Venstre pga. et indlæg i Politiken den 24.6.94, der tager kraftigt afstand fra Danmark som et multietnisk samfund og »konstaterer« jødernes placering i mange af samfundets topstillinger.

Foreningens kommentar til Maisteds indlæg er for så vidt en del mere direkte mistænkeliggørende: »Det er imidlertid en udbredt opfattelse, at den jødiske del af befolkningen faktisk har skaffet sig en indflydelse, der går videre, end deres antal berettiger. Mange har også undret sig over det tryk, der udfoldes fra denne side til støtte for 'multietniseringen' af Danmark.« (*Danskeren* nr. 4, 1994). Den anonyme skribent i *Danskeren* spørger retorisk, om »det er forkert at mene, at et sådant tryk på den danske opinion er upassende«, og mere end antyder, at jøderne ikke er loyale over for det danske samfund. »Det er farligt, hvis det jødiske samfund i Danmark mener sig berettiget til eller tillægges en særstilling i den offentlige debat.«

I en kommentar i det følgende nummer tager Geoffrey Cain afstand fra den anonyme skribent, der »giver et ganske fortegnet billede«,

selv om han godt forstår »den harme, der ligger bag«, fordi mange medlemmer af det jødiske samfund har støttet multietniseringen. Antisemitismen i Danmark hører dog alene til »blandt humanister og socialister«, hævder Cain.

Foreningen har imidlertid været udsat for et vist pres, for at den skulle tage afstand fra jødedommen og dens »verdenskonspiration«, senest til et møde i Århus i juni 1997, der endte i rent kaos ifølge Jyllands-Posten den 22.6.97. En fraktion »benyttede forvirringen til at starte en diskussion om jøder, som den mener driver hetz mod danskere. Andre medlemmer gik nervøst rundt og forsøgte at overbevise pressen om, at de aldrig før havde set disse medlemmer, og at de var 'splittergale'. Et par medlemmer blev bedt om at holde mund eller forlade mødet. Pludselig råbte alle i munden på hinanden. Og formanden, der havde trukket sig tilbage i lokalet, rejste sig og forlod mødet i hast – uden at nogen bemærkede det.«

I *Danskeren* hedder det herom: »Der dukkede imidlertid nogle personer op, som længe har plaget foreningens redaktør med krav om trykning af artikler om et verdensomspændende 'jødekomplot', og som åbenbart nu ville have dette tema inkluderet i foreningens virksomhed. Styrelsen agter ikke at bruge tid på dette pip.«
(*Danskeren* nr. 4, 1997).

I det efterfølgende nummer hedder det, at en kreds har »bestormet« styrelsen med krav om at gå ind i kampen mod jødernes verdenskonspiration. Hasselbalch afviser dette: »Kollektivt ansvar accepteres ikke. 'Jøder' i almindelighed kan naturligvis ikke bære ansvaret for, hvad fjolser i deres kreds har kunnet finde på. Og samtlige medlemmer af det jødiske samfund kan heller ikke være

ansvarlige for, hvad deres trossamfund i en mindre heldig fase har fået rodet sig ud i under ledelse af den uvederhæftige og nu oven i købet forhenværende overrabbiner Bent Melchior.« (*Danskeren* nr. 5, 1997).

Men jøder er ikke ildesete i foreningen. Krarup har sågar givet udtryk for den parallel, at det er den Danske Forenings medlemmer, der i dag påhæftes vor tids »jødestjerne« i form af et racismestempel.

Ikke desto mindre advarer han i en TV-udsendelse jøderne mod selv at fremkalde antisemitisme ved at støtte et multikulturelt Danmark: »Jeg er meget betænkelig ved, at jøder hele tiden stiller sig frem og siger til befolkningen: 'I behøver overhovedet ikke at være bange – vi fortæller jer, at der ingen fare er.' Dét fører jo til det ubehagelige, der hedder antisemitisme, fordi man siger: 'De vil åbenbart ikke dele vilkår med os andre!'« (DR, 10.9.98).

»Tiden er inde til at bruge visse af modstandsbevægelsens erfaringer«

Stifteren af Fremskridtspartiet, Mogens Glistrup var den første oprører fra den yderste højrefløj, der fandt på at hævde sin politiks paralleller til modstandsbevægelsen, da han i begyndelsen af 1970'erne sammenlignede danske skattesnydere med jernbanesabotører under besættelsestiden. Var Gistrups groteske sammenligning stort set alene ude efter medieopmærksomhedens hurtige points, har den Danske Forening til gengæld overtaget Krarups mere udspekulerede taktik med at parallelisere modstandsbevægelsen med dagens modstand mod indvandringen.

»Tiden er inde til at bruge visse af modstandsbevægelsens erfaringer,« hedder det allerede i 1987: »Foreningen råder i rigeligt mål over erfaringer fra modstandsbevægelsens tid mht., hvorledes en sådan opgave kan løses effektivt, uden at de, der formidler informationerne, kan identificeres. Der er da også på visse områder allerede truffet sikkerhedsforanstaltninger, som ikke harmonerer med opfattelsen af, hvad der skulle være nødvendigt i et frit samfund.« (*Danskeren* nr. 2, 1987).

Disse »sikkerhedsforanstaltninger« ekspliciteres ikke, men hvem fjenden er, lades ingen i tvivl om. I en leder skriver Dalgård, at politikerne har »påtvunget Danmark og det danske folk en vældig besættelsesstyrke af fremmede, der kan optræde som håndlangere for 800 millioner muslimer i hele verden, hvis magt og ufejlbarlighed de praler af at repræsentere«. (*Danskeren* nr. 2, 1989).

En saglig og »moderat« beskrivelse af muslimske flygtninge og indvandrere? Og opereres der ikke her om noget sted med »kollektivt ansvar«, som vi ellers har set foreningens formand afvise? Repræsenterer hver enkelt muslim alle verdens millioner af muslimer, så repræsenterer vel også hver enkelt kristen alle verdens millioner af kristne og må antages at kunne stå til ansvar for og »optræde som håndlanger« for en eller flere af verdens fundamentalistiske kristne terrororganisationer. Hvorfor det kun er muslimer, og ikke kristne, jøder, hinduer eller ateister, der skal stå til ansvar for enhver formel trosfælles gerninger, forklares ikke.

Kan man ikke konstatere andet, kan man i hvert fald roligt konstatere, at foreningen ikke altid gør det lige let at gennemskue, præcis hvor rammerne for modstandskampens strategi aktuelt er

udstukket, så længe disse samtidig skal ses i lyset af den tilbagevendende understregning af foreningens »moderate« kurs.

Hvad formålet f.eks. kan være med flere gange på bagsiden af *Danskeren* at bringe adresser på institutioner, der er tilknyttet eller støtter flygtningehjælpen, med ledsagende fotos, er i det mindste ikke entydigt.

På bagsiden af *Danskeren* nr. 1, 1993, bringes et billede af asylcenterskibet Norröna, kontrasteret af billedet af en hjemløs dansker. Billedteksten til Norröna lyder: »Her ligger asylcenterskibet Norröna ved Islands Brygge. Det huser tilstrømmede fra det tidligere Jugoslavien.« Skibet har et par måneder forinden været udsat for en telefonbombe og sabotage mod fortøjningerne. Nedenunder bringes et foto af en DR-journalists hus med angivelse af navn og by.

På bagsiden af *Danskeren* nr. 4, 1995, angives placeringen af hovedkvartererne for Dansk Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp såvel som venstrefløjsbevægelsen Demos og cafeen Kafa-X, et tilholdssted bl.a. for autonome – alle med tilhørende fotos. På bagsiden af *Danskeren* nr. 4, 1996, bringes adressen på Islamisk Informations Center i Århus med tilhørende foto, samt aftryk af et læserindlæg med privatadresse fra den danske muslim Karima Fahim.

Hvorfor?

Selv om billedteksterne ofte er stærkt nedladende, er det naturligvis ikke i sig selv en opfordring til chikane mod de pågældende personer

og institutioner, men den saglige grund, en »moderat« forening måtte have til disse bagsider, er dog vanskelig at få øje på.

Det samme er for så vidt tilfældet med den Danske Forenings »kampfond«, som den benævnes i »Statut for Danmarksfonden af 5. maj 1995«. Midlerne skal således være tilgængelige, også om der »måtte opstå tilstande her i landet, som indebærer, at den Danske Forenings virksomhed må fortsættes på illegalt grundlag«.

Også før oprettelsen af Danmarksfonden opererede foreningen angiveligt med en hemmelig konto. Foreningens tidligere landssekretær, Flemming Hammerild overførte f.eks. 120.000 kr. hertil i august 1991 uden at kunne få oplyst af den daværende formand, hvad kontoens midler skulle gå til: »Jeg fik af Ole Hasselbalch meget brysk besked på, at formålet med den konto skulle der ikke tales om.« (Ekstra Bladet, 7.9.93).

Hasselbalch siger selv om Danmarksfonden: »Fondens eksistens skal ligge som en latent trussel over for de kræfter, der undergraver Danmark. Der oplyses derfor hverken om fondens størrelse eller bidragydere, og det kan heller ikke forventes oplyst, hvordan midlerne er sat ind.« (*Danskeren* nr. 2, 1995, s. 8).

Om denne »latente trussel« end måtte søges realiseret, har man dog altid understreget, at modstandskampen i den Danske Forenings regi foreløbig forbliver inden for loven: »Det er den Danske Forenings opgave så længe som muligt at holde modstanden inden for vort politiske systems rammer. Men politikere, presse og opinionsdannere må snart til at tænke på, at vor 'holdetid' ikke er ubegrænset.« (*Danskeren* nr. 3, 1990).

»Men skriv pænt og høfligt, og understreg, at det skam ikke kunne falde dig ind at kalde adressaten for landsforræder«

Ikke bare tænker den Danske Forening i baner à la modstandskampen, man forbereder sig også juridisk på kommende tider, hvor kampen vil have båret frugt, og »landsforrædere« skal stilles retsligt til ansvar for deres støtte til indvandringen.

Politikerne indskærpes jævnlige, »at de en dag vil blive stillet personligt til ansvar« (*Danskeren* nr. 5, 1989), at den, »der fremmer eller medvirker« til kolonisation, »gør sig skyldig i forræderi mod Danmark« (*Danskeren* nr. 1, 1990), og at foreningen »systematisk registrerer politikernes gøren og laden« (*Danskeren* nr. 2, 1991).

Dalgård spørger i forlængelse heraf retorisk: »Nutidens politikere skaber ved deres forræderi mod Danmark og det danske folk nye svære problemer for vore domstole. Vil det lykkes disse politikere at slippe lige så ustraffet fra deres gerninger som forgængerne?« (*Danskeren* nr. 6, 1992).

Nej, det vil ikke lykkes, hvis det står til den Danske Forening, der i 1998 fremlægger et konkret ændringsforslag til straffelovens afsnit om forbrydelser mod statens sikkerhed.

§ 98, stk. 1 i straffelovens kapitel 12 ville f.eks. se således ud, om den Danske Forening havde magt, som den har agt (de kursiverede afsnit er foreningens tilføjelser til den hidtil gældende lov): »Den, der foretager en handling, der sigter til ved udenlandsk bistand, *eller bistand fra fremmede etniske grupper i landet eller i udlandet*, ved magtanvendelse eller ved trussel derom at bringe den danske stat

eller nogen del af denne, *herunder også mindre landområder og bykvarterer*, under fremmed herredømme eller løsrive nogen del af staten, straffes med fængsel indtil livstid.« (*Danskeren* nr. 1, 1998).

Den Danske Forening lægger endvidere op til, at den reviderede lov »får tilbagevirkende kraft«. Forslaget til lovændringen er bl.a. illustreret af et skilt fra den venstreorienterede ungdomsorganisation Rebel, hvortil billedteksten retorisk spørger: »Gad vide, om Rebel er omfattet af ændringsforslagets kapitel 12?«. Et andet billede forestiller et iturevet Dannebrog med billedteksten: »Dannebrog efter Rebels behandling, 5. juni 1996.« Tilsyneladende en passende illustration til ændringsforslagets tilføjelse i § 110 e, ifølge hvilket det i Danmark ikke længere kun skal være strafbart offentligt at forhåne fremmede nationer eller fremmede nationers flag, men også »den danske nation, det danske flag«.

Godt et halvt år efter offentliggørelsen ærgrer det P.H. Bering, at ingen har taget nogen som helst notits af foreningens omfattende ændringsforslag. »Nu er det medlemmernes tur til at bestille noget!« indskærpes det i en opfordring til at sende forslaget til politikerne.

Bering skriver: »Der er jo intet til hinder for, at du sender et eksemplar af dette lovforslag til én af dem, du synes har forbrudt sig mod loven i dens nye udformning og gør ham/hende opmærksom på, at han/hun da vist har overtrådt den og den paragraf. Hvorefter man selvfølgelig gør opmærksom på, at 1) straffen er med tilbagevirkende kraft, og 2) straffen er foreslået nedsat for folk, der ophører med deres forbryderiske virksomhed, så snart de er blevet opmærksomme på, at den kan blive lovstridig en gang i fremtiden. (...) Men skriv pænt og høfligt, og understreg, at det skam ikke kunne

falde dig ind at kalde adressaten for landsforræder.« (*Danskeren* nr. 5, 1998).

»Risiko for, at foreningen vil tiltrække yderliggående personer«

Der er næppe tvivl om, at styrelsen har gjort en mangeårig indsats for at hindre nazisters optagelse og indflydelse, skønt det i sagens natur er så godt som umuligt at hindre deres medlemskab 100 procent, eftersom man nu engang ikke i praksis kan kontrollere, hvilke andre foreninger medlemmerne måtte frekventere.

Nu og da lykkes det pressen eller politiske modstandere at afsløre en eller flere mere eller mindre helstøbte nazister i foreningens medlemsrækker, og selv om den Danske Forening ikke kan lastes herfor, er det vel svært at komme udenom, at foreningen til trods for sin utvetydige afvisning af nazismen til tider har haft en tiltrækningskraft på folk af denne og lignende yderliggående overbevisning. Det fastslås da også af foreningen selv i *Danskeren* nr. 1, 1988, hvor det hedder, at der »naturligvis er en risiko for, at foreningen vil tiltrække yderliggående personer«. Leif Blædel lægger ikke fingre imellem og udtrykker det sarkastisk i et indlæg i *Weekendavisen* den 22.9.95: »DDF har det problem, at den tiltrækker racister og hel- og halv-nazister, næsten lige så stærkt som en marmelademad lokker hvepse til.«

Den Danske Forening har gennem sine love måske også selv medvirket til at umuliggøre garantien mod nazister i medlemsskaren. Også foreninger eller virksomheder kan således optages som medlemmer, fremgår det af lovene, hvilket tilsyneladende kan kollidere med klausulen om at udelukke personer med tilknytning til

»nazistiske organisationer«, da det er svært at kontrollere, om en medlemsforening rent faktisk huser sådanne personer.

Til trods for at lovene på dette punkt ikke har været ændret siden foreningens stiftelse, tager Krarup offentligt afstand fra denne form for medlemskab så sent som i juni 1996 i et åbent brev i Politiken, der også offentliggøres i *Danskeren*.

Anledningen er, at foreningen Dansk Ungdom, der har medlemskab af den Danske Forening, viser sig at have medlemmer med mere eller mindre udtalte nazistiske sympatier. Krarup skriver således: »Efter det veloverståede sommerstævne er der et par ting, jeg føler trang til at sige offentligt. Det gik nemlig op for mig på sommerstævnet, at den Danske Forening accepterer kollektivt medlemskab, og at de unge mennesker, der kalder sig Dansk Ungdom, er medlemmer af foreningen på kollektiv basis. Jeg har jo også erfaret, at en Peter Larsen – tror jeg nok, han hedder – der har haft forbindelse til et eller andet halvnazistisk, er medlem af denne ungdomsgruppe og dermed også af den Danske Forening.«

Krarup afviser kollektivt medlemskab og truer direkte med at melde sig ud, hvis det accepteres i foreningen.

Hasselbalch svarer i *Danskeren* nr. 4, 1996, at kollektivt medlemskab ikke er muligt, men at foreninger og virksomheder ikke desto mindre kan opnå medlemskab, og at dette i øvrigt er fremgået af foreningens love i snart ti år – lige så længe, som Krarup har været medlem: »Dette medlemskab gælder foreningen/virksomheden som sådan, altså den 'juridiske person', og ikke de enkelte medlemmer, aktionærer o.l. i sådanne foretagender.

(...) Peter Larsen er ikke og har mig bekendt aldrig været medlem af DDF. Dansk Ungdom gør i øvrigt et stort arbejde netop for at forklare de unge, hvad forskellen er på nazisme og modstand mod den ødelæggende indvandringspolitik. Organisationen prøver således at give kritiske unge et ståsted, så at de ikke skubbes over til nazisterne.« (S. 22).

Men Dansk Ungdom eksisterer ikke længere, da Hasselbalchs forsvar for foreningen udkommer i *Danskeren*. Måske har den negative presseomtale, efter at fem medlemmer af ungdomsforeningen i februar 1996 var blevet anholdt i en bil med bl.a. baseballkøller, jernrør, knojern, tåregasspray og nynazistisk propagandamateriale, været medvirkende til, at Dansk Ungdom nedlægger sig selv på et møde i august samme år, og at en ny selvstændig organisation, Dansk Forum dannes ved samme lejlighed (mere herom i kapitel 3).

Diskussionen om kollektivt medlemskab slutter ikke her, men Krarup har i det mindste ikke offentligt meddelt sin afgang fra foreningen. Og foreningens love er ikke blevet ændret.

»Vi må ikke havne hverken i et multietnisk islam-despoti eller i et monoetnisk nazi-despoti«

Den senere pressechef og folketingskandidat for Dansk Folkeparti, Søren Espersen forklarer her en af foreningens afgørende pointer, at netop den Danske Forening reelt udgør det eneste virkelige bolværk imod nazisterne: »At nedvurdere, håne og ligefrem hade mennesker – blot fordi de har en anderledes hudfarve end os andre. Den slags hører nazister og ku-klux-klan-folk til, og den slags mennesker kan

man kun ynke – og heldigvis har de endnu intet fodfæste i Danmark. Jeg siger endnu, for den ulyksalige tilstand kan komme, hvis man ikke sadler om i tide – og hvis man ikke lytter til de fortvivlede advarsler, som kommer fra blandt andet den Danske Forening, som jeg betragter som det bedste værn, Danmark har, til at undgå racisme og nazisme.« (*Danskeren* nr. 4, 1992).

Til gengæld ønsker foreningen ikke af den grund at tage afstand fra de voldelige og ulovlige *midler*, som diverse yderliggående grupper og enkeltpersoner tager i brug i kampen mod indvandringen – om end man heller ikke tilslutter sig disse.

På landsmødet den 27. september 1992 udtrykker formanden denne politik som en naturlig følge af et uundgåeligt dilemma. På den ene side kan man ikke bekæmpe de »bøller« og »ekstremister«, som for en eftertid kan fremstå som »vor tids modstandsbevægelse«, men på den anden side kan man heller ikke bifalde disses metoder, der er i modstrid med foreningens grundlag: »Styrelsen og kredsen omkring denne har diskuteret dette dilemma igen og igen. Resultatet er blevet, at vi mener, foreningen *slet ikke skal tage stilling til begivenheder, der må tolkes som udslag af folkelig modstand mod Danmarks kolonisering af fremmede*. Vi skal ikke fordømme eller 'lægge afstand til' noget, som er en uundgåelig konsekvens af det, politikerne selv har gjort, og uden hvilket koloniseringen vil blive fuldbyrdet. Men foreningen kan selvfølgelig heller ikke støtte det eller anbefale det.« (*Danskeren* nr. 5, 1992).

I en leder understreges det atter, at foreningen alene forholder sig deskriptivt til sådanne ulovlige midler: »... vi påvirker ikke

virkeligheden med andre midler end ved at beskrive den og tage stilling til den.« (*Danskeren* nr. 6, 1992).

Grænsen midt imellem billigelse og misbilligelse er imidlertid hårfin, og man kan diskutere, hvor neutral f.eks. følgende »forståelse« for danske »tæskehold« er: »Med kioskrøverier, indbrud, tasketyverier, vold og overfald som hverdagskost er det forståeligt, at en gruppe af de stadig færre tilbageværende danskere taler om at samle et tæskehold for at sætte de unge indvandrere på plads.« (*Danskeren* nr. 4, 1996).

På landsmødet i 1995 fastslås det, at ingen længere som udgangspunkt er uvelkommen i den Danske Forening, heller ikke hvis vedkommende har udvist nazistiske sympatier. Hasselbalch udtaler: »De unge kan ikke kende forskel. Men i stedet for at gøre vores hoser grønne hos dele af pressen ved at smide dem ud, skal vi give dem et kursus i, hvad nazismen står for, og de skal vide, hvad det er, vi kæmper for.« (Ekstra Bladet, 12.6.95).

I en efterfølgende leder understreges beslutningen fra landsmødet: »Vi vil give de unge, vi får inden for rækkevidde, en mulighed for at forstå, hvad det gælder. Hvad forskellen er på demokrati og despoti. På racisme og respekt. På nazisme og nationalisme. Så kan de selv vælge. Vælger de forkert, hører de ikke til hos os.« (*Danskeren* nr. 4, 1995).

Disse skal altså nu kunne oplyses og – hvis de efterfølgende fravælger racisme og nazisme til fordel for respekt og nationalisme – opluses blivende i foreningen. Problemet, om man ikke derved kommer på kant med vedtægterne, der fortsat udelukker personer,

som »er eller har været tilknyttet ekstremistiske, såsom nazistiske organisationer«, berøres ikke.

»I dag kan et medie uden større bekymring for, hvad Pressenævnet evt. vil sige til det, misinformere bevidst«

Den Danske Forening har anlagt talrige injuriersager – nogle er gået den imod, andre er vundet. I Østre Landsrets dom af 2.6.92 hedder det f.eks., at udtalelsen, »'den Danske Forening [er] en racistisk forening', kendes ubeføjet«, mens det i samme ret hedder i en dom af 22.2.93, at den Danske Forening »er kendt for sine racistiske og menneskefjendske tendenser«, hvor retten henviser til, at ordet »racistisk« efter Dansk Sprognævns fortolkning fra december 1990 »må antages i de senere år at være blevet anvendt i en bredere betydning end tidligere«.

Den største sejr vinder foreningen, da Ekstra Bladet dementierer en lang række tidligere påstande den 12.12.93. Avisen »tilbagekalder og beklager«, at man har fremstillet foreningen som racistisk, og skriver endvidere: »Ekstra Bladet har på et tidspunkt skrevet, at foreningen har dom for at have arbejdet nært sammen med nynazisterne. Der eksisterer ingen sådan dom, og Ekstra Bladet har ikke noget grundlag for at mene, at der foreligger et sådant samarbejde.« Endelig trækker avisen beskyldninger tilbage om, at Hasselbalch skulle være »naziboss« og »løgner« og betaler 30.000 kroner i erstatning og sagsomkostninger for den urigtige omtale.

Også over for Pressenævnet har foreningen i mange tilfælde klaget, bl.a. over ikke at måtte få offentliggjort genmæle i diverse dagblade, men man har kun sjældent fået medhold. I den lille

bog *Pressenævnet* gennemgår Hasselbalch en række klager, som nævnet har afvist.

Hasselbalch skriver bl.a.: »Hvis genmælerreglerne skal have nogen mening, må de sikre, at der er mulighed for at kræve et genmæle af en sådan læseværdighed og fyldighed, at det pågældende medies publikum dels vil føle sig foranlediget til at læse genmælet, på samme måde som de har følt sig foranlediget til at læse den/de artikler, dette retter sig imod, dels vil kunne forstå problemstillingen også ud fra genmæleforfatterens synsvinkel. Ved afgørelsen af, hvilket genmæle der på denne baggrund kan tillades, bør også omfanget af den eller de oprindelige artikler og grovheden af de skadevoldende oplysninger, der gives heri, spille en rolle.« (*Pressenævnet*, s. 9).

Ofte afvises genmælet med den begrundelse, at de fejlagtige oplysninger er bragt inden for rammerne af pressefriheden, men Hasselbalch understreger, at det er misvisende at henvise til pressefriheden, når det drejer sig om at misinformere bevidst: »Det virkelige problem er derimod at sikre, at pressen ikke misbruger sin frihed til at holde oplysninger ude, der afkræfter rigtigheden af det, der er bragt. (...) I dag kan et medie derfor uden større bekymring for, hvad Pressenævnet evt. vil sige til det, misinformere bevidst og derefter bortcensurere alt, hvad der viser, at det forholder sig anderledes end fortalt.« (*Pressenævnet*, s. 57).

Det er svært at konkludere andet, end at nævnet i flere konkrete tilfælde ikke har levet op til disse nøgterne betragtninger, som få vel kan erklære sig uenige i.

Symptomatisk for bogen omhandler den imidlertid kun episoder med udgangspunkt i forulempelser af den Danske Forening eller ligesindede, ikke en eneste gang fremdrages eksempler, hvor politiske modstandere eller f.eks. etniske minoriteter er stødt på samme mur i forsøget på at tage til genmæle over for usaglige og misvisende pressehistorier.

»Akademiker-kleresiet vil selvsagt blegne af rædsel over konsekvenserne« Med Hasselbalchs fremstilling af foreningen som notorisk presseforfulgt har vi stort set været hele vejen rundt om grundlæggende mål og midler i den Danske Forening, og billedet af dens selvforståelse som vor tids modstandsbevægelse er komplet.

Vi har set, hvorledes »besættelsesstyrken« består af indvandrere og flygtninge, »samarbejdspolitikere« af de politikere, der tillader og tilskynder »besættelsen«, »værnemagerne« af dem, der »profiterer« heraf, og »landsforræderne« af enhver, der støtter udviklingen i retning af et multikulturelt Danmark. Vi har set, at beskyldninger om racisme opfattes som vor tids »jøddestjerne«, at en »massiv repatriering«, der »næppe vil kunne ske uden dramatisk brud med det, der hidtil er opfattet som 'humanitært'«, er fastslået som middel mod »de fremmede«, og at ikke mindst et kommende retsopgør er planlagt i mindste juridiske detalje over for de »landsforrædere«, som foreningen »systematisk registrerer«.

Der bliver med andre ord et regnskab at gøre op, som styrelsesmedlem Neerup Buhl skriver: »Når den nationale bevægelse efterhånden virkelig får tag i det forurettede danske folk, vil akademiker-kleresiet med Georg Metz (og Anne Knudsen, Klaus

Rothstein osv.) selvsagt blegne af rædsel over konsekvenserne. Der bliver et regnskab at gøre op.« (Information, 10.7.97).

Neerup Buhl er ikke den eneste fra foreningen, der trækker fronterne op med denne utvetydighed. Poliassistent Jan Simonsen, tidligere styrelsesmedlem: »Jeg er ikke uenig med dem, der mener, at man er nødt til at gribe til vold og våben for at gøre opmærksom på problemerne med de fremmede i Danmark.« (Berlingske Tidende, 1.9.91). Professor Ole Hasselbalch, daværende formand for den Danske Forening: »Men hvis man forhindrer os i at argumentere i ord, vil skyggerne blive levende på en sådan måde, og med en professionalisme, som du ikke gør dig begreb om.« (Ekstra Bladet, 7.9.93).

Uden et skud er løsnat, er »modstandskampen« for længst indledt – en modstandskamp, der efterhånden vil få »akademiker-kleresiet« til at »blegne af rædsel«.

Mere truende og yderligtgående kan det næppe blive, før gerning afløser ord – og i mange henseender har foreningen da også trukket besættelsesanalogien så meget over stregen, at den risikerer at fange sig selv i en spiral af stadig mere forpligtende retorik. Man kan ikke i et ubegrænset antal år true med at føre regulær modstandskamp, før medsammensvorne mister deres tålmodighed, og før truslerne mister deres effekt – eller effektueres.

Man er kommet til et foreløbigt punktum i besættelsesmetaforikkens og modstandsretorikkens selviscenesættelse.

»Det må her bl.a. huskes, at DDF blandt sine medlemmer tæller adskillige politifolk« I modsætning til besættelsestidens modstandsbevægelse har den Danske Forening også en overordentlig udtalt forkærlighed for landets udøvende magt, politiet. Tidligere styrelsesmedlem, Jan Simonsen, som i dag er foreningens kontaktperson på Lolland-Falster (jf. *Danskeren* nr. 5, 1998), har f.eks. selv en fortid i politiet. I 1992 blev han imidlertid dømt for at have lækket et fortroligt dokument fra politiet til den Danske Forening. Det var ikke det eneste dokument, som blev lækket til foreningen, men Rigspolitiets Rejseafdeling fandt aldrig identiteten på den eller de, der lækkede de øvrige.

I Ekstra Bladet den 11.11.98 afsløres det dog, at PET har været fuldt ud klar over lækagen lige siden 1989 – uden på noget tidspunkt at forhindre det, før sagen i 1992 kom i offentlighedens søgelys. En af foreningens styrelsesmedlemmer, Poul Vinther Jensen, der selv har været PET-agent fra 1979-1990, spillede en hovedrolle i denne sag: »Ifølge båndoptagelser dækkede daværende næstformand i den Danske Forening, Poul Vinther Jensen, bevidst over Gedserpolitimanden – samtidig med at Poul Vinther Jensen informerede sin PET-kontaktmand, Christian Medom om lækagerne.« (Ekstra Bladet, 11.11.98).

Men oplysninger er også røget den anden vej, fra den Danske Forening til PET. I Ekstra Bladet den 21.1.92 hævdede Hasselbalch således at være kommet på sporet af en islamisk revolutionsgruppe, som forberedte *hellig krig* i Danmark. Oplysningerne videregav han til PET i Århus, og en opsigtsvækkende sag om storstilede islamiske terrorplaner med bombemål i Danmark indledtes mod to egyptiskfødte muslimer, der også siden blev sat i forbindelse med

bombeattentatet mod World Trade Center i New York i 1993. Flere hundrede århusianske muslimer blev ved denne lejlighed afhørt.

I 1996 fandt Vestre Landsret dog sagen fuldstændig grundløs, og de sigtede blev pure frifundet. I fire år havde politiet forsøgt at afsløre islamisk terror med afsæt i oplysninger fra den Danske Forening – men sagen havde intet på sig.

Det gode forhold til politiet er generelt af stor betydning for foreningen. F.eks. pointeres det i en leder, at »det må her bl.a. huskes, at DDF blandt sine medlemmer tæller adskillige politifolk.« (*Danskeren* nr. 6, 1992).

F.eks. er politiets kriminalisering af *indvandrere og flygtninge* vand på foreningens mølle i en sådan grad, at midtersiderne i *Danskeren* nr. 5, 1998, består af uddrag af Rigspolitiets *Situationsrapport om organiseret kriminalitet i Danmark i 1997*, der eksplicit mistænkeliggør bl.a. kinesere, vietnamesere, pakistanere, somaliere, tyrkere, iranere, eksjugoslaver og albanere som særlig involveret i »organiseret kriminalitet«, endskønt mange oplysninger er udokumenterede. En typisk formulering er f.eks.: »Der er konstateret involvering af vietnamesiske grupper i narkotikasmugling – særligt fra Holland via Danmark til Norge.«

Dermed havner »vietnamesere« altså i en situationsrapport om »organiseret kriminalitet«. Men eftersom der ganske enkelt ikke er nogen nationalitet, som ikke begår kriminalitet, er det selvfølgelig let for politiet at fremstille en sådan som »organiseret« – for hvornår er kriminalitet ikke »organiseret«? Når der er mindre end to om det?

Hvorom alting er, er det i hvert fald langt fra den Danske Forening, der er under pres fra ordensmagts side, sådan som det var tilfældet for modstandsbevægelsen under besættelsen. Så meget desto mere er foreningens flirten med illegaliteten ufrivillig komisk, som når det i statuten for dens kampfond hedder, at fondens midler skal bruges, om der »måtte opstå tilstande her i landet, som indebærer, at den Danske Forenings virksomhed må fortsættes på illegalt grundlag« ...

På intet tidspunkt har det været blot perifert sandsynligt, at myndighederne skulle søge at forbyde foreningen. Til gengæld bruger ordensmagten overordentlig mange ressourcer på netop at kontrollere, registrere, overvåge og kriminalisere indvandrere og flygtninge såvel som de folk, der f.eks. bringer dem illegalt ind i landet og eventuelt hjælper med at skjule afviste asylansøgere.

»Ordet 'racist' er ved at være betegnelse for et hæderligt, modigt menneske«

Den Danske Forening beklager sig ofte over sprogets devaluering og begrebernes redefinering, ikke mindst i tilfældet »racist«, som de mener bruges i flæng om enhver modstander af den »liberale« flygtningelov, skønt ordet har en meget specifik betydning baseret på en racelære, som man da heller ikke behøver abonnere på, fordi man ønsker indvandringen begrænset eller standset.

Sune Dalgård skriver f.eks.: »De færreste tør stå offentligt frem med deres meninger eller blot slutte sig til en forening eller gruppering, der kan medføre, at de får det frygtede tryllestempel 'racist' på sig.« (*Danskeren* nr. 2, 1995).

Men er det sandt, at de færreste »tør stå offentligt frem« af frygt for dette »stempel«? Krarup gør ligefrem »racist« til en hædersbetegnelse for de »modige«, der trodser frygten: »Den Danske Forenings mest uforsagte mødedeltagere er ældre, svagelige kvinder, hvem intet kan skræmme. 'Tanter' kaldes de hånende af de yngre journalister, der gemmer sig i voldsmændenes rækker. At være tante må ende med at blive en hædersbetegnelse på samme måde som ordet 'racist' er ved at være betegnelse for et hæderligt, modigt menneske ...« (*Danskeren*, nr. 3, 1989).

Næppe nogen er imidlertid mere bange for at blive kaldt »racist« end for at blive kaldt »landsforræder« eller »dumme svin«. Den Danske Forenings veliscenesatte myte om de kujonerede danskere, som pga. »racisme-stemplet« ikke tør stå frem og sige deres mening imod indvandrerpolitikken, er i den grad i modstrid med fakta – aviserne bugner til tider af læserbreve, der ikke sjældent i ekstreme vendinger hænger indvandrere og flygtninge ud, ligesom en undersøgelse, der blev citeret i forrige kapitel, viser, at 83 procent af danskerne erklærer sig selv som lidt, temmelig eller meget »racistiske«.

Det er med andre ord en skrøne, at frygten for dette ord – hvor forkert det så ellers ofte bruges – skulle hindre danskerne i at udtale sig kritisk om indvandringen, men det er en skrøne, der kan bruges til at afstive de nationalkonservatives selvforståelse som repræsentanter for et forfulgt folk.

Til trods for at mange tilmed vedkender sig racistiske holdninger i større eller mindre grad, stammer danskernes primære opfattelse af indvandrere og flygtninge ikke desto mindre sjældent fra personlige

erfaringer, dokumenterer professor cand.scient.pol. Lise Togeby fra Aarhus Universitet i en undersøgelse fra 1995. Her fremgår det bl.a., at hele 82 procent af den danske befolkning aldrig nogen sinde har haft personlig kontakt med en flygtning eller indvandrer, hverken privat eller på arbejdet (*I syv sind*, s. 65). Over firefemtedele af befolkningen får med andre ord en betydelig del af deres holdninger til flygtninge og indvandrere på anden hånd.

Og den fundamentale forudsætning for mytedannelser og fordomme er naturligvis netop manglende forståelse og personlig erfaring, og at det store flertal i befolkningen på intet tidspunkt af deres liv har talt med flygtninge og indvandrere, gør selvsagt ikke problemet mindre, fordi forudfattede stereotyper så meget desto lettere erstatter billedet af mennesker som medmennesker. På denne baggrund bliver der næppe heller megen plads til den banale, men nuancerede opfattelse, at indvandrere indlysende nok er lige så indbyrdes forskellige som indfødte danskere – at ligesom der både er selvopofrende og egoistiske, begavede og ubegavede, tolerante og intolerante danskere, er der selvfølgelig også både mere og mindre sympatiske indvandrere og flygtninge.

Hvor banal en sådan konstatering må forekomme, har medstifteren af den Danske Forening, fhv. dommer Ellen Larsen tilsyneladende ikke øje for den og beretter således åbenhjertigt i *Danskeren* om sit første og eneste møde med en muslim, der angiveligt nægtede at give hende hånden, blot fordi hun var en kvinde. Efter denne oplevelse konkluderer hun: »Det var så mit første møde med en muslim, men så sandelig også det sidste. Min indvendige harme og vrede blev endnu større, da jeg fik at vide, at A. har fået dansk statsborgerskab. A. er altså et godt eksempel på, at en muslim

uanset, at han er blevet 'dansker' (papirdansker) ikke har til hensigt at efterleve dansk skik og brug end ikke simpel dansk høflighed. I et glimt så jeg islams sande ansigt og natur. En gestus nok så kortvarig kan sige mere end mange ord, men kan måske også betragtes som udfordring in casu til alle danske danskere overalt i Danmark. Handsken er kastet.« (*Danskeren* nr. 2, 1990, s. 4).

Et mere eklatant eksempel på proportionsforvrængende generalisering skal man givetvis lede længe efter, og man kan kun håbe, at medlemmerne i den Danske Forening trods alt har et mindre firkantet billede af de mennesker, som de ønsker ud af landet, end foreningens medstifter. Offentliggørelsen af denne overreaktion vidner imidlertid næppe om den største grad af nuance eller selvkritik i *Danskerens* redaktion.

»Lad det blive et nationalt bud, at ingen ordentlig dansker sætter sine ben i ukrudtsbutikkerne«

Reelt er den Danske Forening ganske givet mere yderligtgående i sin planlagte politik over for »de fremmede« end både Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti.

Men den Danske Forening er hverken nazistisk eller racistisk. Den Danske Forening bruger derimod efter forgodtbefindende nazisterne som prügelnabe eller skræmmebillede i sit helt eget spil. For kun med nazisterne installeret som en reel politisk trussel fortegnes det politiske samtidsbillede lige netop i tilpas ekstrem grad til, at den Danske Forening i det og kun det lys kan hævde sig selv som en »moderat« bevægelse; i ethvert andet lys ville hele

selvscenesættelsen som vor tids modstandsbevægelse naturligvis også være (endnu mere) meningsløs.

Den største modhage i foreningens egen modstandsretorik er imidlertid, at det afgørende fjendebillede, »de fremmede«, er blandt de i forvejen allermest udsatte grupper, nemlig indvandrere og flygtninge, hvoraf en stor del hverken har statsborgerskab eller stemmeret til folketingsvalg, men tilhører de laveste socialgrupper og uden sammenligning mødes med de fleste fordomme og den største fordømmelse.

At gøre denne gennemkontrollerede, overvågede og udhængte randgruppe til en »besættelsesstyrke« à la de tyske besættelsestropper fra 2. verdenskrig, der internerede og henrettede politiske modstandere og med massiv våbenmagt håndhævede en raceteori, der gjorde »ikke-ariere« til inferiøre mennesker, er ud fra enhver betragtning for absurd til, at noget begavet menneske kan tage det alvorligt. Enten er den Danske Forenings ideologer således i særklasse ubegavede, eller også er formålet med dette træk rent propagandistisk. Så firkantet, som det er stillet op i *Danskeren*, er der næppe nogen tredje mulighed.

Som propaganda er dette imidlertid heller ikke helt ineffektivt, eftersom propaganda historisk set nu engang har vist sig så meget mere virksom, desto mere kynisk og bevidst uvederhæftigt den er gået til værks. Lang vej er der dog endnu, før det bliver bare nogenlunde almindeligt accepteret at betragte indvandrere, flygtninge og asylansøgere som en »besættelsesstyrke«, men akkurat ligesom med tidligere røster fra det propagandistiske overdrev er det ikke af den grund uden effekt, fordi det fuldstændig

sprænger rammerne for den saglige debat på bekostning af enhver hæderlighed, så det, der tidligere var uacceptabelt demagogisk, i sammenligningen efterhånden fremstår moderat. Jo mere yderligtgående den Danske Forening agiterer mod flygtninge og indvandrere, desto mere yderligtgående kan andre bevægelser og partier agitere, mens disse stadig væk demonstrerer en »moderat« kurs gennem en fortsat afstandtagen til foreningen, som hele tiden er et par hestehoveder foran.

Den Danske Forenings største fortjeneste er således dens temmelig ubetvivlelige andel i den drastiske højredrejning af flygtninge- og indvandrerdebatten siden begyndelsen af 1990'erne, hvor hegnspælene konstant er blevet flyttet – visse udtalelser om flygtninge og indvandrere, der blev betragtet som ekstremt nedladende og uacceptabelt mistænkeliggørende i midten af 1980'erne, er i dag bredt accepterede og moderate »selvfølgeligheder«. Foreningen er naturligvis selv klar over dette, og Hasselbalch skriver i anledningen af 10-års jubilæet i 1997: »Folkestemningen svarer med andre ord nu massivt til det, DDF ønskede for ti år siden.« (*Danskeren* nr. 4, 1997).

Informationschef for Dansk Flygtningehjælp, Klaus Rothstein er bekymret for netop denne udvikling: »Det er bedrøveligt at konstatere, at de ting, som man for ti år siden kun hørte i den Danske Forening, nu også kommer fra de store etablerede partier som Venstre og Socialdemokratiet.« (*Politiken*, 28.6.97).

I et oplæg til en ny dansk flygtninge- og indvandrerpolitik fra marts 2000 anlægger f.eks. Venstre en vinkel, som den Danske Forening ti år tidligere var alene om: »Danmark er et udbygget land med ét folk.

Venstres udlændingepolitik har et humanitært sigte og sikrer, at Danmark ikke bliver et multikulturelt samfund. Vi ønsker ikke et Danmark, hvor danskere blot bliver et tilfældigt etnisk mindretal, og hvor vor egen frihed bliver undertrykt.«

Det indbyggede skræmmebillede er fuldstændig ude af proportioner, mens afvisningen af den eksisterende multietniske og multikulturelle virkelighed er endnu en mur over for de voksende etniske minoritetsgrupper.

Centrumdemokraternes formand, Mimi Stilling Jakobsen så allerede i 1992, hvilken vej vinden i folkestemningen blæste: »Det er ikke kun Den Danske Forening, der råber op nu. Det er stemningen overalt. Alle politikere melder om det fra møderne. 'De får det i hovedet med det samme'.« (Ekstra Bladet, 7.11.92).

Foreningens til tider groteske polemik har dog næppe haft nogen direkte og overbevisende gennemslagskraft rent politisk, men til gengæld har den utvivlsomt haft en betydning for vedholdende at sænke det i forvejen ikke særlig høje niveau for den politiske redelighed på flygtninge- og indvandrersområdet og har derved indirekte præget politikken på dette felt.

Og til det formål har modstandsmetaforikken selvfølgelig ikke spillet en ubetydelig rolle, til trods for det for besættelsesparallellen ellers så fuldstændig invaliderende træk, at »de fremmede« ikke sjældent udstilles i billeder, der ligger skræmmende tæt på dele af 1920ernes antisemitisme. Blot er det altså ikke jøder, men derimod som oftest muslimer, der udstilles i grotesk dehumaniserende kategorier.

En leder omtaler f.eks. »de fremmede« som »gøgeunger« (*Danskeren* nr. 4, 1991), i en tegneserieanmeldelse gør Neerup Buhl som nævnt i kapitel 1 en afgørende pointe ud af en »både sjov og tankevækkende« historie om modstanden mod »fremmede«, der her fremstilles som »rotter« (*Danskeren* nr. 5, 1996), og en artikel af Dalgård kalder slet og ret indvandrerboutikker for »ukrudtsboutikker« og dikterer uden at blinke følgende bud: »Lad det blive et nationalt bud, at ingen ordentlig dansker sætter sine ben i ukrudtsboutikkerne.« (*Danskeren* nr. 6, 1996).

Religiøs, kulturel og etnisk forskellighed kan føre til kaos og national opløsning, advarer den Danske Forening og spørger retorisk: »Hvor i verden findes et 'multietnisk' samfund, der ikke er endt som heksekedel? (*Danskeren* nr. 3, 1995).

Nej, hvor i verden findes et *samfund*, der ikke på et eller flere tidspunkter i historien er løbet ind i krig, oprør og konflikt – multietnisk eller ej?

Jo mere dramatisk den Danske Forening advarer mod ikke mindst muslimske indvandrere og flygtninge, desto mere voldsomt bliver medlemsskaren parat til at gå til værks, og jo mere muslimer males op i en krog som ildesete »fremmede«, ja, som »gøgeunger«, »rotter« og »narkokriminelle, plattenslagere og lykkeriddere med frisørrigtigt hår«, desto mere uundgåeligt er det naturligvis, at også *deres* modreaktion med tiden kan blive mere og mere desperat.

Og hvem skulle i givet fald egentlig kunne bebrejde dem?

Appendix: Den Danske Forenings registrering af indvandrerfjendtlig »sabotage«, 1990-1993

Den Danske Forenings landsmøde den 27. september 1992 tilslutter sig formand Ole Hasselbalchs beretning, der fastslår, at foreningen fremover hverken skal støtte eller tage afstand fra ulovlige metoder i »modstandskampen«:

»'Bøllerne' og 'ekstremisterne' kan meget vel for en senere eftertid fremstå som vor tids modstandsbevægelse, medens de, der forårsagede ulykkerne – dvs. politikerne og medløbsjournalisterne m.fl. – vil blive betragtet på linje med sidste verdenskrigs samarbejdspolitikere og tyskermedløbere. Hvordan skal vi forholde os hertil? Det er på den ene side indlysende, at vi ikke kan stille os bag en udvikling, som er grundlæggende i strid med hele det synssæt, den Danske Forening bygger på, og som jo er at gøre det politiske spørgsmål, vi står over for, til et anliggende mellem de danske politikere og deres vælgere med argumentet som redskab. På den anden side kan vi heller ikke i en situation, hvor de, der sidder ved magten, har kortsluttet demokratiet, støtte magthaverne i deres bestræbelser på at opretholde den fejlidentifikation af begivenhederne, som de så ihærdigt søger at skabe. *Lige så lidt* kan vi bringe os i en position, hvor vi står som fordømmere af folkelige aktioner, som for en senere eftertid kan blive anskuet som en national modstandskamp, uden hvilken politikernes ødelæggelsesværk var blevet fuldbyrdet. Styrelsen og kredsen omkring denne har diskuteret dette dilemma igen og igen. Resultatet er blevet, at vi mener, foreningen *slet ikke skal tage stilling til begivenheder, der må tolkes som udslag af folkelig modstand mod Danmarks kolonisering af fremmede*. Vi skal ikke fordømme eller

'lægge afstand til' noget, som er en uundgåelig konsekvens af det, politikerne selv har gjort, og uden hvilket koloniseringen vil blive fuldbyrdet. Men foreningen kan selvfølgelig heller ikke støtte det eller anbefale det. Vi skal registrere det som kendsgerninger og sige, at *vi slet ikke kan have med det at gøre*. At dette *ikke* er os, og at hverken politikere eller medietryk får os til at tage stilling til det. Vi skal ikke lade samarbejdspolitikere skubbe os foran sig i forsøget på at holde den gående en stakket tid endnu.«

Her følger uddrag af *Danskerens* egne overskrifter og kommentarer fra et par års registrering af det, de kalder »sabotage« i modstandskampen:

Gør-det-selv aktion

»En modstandsgruppe på Vesterbro i København har i september gennembanket nogle afrikanske narkohandlere.« (Nr. 5, 1992).

Sabotage mod asylcenter

»To unge mænd blev i august fængslet for sabotage mod asylcentret i Jyderup. De havde søgt at sætte ild på det med brandbomber.« (Nr. 5, 1992).

Sabotage mod asylcenter

»To gymnasieelever har forsøgt at sætte ild til asylcentret i Gram ved at kaste en benzinbombe mod det. Det lykkedes ikke.« (Nr. 5, 1992).

Hævn-sabotage mod tyrkerklub

»I Esbjerg, hvor en 20-årig dansker var blevet myrdet af en ung tyrk, blev den tyrkiske klub, hvor mordet var foregået, angrebet af ukendte med en molotovcocktail, som blev kastet mod yderdøren, dog uden at gøre større skade.« (Nr. 5, 1992).

Sabotage

»Det 'beboerkontor', der er blevet oprettet med tilskud fra Københavns Kommune som kontakttled til asylskibet Norröna ved Islands Brygge, er blevet saboteret af ukendte personer.« (Nr. 6, 1992).

Sabotage mod moské

»Den marokkanske moské i København blev natten til den 20.9. saboteret. Ukendte satte ild til den, og moskeen, der er samlingssted for 600-800 indvandrere, udbrændte totalt.« (Nr. 6, 1992).

Algerisk klub på Vesterbro afbrændt

»Et kælderlokale på Vesterbro, der fungerede som klublokale for herværende fremmede fra Nordafrika, blev i januar stærkt beskadiget ved en påsat brand.« (Nr. 2, 1993).

Asylcenter nedbrændt

»Et asylcenter i Roskilde udbrændte sidst i januar. 15 asylsøgere – hovedsagelig russere! – måtte flyttes til et andet center.« (Nr. 2, 1993).

Attentat mod Flygtningehjælpens kontorer

»I begyndelsen af marts blev Dansk Flygtningehjælps kontorer i Næstved en tidlig morgen stukket i brand af ukendte gerningsmænd.« (Nr. 2, 1993).

Attentat på asylcenter

»Asylcentret Ommestrup ved Mørke er blevet beskudt to gange på én nat, dels med et projektil fra et salongevær, dels med en sten formentlig fra en slangebøsse.« (Nr. 4, 1993).

Smadrede flygtningehuse

»Forbrugerorganisationen for forsikringstagere, 'Fuld Valuta' har fået et nyt problem: Villaer, der er blevet smadret efter at være udlejet til Dansk Flygtningehjælp.« (Nr. 5, 1993).

I *Danskeren* nr. 1, 1993 opsummeres derudover i stikordsform:

1990: Indvandrerbutik i Husum, København saboteres; indvandrerbutik på Nørrebro i København saboteres; tyrkiske butikker i Horsens saboteres; voldelig lokal modstand mod flygtninge i Gilleleje; flygtningehjælpen, Ålborg søgt sprængt i luften; asylcenter i Odder saboteres.

1991: Asylcenter ved Hillerød saboteres; indvandrerklub i København nordvest saboteres; indvandrerbutik i Århus saboteres; indvandrerfritidshjem i Ålborg saboteres; den muslimske skole på Frederiksberg saboteres; flygtningebørnehave saboteres.

1992: Indvandrerbutik saboteres; telefonbombe mod skibet [i.e. skibet Norröna, der var indrettet som asylcenter]; sabotage af skibets

*fortøjninger; flygtningefamiliers lejligheder i Brøndby saboteres;
dansk fremmedkollaboratørs butik saboteres; plakataktion mod
navngivne 'feltmadrasser' i Århus; indvandrerklub i Viborg saboteres;
unge danskere i Odense angriber bevæbnede og truende fremmede;
arabisk butik saboteres; flygtningebolig saboteres; moské saboteres.*

Kapitel 3. Dansk Forum

Hvis udviklingen ikke vender, vil vi i en ganske nær fremtid opleve kritiske samfundsdebattører blive idømt minimum hæftestraf for at sige: »Danmark for danskerne«. Til den tid er der kun én ting at sige: »Rigtige danskere har dom for racisme!« ...

Sådan skildrer Dansk Forums formand og ledende drivkraft, Martin Kasler i et tidligt nummer af medlemsbladet *Runestenen* det fremtidsscenario, som foreningen ønsker at bekæmpe.

Dansk Forums tidsskrifter, *Atterdag* (tidl. *Runestenen*) og *Alætheia* hører til den intellektuelle del af den yderste højrefløj. Skønt ikke så etableret som den Danske Forenings medlemsblad, *Danskeren*, og ikke af samme dybde som det nationalt ideologiske/religiøse flagskib, *Tidehverv*, danner *Atterdag* og *Alætheia* til gengæld grundlaget for Dansk Forums universitetsungdom, der udadtil har formået at tegne den udenomsparlamentariske højrefløj og nationalistiske bevægelse i slutningen af 1990erne i langt højere grad end *Danskeren*.

Forordet til Dansk Forums program indledes med ordene: »Danmark er danskernes ejendom. Nogen er ved at stjæle det fra os. Det er dybt krænkende at få frataget, hvad der retmæssigt tilhører en. Vi tillader normalt ikke, at fremmede mennesker tager vore ejendele fra os. Så går vi til politiet og domstolene og kræver at få vor ejendom tilbage. Men hvor skal man gå hen, hvis de, som laver lovene, stjæler? Ja, når de oven i købet laver lovene, så det er tilladt for dem

at stjæle: Hvad gør man så? Hvor anker man hen? Hvem appellerer man til? Til folket!«

Hvordan Dansk Forums »appel« til folket konkret tager sig ud i foreningens egne publikationer, på internettet og i den offentlige debat, og hvori den ideologiske baggrund herfor består, skal vi i det følgende belyse i nærmere detalje.

Fra Dansk Ungdom til Dansk Forum

Før Dansk Forum så dagens lys, var den manglende ungdomsaktivitet – bortset fra i det nazistiske miljø – et generelt iøjnefaldende træk ved den yderste højrefløj. Den Danske Forening var tidligt meget bevidst herom, eftersom den skæve aldersfordeling afspejlede sig i foreningens aktiviteter såvel som i medlemsskabets sammensætning, men først i midten af 1990'erne begyndte der så småt at ske noget.

Om den begyndende organisering af ungdommen, der ledte frem til dannelsen af Dansk Ungdom, forløberen for Dansk Forum, hedder det: »Kimen til Dansk Ungdom blev måske i virkeligheden lagt ved Den Danske Forenings (DDF) grundlovmøde i 1994. På det tidspunkt var den danske højrescene stadig domineret af DDF. Men siden sin grundlæggelse havde DDF haft et alvorligt generationsproblem: Den kunne ikke bide sig fast hos ungdommen. I 1993 oprettede man ganske vist Selvstændig Dansk Ungdom, men tilgangen var minimal, og initiativet led hurtigt en stille død. Nogenlunde samtidig kunne man i DDF opleve, hvordan DNSB (Dansk National Socialistisk Bevægelse) under den nye leder, Jonni Hansen, fik en relativ stor tilgang af nye, unge medlemmer, hvervet

hovedsageligt fra den i Danmark nyetablerede skinheadscene. Men mange skinheads ønskede at bevare det nye miljø som en selvstændig subkultur, centreret om musikken og en glødende patriotisme. I 1994 oprettedes derfor Dansk National Front (DNF), åben for alle, der havde 'musik- og tøjsmag og modstand mod indvandring til fælles', som en talsmand udtalte. I praksis betød det, at DNF bestod af unge fra såvel DDF, DNSB som uorganiserede.« (*Runestenen*, nr. 1/1998).

Dansk National Front havde sporadisk kontakt til den Danske Forening, men nogen egentlig ungdomsforening havde den Danske Forening stadig væk ikke, hvorfor man arrangerede et særligt kursus i nærheden af Korsør, der skulle tiltrække unge fra højrefløjen. Kurset, der var annonceret i den Danske Forenings medlemsblad, *Danskeren*, blev imidlertid infiltreret af en journalist fra Ekstra Bladet, der kunne berette om flere unges antisemitiske og quasinazistiske tilbøjeligheder. Den Danske Forenings kontaktperson for Nordsjælland, Henrik Søndergaard udtalte f.eks.: »Vi ved, at tyrkerne yngler som rotter. Men det må vi ikke sige. Vi bliver nødt til at sige: De har en højere fertilitetskvotient.« (Ekstra Bladet, 16.5.95).

Blandt oplægsholderne til kurset var den senere pressechef for Dansk Folkeparti, Søren Espersen, styrelsesmedlem i den Danske Forening, Poul Vinther Jensen og stifteren af Fremskridtspartiet og Trivselspartiet, Mogens Glistrup – sidstnævnte bedyrede ifølge samme avis: »Jeg er for udlicitering af muhammedanere. Ligesom med affald til u-landene.« (En udtalelse, som han skulle gentage næsten ord til andet små fem år senere, da han efter otte års ufrivilligt eksil fra Fremskridtspartiet vendte tilbage som menigt

medlem til partiets landsmøde i september 1999 for at begynde den kamp, der i januar 2000 atter skulle gøre ham til partiets centrale figur).

Ikke mindst pga. Ekstra Bladets artikler om kurset i Korsør og nogle skinheads' skandaløse opførsel blev det heller ikke dengang til noget med en ungdomsafdeling i den Danske Forening.

Men i sommeren 1995 deltog Martin Kasler for første gang i den Danske Forenings årlige sommerstævne og blev en af initiativtagerne til et mere gennemtænkt forsøg på at etablere en ungdomsbevægelse på den yderste højrefløj. Den Danske Forenings styrelse gav Kasler hvervet at samle og organisere unge i Dansk Ungdom, der blev stiftet den 11. november 1995 med Claus Berthelsen som formand og Martin Kasler som næstformand. Dansk Ungdom bestod ved dannelsen af et beskedent antal på 16 medlemmer, der siden steg til omtrent et halvt hundrede unge.

Foreningen nåede imidlertid aldrig for alvor at markere sig politisk, før den blev mere berygtet end berømt i en lidt bredere offentlighed. Det skete, da Roskilde Dagblad den 7.2.96 kunne afsløre, at seks unge mænd i militærtøj var blevet stoppet i en bil med nynazistisk propagandamateriale, hætter, baseballkøller, stykker af jernrør, knojern og tåregasspray i bagagerummet – flere af dem viste sig siden at være medlemmer af Dansk Ungdom, og bilens chauffør, Simon Sevelsted sad i foreningens styrelse.

I Dansk Ungdoms interne blad blev medlemmerne advaret imod at intimidere foreningen på denne vis, og ud over den uheldige biltur blev det fremhævet negativt, at andre medlemmer var blevet taget af

politiet for at hænge mærkater op på Christiansborgs hovedindgang. Derpå tilføjedes det: »Endnu tidligere end disse to sager blev to andre medlemmer optændt af 'hellig ild' og skræmte livet af en neger. De er nu sigtet for trusler på livet!! Alt i alt: Tænk jer om.« (Nyhedsbrevet, 2. årg., nr. 1).

Efterspillet oven på historien i Roskilde Dagblad blev imidlertid begyndelsen til enden på al »hellig ild«, i hvert fald i Dansk Ungdom. Ikke mindst på baggrund af en vis pressedækning fra Ekstra Bladets side, der bl.a. borede i detaljerne i den famøse køretur til Roskilde, miskrediteredes foreningen snart uopretteligt.

Sagen blev den indirekte anledning til splittelse i Dansk Ungdom, der havde stigende problemer med en yderligtgående fraktion. På et ekstraordinært landsmøde den 3. august 1996 nedlagde to tredjedele af Dansk Ungdoms styrelse simpelt hen foreningen og dannede ved samme lejlighed Dansk Forum – nazistisk orienterede medlemmer var ifølge foreningen fra da af helt ude. Nye medlemmer var imidlertid samtidig kommet til, så Dansk Forum allerede ved stiftelsen kunne mønstre 70 medlemmer.

Dansk Forum ønskede at etablere sig som en forening henvendt til alle aldersgrupper og frigjort fra tilknytningen til den Danske Forening, hvis manglende opbakning også havde skuffet de unge. Dansk Ungdoms formand, Claus Berthelsen blev styrelsesmedlem i Dansk Forum, mens tidligere næstformand, Martin Kasler blev den nye forenings formand – og den post har Kasler beklædt lige siden.

»Vi er dét netværk, hvor danske brødre og søstre atter mødes«

Ligesom det er tilfældet i tidehvervsbevægelsen, den Danske Forening og Dansk Folkeparti, er danskhedens kristne grundlag af afgørende betydning for Dansk Forum, hvis hjemmeside prydes af Jellingstenens kristusafbildning. Profileringen af kristendommen er imidlertid knap så udtalt i Dansk Forums tidsskrifter. Mads Kierkegaard Otto bedriver dog en hyldestartikel om Søren Krarup i *Runestenen* nr. 6/1998, mens lederen i *Runestenen* nr. 1/1996 ret formelt konstaterer om kristendommens placering i Danmark: »Harald Blåtand indførte også kristendommen i Danmark, hvilket må siges at være af afgørende betydning for vor kultur i dag.«

Peter Neerup Buhl, der også er medlem af styrelsen i den Danske Forening og fast bidragsyder til *Tidehverv*, har imidlertid de sidste par år gjort sit for at få den kristne kulturarv helt ind under huden på Dansk Forum.

I en gennemgang af Ole Vinds disputats fra 1999 om Grundtvigs historiefilosofi finder Neerup Buhl ikke så lidt nationalromantisk inspiration, og vi mindes om, at Grundtvigs forhold til islam er omtrent så ensidigt som Krarups: »'Fjenden fostred Mahomed / Til alt tomt med Løgn af skjule, / Skjænke Folk den falske Fred', digtede Grundtvig om årsagen til korstogstiden, der i den historiske plan ikke havde til formål at erobre nyt land – og da slet ikke at formidle åndelig og kulturel udveksling – men udelukkende at forsvare, styrke og samle den nye vestlige kristenhed på nordisk germansk grund. Grundtvig finder dog også i de europæiske folks ekspansion kun grund til at prise deres ånds overlegne kraft. At deres optræden kunne være brutal, vidste han godt, men 'skal et Øiemed naaes, maae passende Midler anvendes'.« (*Alætheia* nr. 4).

Den europæiske »ånds overlegne kraft« tænkes særlig fremtrædende blandt danskerne og nordboerne. Neerup Buhl skriver i samme artikel: »Grundtvig nærrede i 1815 store forventninger til Danmark, og 'om al Verdens Folk vilde, hvad de sikkert engang vil, forhærde sig og forenes om at knuse det, Herren skal dog herliggjøre det og bevare det'. For Grundtvig var Danmark 'Historiens Palæstina', et udvalgt folk – de fire hovedfolk i historien var for ham jøderne, grækerne, romerne og nordboerne, hvoraf kun de sidste endnu havde en universalhistorisk opgave foran sig. Tanken om Danmark som udviklingens spydspids er senere rigtignok misbrugt, senest af Poul Nyrup & Co. i forsøget på at gøre den danske socialstat til en global model, men det bør ikke føre til afvisning af Grundtvigs principielle holdning, som er fæstnet i dybere historiske kendsgerninger.«

Hvad det er for »dybere historiske kendsgerninger«, der giver nordboerne en særlig »universalhistorisk opgave« som »udviklingens spydspids«, dukker op i Neerup Buhls konkluderende betragtning over Danmarks historiske mission: »Faktisk er Danmark historisk et af klodens mest ensartede folk, og det glade budskab om fordelene heraf er måske vor egentlige mission i verden.«

Dansk Forum er med deres egne ord en »dansk-national bevægelse«, der ser sig selv i opposition til et nedbrudt Danmark, hvor indvandrere og venstrefløjens »xenofile« i fællesskab driver noget nær et terrorregime, som forsøger at kvæle den folkelige modstand imod den politiske udvikling på området.

Kasler beskriver dette samtidsbillede i forordet til Dansk Forums program: »Det store erhvervsliv, de ledende politikere og de

veletablerede kunstnere og akademikere – ikke bare støtter – men arbejder aktivt for opløsningen af Danmark som kulturnation, velfærdsstat og nationalstat (...) *Men det store flertal af den almindelige danske befolkning ønsker ikke et multietnisk samfund!* Denne folkelige modstand har aldrig fået lov at komme til orde. Helt op på ministerielt plan bliver der den dag i dag planlagt og udført en skræmmende effektiv indoktrinering af de unge generationer. De ældre generationer forfølges gennem nådesløse kampagner i medierne, hvis de ikke rammes på stilling og karriere. På gaderne hersker venstreekstremismens brutale hætteklædte bøller i tæt parløb med de muslimske gadebander. Den danske befolkning overvåges fra særlige overvågningscentre, som lader en syndflod af racismebeskyldninger og -anmeldelser hagle ned over enhver kritisk røst. Sådan er vilkårene i dagens indvanderramte Danmark. Det kan du vælge at finde dig i, eller ... *Du kan lade vær'*. Dansk Forum er tilbuddet til dig, som har taget den rigtige beslutning for Danmark, dig og dine. Vi udgør kimen til dét fristed, hvor du atter kan tale og tænke klart og fordomsfrit. Vi er dét netværk, hvor danske brødre og søstre atter mødes. Vi er dét fællesskab, hvor du atter kan ranke ryggen og løfte hovedet højt!«

Det er ifølge programmet foreningens opfattelse, at den taler på vegne af »en historisk arveret til Danmark«, at »vi danskere er de direkte efterkommere til de allerførste indvandrere til det kolde nord – nemlig det stenalderfolk, der fulgte isens tilbagetrækning mod nord for ca. 12.000 år siden«. Den danske nationalstat er fællesnævneren, og den har ifølge Dansk Forum en enestående, tusindårig, homogen historie bag sig.

»Arveretten« er imidlertid truet af nationalstatens nedbrydning til fordel for »et amerikaniseret, multikulturelt samfund, hvor etniske grupper egoistisk rager til sig af statens begrænsede midler«. Den undertrykkelse af danskheden og det danske folk, der her finder sted, foregår bl.a. i en mistænkeliggørelse af nationalisme og selvbestemmelsesret: »... folkeslagenes selvbestemmelsesret – nationalismens inderste sjæl – kalder man 'fremmedhad', og krænkelserne over at få frataget sit fædreland kalder man 'racisme'.«

Foreningen er nationalistisk, men ikke chauvinistisk, understreges det i programmet, der ligeledes bemærker, at man ikke ønsker at udtale sig hverken negativt eller positivt om andre kulturer, blot anerkender man ikke andre kulturers lige ret inden for Danmarks grænser, hvor »dansk kultur« skal gælde.

Dansk Forum modsætter sig ikke indvandring pr. princip, men modsætter sig omfanget af den nuværende indvandring. De indvandrere, der skal være i Danmark, skal imidlertid ikke mødes af en lovgivning, der er baseret på integration, men en »lovgivning baseret på *assimilation* af de fremmede«, hvor statsborgerskab kun kan opnås som belønning efter tilstrækkelig fordanskning: »Egnet til dansk statsborgerskab kan den være, der efter mindst 10 års dadelfrit, selvforsørgende ophold i Danmark, bedømmes af et enigt udvalg til at være dansk i sprog, skrift, klædning, navn, vaner og skikke.«

Den nuværende indvandrersituation skal bringes til ophør, og »som udgangspunkt må indvandrere fra lande uden for den europæiske kulturkreds repatrieres«.

Leni Riefenstahl »blev aldrig tilgivet for den geniale 'Triumpf des Willes', men hun vil altid leve«

Dansk Forum nedsatte ved foreningens stiftelse »et udvalg for efterretning«. Formålet var hovedsageligt at kortlægge »de autonome«, men arbejdsopgaverne har siden forgrenet sig, og de indsamlede efterretninger om »venstreekstremismen« i Danmark er løbende blevet offentliggjort og opdateret på foreningens hjemmeside (dog næppe siden 1998). Her forklarer Dansk Forum: »Vi valgte – måske meget naturligt vore få ressourcer taget i betragtning – at bruge Internettet. I samme proces begyndte vi at tale om et navneskifte, da 'efterretning' havde vist sig at have en utilsigtet militær klang, som venstrefløjen propagandamæssigt har vredet, sikkert ikke den sidste dråbe ud af. Det blev vedtaget, at det nye initiativ ikke skulle arbejde som et udvalg under bestyrelsen, men som en selvstændig gruppe i Dansk Forum – Dansk Forums Faktagruppe.«

Faktagruppen belyser »venstreekstremismen« over for offentligheden og pressen som »dét, den virkelig er: Et anti-demokratisk, voldsudøvende og voldsforherligende samfundsonde«. I søgelyset er en lang række venstreorienterede grupper og antiracistiske bevægelser samt miljø- og kvindegrupper. Dansk Forum erkender, at den ikke kan være en »uvildig iagttager«, men mener dog at kunne »bevare både klarhed og objektivitet i behandlingen af fakta«.

På hjemmesiden findes således oplysninger om ca. 100 venstrefløjsgrupper (»ekstremistgrupper«), lige fra f.eks. Anti-Fascistisk Aktion, Blekingegadebanden og Danmarks

Kommunistiske Parti over Demos, Flygtninge Under Jorden og Humanistisk Netværk til Jyder Mod Overflødige Motorveje, Rebel og Vagina Dentata.

Desuden findes under kategorien »Vejviseren« adressefortegnelser over et lignende antal partier, bevægelser, bogcafeer, medborgerhuse, forlag, musikbutikker og foreninger, der ifølge Faktagruppen har direkte eller indirekte tilknytning til venstrefløj, herunder det Danske Center for Menneskerettigheder, Dansk Zionist Forbund, Enhedslisten, IND-sam, Natur og Ungdom, Rockuglen, TV-Stop, Tyrkisk Dansk Solidaritets Forening og den Økologiske Café.

Hvad formålet med denne landsdækkende adresseservice skulle være, fremgår intetsteds.

Dansk Forums service omfatter også kommenterede anbefalinger af andre hjemmesider på Internettet, der må formodes at være af særlig interesse for den yderste højrefløj; bl.a. anbefales forskellige hjemmesider om Churchill, Franco, Grundtvig, Kipling og Wagner, ligesom der er links til udenlandske højrefløjspartier som det franske Front National, det australske One Nation, det belgiske Vlaams Blok og det østrigske Freiheitlichen Partei Österreichs. Foreningen kan naturligvis ikke tages til indtægt for synspunkter udtrykt på andre hjemmesider, men anbefalingerne og kommentarerne står for Dansk Forums egen regning.

F.eks. anbefales varmt D.W. Griffiths film, *The Birth of a Nation* (1915), der filmhistorisk da også betragtes som et klart mesterværk i både æstetisk og teknisk henseende, men ikke desto mindre er lige så berygtet for sit racistiske indhold og sin utilslørede

glorificering af Ku Klux Klan. Filmen var en medvirkende inspirationskilde til gendannelsen af Ku Klux Klan i USA i 1916, der kulminerede med et medlemsantal på intet mindre end 4 millioner i 1920'erne, et halvt århundrede efter at den første og oprindelige klan-organisation officielt var blevet opløst.

Også filmen *Kolberg* (1945), der er instrueret af Veit Harlan, anbefales af Dansk Forum. Harlan arbejdede tæt sammen med den nazistiske propagandaminister, Joseph Goebbels, og Goebbels havde da også personligt mere end én afgørende finger med i denne film, der handler om den preussiske fæstning Kolberg, som i 1807 modstod Napoleons tropper under to måneders belejring. *Kolberg* er det direkte resultat af en opgave, som Goebbels havde stillet instruktøren i 1943 om en historisk propagandafilm, der skulle give tyskerne hjemme såvel som ved fronten fornyet tro på det mirakel, der skulle til for at vende krigslykken og besejre en overtallig fjende.

En henvisning til online-salg af den tyske skuespillerinde og filminstruktør Leni Riefenstahls film er ligeledes blandt Dansk Forums anbefalinger, og et link til en anden hjemmeside ledsages af følgende hyldest til Riefenstahl: »Hun blev aldrig tilgivet for den geniale 'Triumpf des Willens', men hun vil altid leve.«

Leni Riefenstahl blev udnævnt af Hitler som chefinstruktør for nazistpartiets filmproduktion; bl.a. instruerede og producerede hun propagandafilmen *Triumph des Willens* (ikke »Triumpf des Willens«) om den årlige nationalsocialistiske partikongres i Nürnberg i september 1934. Der har aldrig været sået tvivl om hendes films høje kunstneriske niveau, og efter fremkomsten vandt *Triumph des Willens* stor international anerkendelse. Men denne og andre

propagandafilms ekstreme, messianske glorificering af Hitler og nazismen har ligget som en uundgåelig slagskygge over hende lige siden anden verdenskrig.

Æstetik og politik er to vidt forskellige ting, og der er naturligvis intet hverken »afslørende« eller »intimiderende« i at værdsætte et kunstnerisk udtryk uafhængigt af dets politiske, ideologiske eller religiøse anliggende. Men når uddybede, varme anbefalinger af f.eks. racistiske og nazistiske film uden videre forklaring blandes med andre, mindre iøjnefaldende anbefalinger og præsenteres på en nationalistisk hjemmeside, får man i det mindste ikke indtryk af, at Dansk Forum ligefrem har anstrengt sig for at undgå flertydigheden – måske de endog har tilstræbt den.

»Der er da en affinitet til nazismen, som hele højrefløjens må bekende sig til«

I Dansk Forums Studentergruppes tidsskrift beklager Kasler de manglende visioner på den yderste højrefløj og forklarer det bl.a. med henvisning til nazismens skræmmebillede: »Både herhjemme og i udlandet er højrefløjens med rette blevet bebrejdet, at den kun kan udøve samtidskritik og ellers er blottet for visionære bud på fremtiden. Som franskmanden Alain de Benoist har vist, synes den traditionelle nationalstats'isme ikke længere at være en farbar vej frem mod en bedre verden. Man kunne tro, at denne bedrøvelige indsigt fuldstændig har lamslået de højreintellektuelle, men forklaringen på den fraværende vision skal findes i et andet forhold: Nazismens barbariske forræderi mod idealet om det organiske folkefællesskab burde have tvunget højreintellektuelle til fuldstændig at revurdere og nytænke dette ideal – især den chauvinistiske

variants biologiske grundlag – men skæbner som Ezra Pound, Knut Hamsun og Robert Brasillach, og afnazificeringens repressalier mod bl.a. Carl Schmitt, Martin Heidegger og Ernst Jünger skræmte højrefløjen væk fra dette intellektuelle grundlagsarbejde for i koldkrigsårene at søge hi i en hæderværdig, men idéfattig antikommunisme, der slet ikke kunne konkurrere med nymarxismens akademiske gennembrud i 60erne.« (*Alætheia* nr. 1/1998).

Næppe nogen ikke-nazistisk bevægelse på den yderste højrefløj har med samme ligefremhed og åbenhed som Dansk Forum erkendt højrefløjens ideologiske slægtskab med nazismen.

Eller som Kasler formulerer det i et interview: »Der er da en affinitet til nazismen, som hele højrefløjen må bekende sig til. Uden at bekende sig til den affinitet, kan du nemlig ikke gøre op med nazismen. Du er nødt til at finde patologierne i din egen tænkning.« (Politiken, 22.8.99).

I denne i grunden redelige erkendelse af den yderste højrefløjs ideologiske slægtskab med nazismen ligger lige så lidt en tilslutning til som et forsvar for nazismen, men en understregning af nazismen som en slags lig i lasten, som det af samme grund er både politisk og ideologisk afgørende for højrefløjen at erkende og forholde sig til. Det er imidlertid en redelighed, som ind imellem, og hver gang med urette, er blevet brugt til at identificere foreningens ideologi med nazismens.

I Politiken, hvorfra det pågældende citat stammer, udlægges Kaslers erkendelse af nazismens ideologiske tilhørsforhold på højrefløjen som en manglende afstandtagen, og avisen skriver som indledning

til Kaslers uddybning af problematikken: »Her tilføjer Martin Kasler, at han ikke tager fuldstændig afstand fra nazisme.«

I en pressemeddelelse fra Dansk Forum den 24.8.99 kritiseres Politikens journalistiske behandling af udtalelserne i det pågældende interview, og Kasler skriver: »Jeg har ikke på nogen måde 'tilføjet', at jeg 'ikke tager fuldstændig afstand fra nazisme'. Som det fremgår selv i det trykte interviews stærkt forkortede udgave, forklarede jeg, at man som højreorienteret idémæssigt ikke *kan* 'lægge afstand' til nazisme, for da afskærer vi os muligheden for kritisk at revidere f.eks. nationalismens mulige patologiske – fascistiske – elementer.«

Man kan selvfølgelig diskutere klarheden i formuleringen og betydningen af (ikke at kunne) »lægge afstand til«, men det korte af det lange er, at Dansk Forum på netop denne baggrund ingenlunde kan karakteriseres som nazistisk, lige så lidt som en socialistisk bevægelse, der f.eks. erkender og reviderer socialistiske, historiske elementer af stalinistisk karakter, af den grund bliver stalinistisk.

Kasler udtaler endvidere: »Jeg har læst hovedværkerne i nazismen, og jeg kan se, hvor galt de er på den. Hvis du implementerer nazisme i det virkelige samfund, får du et forskruet samfund. Ligesom med kommunisme – altså totalitarisme.« (Politiken, 22.8.99).

I samme avis vedkender Kasler sig til gengæld en del mere end et formelt slægtskab med f.eks. det franske parti Front National: »Le Pen er en rå politiker. Men Front National er bare mere end Le Pen, og vi er så heldige at have haft studenter dernede og besøge den

anden fløj af partiet. Det spændende ved Frankrig er, at de har en meget lang tradition for en ordentlig intellektuel højrefløj.«

I Dansk Forums medlemsblad karakteriseres Front National (FN) bl.a. på denne måde: »FN vil hjemsende millioner af indvandrere, hvoraf de illegale og de kriminelle skal længst frem i køen (...) FN ønsker en folkeafstemning, for partiet ved, at franskmændene er trætte af, at 'fremmede spiser først af fransk suppe og spytter så i den' (...) FN er stærk modstander af fri abort, som de ser som en familiefjendtlig lov. Le Pen er blevet rost af paven for denne kamp, der er partiets næststørste mærkesag (...) Det har været muligt for Front National at gennemføre store dele af sin politik – f.eks. stoppe for udbetaling af socialhjælp til udlændinge – i de kommuner, hvor partiet har flertal.« (*Runestenen* nr. 2/1997).

Artiklen afsluttes med ordene: »Mange danske politikere kunne utvivlsomt lære noget af Jean Marie Le Pens højrepopulistiske Front National!«

Dansk Forums begejstring for Front National er åbenlys – ligesom Kaslers begejstring for sydstatsgeneralen Nathan Bedford Forrest, den første *Grand Wizard of the Ku Klux Klan*, er slet skjult i en portrætartikel i medlemsbladet.

Kasler skriver her, at »hævngerrige negere« efter Sydens nederlag i den amerikanske borgerkrig troede, at »den blå unionsuniform gav dem ret til hvad som helst«, og at de med Washingtons accept oversvømmede Syden og nødvendiggjorde en illegal modstandskamp: »Undertrykkelsen af sydens stolte mænd og kvinder blev så brutal, at der næsten måtte opstå en

undergrundshær til forsvar for sydstaternes retsløse borgere. I april 1867 samledes en kreds af tidligere sydstatssoldater i Nashville og stiftede Ku Klux Klan. Blandt stifterne var John Morton, Forrests tidligere artillerichef. Morton blev valgt til Grand Cyklop of the Nashville Den. I denne egenskab gik han til Forrest og tilbød ham positionen som Grand Wizard of the Ku Klux Klan, klanens øverste post. Men selv Forrests enorme autoritet kunne ikke forhindre klanens virksomhed i at degenerere til den rene terror mod selv nok så fredelige negere, og i 1869 opløste han formelt Ku Klux Klan.«
(*Runestenen* nr. 4/1997).

Massakren i Fort Pillow den 12. april 1864, hvor over 300 sorte unionsoldater, kvinder og børn alle blev dræbt, efter at de havde overgivet sig til Forrests tropper, bagatelliseres fuldstændig af Kasler: »Dette fort blev forsvaret af negersoldater, og da unionens stillinger blev løbet over ende af Forrests mænd, blev over 200 af disse negere dræbt, øjensynligt efter at de havde overgivet sig. Det sagde propagandaen i nord i hvert fald, hvortil Forrest svarede: 'It is hoped that these facts will demonstrate to the Northern people that Negro soldiers cannot cope with Southerners'. Nathan Bedford Forrest gav ikke ved dørene.«

Det er tilsyneladende, hvad der er at sige om den massakre:
»Nathan Bedford Forrest gav ikke ved dørene.«

Dansk Forums ytringsfrihed stækkes

Dansk Forums Studentergruppe (DFS) bliver stiftet den 25. september 1998 med Anders Fog Sørensen som formand. Samme år stiller DFS op til Københavns Universitets konsistorium og

fakultetsrådene for Samfundsvidenskab og Humaniora med Anette Ladefoged og Thomas Lønbæk som kandidater. Formand Anders Fog Sørensen udtaler ved den lejlighed: »Vi er de første nationale højreorienterede, der stiller op til et universitetsvalg i Danmark.« (Information, 23.11.98).

Forenede Studenterråd proklamerer straks en total udelukkelse af DFS til møder under valgkampen til de styrende organer på universitetet. Formanden for Forenede Studenterråd udtaler: »Vi vil tie dem ihjel. Vi vil ikke stille op til debat med dem eller noget som helst.« (Information, 23.11.98). Det er selvfølgelig udtryk for en repressiv tolerance, som godt nok ikke formelt er i strid med nogen ytringsfrihed, men i sidste ende alligevel røber Forenede Studenterråds mistillid til egne argumenter, siden de end ikke tør stille op til en almindelig offentlig debat med nationalisterne.

DFS' formål er bl.a. at »modarbejde etableringen af det multietniske samfund« og at »bevare de danske universiteter og øvrige højere læreanstalter som danske institutioner«. Dette udmønter sig dog ikke i noget videre omfattende program, som det også kan ses i beskrivelsen af DFS' »vision« i valgoplægget fra 1998: »National præference i ansættelse såvel som optag på uddannelsesinstitutionerne er vor vision til at fastholde universiteterne som danske. Vi vil derfor gøre en indsats for, at det danske sprog fortsætter sin udvikling som videnssprog.«

Ved konsistorievalget i 1998 får DFS kun 74 stemmer, hvilket svarer til 0,7 procent af de afgivne stemmer. Dansk Forum betragter dog resultatet som en succes.

DFS producerer og distribuerer universitetstidsskriftet *Alætheia* (græsk: »sandhed«). Det vil sige, det gør de ikke længere på det Humanistiske Fakultet på Københavns Universitet Amager (KUA), hvor al distribution blev forbudt i maj 1999.

Baggrunden er, at uddelingen af *Alætheia* måneden forinden blev forsøgt korporligt forhindret af venstreorienterede aktivister, hvorfor universitetsledelsen forbød al fremtidig uddeling af tidsskriftet for at undgå yderligere ballade.

I en leder beskriver *Alætheias* redaktør, Anette Ladefoged forløbet således: »... et dusin hætteklædte og køllebevæbnede repræsentanter fra Danmarks skændsel, de såkaldt autonome, stormede ind på KUA og frarøvede DFS' repræsentanter *Alætheia*. Meget kan der siges om venstrefløjens parlamentarisme, som ved denne lejlighed udmundede i, at 5 autonome overfaldt den tilkaldte formand for Dansk Forum, Martin Kasler og sendte ham på skadestuen. Venstrefløjens voldsmetoder kommer imidlertid ikke som nogen overraskelse.« (*Alætheia* nr. 3).

Berlingske Tidende skriver i en leder om sagen den 14.5.99: »Først overfalder man dem, og så giver universitetet de overfaldne mundkurv på for at undgå mere ballade. Det er nøjagtigt så forkasteligt, som det lyder.« Det er ifølge samme avis første gang nogen sinde, at der er udstedt forbud imod uddeling af et blad på Københavns Universitet.

Snart bliver forbudet på KUA udvidet til at gælde uddeling og salg af alle tidsskrifter (undtaget er kun publikationer fra velgørende

institutioner og studenterpolitisk materiale fra organisationer, der i forvejen er valgt ind i universitetets styrende organer), hvilket selvfølgelig ikke er mindre grotesk og i praksis fuldstændig uforeneligt med enhver meningsfuld definition på ytringsfrihed.

Anette Ladefoged røber imidlertid, at dette generelle forbud ikke forekommer hende nær så alarmerende som det faktum, at lige netop hendes egen organisation er ramt af det: »Det udelukker således diverse kommercielle medier som Information og Berlingske Tidende i at anvende skranken, ligesom *Faklen* heller ikke længere må propagandere – og det kan så være så som så med dét.«
(*Alætheia* nr. 3).

Et ikke mindre direkte angreb på ytringsfriheden var det, da Johan Holst Nielsen fra Radikal Ungdom både i januar og februar 2000 fik lukket Dansk Forums åbne debatforum på deres hjemmeside, tilsyneladende ved at anmelde den for racisme til foreningens amerikanske internetudbyder. I tusindvis af debatindlæg fra både tilhængere og modstandere af Dansk Forum blev derved grundløst slettet, og selv om Dansk Forum ind imellem udøver en absurd censur på deres debatforum, er denne fremgangsmåde over for foreningen naturligvis ikke bare betænkelig, men udtryk for en intolerance, der ikke lader sig forsvare.

Hvorom alting er – generelt har Dansk Forum lidt under en del ufine angreb, og i studenterpolitisk henseende er KUA tilmed gået så langt som til at give Forenede Studenterråd absolut monopol på ytringsfriheden, når det drejer sig om uddelingen af politisk materiale.

At det tilsyneladende hverken har gavnet eller skadet Dansk Forums i forvejen beskedne opbakning, er så noget andet. Til konsistorievalget på Københavns Universitet i 1999 går DFS en smule frem og får denne gang 88 ud af de 8.859 afgivne stemmer: 1 procent. I en kommentar til valgresultatet fra DFS hedder det: »En fremgang i andelen af stemmer på ca. 43 procent, og i antal 14 stemmer. Det er et fornuftigt resultat, som vi er overordentlig tilfredse med i DFS.«

Entusiasmen fejler ikke noget.

Og det er et karakteristisk træk. I første nummer af Dansk Forums Studentergruppes tidsskrift *Alætheia* optræder Martin Kasler, Dansk Forums formand, som »gæsteskrivent« i en tilstræbt heroisk stil, som man vist skal til Søren Krarup for at finde den direkte inspiration til – hos Kasler bliver den glørværdige selviscenesættelse dog en kende ufrivilligt morsom, når han overstrømmende takker sine private venner i DFS: »Det var med stor glæde og stolthed, jeg sagde ja til invitationen til at blive gæsteskrivent i dette allerførste nummer af *Alætheia*, det ny blad fra Dansk Forums Studentergruppe (DFS).«

Derpå følger selvforståelsen som politisk forfulgte – som man dog må medgive, at overfaldet i forbindelse med uddelingen af *Alætheia* såvel som tidligere forsøg fra venstrefløjsaktivister på at forhindre gennemførelsen af et foredragsarrangement i det mindste har medvirket til at forære Kasler ganske gratis: »Fra forreste parket har jeg fulgt udviklingen af DFS fra den første kim blev lagt tilbage i slutningen af 1996, da Anette Ladefoged modigt trodsede de

venstrefascistiske studenter på Institut for Statskundskab med en af hende arrangeret foredragsrække.«

Kaslars forbillede er her Krarups tidligere så velkendte måde at kanonisere den Danske Forening på, som den f.eks. kommer til udtryk i en kronik i 1990: »Jeg er kun et enkelt menigt medlem, men har haft lejlighed til at betragte og beundre det mod og den uanfægtelighed, hvormed foreningens ledere har ladet sig overhælde med skidtspande, materielt og verbalt.« (Ekstra Bladet, 5.4.90). Andetsteds skriver Krarup om den Danske Forening: »Skulle jeg være højtidelig, vil jeg sige, at de er nutidens sande helte.« (*Tidehverv* nr. 5, 1989).

Formanden for Dansk Forum afslutter sin hyldelse til Dansk Forums egen underorganisation, om ikke med nøjagtig samme ordvalg så dog i nøjagtig samme stil: »Lad mig til slut rette en personlig tak til hvert enkelt medlem i DFS for jeres mod og engagement. I har min uforbeholdne agtelse og respekt.«

Dansk Forum og den Danske Forening består med andre ord af ualmindelig brave og modige folk, ikke mindst hvis de selv skal sige det. Og det skal de åbenbart.

»Danmark betaler fremmede mennesker for at sidde og drikke kaffe i butikscentrene!«

Selv om Dansk Forum hører til i den intellektuelle ende af den yderste højrefløj, holder de sig i lighed med den Danske Forening ikke altid for gode til at stimulere den allermest useriøse del af debatten.

Eksempelvis skriver et medlem, der karakteriserer sig selv som »en pæn pige«, under pseudonymet *Espoir* (fransk: håb) følgende betragtninger om »at være dansk pige i sit eget land« i den multikulturelle skygge: »Det er vores kultur, at når det er sommer, har vi bare ben og arme, og det er der åbenbart en vis kategori af mennesker, der ikke kan styre at kigge på, og jeg kan få kvalme ved tanken om, når de ligger på stranden og glør på os, som om vi er en flok dyr. Det er blevet farligt at gå ud alene – såvel om dagen som om aftenen – og der er visse områder i København, hvor en pæn pige med sit liv kært ikke sætter sine ben. Frygten for et overfald ligger altid og lurker i tankerne (...) Jeg ville ønske, at der var nogle flere piger, der ville melde ud om, hvordan de oplever dette rædselsfulde multikulturelle Danmark. Men desværre tror mange piger, at hvis man siger, at man er træt af indvandrerne, så er man racist – og det er en pæn pige ikke!« (*Runestenen* nr. 6/1997).

At disse betragtninger indlysende nok intet som helst fortæller om nogen reel »trussel« fra »dette rædselsfulde multikulturelle Danmark«, men utrolig meget om »en pæn piges« småneurotiske paranoia, turde dog være åbenlyst også for redaktionen bag *Runestenen*, om saglighed havde været det tilstræbte kriterium.

Det samme gælder den helt særlige matematik angående den påståede ækvivalens mellem arbejdsløsheden og antallet af udlændinge i Danmark. I Dansk Forums program hedder det herom: »Der er ca. 300.000 arbejdsløse, og der er ca. 300.000 udlændinge i Danmark. Ud fra tallene alene, kan det konstateres, at vi i Danmark i det store og hele har en kunstig arbejdsløshed: Enhver statistik viser, at arbejdsløsheden er størst blandt indvandrere. Danmark betaler fremmede mennesker for at sidde og drikke kaffe i butikscentrene!«

Regnestykket er åbenlys manipulation.

Antallet af indvandrere er selvfølgelig ikke identisk med en tilført arbejdsløshed, eftersom f.eks. 300.000 udlændinge – om så deres arbejdsløshed var 100 procent – også skaber i titusindvis af nye jobs, ikke bare i sektorer inden for integration, men i samtlige af arbejdsmarkedets sektorer, da 300.000 mennesker selvfølgelig har brug for hjem, indbo, klæder, forplejning, uddannelse, service osv., hvilket skaber ekstra arbejdspladser.

Det er imidlertid et af højrefløjens foretrukne trumfkort at trække »indvandrerudgifternes størrelsesorden« op af propagandahatten. Ufortalt forbliver det derved altid, at en hundredekroneseddel fra det offentlige dog ingenlunde er det samme som en hundredekroneseddel ned i et sort hul, men at den derimod er led i en cirkulation, hvor en stor del kommer tilbage i statskassen i form af umiddelbare skatter og afgifter, men også indirekte i form af det arbejde, der er forbundet med købte ydelser og produkter, og dertil hørende skatter og afgifter.

Dermed blot være sagt, at regnestykket er umådelig kompliceret, og at selv om 300.000 mennesker forsvandt i den blå luft i morgendagens Danmark, ville det næppe have nogen dramatisk effekt på arbejdsløshedsstatistikken overhovedet. At der så i øvrigt er flere eksempler på økonomer, der finder det nødvendigt at åbne grænserne for en større indvandring for på længere sigt at opretholde samfundsøkonomien, bl.a. som følge af det lave danske fødselstal, tillægger højrefløjen ingen betydning.

Fødselsraten i Vesteuropa som sådan nåede en foreløbig bundrekord i 1999, hvor den var den laveste siden Anden Verdenskrig (jf. Berlingske Tidende, 7.1.00). Fortsætter den nuværende befolkningsudvikling vil der allerede i år 2020 alene i Danmark være 300.000 flere ældre over 60 år end i år 2000, men det samme antal under 60 år til at bære forsørgerbyrden for den store stigning af ældre og pensionister. Cand.polit. og Ph.D. i international økonomi, Hans Kornø Rasmussen skriver på baggrund af denne udvikling: »Konsekvensen af dette dilemma er, at enhver regering i de kommende årtier enten må vedstå, at indvandringen er nødvendig, og Danmark i fremtiden må se sig selv som et område beboet af mange forskellige nationaliteter og farver – et multietnisk samfund om man vil – eller acceptere et aldrende Danmark med faldende folketal, tunge forsørgerbyrder og stigende skatter.« (*Dem og os*, s. 69).

Men når de nationalkonservative opstiller et uholdbart regnestykke, der hævder at løse arbejdsløshedsproblemet ved at smide indvandrere ud af landet, har ærindet da heller ikke reelt noget med økonomi at gøre; blot skal letsammenlignelige tal bruges og misbruges i en snæver vending til at understøtte den egentlige pointe, der naturligvis handler om at forhindre et kommende eller nedbryde det eksisterende multikulturelle samfund.

Kulturelt set er Dansk Forum »anti-relativister«, skriver Martin Kasler og Anette Ladefoged i et indlæg i *Universitetsavisen* nr. 10/1997, hvilket vel også er uomgængeligt for en nationalromantisk forherligelse af fædrelandet som en i bund og grund absolut størrelse. En størrelse, som den politiske udvikling kan forholde sig mere eller mindre overensstemmende til, og som det derfor i et

nationalistisk perspektiv er imperativt at fastholde i en så statisk, historisk homogenitet som overhovedet muligt.

Her er Dansk Forum ikke bare identisk med Dansk Folkeparti, men afviger i virkeligheden heller ikke synderligt fra det Konservative Folkeparti og Venstre, og når foreningens formand udtaler sig om de umiddelbare politiske mål på baggrund heraf, ville han også let kunne placeres langt inde i Socialdemokratiets rækker: »Vi ønsker at stramme reglerne for dansk statsborgerskab og at afskaffe modersmålsundervisningen for indvandrere. Vi ønsker også at bevare dansk kultur i danske institutioner for at styrke den danske identitet.« (Politiken, 22.8.99).

At en forening med disse meget almindelige politiske højrefløjsstandpunkter, alligevel rager uklar med sine politiske medsamsvorne i Dansk Folkeparti, som det var tilfældet i 1999, kan måske synes noget overraskende, men som vi skal se, skal forklaringen også snarere findes i Dansk Folkeparti end i Dansk Forum.

»Blandt de besøgende på Dansk Forums hjemmeside er også pressechefen i Dansk Folkeparti, Søren Espersen«

Skønt Dansk Forum i modsætning til f.eks. den Danske Forening erkender højrefløjens »affinitet til nazismen«, og til trods for at Kasler karakteriserer oprettelsen af Ku Klux Klan som et »forsvar for sydstaternes retsløse borgere«, er Dansk Forums konkrete politik og agitation faktisk iøjnefaldende mindre »yderligtgående« end den Danske Forenings. Indvandrerbutikker omtales således ikke som »ukrudtsbutikker«, og der kræves ingen forbrugerboykot heraf, man

truer i modsætning til den Danske Forening ikke med en »kampfond« så lidt som med et minutiøst udarbejdet »retsopgør« mod »landsforræderne«, der støtter indvandringen.

Den Danske Forenings megen tale om illegal »modstandskamp« imod indvandringen findes i det mindste heller ikke ekspliciteret i Dansk Forums skrifter, faktisk tager formanden for Dansk Forum direkte afstand fra denne strategi: »... den Danske Forening tager udgangspunkt i at tale om 'modstandskamp', og det har jeg fra starten ikke kunnet goutere.« (Politiken, 22.8.99).

Måske ikke underligt, at det kom som et chok for Dansk Forum, da 19 medlemmer af Dansk Folkeparti, heraf flere fra Dansk Forum, blev ekskluderet i august 1999, ifølge partiet pga. deres »højreekstreme holdninger« – medlemmer af den Danske Forening blev nemlig ikke ekskluderet under denne manøvre. At baggrunden herfor alene var partiets taktiske hensyn, er åbenlyst, når man kigger nærmere på forløbet.

Forholdet mellem Dansk Folkeparti og Dansk Forum havde nemlig hidtil været ganske uproblematisk, ja, gensidigt tilfredsstillende. Information oplyste i november 1998, at Dansk Folkepartis pressechef og folketingskandidat, Søren Espersen var »blandt de besøgende på Dansk Forums hjemmeside«.

Et lille års tid før eksklusionerne udtalte Søren Espersen ved den lejlighed om forbindelsen mellem Dansk Folkeparti og Dansk Forum: »Der er ingen *forbindelse*, men vi kender da flere af dem, der er med. Anette Ladefoged er en utrolig charmerende og sød pige. Det lyder meget spændende, at de er kommet med dér ved

universitetsvalget. Vi har den faste praksis at holde os fra formaliseret samarbejde med andre grupper, men vi snakker da med dem.« (Information, 23.11.98).

Dansk Forum omtalte Dansk Folkeparti i særdeles positive vendinger, og bragte endog et interview med den daværende formand for Dansk Folkepartis Ungdom, Carl Christian Ebbesen i *Runestenen* nr. 1/1997, hvor partiet får følgende bemærkning med på vejen af samme Anette Ladefoged, som Dansk Folkepartis pressechef roser ovenfor: »*Runestenen* glæder sig over dette nye skud på stammen i dansk politik og håber, at de i vid udstrækning får mulighed for at præge dansk udlændingepolitik. Dansk Folkeparti giver et sundt indtryk af soberhed og oprigtighed, som forhåbentligt vil komme dem til gavn i den kommende valgkamp.«

Ifølge Dansk Forum var Carl Christian Ebbesen med til Dansk Forums julefrokost i 1996 i Århus, ved hvilken lejlighed han ønskede at herved 50 medlemmer til Dansk Folkepartis Ungdom for at nå et medlemstal over 400, der automatisk udløser et årligt tilskud på 350.000 kr. fra Dansk Ungdoms Fællesråd. Et tilstrækkeligt antal medlemmer fra Dansk Forum gav dengang Ebbesen tilsagn om den nødvendige håndsrækning.

Helt indtil eksklusionerne i august 1999 kunne man på hjemmesiden for Dansk Folkepartis Ungdom i Århus Amt da også finde et link til vennerne i Dansk Forum.

Men forholdet mellem partiet og foreningen gik videre end det, da Dansk Forum i fællesskab med Dansk Folkepartis Ungdom den 17. maj 1999 arrangerede et vælgermøde i Studenterhuset i København

med Dansk Folkepartis topkandidat til EU-valget, Mogens Camre. Mødet blev dog aflyst (ifølge Ekstra Bladet pga. frygt for at de autonome ville troppe op), men Dansk Forum bidrog også ved andre lejligheder med praktisk hjælp til Mogens Camres valgkamp.

Til trods for samarbejde og gensidig forståelse var syv af de nitten medlemmer af Dansk Folkeparti og Dansk Folkepartis Ungdom, som blev ekskluderet den 17. august 1999, fra Dansk Forum.

Blandt de ekskluderede var Dansk Forums formand, Martin Kasler, *Alætheias* redaktør Anette Ladefoged og Dansk Forums Studentergruppes formand Anders Fog Sørensen. Mads Kierkegaard Otto røg med i svinget, nu partiet alligevel havde riven fremme – måske for ikke at risikere at kompromittere Dansk Folkeparti pga. hans svindel på Internettet, dengang han blev afsløret i at husere under pseudonymet »Abdullah« for at miskreditere muslimer med ubegavede og fundamentalistiske udsagn. Han er senere blevet skribent i Dansk Forums skrifter.

I eksklusionsbrevet hed det, at de 19 »ikke havde arbejdet til gavn for partiet«. Den hyppigste forklaring til pressen var, at partiet for nylig var blevet gjort opmærksom på Dansk Forums højreekstremistiske holdninger, som de kom til udtryk på foreningens hjemmeside, og at man ønskede at lægge klart afstand hertil.

Peter Skaarup udtalte f.eks.: »Vi er først for nylig gjort opmærksomme på, at der var tale om højreekstremister, der blandt andet støtter Jean Marie Le Pen i Frankrig og Chiles tidligere diktator Augusto Pinochet.« (Jyllands-Posten, 18.8.99).

Som vi skal se i det følgende afsnit, er Skaarups fremstilling ikke alene lige så usandsynlig, som den lyder, den modsiges endvidere direkte af udtalelser fra Dansk Folkepartis egne topfigurer, Espersen, Ebbesen, Camre – og Skaarup selv.

»Deres budskab er jo så tæt, man kan komme på støtte til nazister«

Peter Skaarups udtalelse i Jyllands-Posten om, at han ikke havde haft noget som helst kendskab til Dansk Forums holdning til f.eks. Pinochet før kort tid inden eksklusionerne, kommer han selv til at modsige fire dage senere, da han bekræfter, at han og Kasler mødtes i januar 1999, hvor de bl.a. drøftede forholdet til Pinochet: »Vi havde fået nogle advarsler, så vi ville gerne se, hvad Martin Kasler var for én. Jeg spurgte blandt andet, hvad han mente om Pinochet, og han fik fremstillet tingene, så det ikke alarmerede mig.« (Politiken, 22.8.99).

Ifølge Kasler blev han og andre fra Dansk Forum endog opfordret til at opstille som kandidater for Dansk Folkeparti ved kommunal- og folketingsvalg, og han selv opnåede at blive suppleant i Dansk Folkeparti-København, mens Anette Ladefoged blev næstformand i Dansk Folkepartis Ungdom-København og Louise Holm tilmed kandidat til Europaparlamentet for partiet (hun fik over 4.000 personlige stemmer, næstflest efter Mogens Camre).

Dansk Folkeparti er kendt for deres grundige medlems- og endnu grundigere kandidatcheck – er det realistisk, at de ikke skulle have haft et ganske nøje kendskab til mennesker med disse, ikke helt ubetydelige poster i partiet?

Mogens Camres optræden under hele sagen er endnu mere inkonsistent end Skaarups. Han afslutter en kommentar til eksklusionerne med følgende konstatering: »Eksklusionen af 19 medlemmer af Dansk Folkeparti understreger, at vi tager afstand fra højreekstreme holdninger, som ikke hører hjemme i Danmark.« (Berlingske Tidende, 22.8.99).

Det samme Dansk Forum, som han havde samarbejdet med, og som havde støttet ham under hans EU-valgkamp, repræsenterer altså nu pludselig holdninger, »som ikke hører hjemme i Danmark«.

Camres førstesuppleant til Europaparlamentet, Louise Holm, der havde været medlem af Dansk Forum siden august 1997, meldte sig efter en snak med Camre om sin politiske fremtid ud af Dansk Forum i kølvandet på eksklusionerne af nogle af sine tidligere venner. Camre udtalte i den forbindelse: »Jeg kan ikke tro, at hun virkelig deler de holdninger, som Dansk Forum repræsenterer.« (Ekstra Bladet, 21.8.99). En halv spalte tidligere sagde han imidlertid i samme avis om samme Dansk Forum: »Jeg aner ikke, hvem de er.«

Camre »aner ikke«, hvem Dansk Forum er, men han kan alligevel »ikke tro«, at Louise Holm, som har været medlem af foreningen i over to år, »deler de holdninger, som Dansk Forum repræsenterer«
...

Tidligere formand for Dansk Folkepartis Ungdom, nuværende hovedbestyrelsesmedlem i Dansk Folkeparti, Carl Christian Ebbesen havde ikke lettere ved at finde rundt i hukommelsen end Camre: »Jeg har først nu læst dyberegående på Dansk Forums internetsider. Før hørte jeg bare ham [Martin Kasler] i debatter, og

det, at folk siger, de vil bevare den danske kulturarv, det er da helt fint.« (Information, 25.8.99).

Som allerede nævnt blev selvsamme Ebbesen imidlertid som formand for Dansk Folkepartis Ungdom interviewet i Dansk Forums medlemsblad, *Runestenen* nr. 1 helt tilbage i 1997, et medlemsblad, der ikke afviger fra de holdninger, der udtrykkes på foreningens hjemmeside – men over to år senere kender Ebbesen pludselig kun Dansk Forums holdninger fra Martin Kaslers deltagelse »i debatter«.

Det er altså stadig væk samme Dansk Forum, om hvem Dansk Folkepartis pressechef, Søren Espersen i november sagde til Information, at »vi snakker da med dem«, hvor samme Espersen uproblematisk blev præsenteret som »blandt de besøgende på Dansk Forums hjemmeside«, og hvor samme Espersen om en af de nu ekskluderede fra samme Dansk Forum, Anette Ladefoged, udtalte, at hun »er en utrolig charmerende og sød pige«.

Faktisk foregik det allerførste møde mellem Dansk Folkepartis top og Dansk Forum allerede i 1997, hvor Peter Skaarup og partiets daværende gruppeformand, Poul Nødgaard, mødtes med Anette Ladefoged og Louise Holm fra Dansk Forum for at høre mere om foreningen – hvilket også Skaarup må bekræfte over for Berlingske Tidende den 19.8.99.

Toppen i Dansk Folkeparti har altså i omtrent to år haft kendskab til samme Dansk Forum, hvis »højreekstremisme« Skaarup ifølge sin egen udtalelse i august 1999 »først for nylig« var blevet gjort opmærksom på – og nu anser han nærmest Dansk Forum for at

være en nazistisk forening: »Deres budskab er jo så tæt, man kan komme på støtte til nazister.« (Politiken, 22.8.99).

Den Danske Forening, hvis konkrete synspunkter i indvandrerdebatten ud fra enhver betragtning er af mere ekstremistisk karakter end Dansk Forum, benyttede anledningen til at profilere sig selv lidt i forhold til konkurrenterne, der de seneste år er løbet med al den omtale, som fra slutningen af 1980erne til midten af 1990erne ellers var den Danske Forening til del.

På den Danske Forenings hjemmeside kommenterer Ole Hasselbalch og Harry Vinter sagen således, at man dels afdramatiserer Dansk Forum, dels forsøger at genplacere den Danske Forening (DDF) som den vigtigste udenomsparlamentariske forening på den nationalistiske fløj: »DDF ser ikke ganske belæg for den hetz, der er rejst mod Dansk Forum for yderliggående holdninger. I langt hovedsagen giver denne organisation – så vidt ses – ikke udtryk for andet, end hvad hovedparten af danskerne mener. Dansk Forum rummer imidlertid enkelte personer, hvis aktivitetsprofil er uspiselig – også for DDF (...) Kun en organisation som DDF, der er uafhængig af vælgerunderstøttelse, kan holde sandheden på banen uden ethvert omsvøb, så at medierne gradvis tvinges til også at beskrive den – hvorved de politiske partier, f.eks. Dansk Folkeparti, vil få plads til at flytte positionerne frem.«

Så fremtrædende et medlem af Dansk Folkeparti som pressechef og folketingskandidat Søren Espersen er samtidig medlem af den Danske Forening og har fungeret som skribent i foreningens medlemsblad, *Danskeren*, og, som vi har set, som oplægsholder på foreningens skandaleramte ungdomskursus i Korsør i 1995. Søren

Espersen og Søren Krarup – den Danske Forenings ideologiske ophavsmand – gik fuldstændig ram forbi af partiets pludselige trang til at distancere sig fra »højreekstreme holdninger«, hvorfor manøvren ikke kan ses som andet end en gratis, taktisk profilering af en formel midterkurs, der skal tiltrække endnu flere vælgere, ikke mindst fra Socialdemokratiet.

Forsvaret for Pinochet, som Dansk Folkepartis næstformand, Peter Skaarup fremhævede som uspiseligt, er i virkeligheden mindre udtalt hos Martin Kasler og Dansk Forum end hos styrelsesmedlem i den Danske Forening, Peter Neerup Buhl, der f.eks. forsvarer både Franco og Pinochet: »Vedr. den spanske borgerkrig kan der rigtignok siges noget imod Franco, men meget for. Han var en god og retlinet soldat, der gjorde mere godt for sit land end de fleste.« (Dansk Forums debatforum, 29.10.99). Og: »Gudskelov styrede Pinochet sine styrker med en sådan kraft og præcision, at truende kommunistoprør blev kvalt i fødslen.« (Dansk Forums debatforum, 8.11.99).

Nu kan den Danske Forening jo ikke kollektivt tages til indtægt for Neerup Buhls synspunkter, selv om han er styrelsesmedlem, men heller ikke Dansk Forum har formuleret nogen kollektiv »politik« over for Pinochet.

Imidlertid har Dansk Forum trods alt en begrænset medlemsskare og ikke lige så fremtrædende medlemmer i Dansk Folkeparti som den Danske Forening, hvorfor de for en overfladisk betragtning er skræddersyet til rollen som omkostningsfrie syndebukke for Dansk Folkeparti, der har fået et taktisk behov for at demonstrere, at partiet ikke hører til på denne yderfløj af den politiske vifte.

Om det lykkedes efter bogen, er mere end tvivlsomt, men til trods for skinmanøvrens gennemskuelighed slap partiet i modsætning til foreningen i det mindste ikke svækket fra den efterfølgende tumult.

Dansk Forum er således kommet i klemme mellem Dansk Folkepartis stigende folkelige succes på den ene side og foreningens manglende direkte tilknytning til Søren Krarups og *Tidehvervs* overvældende intellektuelle og teologiske indflydelse på den anden – to sider, som oven i købet er smeltet endnu mere sammen med Krarup som folketingskandidat for Dansk Folkeparti. Dansk Forum risikerer at stagnere ihjel, og jo fjernere de står Dansk Folkeparti, desto mere udviskes deres reelle muligheder for at indfri de politiske ambitioner, medmindre de selv kan skabe sig en ny, solid politisk platform.

Til gengæld skal man ikke underkende den potentielle betydning af de meget engagerede unge, der igennem Dansk Forum har udviklet en særegen, intellektuel nationalkonservatisme, fra hvilket udgangspunkt flere enkeltpersoner meget vel kan komme til at spille en større politisk rolle i kølvandet på Dansk Folkepartis fremgang, alt efter hvilke konstellationer der vil vise sig i den kommende tid.

Det vil imidlertid kræve mere end 88 ud af 8.859 stemmer til et konsistorievalg på Københavns Universitet.

Kapitel 4. Dansk Folkeparti

Det 20. århundrede har været Socialdemokratiets århundrede, men det er snart slut. Jeg vil gøre mit til at gøre Dansk Folkeparti til partiet for det 21. århundrede ...

Ordene er Mogens Camres. Medlem af bestyrelsen for Socialdemokratiet i hovedstaden fra 1962 til 1966, socialdemokratisk folketingsmedlem fra 1968 til 1987, herunder finanspolitisk ordfører fra 1978 til 1987 og politisk ordfører fra 1981 til 1982.

Dagen er den 24. marts 1999, samme dag, som NATO indleder sit luftbombardement af Jugoslavien. Dansk Folkepartis bidrag til den hjemlige verdenspresse er offentliggørelsen af deres nye spidskandidat til EU-valget i juni. Efter 37 år som aktiv socialdemokrat forlader den temperamentsfulde og intelligente Mogens Camre sit gamle parti til fordel for Dansk Folkeparti.

Partiskiftet er endnu en fjer i hatten for Dansk Folkepartis formand, Pia Kjærsgaard, der fra valg til valg har oplevet en støt fremgang og stigende, men svingende respekt og tilslutning blandt tidligere borgerlige og socialdemokratiske vælgere, siden hun brød med Fremskridtspartiet.

Ikke desto mindre er det ikke mere end fem år siden, at hun og hendes dengang nydannede parti blev dømt chanceløse af presse og politikere. Det var i dagene efter Fremskridtspartiets landsmøde i 1995, hvor den farceagtige splid, som partiet med de mange interne opgør var gerådet i i midten af 1980erne, kulminerede i absurd

teater. »Total-Kaos«, »Tumulstagtige scener« og »Ragnarok« lød nogle af pressens overskrifter i dagene under landsmødet.

Det lignede begyndelsen til enden på det parti, som, efter at Mogens Glistrup havde gjort skattetrykket til hovedmodstanderen var stormet ind i Folketinget med 28 mandater i 1973 og havde rystet det traditionelle politiske danmarksbillede. 22 år senere er partiet blevet en ren slagmark, og Pia Kjærsgaard beskriver kulminationen på opløsningen under landsmødet i 1995 således: »I løbet af de to dage og den ene aften og nat, som landsmødet varede, blev Fremskridtspartiets sande vildt anarkistiske ansigt udstillet for hele landet. Det var landsbytossernes paradys. Det var grænseløst storslået i al sin afslørende tragik. Det var surrealistisk teater i verdensklasse, og var det ikke, fordi jeg selv var utrolig ulykkelig, fordi jeg følte, at det var afslutningen på det parti, jeg stædigt havde troet på, ville jeg måske have lænet mig tilbage i stolen og bare oplevet!« (*Men udsigten er god ... Midtvejserindringer*, s. 233).

Konsekvensen blev, at Pia Kjærsgaard sammen med tre andre folketingsmedlemmer, Kristian Thulesen Dahl, Ole Donner og Poul Nødgaard, meldte sig ud af Fremskridtspartiet den 6. oktober 1995 og på en pressekonference samme dag annoncerede stiftelsen af deres nye parti, Dansk Folkeparti.

Ikke mange levnede det nye »fremskridtsparti« mange chancer. Ekstra Bladet skrev f.eks. i lederen den 7.10.95: »Dansk Folkeparti har alle chancer for at blive hendes definitive politiske abort.« Den 11.10.95 profeterede samme avis: »Slaget om højresiden i dansk, parlamentarisk politik synes afgjort. I hvert fald kan taberen udpeges. Hun hedder Pia Kjærsgaard. Når historiebøgerne skal skrives, vil

hun blive husket som den, der slagtede partistifter Mogens Glistrup. Resten vil være velfortjent glemsel.«

Men det er som bekendt svært at spå, især om fremtiden.

Lige siden stiftelsen har Dansk Folkeparti forsøgt at bevæge sig længere og længere væk fra Fremskridtspartiets kaos – generelt, men ikke altid med samme held – og efter fem år og fire valgsejre ved henholdsvis kommunalvalget i 1997, folketingsvalget i 1998, EU-parlamentsvalget i 1999 og folkeafstemningen om Euroen i 2000, fremstår partiet i dag som et velkonsolideret højrefløjsparti, der står på spring til regeringsdeltagelse. Ikke mindst takket være partiformand Pia Kjærsgaards personlige indsats.

Pia Kjærsgaard: »Jeg var det normale – og vi var det normale«

Pia Kjærsgaard er født den 23. februar 1947 i København som datter af farvehandler Poul Kjærsgaard og husmoder Inge Munch Jensen. Hun gik på Købmandsskolen i København og var ansat på kontor og som hjemmehjælper, inden hun kom i Folketinget i 1984.

I 1967 blev hun gift med Henrik Thorup, og selv husker hun deres første hjem som indbegrebet af gammeldags, dansk idyl: »Samme aften, som brylluppet stod, flyttede vi nygifte så sammen i Bechgaardsgade på Østerbro i en toværelses lejlighed oppe under kvisten på 5. sal. Henrik bar mig over dørtærsklen som 'fru Mortensen'. Det hele var som taget ud af Poeten og Lillemor, og det var lige nøjagtig også sådan et dukkehjem, jeg *ville* have! Det var på alle måder en *dejlig* følelse at være gift – perfekt! En dramatisk omvæltning: Lige hjemmefra – og så lige lukt ind i ægteskabet, men

det havde jeg overhovedet ikke nogen problemer med og havde aldrig nogen sinde andre tanker, end at dette var det rigtige. Jeg var det normale – og vi var det normale.« (*Men udsigten er god ... Midtvejsrindringer*, s. 50).

Hun var nærmest apolitisk, indtil hun blev »vækket«, som hun selv betegner det, af Mogens Glistrups legendariske TV-optræden den 30. januar 1971, hvor millionæren indledte sit korstog mod skattetrykket og proklamerede, at hans egen skatteprocent var nul. Kjærsgaard stemte på Fremskridtspartiet ved først givne lejlighed, og fem år senere meldte hun sig også ind i partiet.

Hun blev næsten øjeblikkeligt opstillet som folketingskandidat, men først i 1984 kom hun ind på Christiansborg, og da var det ikke hendes egen fortjeneste, men som stedfortræder for Mogens Glistrup, der var erklæret uværdig pga. en fængselsstraf for skattesnyderi.

Da Kjærsgaard satte sig på sin taburet i Folketinget, var Fremskridtspartiet nærmest på nulpunktet. De 28 mandater, som havde indtaget Christiansborg efter jordskredsvalget i 1973, blev til de følgende valg reduceret til 26, 24, 20 og 16 for endelig at falde til kun seks mandater ved valget i 1984. Og knap var valget overstået, før Ove Maisted [*RETTELSE: Ole Maisted*] blev løsgænger for siden at ende i Venstre, og snart forlod også John Arentoft folketingsgruppen til fordel for de konservative. Så reelt tog Kjærsgaards folketingskarriere sin begyndelse som ene kvinde i Fremskridtspartiets kun firemand store folketingsgruppe – et parti i opløsning.

Efter kun halvandet år i Folketinget var hun overbevist om, at »der måtte et opgør til« for at redde partiet, og allerede i slutningen af 1985 var hun parat til selv at overtage ledelsen: »Lige så lidt var jeg i tvivl om, at hvis det opgør skulle komme, måtte det være med mig ved roret – og Glistrup måtte væk fra forreste linje.« (*Men udsigten er god ... Midtvejsindringer*, s. 85).

På landsmødet i 1986 fik hun stor opbakning fra de delegerede som politisk leder af partiet, men mens det endelige opgør med Glistrup blev til et årelangt tovtrækkeri, var hun ubestridt drivkraften i partiets fremgang i 1980'erne. Ved valget i 1987 gik Fremskridtspartiet med Pia Kjærsgaard som frontfigur frem til ni mandater og ved valget året efter til seksten. Pia Kjærsgaard fik selv 23.180 personlige stemmer i 1988, og meningsundersøgelserne fortsatte med at profetere en voldsom fremgang i vælgertilslutningen, der kulminerede med en historisk rekord på udsigten til hele 39 procent.

Den store tilslutning forhindrede imidlertid ikke spliden i partiet i at fortsætte, men først i 1990 lykkedes det hende at få folketingsgruppen til at vedtage en udelukkelse af Mogens Glistrup, som til gengæld nu helligede sig sit nye parti, Trivselspartiet, der hverken dengang eller siden fik et ben til jorden. I 1991 blev Glistrup ekskluderet af det parti, han selv havde skabt nitten år tidligere. Det betød langtfra enden på spliden i partiet, der de næste år især kom til at stå mellem Pia Kjærsgaard og Kirsten Jacobsen, før det hele eksploderede i et hidtil uset kaos på landsmødet i 1995, som førte til dannelsen af Dansk Folkeparti.

Kirsten Jacobsen: »De kan overhovedet ikke få samlet de 20.000 stemmer«

Ved Dansk Folkepartis stiftelse den 6.10.95 sagde Fremskridtspartiets Kirsten Jacobsen om det nye partis mulighed for at blive opstillingsberettiget: »De kan overhovedet ikke få samlet de 20.000 stemmer.« (jf. partiets medlemsblad, *Dansk Folkeblad* nr. 2-3/98).

Fremskridtspartiets Kim Behnke sagde dagen efter: »De har ikke en chance. Vi har partiorganisationen, pengene og er inde i forskellige forhandlinger.« (Politiken, 7.10.95).

Dansk Folkeparti samler imidlertid de fornødne underskrifter og bliver opstillingsberettiget til Folketinget, og imens Kjærsgaard & Co. venter på næste folketingsvalg, kommer den første prøve på vælgertilslutningen til byråds- og amtsrådsvalget den 18. november 1997.

Forinden er der årsmøde den 4. oktober; et årsmøde præget af optimisme, enighed og ro – i skarp kontrast til de kaotiske scenarier, som har præget Fremskridtspartiet.

Gæstetaleren er Søren Krarup, der tager årsmødet med storm (se kapitel 1). Underholdningen leveres af den kendte dansktop-sanger, Richard Ragnvald; en tro partistøtte, der kaster sin kærlighed på partiformanden ved at ændre lidt i teksten til en af hans mest populære sange: »Kære lille Pia, kære lille Pia, snart så skal der være valg; du vil få masser af stemmer over det ganske land. For du er en pige med mening, en, som hele Danmark ka' li'. Ja, kære Pia Kjærsgaard, nu stemmer vi på dit parti ...«

Pressens behandling af Kjærsgaard er til gengæld anderledes negativ og ofte meget grovkornet selv for karikaturer, som Geoffrey Cain gør opmærksom på i en kronik, der også bringes i *Dansk Folkeblad*: »Nogle måneder siden så vi Pia Kjærsgaard i B.T. karikeret som en rotte af tegneren Mette Drejer (23/2-97). 26/10 bragte Jyllands-Posten en tegning af Pia Kjærsgaard som heks, og 29/10 blev hun sammesteds portrætteret som en orm. I Ekstra Bladet 14/10 blev hun karikaturtegnet som en fortidsøgle med lange kløer parat til at kaste sig over en uskyldig arbejder, og en uge senere bragte samme blad et forsidebillede af hende med en stor labrador i skødet og et glad smil på munden (18/10). Underteksten lød: 'Nu går den på Pia', hvor den orgasme, der hentydes til, enten kunne skyldes meningsmålinger eller en sodomitisk oplevelse med en hund. Dagen før (17/10) havde religionsforsker Michael Rothstein i TV2 antydnet, at Mogens Camre stod i forbindelse med satanisme, og 21/10 lod Politiken tegneren Poul Holck fremstille Pia Kjærsgaard som et ekskrement. 2/11 tegnede Berlingske Tidendes Jens Hage Pia Kjærsgaard i færd med at kaste to blinde passagerer over bord til hajerne, og nogle dage senere bragte Jyllands-Posten en tegning af hende i gang med at køre to flygtninge ned i en fodgængerovergang.«

Geoffrey Cain samler sin kritik af pressens fremstilling af Pia Kjærsgaard i bogen *Ondskabens ikon*, og ingen kan underkende det ubehagelige mønster i en række gengivelser af Pia Kjærsgaard, men Cain er samtidig ikke det sagligste sandhedsvidne, som hans citatteknik sine steder er værre end uigennemskuelig, og han f.eks. rask væk forandrer et i øvrigt uddramatisk udfald mod Pia Kjærsgaard i et læserbrev i Politiken til en *artikel*, der taler på avisens vegne. Fremstillingen er mere end tendentiøs, når han skriver: »På

baggrund af de fremlagte billeder og citater kan ingen fortænkes i at få det indtryk, at dæmoniseringen af Pia Kjærsgaard ikke er nogen almindelig bagvaskelse, men en middelalderlig hekseproces, hvor sygelige fortrængninger vælter frem som damp fra en kedel.«
(*Ondskabens ikon*, s. 96).

Et enkelt anonymt trusselsbrev til en læserbrevsskribent, der kritiserer indvandringspolitikken, fremhæves som underbyggende dokumentation, mens de utallige læserbrevs- og telefontrusler, som bliver læserbrevsskribenter til del, der støtter et multikulturelt samfund, karakteristisk nok slet ikke nævnes med et ord.

Tegneren Anne-Marie Steen Petersen, hvis karikaturtegninger af Kjærsgaard er med i Cains bog, medgiver i en kronik, at hun »godt kan tænke over, om man ikke har forløbet sig«, men påpeger, at ensidigheden i Cains forehavende fortegner billedet: »Hvad angår brugen af arketyper såsom hekse i bladtegningen, som Cain ser som noget rent nazistisk, så har jeg i mine tredive år som bladtegner tegnet masser af kvinder som hekse: Britta Schall Holberg, Grethe Fenger Møller, Ritt Bjerregaard, Helle Degn og mange flere, uden at nogen tænkte på heksejagt. I Rødstrømpernes storhedstid var der ikke den kvinde, som ikke kaldte sig heks. Rigtig ukærlig er hekseskikkelsen ikke.« (Ekstra Bladet, 23.1.00).

Grovkornede karikaturtegnere til trods – resultatet af partiets første vælgerkonfrontation, kommunalvalget i 1997, er mere end tilfredsstillende for et helt nyt parti som Dansk Folkeparti, der tilmed kun når at stille op i 142 af landets 275 kommuner. På landsplan får Dansk Folkeparti 6,8 procent af stemmerne, næsten fire gange så

mange stemmer som Fremskridtspartiet, der nu må nøjes med 1,8 procent mod 5,1 procent ved kommunalvalget i 1993.

Folketingsvalget kommer kun fire måneder senere, og også her holder partiet fremgangen. 252.228 sætter kryds ved Dansk Folkeparti, der med 7,4 procent af stemmerne får 13 mandater i Folketinget. Fremskridtspartiet klarer lige spærregrænsen med 2,4 procent af stemmerne, og dermed har næsten 10 procent af den danske befolkning stemt på de to »fremskridtspartier« – men rivaliseringen imellem dem er klart faldet ud til fordel for Kjærsgaards parti.

Ekstra Bladet, der dødsdømte Dansk Folkeparti i oktober 1995, kårer nu med slet skjult tilfredshed partiet som valgets sejrherre. I lederen den 12.3.98 hedder det: »Danske medier løber som rasende rundt med stafetten mellem de slagne, Per Stig Møller og Uffe Ellemann-Jensen, og manden med den mikroskopiske sejr, Poul Nyrup Rasmussen. Det rigtige resultat er, at Dansk Folkeparti kom i Folketinget med 7,4 procent af stemmerne. 13 mandater. Dertil skal lægges, at Fremskridtspartiet trods alle odds også kom i Folketinget. Med 2,4 procent af stemmerne og fire mandater. Før Pia Kjærsgaards Dansk Folkeparti havde Fremskridtspartiet et fremragende valg i 1994. Resultatet var 11 mandater. Sammenlagt har de to partier i det nye folketing forhøjet kvoten med seks mandater. Bevægelsen er ikke til at tage fejl af. Det er alvor. Men Danmarks politiske overklasse på Christiansborg og i medierne har ikke forstået alvoren. Det skulle ellers være nemt nok at aflæse. I indvandrerunge områder som Glostrup var tilslutningen til Pia Kjærsgaard oppe at runde 15 procent. Der er en afgrund i oplevelsen af indvandringen mellem de privilegerede og

underprivilegerede (...) Men den politiske overklasse forstår at holde foredrag. At belære tosserne i betonkommuner om, hvordan de bør indrette sig. Vær tolerante. Se på os, fortæller de fra den sikre havn foran pejsen, hvor tolerancen er omkostningsfri.«

Partiets medlemstilgang synes permanent. I november 1995 har Dansk Folkeparti 400 medlemmer. I juni 1996 er antallet steget til 1.000, i november 1997 er der 2.500 medlemmer, og i april 1998 er det blevet til 3.200 (kilde: *Dansk Folkeblad*). Da Mogens Camre melder sig ind i partiet, den 24. marts 1999, får han medlemsnr. 3.736 (jf. *Aktuelt*, 25.3.99), og ved partiets femårs fødselsdag den 6. oktober 2000 forlyder det i en pressemeddelelse fra Dansk Folkeparti, at medlemstallet har rundet 6.500.

Besættelsestidens Fakta: »Dansk Folkepartis Maal er et frit, for Partistrid og Klassekamp frigjort, selvstyrende dansk Folk«

Dansk Folkepartis første problem, at slippe fri fra resterne af Glistrups slagskygge, er overvundet med to overbevisende valgresultater, der næsten fejrer Fremskridtspartiet ud af dansk politik.

Med held er det lykkedes Kjærsgaard at distancere sig fra sit gamle partis »stil«, men også politisk lægger hun stadig større afstand til det parti, der på liberalistisk grund blev skabt som skattenægternes protestparti og tilsat Glistrups helt personlige og til tider bizarre politiske påfund. Nu lyder det fra Kjærsgaard: »Ud med superliberalistiske ideer om den stærkes ret. Ud med fjollede ideer om 0-skat. Ud med automatiske telefonsvarere, som på russisk siger, at vi overgiver os. Ud med at lade alting bestemme af profitjag.

Ud med tanken om at åbne de danske grænser på vid gab for overløbere og lykkejægere af enhver art. Ud med totalovergivelse til Europas Forenede Stater.« (*Dansk Folkeblad* nr. 5/97).

Dansk Folkeparti vil gerne af med etiketten »højreekstremistisk«, men partinavnet er ikke originalt og derfor heller ikke fri for særlige politiske associationer i den retning – faktisk er det navnet på et nazistisk orienteret parti fra besættelsestiden. Dansk Folkeparti blev anmeldt på Rigsdagen den 5. marts 1941; i ledelsen sad T.M. Andersen, der kun fire dage forinden var blevet ekskluderet af Danmarks Nationalsocialistiske Arbejderparti.

I det gamle Dansk Folkepartis formålsparagraf hedder det: »Dansk Folkeparti bygger paa den Grundtanke, at den enkelte Danskers uselviske Kærlighed til Danmark og det danske Folk er det eneste bærekraftige Grundlag for vort Fædrelands fremtidige Liv.« (*Besættelsestidens Fakta*, bd. 1, s. 556).

I det nye Dansk Folkepartis principprogram hedder det: »Dansk Folkepartis overordnede mål er at genoprette Danmarks selvstændighed og frihed og at sikre den danske nations og det danske monarkis beståen.«

For det gamle Dansk Folkeparti var »samfundsforsorg« en mærkesag, og partiprogrammet slår til lyd for en »omfattende folkeforsikring«, der sikrer borgerne mod følgerne af invaliditet, sygdom og alderdom. I det nye Dansk Folkepartis principprogram hedder det om socialpolitikken: »Enhver, der har et reelt behov for hjælp til livets opretholdelse, skal have hjælp via et godt, forenklet og velfungerende socialsystem med hurtig sagsbehandling.«

I det gamle Dansk Folkepartis program hedder det: »Dansk Folkepartis Maal er et frit, for Partistrid og Klassekamp frigjort, selvstyrende dansk Folk. Den indrepolitiske Kamp for Gennemførelsen af Partiets Program skal føres paa Lovens Grund af danske Mænd uden fremmed Støtte.« (*Besættelsestidens Fakta*, bd. 1, s. 556).

I det nye Dansk Folkepartis principprogram hedder det: »Fremmedpolitiet genindføres til at føre kontrol med herboende udlændinge, optræve ulovlige organisationer, menneskesmugling/illegal indvandring samt at effektuere udvisninger.«

I det gamle Dansk Folkepartis program hedder det: »Vi vil, at den danske Ungdom opdrages i Ærbødighed og Kærlighed til vort Folk, dets Historie og Kultur, og vi vil støtte Opdragelsen af et kristent dansk Folk.« (*Besættelsestidens Fakta*, bd. 1, s. 557).

I det nye Dansk Folkepartis program hedder det: »Folkekirken, den evangelisk-lutherske kirke, er og skal fortsat være det danske folks kirke. Kristendommen har århundreders hævd i Danmark og er uadskillelig fra folkets liv. Den betydning, kristendommen har haft og har, er umådelig. Den har sat sit præg på danskernes levevis og på lovgivningen. Den har gennem tiderne været retningsgiver og vejviser for folket.«

Til trods for sammenfald i det politiske grundlag, har det nye Dansk Folkeparti ifølge partiets medlemsblad ikke sit navn fra besættelsestidens nazivenlige navnebroder. Men der skal gå mere end et år efter partistiftelsen, før hemmeligheden om, hvordan

navnet blev fundet, røbes: »Hvordan navnet Dansk Folkeparti blev skabt, har hidtil været en velbevaret hemmelighed mellem de fire stiftere af partiet. Nu løfter Kristian Thulesen Dahl sløret for, hvad der egentlig skete fra klokken otte om aftenen – og seks timer frem, onsdag den 4. oktober 1995. Kristian Thulesen Dahl husker det således: '... Efter at alle andre muligheder for at blive i det gamle parti var udtømt, tog vi beslutningen om at stifte et nyt parti. Navnet var vigtigt, og vi begyndte med en kolossal brainstorming, hvor vi skrev samtlige ideer ned på et stykke papir. Det blev hurtigt til 25-30 navne. Herefter gik vi navn for navn igennem og stregede ud, indtil vi stod med tre-fire mulige navne – hvoraf en del var ganske fantasifulde (...) Hvem der egentlig foreslog Dansk Folkeparti, står mig ikke ganske klart, men den almindelige mening er, at det var Henrik Thorup.'« (*Dansk Folkeblad* nr. 1/97).

Hvad grunden til hemmelighedskræmmeriet var, forbliver ufortalt.

***Dansk Folkeblad*: »'Antiracismen' snylter i virkeligheden på gæstfrihed og generøsitet«**

Er Dansk Folkeparti inspireret af nogen, er det måske i højere grad af den Danske Forening end af Fremskridtspartiet, som partiet udspringer af. I hvert fald er partibladet, *Dansk Folkeblad* både indholds- og formmæssigt nærmest en farvestrålende udgave af den Danske Forenings medlemsblad, *Danskeren*, når bortses fra *Dansk Folkeblads* specifikke partipolitiske oplysninger og den ugebladsagtige fokus på Pia Kjærsgaards person og familie.

Og da *Danskeren* ikke mindst gennem Søren Krarup tilsvarende er under umiskendelig indflydelse af *Tidehverv*, bærer *Dansk*

Folkeblad ikke overraskende både direkte og indirekte stærkt præget af begge disse kilder.

Partibladets allerførste leder tager f.eks. afsæt i den åndelige mentor, Grundtvig, der var medlem af indfødsretsudvalget, da Grundloven blev skabt i 1849, ganske som var det taget ud af *Danskeren*, der selv kunne have taget det ud af *Tidehverv*. Men et endnu mere symptomatisk eksempel på tilhørsforholdet til disse kredse er introduktionen til partiets konference »Et multietnisk Danmark?«, der i sit indhold er nøjagtigt lige så karakteristisk for Søren Krarup og *Tidehverv*, som sprogbrugen og formen er karakteristisk for *Danskeren*: »'Indvandrerismen' eller 'antiracismen' fremtræder som den gode sag. Den humanitære aktivist ophøjes til at være selve tidens moralske ideal. Men 'antiracismen' snylter i virkeligheden på gæstfrihed og generøsitet, den parasiterer medfølelsen med den fremmede, samtidig med at den stadfæster en kronisk europæisk dårlig samvittighed – en fjendtlighed over for egen identitet. Den har også et paradisisk blændværk at tilbyde: Det multietniske samfund, hvor alle folkeslag lever i fred og fordragelighed med hinanden i ét frihedens, lighedens og broderskabets rige.« (*Dansk Folkeblad* nr. 3/97).

En række af de personer, der bidrager som skribenter i partibladet, er da også gengangere fra den Danske Forening eller *Tidehverv*, f.eks. partiets pressechef og den ansvarshavende redaktør af *Dansk Folkeblad*, Søren Espersen, som også er folketingskandidat, men også sognepræsterne Søren Krarup og Jesper Langballe, samt Peter Neerup Buhl, Steen Steensen, Monica Papazu og Geoffrey Cain, hvoraf flere har været officielle talere til partiets årsmøder og konferencer.

Alligevel afviser Pia Kjærsgaard ethvert forhold til den Danske Forening, da hun bliver spurgt herom i Information den 26.6.98: »Der er ikke noget. Men jeg så i Fyens Stiftstidende et fremragende interview med Peter Neerup Buhl om nationalitetsfølelsen. Det gav mig et godt indtryk, det, han sagde.«

Ligesom for den Danske Forening er Dansk Folkepartis mærkesag par excellence danskheden kontra indvandrerpolitikken, eller rettere kampen imod indvandringen, hvilket da også er grunden til at de to sognepræster og fætre, Søren Krarup og Jesper Langballe lader sig opstille som folketingskandidater for partiet i 2000 (se kapitel 1).

I Dansk Folkepartis principprogram hedder det under overskriften »Udlændinge og indfødsretten«, at partiet »vender sig imod, at Danmark udvikler sig til et multietnisk samfund«, men at udlændinge kan få tidsbestemt opholds- og arbejdstilladelse, i det omfang de »kan klare deres eget og deres familiers underhold«. Asyl kan i »begrænset omfang« tilstås flygtninge, der i givet fald får opholdstilladelse et år ad gangen, hvor de »tildeles tøj, mad og husly under sunde og ordentlige forhold«, og repatrieres, når »omstændighederne i de respektive hjemlande tillader det«. Den nuværende kommunale valg- og opstillingsret til udlændinge, der har været i landet over 3 år, skal ligesom ethvert retskrav om familiesammenføring og modersmålsundervisning helt afskaffes.

Partiet anser den »nuværende masseindvandring« for at være »en alvorlig trussel mod Danmarks fortsatte eksistens som fredelig velfærdsstat« og understreger, at flygtninge ikke må »gøres til indvandrere«, hvorfor enhver form for integration i det danske samfund skal undgås.

Først efter 10 års ophold i Danmark kan en udlænding ansøge om dansk indfødsret: »Indfødsretten skal kun kunne gives til ikke-straffede personer, som har vist at kunne klare sig selv, og som i løbet af de 10 år i Danmark ved deres indsats har virket til gavn for Danmark. Derudover skal de have bidraget til Danmarks velstand – og kun såfremt personen ved en såvel skriftlig som mundtlig prøve har bevist at beherske det danske sprog og tillige besidder en god viden om dansk kultur, danske samfundsforhold samt viden om Danmarkshistorien, kan ansøgere optages i det lovforslag, der skal til behandling i Folketinget for at opnå dansk indfødsret.«

Pia Kjærsgaard: »Jeg bemærkede mig, at koen stod og vendte øjnene«

Dansk Folkeparti er paradoksalt nok på den ene side lige så stolte af det, de ser som en dansk tolerance og hjælpsomhed over for »fremmede«, som de på den anden side anser en sådan for at være absolut naiv.

I en leder i *Dansk Folkeblad* hedder det: »Herhjemme har vi i årevis stået på hovedet for at gøre det så godt som muligt for de fremmede. Alt bliver der sørget for fra det øjeblik, de ankommer: Tøj, forplejning, bolig, uddannelse, sundhed, kontanter. Uden at det skal lyde selvrosende: Pænt, tolerant og dannet af danskerne! I det lønlige håb, at vi vil møde den samme tolerance, pænhed og dannethed, som vi udviser, accepterer vi endog middelalderlige levemåder som mandschauvinisme, voldelig opdragelse, adskillelse mellem kønnene, tvangsægteskaber, pigeomskæringer, prygl og hjernevask af skolebørn.« (*Dansk Folkeblad* nr. 7/98).

En af de »middelalderlige levemåder«, som partiet søger at afskaffe, er den rituelle slagtning, såvel den jødiske *schächtning* som den islamiske *halalslagtning*, hvor dyrets halspulsåre skæres over, hvorefter dyret omgående mister bevidstheden og forbløder.

Den 16. januar 1997 overværer Pia Kjærsgaard en *schächtning* og beskriver efterfølgende sit indtryk af koens lidelser: »Oplevelsen, som stort set er identisk med den *halalslagtning*, muhammedanerne praktiserer, vil jeg aldrig glemme, og den gjorde mig endnu mere overbevist om, at den formodning, jeg havde haft om, at det døende dyr lider, holdt stik. Jeg kan ganske enkelt ikke acceptere, at der går op til fem minutter, fra en ko får snittet halspulsåren, til den er død. Jeg bemærkede mig, at koen stod og vendte øjnene. Den rystede og vred sig for at komme fri af sin langsomme slagtning.« (*Dansk Folkeblad* nr. 1/97).

Og hvem ville vel ikke bemærke dét? Men hvor nærliggende er ikke netop derfor fejlslutningen, at koen »selvfølgelig« er lige så rædselsslagen som den menneskelige iagttager, der fæstner sig ved koens livløse blik og uvilkårligt indlæser egne følelser i de opspilede øjne?

Seancen er blevet vist i TV flere gange. Halvandet minuts TV-optagelse af en ko, der spjætter med tungen ude af munden, og mange seere kan skrive under på, at vi her har at gøre med et eklatant eksempel på dyremishandling – det er denne voldsomme, øjeblikkelige effekt, der er TV-mediets styrke, hvilket imidlertid som oftest er omvendt proportionalt med dets saglighed. For til gengæld tager det timer at forklare redeligt, hvorfor det er absurd at tillægge dyret de samme lidelser, som iagttageren så let og så tilsyneladende

»fornuftigt« *associerer* med slagtingen, og selv da ville disse timer have umådelig svært ved at hamle op med en døende kos spasmer i halvandet minut.

Dansk Folkeparti fremsætter i 1997 forslag i Folketinget om helt at forbyde rituel slagting, men nedstemmes med tre fjerdedeles flertal. Partiets modstand giver dog genlyd, og den 19. august samme år lancerer Dyrenes Dags Komité en landsdækkende annoncekampagne, der under overskriften »Stop rituelle slagtinger« viser en sort/hvid tegning af en ko, der slagtes rituelt og er godt smurt ind i blodrød trykssvæerte.

Foreningen kalder slagtingen for »en grov overtrædelse af dyreværnsloven«, fordi »dyrene lider i lang tid efter, at halsen er skåret over,« og mener, at »Folketinget svigtede dyrene« – hvorved det naturligvis underforstås, at dette svigt ikke omfatter Dansk Folkeparti, der stemte for et forbud.

Århus Stiftstidende bakker kampagnen op i lederen samme dag, og den 20.8.97 udtaler direktøren for Foreningen til Dyrenes Beskyttelse, Peter Møllerup til Kristeligt Dagblad: »Det kan godt være, at de religiøse grupper vil komme under psykisk pres, hvis de ikke længere må slagte uden forudgående bedøvelse, men det kan vi ikke tage os af.«

At det næppe kan betvivles, at motiverne til opstandelsen over 1-2 minutter af en kos død sidst af alt skal findes i saglige, videnskabelige overvejelser over dyrets velbefindende, ses ikke alene af, at det ikke er lykkedes at sandsynliggøre anden lidelse end den, en eventuel tilskuer som f.eks. Pia Kjærsgaard måtte føle ved

at identificere sig selv med koen: »Jeg bemærkede mig, at koen stod og vendte øjnene. Den rystede og vred sig for at komme fri af sin langsomme slagting.«

Dette fremstår også ganske indlysende, når man betænker, at f.eks. »dyrevelfærden« i de danske svinestalde ikke gøres til genstand for en stor annoncekampagne eller hidsig agitation fra Dansk Folkepartis side, til trods for at 2,3 millioner danske svin hvert år må aflives, fordi de er for syge og svage til at blive slagtet som følge af avlsarbejdet, hvor søerne gøres tungere og tungere, så deres ben simpelt hen ikke kan holde til vægten (jf. Politiken, 13.12.99).

Det er svært at benægte, at modstanden mod rituel slagting ikke primært er udtryk for en modstand mod visse dyrs eventuelle lidelser, men derimod mod visse menneskers faktuelle religiøsitet. Ganske som det efter alt at dømme var tilfældet, da et forbud mod rituel slagting første gang søgtes gennemført i Danmark – det var i 1942, og dengang kom forslaget fra nazisten Fritz Clausen.

**Kenneth Kristensen, formand for Dansk Folkepartis Ungdom:
»Dette misfoster til Allahs pris«**

Da tidsskriftet *Faklen* i efteråret 1998 rejser ideen om en stormoské i Århus, og der efterfølgende nedsættes en islamisk komité til at føre planerne ud i livet, mere end antyder Pia Kjærsgaard, at islams hele tilstedeværelse i landet slet og ret er i modstrid med Grundloven, fordi det om trosfriheden i § 67 hedder, at intet må »læres eller foretages, som strider mod sædeligheden eller den offentlige orden«.

Islam skulle med andre ord i sig selv være i strid med dansk sædelighed og offentlig orden: »'Den offentlige orden' er nemlig en bred formulering for den måde, hvorpå vi i vort kristne land har indrettet os. Det er den måde, vi omgås hinanden på i tolerance, dannelse, venlighed, omsorg og indbyrdes forståelse og respekt. Det er kort sagt den måde, hvorpå vi behandler hinanden. Og i denne væremåde passer den muslimske levevis ikke ind. Den muslimske levevis er med andre ord uforenelig med dansk kristen tankegang. Det strider nemlig mod dansk tankegang at acceptere ekstrem mandschauvinisme, voldelig opdragelse, adskillelse mellem kønnene, tvangsægteskaber, pigeomskæringer, prygl og hjernevask af skolebørn – ikke at forglemme: Dannet, pæn og civiliseret omgangsform. Derfor vender vi os mod frivilligt at forære islam det overvældende brohoved, en stormoské midt i Danmark ville blive.« (B.T., 24.11.98).

At Danmark er det måske eneste vesteuropæiske land overhovedet, hvor ikke én eneste minaret knejser ved siden af de tusindtallige kirketårne, mens kun et meget begrænset antal moskeer findes placeret i kælderlokaler og andre afsides lokaliteter, afficerer ikke partiformanden.

Den daværende formand for Dansk Folkepartis Ungdom i Århus Amt og senere landsformand, Kenneth Kristensen kalder moskeen for »dette misfoster til Allahs pris« og »dette kuppelbefængte arabiske bygningsværk« og hævder, at moskeen vil blive »et samlingspunkt for hele Jyllands og Nordtysklands muslimer« (Århus Stiftstidende, 8.10.98). Hvorfor så ikke moskeer i Nordtyskland og Sverige er blevet »overvældende brohoveder« for islam og »samlingspunkt« for

henholdsvis Jyllands og Sjællands muslimer, har tilsyneladende ingen forklaring behov.

For Dansk Folkeparti er det næppe heller afgørende, om den aktuelle argumentation er holdbar. Afgørende er det for alt i verden at begrænse antallet af indvandrere i almindelighed og muslimer i særdeleshed. For Danmarks skyld.

Den 7. marts 1999 bekendtgør Pia Kjærsgaard således i store annoncer i flere dagblade, at Dansk Folkeparti fra og med den 1. januar 2000 ikke længere pr. automatik vil anerkende nye danske statsborgerskaber: »Efter denne dag vil vi tage forbehold for alle fremtidige indfødsretslove. Dansk Folkeparti forbeholder sig altså ret til senere ved en ny lov eventuelt at fratage en person sit danske statsborgerskab.«

Dermed har Pia Kjærsgaard direkte og ganske utvetydigt tilkendegivet, at hvis Dansk Folkeparti får magt, som det har agt, kan det komme på tale at annullere love og statsborgerskaber – med tilbagevirkende kraft.

***Dansk Folkeblad:* »Det svinske overfald på Pia Kjærsgaard var den foreløbige kulmination på Enhedslistens foragt for frihed og demokrati.«**

Med omtalen af moskeer som »misfostre«, rituel slagting og andre kultur- og religionsbestemte sædvaner som »barbariske skikke« og karakteristikkene af islam ved hjælp af ord som »prygl«, »hjernevask« og »pigeomskæringer« samt truslen om annullering af indvandreres statsborgerskaber med tilbagevirkende kraft, kan det ikke komme

bag på nogen, at der er indvandrere såvel som indfødte danskere, der er blevet voldsomt provokeret af Pia Kjærsgaards og Dansk Folkepartis agitation.

Den 24. marts 1998 får unge på Nørrebro imidlertid afløb for deres indestængte frustrationer på en måde, som resulterer i et mere eller mindre korporligt angreb på Pia Kjærsgaard.

Pia Kjærsgaard er sat i stævne på Nørrebro af en journalist fra P3 til et live-interview. Interviewet bliver annonceret flere gange i forvejen i radioen, og da Pia Kjærsgaard dukker op, bliver hun snart mødt af ca. 100 unge, der kaster tomater, vandballoner og sten – en enkelt når sågar at sparke hende, da hun sidder i sin taxa.

100 råbende og kastende unge imod én kvinde, der alene er bevæbnet med ord, kan næppe ses som udtryk for andet end en voldsom eskalering af samme intolerante flertalshetz, som de 100 givetvis mente at bekæmpe i angrebet på den person, der mere end nogen anden inkarnerer den politiske forfølgelse af etniske minoriteter i Danmark.

Stort set alle politiske bevægelser, inklusive Enhedslisten, tager afstand fra det både tåbelige og utilgiveligt farlige overfald, men efterspillet implikationer udvikler sig til gengæld hurtigt til en særlig proportionsforvrængning, hvor ikke bare Dansk Folkeparti, men også TV-Avisen synes at presse propagandacitronen til det alleryderste.

I TV-Avisen samme aften *konstaterer* således DRs speaker, Sten Bostrup, at der var tale om »et direkte angreb på demokratiet«, og

spørger ligefrem justitsminister Frank Jensen: »Kan man udelukke, at politiske partier står bag det her?«

Et i enhver henseende forkasteligt overfald på en politikers person, hendes ytringsfrihed og almindelige færden, bliver til samfundsomstyrtende virksomhed og et direkte *angreb på demokratiet* ... Bostrups sensationslyst standser dog ikke her, og han følger op med spørgsmålet: »Kan det ikke vise sig, at der skal mere til end bare en politimæssig undersøgelse?«

Hvad dette »mere« skulle indebære, uddybes ikke, men bortset fra efterretningsvirksomhed, særlove og det, der er værre, er der næppe noget, der kan karakteriseres som *mere* end »en politimæssig undersøgelse«.

Dansk Folkeparti nøjes ikke med at udtrykke sin forståelige harme og afstandtagen, men inspireres måske af TV-Avisen, da de direkte placerer ansvaret hos Enhedslisten, der sammen med de landsdækkende, venstreorienterede ungdomsbevægelser Rebel og Rød Ungdom uden videre kendes skyldige i overfaldet. Dramaet iscenesættes i højeste gear, og uden forklaring karakteriseres Rebel og Rød Ungdom som »De Autonome«, der med forkærlighed skrives med stort, som om der var tale om en fast, definerbar bevægelse.

Dansk Folkeparti »afslører« således sammenhængene bag overfaldet: »Enhedslistens uhyggelige bagland er, som det i dag afsløres i *Dansk Folkeblad*, de autonome grupper – specielt Rebel og Rød Ungdom. Slyngler og banditter alle til hobe! Forherligere af had og vold, rudeknusere, vandaler, voldsmænd, terrorister af allerværste skuffe. Musolinis ægte nulevende arvtagere (...)

Enhedslisten er ikke et normalt dansk parlamentarisk parti. Jo, måske på overfladen. Men under det øverste, velpolerede lag gemmer der sig en stinkende fascistisk sump. Det svinske overfald på Pia Kjærsgaard var den foreløbige kulmination på Enhedslistens foragt for frihed og demokrati. Enhedslisten er folkestyrets skamplet.« (*Dansk Folkeblad* nr. 4, 1998).

Endvidere »afsløres« det, at Enhedslisten »gør en stor dyd ud af samarbejdet med De Autonome«, fordi der på Enhedslistens hjemmeside står, at man samarbejder med Rebel og Rød Ungdom, og af billedtekster i partibladet fremgår det, at »Enhedslistens bagland er spækket med autonome,« og at partiets folketingsmedlemmer »styres af hovedbestyrelse med Autonome«.

Med en usædvanlig perfid målrettethed konstrueres baggrunden for begivenhederne, og på de spinkleste forhåndenværende søm etableres en dramatisk slutningskæde, skræddersyet til at kriminalisere Enhedslisten: 1) De unge, der overfaldt Pia Kjærsgaard identificeres behændigt som én homogen bevægelse: »De Autonome«, 2) »De Autonome« identificeres uden videre med to venstreorienterede ungdomsbevægelser, Rebel og Rød Ungdom, 3) Enhedslisten skriver på deres hjemmeside, at de samarbejder med Rebel og Rød Ungdom, hvorfor partiet efter præmisserne i 1 og 2 hævdes »spækket med autonome«, og 4) eftersom fire medlemmer af Enhedslistens (21-mand store) hovedbestyrelse er medlem af Rebel, falder puslespillet på plads: Enhedslisten »styres af hovedbestyrelse med Autonome« ...

Tilbage er kun at drage konklusionen: Enhedslisten står bag overfaldet på Pia Kjærsgaard; partiet er »folkestyrets skamplet«, der

er karakteriseret ved »foragt for frihed og demokrati«.

Keine Hexerei, nur Behändigkeit.

Søren Espersen, Dansk Folkepartis pressechef: »Der er masser af eksempler i formiddagsaviserne fra de seneste uger – det sejler i blod.«

Et halvt år efter overfaldet på Pia Kjærsgaard lancerer Dansk Folkeparti kampagnen »Tryghed nu – volden ud af Danmark«.

Fra september 1998 til maj 1999 holder partiet møder landet over om lov og orden, og store annoncer i B.T. og Ekstra Bladet præsenterer kampagnen i oktober. Dansk Folkeparti ønsker bl.a. ekstrabevillinger til politiet og Justitsministeriet på 850 millioner kroner, stramninger af straffeloven, oprettelse af specielle politiafdelinger til bekæmpelse af indvandrerkriminalitet, en nedsættelse af den kriminelle lavalder til 12 år, indførelse af regler om anonym vidneforklaring og et generelt rockerforbud.

Forbudstanken er ikke ny; ikke bare rockere, men også nazister og autonome er i Pia Kjærsgaards søgelys som grupper, der bør forbydes (jf. Information, 22.1.97).

Partiets pressechef, Søren Espersen bliver spurgt, om ikke partiet i deres lov-og-orden-kampagne overser den kendsgerning, at kriminaliteten samtidig er faldende, og han svarer i Information den 17.9.98: »At der er bølgeskvulp op og ned, ændrer ikke noget ved, at det er et alvorligt problem.«

Annoncekampagnen består bl.a. af citater fra avisernes voldssager, og hver annonce afsluttes med sloganet: »Vi vil ikke længere finde os i det!«

Et af annonceeksemplerne stammer fra en sag, der tilsyneladende har været omtalt i Ekstra Bladet, og som omhandler en voldsmand, der har slået tre sagesløse ned. Det bemærkes, at vidner ikke tør udtale sig af frygt for repressalier. Eksemplet er imidlertid knap 2½ år gammelt, og voldsmanden blev sågar pågrebet og fængslet 2 år før annoncen.

Kriminalinspektør Arne Astrup fra Valby udtaler om brugen af den pågældende sag, der er fuldt opklaret, netop fordi vidner rent faktisk identificerede voldsmanden: »Jeg synes, det er forkert at bruge en sag, der er to år og fire måneder gammel. Det er ikke ærligt spil – og det skaber utryghed i området.« (B.T., 15.10.98).

Forelagt sagens opklaring afviser Søren Espersen i samme avis, at der er problemer i at anvende en gammel sag, der er opklaret vha. almindelige vidneudsagn, og så fremstille den som eksempel på befolkningens frygt for at vidne. Espersen mener, at sagen lige så godt kunne have været helt aktuel: »Der er masser af eksempler i formiddagsaviserne fra de seneste uger – det sejler i blod.«

Det er altså Dansk Folkepartis pressechefs beskrivelse af volden i dagens Danmark; lige så sensationalistisk og proportionsforvrængende som formiddagsavisernes egne spisesedler, men derfor også lige så selvbekræftende og »selvfølgelig«. Når drab blæses op på forsiden og udpensles i blodige detaljer ti-tyve gange om året for hele befolkningen, er netop

hele befolkningen alarmeret med en hyppighed og et eftertryk, der står alt andet end mål med de få mord og den forsvindende sandsynlighed for at blive overfaldet, der som *helhed* kendetegner de faktuelle forhold. Men det er det samme eftertryk, Dansk Folkeparti tilstræber.

»Det sejler i blod.«

Et par uger senere kommer det frem, at Dansk Folkepartis annoncer indeholder »fejlcitater, forkerte kildeangivelser og måske endda opfundne citater ...« (Ekstra Bladet, 30.10.98). F.eks. anvendes Ekstra Bladet som kilde til en voldssag i partiets annoncer – problemet er bare, at den pågældende historie ikke har været bragt i Ekstra Bladet. Foreholdt manipulationen hævder Espersen, at annonceteksten er en sammenskrivning af artikler fra Ekstra Bladet og Dagbladet Djursland. Da Ekstra Bladet kan fortælle, at der er »mange citater i annoncen, der heller ikke kan findes i Dagbladet Djurslands artikler om sagen«, medgiver pressechefen, at historien er omskrevet – men hævder, at den er mildnet: »Vores annonce er en mildning af det, der stod i Ekstra Bladet. Vi har slet ikke nævnt den sorte mand, som bliver omtalt i Ekstra Bladets artikel.«

Ekstra Bladets journalist, Morten Trøst Poulsen må atter korrigere Espersen: »Der står ikke noget om en sort mand. Der står, at politiet leder efter en mand i en bil med udenlandske nummerplader.«

»Men stod der ikke, at han havde sort hår?« afslutter pressechefen, før han lover at indrykke et dementi.

Det varer dog tre uger, før et behersket dementi ser trykksvæerte. Dansk Folkeparti erkender, at det var »fejlagtigt« at tillægge citatet Ekstra Bladet, »idet det pågældende citat var en sammenskrivning af artikler fra Aarhus Stiftstidende, Dagbladet Djursland, Ekstra Bladet og Ritzaus Bureau.«

Dementiet måler 2,5 x 4,0 centimeter og findes side om side med annoncer for kræmmermarkeder og escortpiger, allerbagest i avisen.

Mogens Camre: »Jeg ønsker ikke, at vi skal løbe derhen, hvor en ny Adolf Hitler vokser frem ...«

Står og falder Dansk Folkepartis troværdighed ikke med en annoncekampagnes behændige småmanipulationer, skulle man måske tro, at partiets medlem af Europaparlamentet, Mogens Camres troværdighed stod og faldt med konsistensen i hans politiske holdninger og udtalelser. Men havde det været tilfældet, var han næppe blevet valgt til Europaparlamentet med over 77.000 personlige stemmer i juni 1999, til trods for at det skete på en helt anden EU-politik end den, han havde agiteret for som socialdemokrat få år tidligere.

Mogens Camres vej til Dansk Folkeparti går over 37 år som indflydelsesrig, men kontroversiel socialdemokrat. Da han forlod Københavns Universitet som cand.polit. i 1967 med årets højeste gennemsnit, havde han allerede været medlem af bestyrelsen for Socialdemokratiet i hovedstaden i fem år. Alt tegner til en topkarriere i partiet, og i 1968 bliver han valgt ind i Folketinget. Tiden på

Christiansborg varer næsten tyve år, hvor han bl.a. beklæder poster som finanspolitisk og politisk ordfører.

I 1971 bliver han taget i tolden i Københavns Lufthavn med en skarpladt nimillimeterpistol efter et af sine talrige besøg i Grækenland, hvor han var stærkt engageret i kampen imod militærdiktaturet. Han slipper med en bøde og en irettesættelse af daværende statsminister Jens Otto Krag, men det bliver ikke sidste gang, han kommer på kant med partilinjen. I 1988 bliver han afsløret i skattespekulation for lånte penge – gevinsten på 50.000 kr. donerer han til »Komiteen til genvalg af Mogens Camre«, og selv om der intet ulovligt er heri, opfattes det af mange socialdemokrater som i klar modstrid med partiets principper, og han bliver vraget som socialdemokratisk folketingskandidat i 1988. Efter sit ufrivillige farvel til folketingspolitik ansættes han i Finansministeriets budgetdepartement, og i 1995 bliver han budgetråd ved Danmarks faste EU-repræsentation i Bruxelles, og hans politiske løbebane synes en saga blot.

De næste år blander han sig imidlertid med stigende intensitet i indvandrerdebatten med skarpe synspunkter – til stor irritation for ledende partikammerater i Socialdemokratiet.

I 1997 kritiserer han Socialdemokratiets indvandrerpolitik i en kronik, der kunne have haft Dansk Folkeparti som afsender, og fastslår, at de åbne grænser og den bløde linje over for indvandrerne fører til en vigende tilslutning til partiet: »Ud fra en måneds samtaler med mennesker i alle befolkningslag, byfolk og landboere, arbejdere, funktionærer og direktører, fiskere, akademikere, bistanndsmodtagere og pensionister, vil jeg forsøge at stille en diagnose på

utilfredsheden (...) Det, almindelige mennesker taler meget om, er den tilsyneladende fredelige invasion, som kaldes flygtninge og indvandrere. Danskerne frygter, at det samfund, de kender, er ved at gå i stykker.« (Politiken, 30.9.97).

Camre mener, at han taler på almindelige danskeres vegne, og ikke nødvendigvis giver udtryk for sine personlige synspunkter – alligevel medgiver han dog at tilføje en enkelt, helt privat observation: »Jeg skal dog erkende, at jeg i denne sommer nogle gange så endog meget dyre biler med danske nummerplader og unge, meget velklædte mellemøstlige mænd indeni. De biler var ikke købt for bistandshjælpen, og det er unægtelig svært at forestille sig, at pengene var tjent ved noget, vi i Danmark er glade for. Det er åbenbart, at det store antal flygtninge og indvandrere indebærer en meget stor stigning i kriminaliteten.«

Året efter deltager Camre sammen med Søren Krarup i DR1s TV-program, »Helt ærlig, mand« (10.9.98) og leverer et nøje overensstemmende parløb med pastoren i holdningerne til indvandrerpolitikken og »de fremmede«.

Om indvandrerne udtaler han bl.a. at, at de er skyld i »voldsom kriminalitet«, og at det »er en kendsgerning, at mange af indvandrerkvinderne er undertrykte og fejlernærede, fordi mændene gerne vil vise deres rigdom, ved at kvinderne er store og tykke«.

Camre er overbevist om, at indvandringen til Europa kan undfange en ny Hitler, og at det netop er for at undgå denne fremtidsudsigt, at hans advarsler skal høres: »Jeg vil gerne sige, at jeg ser på dette her ud fra et virkelig menneskevenligt synspunkt – mener jeg selv –

for jeg ønsker ikke, at vi skal løbe derhen, hvor en ny Adolf Hitler vokser frem et eller andet sted i Europa for at gøre op med indvandringen.«

Endvidere raser han mod Naser Khader fra det Radikale Venstre, der overraskende reagerer, ikke ved at forsvare indvandrerne mod Camres voldsomme angreb, men ved at beklage, at Camre helt har misforstået ham: »Han har fuldstændig misforstået mit budskab. Jeg taler ikke for, at den ene religion er bedre end den anden. Hvis Danmark nogen sinde bliver overtaget af muslimer, så flygter jeg.« (Ekstra Bladet, 10.9.98).

Khaders mulighed for at gå i rette med Camres stereotype propaganda bruger han i stedet til at distancere sig fra muslimerne og gentage den fiktive trussel fra en islamisk konspiration med planer om at »overtage« Danmark.

Sådanne håndsrækninger forstærker kun gennemslagskraften af Camres retorik. Og både Camre og Kjærsgaard har da også holdt hånden over Khader siden. I bogen *Khader.dk. – sammenførte erindringer*, fremhæver han et par udtalelser af de to toppolitikere: »'Jamen, Naser, det er jo ikke dig, der er problemet,' som Pia Kjærsgaard sagde til mig.« Og: »'Jamen, Naser, du er da ikke farlig. Du er en enlig svale, Vil du have det på skrift?', som Mogens Camre sagde til mig.«

Hvor Khader kritiserer Dansk Folkeparti, er kritikken mere betinget af almindelig partipolitisk konkurrence, i kraft af at han nu engang kommer fra et andet parti, end den er betinget af en reel erkendelse

af den voldsomme grad af mistænkeliggørelse og foragt, Kjærsgaard & Co. møder etniske minoriteter med.

Det er karakteristisk nok ikke indvandrere, men derimod Dansk Folkepartis vælgere, Khaders medfølelse falder på, når han istemmer, hvad de nationalkonservative har hævdet om sig selv i et årti: »Dansk Folkepartis vælgere kaldes for racister, og de er alle timer i døgnet sydebukke ...«

Mogens Camre: »Det er selvfølgelig uheldigt, hvis nogle generelt tror, at jeg går rundt og siger noget andet, end jeg mener«

Camres udtalelser imod indvandrere i Danmark fordømmes imidlertid kraftigt af Socialdemokratiet; flere kræver ham ekskluderet af partiet, og det socialdemokratiske medlem af Borgerrepræsentationen i København, Lubna Elahi politianmelder sin partikammerat for overtrædelse af den såkaldte racismeparagraf – en anmeldelse, som siden afvises af politiet.

Til gengæld står Dansk Folkeparti parat til at tage imod ham på sidelinjen, hvis han skulle trænge til luftforandring. Partiets næstformand, Peter Skaarup bemærker, at alle socialdemokrater, der er »hjemløse i deres parti«, er velkomne i Dansk Folkeparti (Socialisten Weekend, 18.9.98).

Socialdemokratiet beholder imidlertid Camre, og Camre beholder Socialdemokratiet. Lidt endnu.

Men et halvt år senere, den 24. marts 1999, årsdagen for overfaldet på Pia Kjærsgaard, melder Camre sig som nævnt ud af sit gamle

parti og bliver medlem af Dansk Folkeparti, hvor han opstilles som spidskandidat til EU-valget. Timingen er næppe tilfældig.

Til trods for sit tidligere tilhørsforhold til Socialdemokratiet hævder han nu, at han har stemt nej ved EU-afstemningerne i 1992, 1993 og 1998, selv om han offentligt støttede sit daværende partis politik, der anbefalede et ja.

F.eks. udtalte han i 1993: »En fortsat bekendelse til det anakronistiske begreb 'national selvbestemmelse' betyder alene, at magten over pengepolitikken ligger hos den tyske forbundsbanks direktørkreds, og at enkeltlandenes økonomier vil blive ved at frembyde de kriseskabende forskelle.« (Politiken, 4.8.93). For Dansk Folkeparti er imidlertid intet så vigtigt som »national selvbestemmelse«; i principprogrammet hedder det, at Dansk Folkeparti er »skarp modstander af Den Europæiske Union«, og Camre, der var blandt de 11 socialdemokratiske folketingsmedlemmer, som stemte nej til EF i 1972, er efter sit partiskifte igen meget optaget af den nationale selvbestemmelse, som han ellers i 1993 afviste: »Jeg stemte imod [i 1972] af præcis de grunde, jeg i dag har til at sige nej til den integration, den sletning af de europæiske staters selvstændighed, som fortsat er målet for en række lande og politiske ledere.« (*Dansk Folkeblad* nr. 2/99).

På spørgsmålet, om ikke hans troværdighed har lidt alvorlig skade under kovendingen, svarer Camre: »Socialdemokratiet var i klemme ved afstemningen [om Maastricht-traktaten] i 1992. Så stiller man op. Derfor var vi mange, der gik ud og anbefalede et ja. Min begrundelse var partiloyalitet. Den samme begrundelse fik mig til at stemme for udlændingeloven i 1983, selv om jeg var imod den (...) Det er

selvfølgelig uheldigt, hvis nogle generelt tror, at jeg går rundt og siger noget andet, end jeg mener. Men når man tilhører et politisk parti, er der en partiparole, som man på en eller anden måde må underkaste sig. Jeg har også været Christiania-ordfører for Socialdemokratiet, selv om jeg aldrig har syntes, at Christiania var en god idé.« (Aktuelt, 25.3.99).

Gad vide, hvordan man forsikrer sig om, hvad Camre *egentlig* synes, hvis ikke gennem hans politiske udsagn?

Gentagne gange under valgkampen op til EU-parlamentsvalget i juni 1999 betvivles Camres troværdighed af disse grunde, men kritikken bider altså ikke mere på, end at han vælges til parlamentet som den første danske EU-kritiker fra højrefløjen.

Pia Kjærsgaard: »Jeg betragter ikke mig selv som højre. Det virker meget liberalistisk«

Politisk har heldet unægtelig ofte været med Dansk Folkeparti, der stille og roligt er gået på strandhugst blandt Socialdemokratiets, Fremskridtspartiets og de konservatives vælgere. Og nok så påfaldende – blandt deres politikere.

Først blev Fremskridtspartiet næsten udslettet til kommunalvalget i 1997. Til Folketingsvalget i 1998 klarede partiet sig kun med nød og næppe over spærregården takket være et bemærkelsesværdigt godt personligt stemmetal for Kirsten Jacobsen, der ellers i længere tid var hæmmet af sin mands sygdom.

Under EU-parlamentsvalget var Dansk Folkeparti så heldige at have opstillet højrefløjens eneste sandsynlige bud på en

unionsmodstander til parlamentet. Kirsten Jacobsen, der kunne have været en farlig konkurrent, stillede ikke op, og var nu selv blevet syg og bidrog derfor heller ikke til Fremskridtspartiets valgkamp, mens de konservatives EU-skeptiker, Frank Dahlgaard slet ikke fik lov til at blive opstillet og derfor tvang konservative skeptikere til at gå til Dansk Folkepartis kandidat. Alt sammen ualmindelig belejligt for Dansk Folkeparti og Mogens Camre.

Prikken over i'et kommer få dage efter valget, da Frank Dahlgaard meddeler, at han slet ikke har stemt på en af sit eget partis kandidater, men derimod på Mogens Camre. Dahlgaard ekskluderes af det Konservative Folkeparti og bliver mod sin vilje løsgænger.

Året forinden har Kristian Thulesen Dahl ikke holdt sig tilbage med at spå, at Dansk Folkeparti med tiden helt vil overflødiggøre det Konservative Folkeparti: »Skal man finde en rød tråd i Dansk Folkeparti, er det, at vi – i modsætning til Fremskridtspartiet – er meget konservativt domineret, ja, faktisk gammelkonservativt, du ved, med Gud, Konge og Fædreland. Om ti år har Dansk Folkeparti overtaget det Konservative Folkepartis rolle, ja, altså ikke den ny, men den gamle. At stå vagt om nationen og mene, at det er i orden at være fædrelandskærlig.« (Information, 30.6.98).

Ligesom det Konservative Folkeparti og Fremskridtspartiet er nu også Dansk Folkeparti kommet på listen over de partier, som A.P. Møller støtter økonomisk, hvilket informationschef for Danmarks rigeste firma, Jette Clausen forklarer således: »Det er naturligt, at vi støtter partier med samme holdning til det erhvervspolitiske, som vi har ...« (Berlingske Tidende, 8.4.99).

Mogens Camre spår på pressekonferencen den 24. marts 1999, at det er Socialdemokratiet, som med tiden vil blive overflødiggjort af hans nye parti: »Det 20. århundrede har været Socialdemokratiets århundrede, men det er snart slut. Jeg vil gøre mit til at gøre Dansk Folkeparti til partiet for det 21. århundrede.«

Partiets pressechef, Søren Espersen ser ligesom Kristian Thulesen Dahl en klassisk nationalkonservatisme iblandet socialdemokratisk traditionalisme: »Socialdemokratiet er traditionelt meget nationalt. Dannebrogflag i kolonihaverne. De konservative har også svigtet på den nationale strategi, da de skiftede partiprogram engang i 1970erne. Deres oprindelige program fra 1947 var en stor inspiration for os, da vi lavede Dansk Folkepartis principprogram. Der var ikke den store forskel på de gamle socialdemokrater og de gamle konservative – som vi altså har samlet op siden hen.« (Information, 27.6.98).

Partiformanden, Pia Kjærsgaard ville næppe erklære sig uenig i hverken Kristian Thulesen Dahls, Mogens Camres eller Søren Espersens karakteristik af og fremtidshåb for partiet. Og lige så »konservativ« og »socialdemokratisk«, som Dansk Folkeparti præsenterer sig, lige så iøjnefaldende er ikke bare den indlysende antipati over for venstrefløjten, men også afstanden til såvel Fremskridtspartiets som Venstres liberalisme. Pia Kjærsgaard udtaler sågar: »Jeg betragter ikke mig selv som højre. Det virker meget liberalistisk. Nul-skat og alt det dér. Jeg kommer til at tænke på Anders Fogh.« (Information, 26.6.98).

Retorik og polemik

I naturlig forlængelse af Kjærsgaards stil ligger partiets polemiske trumfkort, Mogens Camre, hvis retorik er gennemført propagandistisk.

Intet er for overdrevet for Dansk Folkepartis medlem af Europaparlamentet: »... de venstreorienterede vil helst have det forbudt at synge nationalsange.« (Jyllands-Posten, 12.8.00).

Og intet er for firkantet, som her hvor Camre iscenesætter den vesterlandske kulturs overlegenhed: »Den altdominerende faktor i den vesterlandske kultur er bekendelsen til arbejde, flid, fremdrift, rationalitet og demokrati. Det er den islamiske, den hinduistiske, den afrikanske m.fl. kulturers ulykke, at de ikke har samme værdinormer. Det er derfor, de er fattige, uudviklede og udemokratiske, og det er derfor en så stor del af vores udviklingsbistand går tabt.« (Jyllands-Posten, 12.8.00).

Ikke desto mindre er det den »vesterlandske kultur«, der har fostret nazismens og kommunismens diktatoriske grusomheder i det tyvende århundrede, det er den vesterlandske »flid, fremdrift, rationalitet«, der har fostret masseødelæggelsesvåben, som kan udslette planetens liv et utal af gange, det er den vesterlandske »kultur«, som i det samme århundrede direkte og indirekte har betydet millioner af andre civiles og børns død som følge af bombetogter, handelsrestriktioner og sanktioner mod samfund, som vovede ikke at abonnere på disse.

Opremsningen her er naturligvis ensidig – men den demonstrerer også netop derfor absurditeten og ensidigheden ved Camres

fremstilling af den vestlige civilisations fortjenester som verdens- og udviklingshistoriens foreløbige, glørværdige kulmination.

Som tidligere nævnt gør Camre elegant en oplevelse af indvandrere i dyre biler til opklaringen af en forbrydelse med et lige så fikst og forudsigeligt facit: »De biler var ikke købt for bistandshjælpen, og det er unægtelig svært at forestille sig, at pengene var tjent ved noget, vi i Danmark er glade for. Det er åbenbart, at det store antal flygtninge og indvandrere indebærer en meget stor stigning i kriminaliteten.« (Politiken, 30.9.97).

Eksemplet er uhyre karakteristisk for den type ræsonnement, som man ellers skulle tro kun eksisterede blandt de allermest usaglige fordomme: Indvandrere + dyre biler = kriminalitet. Punktum. I Camres univers behøver denne form for agitation ikke større refleksion eller argumentation end simpel børnehavelogik. Ingen mellemregninger, ingen nuancer, ingen redelighed.

En effektiv måde at indpakke propaganda på uden at bruge for store armbevægelser og uden at bruge en direkte sprogbrug, så en overfladisk distance til andre historiske eksempler på propaganda af mere eksplicit karakter opretholdes, samtidig med at folkeligheden bibeholdes.

Pia Fris Laneth påpeger Camres ensidighed i et portræt: »... han sætter denne 'værste udgave' af islam i modsætning til 'bedste-udgave' af kristendommen, dvs. den humane, demokratiske, lighedsorienterede og kvindefrigjorte. Og glemmer de kristne diktatorer, som har hærget Latinamerika og Europa. Glemmer, at den mest indædte modstander af prævention er den katolske kirke,

som i globale befolkningspolitiske sammenhænge indgår en uhellig alliance med den mest konservative udgave af islam – uanset at AIDS er ved at slå Afrika og stykker af Asien ihjel. Glemmer, at veluddannede muslimske kvinder få omkring samme antal børn som danske kvinder, mens deres fattige, ofte analfabetiske medsøstere får et barn hvert år, ligesom vore danske oldemødre gjorde. Glemmer, at imamer i en lang række muslimske lande gør et stort arbejde for at udrydde den misforståelse, at Koranen forbyder prævention. Den slags stærkt selektive hukommelsestab eller videnshuller er for velanbragte til at være andet end kalkulerede.« (Information, 15.10.99).

Camres polemik er da også, hvor den er værst, beslægtet med den nazistiske propagandaminister, Joseph Goebbels'. At Camre ikke af den grund bliver hverken racist eller nazist, er klart, men de retoriske og metaforiske paralleler moderne antiislamisk polemik og antisemitiske polemik imellem er svære at komme udenom.

Camre klager over »det politisk korrekte Danmark«, for hvem etniske og religiøse konflikter er »noget, der ikke må diskuteres« (Jyllands-Posten, 11.9.98); Joseph Goebbels klager i slutningen af 1920'erne over, at »det jødiske spørgsmål« er et »tabu«, der »ikke bliver diskuteret offentligt« (*Der Angriff*, 21.1.1929).

Camre kalder direkte indvandringen for »den alvorligste trussel mod landet i hele vores historie« (Jyllands-Posten, 27.12.99), hvor Goebbels i en nazistisk pamflet fra 1932 skriver: »Jøden er vor største ulykke.« (*Die verfluchten Hakenkreuzler*).

Camre hævder om muslimerne: »De agter aldeles ikke at blive danskere. De er kommet for at overtage Danmark, og de demonstrerer ved enhver lejlighed, at de mener sig berettiget til at indrette landet efter muslimsk kultur.« (Ekstra Bladet, 6.1.2000). Goebbels har en tilsvarende mistillid til jødens motiver: »Han kommer ikke godt ud af det med os. Han følger andre love end os. Det faktum, at han er et menneske, er ikke tilstrækkelig grund til, at vi tillader ham at underkaste os inhumane forhold.« (*Die verfluchten Hakenkreuzler*).

Hele verden er ifølge Camre skueplads for muslimernes ønske om verdensdominans: »I den islamiske magtfilosofi skal islam underlægge sig hele Jorden og udrydde andre kulturer.« (Information, 24.8.1999). I en artikel fra 1943 er verden ifølge Goebbels skueplads for jødernes ønske om verdensdominans: »Deres mål er at ødelægge og udrydde vores folk. Vi er den eneste kraft, der står imellem jødedom og verdensdominans.« (»Der Krieg und die Juden«, 9.5.43).

I samme artikel kalder Goebbels jødernes konspiration et angreb på vestlig kultur og civilisation: »De kan ikke eller vil ikke se, at dette er en krig: den jødiske race og dens undersætter imod vestlig kultur og civilisation. Alt, som vi tyskere og europæere, beskytterne af en moralsk verdensorden, anser for dyrebart, er i farezonen.« Camre frygter tilsvarende islams angreb på Europas grænser og det »blodets bånd«, der holder europæerne sammen: »En fortsat indvandring er et direkte angreb på de værdier, vores samfund bygger på. Holdninger, tro, vaner, værdinormer, blodets bånd er det, der holder et samfund sammen. Det vil mennesker kæmpe for og dø

for. Det er derfor, Europa må beskytte sine grænser.« (Jyllands-Posten, 25.6.98).

Stillet over for paralleller sin egen og Goebbels' retorik imellem, udtaler Camre: »Alt, hvad jeg har udtalt om muslimer og islam, kan dokumenteres. Goebbels kørte en hovedløs hetz imod jøderne, mens jeg derimod har fuldt ud belæg for hvert et ord.« (Ekstra Bladet, 6.4.00).

Fuldt ud belæg for hvert et ord.

Det 21. århundredes parti?

Effektiviteten af Dansk Folkepartis polemiske metoder skal næppe undervurderes. Eksempler som: »De er kommet for at overtage Danmark«; »det sejler i blod« og »slyngler og banditter alle til hobe« er som modelleret efter den generelle sensationalisme, som vi er blevet tilvænnet gennem ikke mindst mangedoblingen af massemedierne og disses eskalerende behov for at markere sig så spektakulært som muligt. En stadig syndflod af resultater, nyheder og begivenheder skabes og dør minut for minut og presser nogle politikere (og inspirerer andre) til samme overfladiske statement- og eventfikserede envejskommunikation, som vi kender fra filmstjerner og musik- og sportsidoler.

Forklaring og forståelse er ikke i høj kurs, for det kan være utrolig tidskrævende *at forklare og forstå*, mens det altid er uhyre let at *misforstå*. Og tid til fordybelse er det eneste, som medierne ikke har råd til i den indbyrdes konkurrence, hvor der hele tiden er en anden kanal med en ny verdensrekord, en ny krig, en ny quiz-

millionær, en ny naturkatastrofe, en ny soap opera, en ny liveoptagelse af en politijagt, en ny silikone-starlet, et nyt royalt bryllup eller et nyt freakshow camoufleret som talkshow.

Det har alt sammen selvforstærkende masseappel, fordi det intet indeholder, der tilskynder seeren til skyggen af selvstændig tankevirkosomhed, men kun viderebringer passiviserende underholdning og ensrettende masse-moral som substitut for personlig oplevelse og deltagelse, mens der trækkes en papirtynd og konturløs overflade af effekter over enhver menneskelig forskellighed og medmenneskelig fordybelse.

Mere end noget andet er Dansk Folkeparti et symptom på disse tendenser, ikke bare i partiets ugebladsagtige og popmusikalske dyrkelse af Pia Kjærsgaard, men også i partiets generelle dyrkelse af masse-kategorierne, »folket« og »danskerne«, med en fremgangsmåde, der nivellerer enhver individualitet og kulturel pluralitet – blandt de etniske minoriteter *såvel som* i den øvrige befolkning.

Mekanismen er den samme, som desværre også kendetegner store dele af TVs nyhedsformidling og debat: Ti lange debatprogrammer, der f.eks. sagligt belyser hele kontingentet af fordomme og fakta såvel som de særlige sociale og kulturelle problemstillinger, der er relevante for forståelsen af etniske minoriteters situation i dagens Danmark, har en langt ringere effekt på meningsdannelsen end f.eks. femten sekunders indslag om »farvede« i slagsmål.

Det er en mekanisme og en effekt, som Dansk Folkeparti og Krarup i særlig grad nyder godt af. At der dog næppe ligger nogen videre

udspekuleret »strategi« bag Dansk Folkepartis præsentation af og argumentation for mærkesager, der anvender samme endimensionale fernis, som kendetegner formiddagsavisernes spisesedler og TVs nyhedsindslag, er så noget andet. Det er snarere primært et blot og bart udtryk for den tid og de tendenser, som partiet er udsprunget af, og for hvilke danskhed og folkelighed er synonym med den overfladiske selvfølge og snusfornuft, som Dansk Folkeparti identificerer sig med og målrettet tilstræber at fastholde og rendyrke.

»Vil man ikke respektere vores husorden, hører man ikke hjemme i Danmark og skal ikke forvente, at danskerne vil bøje hovedet og betale«, fastslår Camre i overensstemmelse hermed til Dansk Folkepartis Grundlovsfest på Dybbøl Banke den 5. juni, 1999 (jf. Information, 7.6.99). Danskerne er »et lille, homogent folk, nærmest en stamme«, og »de fremmede« begår »anslag mod fredelige og sagesløse mennesker« i Danmark.

Det er den velkendte melodi, som ikke har noget med saglighed at gøre, men som Dansk Folkeparti gør en dyd ud af at gentage.

Men Dansk Folkeparti trækker en streg i sandet, når det gælder om at lægge afstand til de mest ligefremme, racistiske eller vulgære tendenser i egne rækker, og således blev f.eks. Erik Bengtsen ekskluderet, efter at han under et opstillingsmøde for Dansk Folkeparti i februar 1998 havde udtalt om indvandrere: »De er avlet af svin og tænker som svin. De skal bare blive nede i Kloakistan.« (Information, 27.2.98).

Pia Kjærsgaard har således på den ene side styret Dansk Folkeparti fri af den slags belastende tilbøjeligheder og evnet at bemande partiets vigtigste poster med overordentlig seriøse og disciplinerede folk, der formår at holde sig fra sådanne stupide udtalelser, men i stedet behersker en til tider nok så voldsom og firkantet, men sædvanligvis »stueren« retorik (at den i Camres tilfælde sine steder minder om Goebbels' retorik, der var lige så »stueren« i 1920erne og 1930erne, er så noget andet), samtidig med at hun har markeret partiet så stærkt på udlændingsespørgsmålet, at hun her kan høste befolkningens aktuelle modvilje mod indvandringen tydeligere end nogen anden.

Dansk Folkeparti *udspringer* i den forstand af den »folkelige« agenda, som de bedre end nogen anden bevægelse ved at udnytte polemisk og propagandistisk. Og derfor er partiets fremtidsudsigter i høj grad foruroligende for dets konkurrenter såvel som dets modstandere.

At Pia Kjærsgaard også i 3-4 år formåede at styre sig fuldstændig fri af Fremskridtspartiets rolle som »protestparti« og fra dette partis interne ævl og kævl, mens det Konservative Folkeparti lå i ruiner, og Socialdemokratiet en periode stod til at miste over en tredjedel af vælgerne i meningsmålingerne, taler sit eget tydelige sprog om, at det nye Dansk Folkeparti meget vel kan have en betydelig større fremtid for sig end navnebroderen fra 1941.

Selv mediernes tilbagevendende fokus på mulige splittelser og uro i Dansk Folkeparti, og den konkrete ballade, der førte til, at tre folketingsmedlemmer, deriblandt Poul Nødgaard, en af partistifterne, forlod partiet, er om ikke prellet af, så dog klaret uden at

medlemstilgangen er bremset, og selv om meningsmålingerne i samme periode har været mindre gunstige, har de dog alle hovedsageligt vist fremgang i forhold til folketingsvalget i 1998.

Dansk Folkeparti har altså tilsyneladende umiddelbart fremtiden for sig. En fremtid, hvor – om vi tager partiet på ordet – danske statsborgere af udenlandsk herkomst kan fratages deres statsborgerskab med tilbagevirkende kraft og smides ud af landet, hvor familiesammenføringer, modersmålsundervisning og kommunal valg- og opstillingsret til udlændinge afskaffes, hvor Christiania nedlægges, hvor islam og partier som f.eks. DKP/ML findes grundlovsstridige, hvor rituelle slagtinger kriminaliseres, hvor rockere, autonome og nazister forbydes, hvor u-landshjælpen privatiseres, hvor specialpoliti tager sig af »indvandrerkriminalitet«
...

En fremtid, som Dansk Folkeparti opfatter som indbegrebet af dansk hygge og idyl: »Hvis du tager en blanding mellem en konservativ og en socialdemokrat i gammeldags forstand, der har hejst flaget og nyder en god frokost med øl og snaps ude i den landlige idyl, så har du indbegrebet af det, vi gerne vil stå for.« (Kristian Thulesen Dahl i Berlingske Tidende, 6.4.99).

Ingen moskeer og ingen subkulturer, ingen schæchtning og ingen rygmærker, ingen »fremmede« og ingen afvigere. Men derimod en fremtid for alle dansktalende og dansksindede danskere i et folkeligt fællesskab af kristne kulturtraditioner og national normalitet – øl og velfærd, snaps og Dannebrog, sild og kirkeklokker. Renset og udrenset.

Kapitel 5. Socialdemokratiet

Vi sikrer, at den illegale indvandring bliver stoppet, og at det koster noget at begå kriminalitet. Danskerne er ikke racister, men de er rasende over problemer, som ikke bliver løst ...

Ordene stammer ikke fra formanden for Dansk Folkeparti. De stammer fra formanden for Socialdemokratiet. Den trettende i rækken: Poul Nyrup Rasmussen.

Socialdemokratiet har på visse områder under Poul Nyrup Rasmussens ledelse i løbet af 1990erne og frem til i dag drastisk tilnærmet sig det nye højre inden for indvandrer- og flygtningepolitikken, som vi især skal se eksemplificeret i det følgende. Og selv om Socialdemokratiet er tilhænger af Danmarks integration i den europæiske unionsudvikling – i modsætning til de nationalkonservative, både Søren Krarup, den Danske Forening, Dansk Forum og Dansk Folkeparti, som er behandlet i de fire foregående kapitler – så spiller svævende begreber som »dansk kultur« og »danske værdier« en fremtrædende og stigende rolle i partiets selvforståelse såvel som i dets tilnærmelse til dele af højrefløjens retorik på området samt i partitoppens afvisning af et multikulturelt samfund siden slutningen af 1990erne.

Det følgende kapitel tager udgangspunkt i nogle af de forandringer, som det tyvende århundredes største danske parti har gennemløbet, og som kan være medvirkende til at karakterisere og forstå lidt af baggrunden for partiets udvikling frem til begyndelsen af det

enogtyvende århundrede, hvor det nye højres agenda har sat sine afgørende spor på det gamle arbejderparti.

Socialdemokratiets »socialisme« formaliseres og afhændes

I juni 1876 vedtages Socialdemokratiets første program under partiets kongres på restauranten Gimle – siden kendt som »Gimle-programmet«.

Her hedder det indledningsvist: »For at befri Arbejderstanden for den Byrde, som bestandig ligger paa den, udfordres det, at Arbejdsmidlerne bliver fælles Ejendom og staar til Afbenyttelse for alle Medlemmer i Samfundet, saa at det rene Udbytte tilfalder Enhver og bliver uddelt paa en retfærdig Maade. Det maa være Arbejderklassens Værk at befri Arbejdet. Alle andre Klasser er lige overfor den kun en reaktionær Masse. Udgaende fra disse Grundsætninger stræber det danske socialdemokratiske Arbejderparti ved alle lovlige Midler efter en fri Stat og et socialistisk Samfund.«

Programmet justeres i 1888, men først i 1913 ser et helt nyt principprogram dagens lys under Stauning. I overensstemmelse med det socialistiske fundament hedder det her om målet:

»Produktionsmidlernes Overgang til Samfundsejendom.« Den socialdemokratiske socialisme er reformistisk, og parlamentarismen anses for at være det eneste middel til at erobre magten. Staunings program er det »sidste marxistisk formulerede principprogram«, skriver den forhenværende socialdemokratiske justitsminister, Erling Olsen, i sit skrift om Socialdemokratiets historie, 1871-1996, *Den røde tråd*.

Et halvt århundrede senere, da det tredje principprogram udfærdiges under Jens Otto Krag i 1961, ser Socialdemokratiet temmelig meget anderledes ud, og partiets version af socialismen er reduceret til formel tradition snarere end politisk strategi og mål. I dette principprogram betyder »socialisme« blot at »frigøre mennesket, sikre dets tryghed og give det mulighed for udvikling under ansvar for fællesskabet«. Partiet er på mange måder blevet ét med statsmagten og har dermed overtaget en række af borgerskabets standpunkter: Produktionsmidlerne skal f.eks. ikke længere lægges i hænderne på staten, kirken skal ikke længere adskilles fra staten, og monarkiet ikke længere afskaffes.

Det fjerde principprogram bliver til under Anker Jørgensens ledelse i 1977, men det afspejler til gengæld sine steder marxismens generelle opblomstring i 1970erne under og efter det såkaldte ungdomsoprør. I visse henseender bliver Socialdemokratiets afstand til socialismen således forkortet i forhold til Jens Otto Krags program.

1977-programmet er delvist planøkonomisk, og det hedder her om socialismen: »For Socialdemokratiet er socialisme konsekvent gennemført politisk og økonomisk demokrati.(...) Lønmodtagernes medejendomsret skal betyde en fremadskridende udjævning af den skæve formuefordeling og nedbrydning af private kapitalgruppers dominerende magtstilling.«

Nok er der langt til den socialisme, som Socialistisk Folkeparti og Venstresocialisterne agiterer for på dette tidspunkt, men socialismen er med »lønmodtagernes medejendomsret« dog igen en mere reel del af partiets identitet.

Da Anker Jørgensens må gå af som statsminister i 1982, forestår partiets længste periode uden for regering siden 1924. Med Socialdemokratiets skæbne som oppositionsparti under 1980ernes sammenfald af en succesrig, konservativ yuppie-jubel og Østblokkens svækkelse og fald er det også kun et spørgsmål om tid, før partiets sidste socialistiske rester er passé.

Arbejdsprogrammet »På menneskets vilkår« fra 1988 gør for så vidt op med de planøkonomiske tendenser, og i 1989 overgiver Svend Auken sig til markedsøkonomien i bogen *Det ny århundrede*. I maj 1990 foreslår Mogens Lykketoft og Jytte Hilden i en kronik i *Det Fri Aktuelt* helt at fjerne begrebet »demokratisk socialisme« fra principprogrammet. Det lykkes dog ikke – men udmeldingen skal vise sig karakteristisk for partiets nye retning, selv om den socialdemokratiske socialisme formelt stadfæstes også i det seneste principprogram fra 1992: »Socialdemokratiets idégrundlag er den demokratiske socialisme. (...) Demokratisk socialisme er modstykket til enhver form for diktatur og til kapitalismens ulighed.«

I Socialdemokratiets »Arbejdsprogram, 1996-2000«, har man imidlertid taget den fulde konsekvens af partiets politiske udvikling, og »socialisme« er ikke nævnt med ét ord.

Alle disse – ofte taktisk begrundede – programmatiske justeringer i forhold til en temmelig formel »socialisme« er, som vi siden skal se, imidlertid af mindre betydning for Socialdemokratiets udvikling og højredrejning end den konkrete politik og de yderst markante udmeldinger, som kommer til udtryk fra skiftende, socialdemokratiske ministre i løbet af 1990erne.

Inden vi kommer dertil, skal vi dog tilbage til 1980erne og kaste et nærmere blik på, hvorledes rollen som oppositionsparti præger Socialdemokratiet og afslører sider, der er afgørende for en forståelse af partiets udvikling også i 1990erne og frem til i dag.

Interregnum

Da Anker Jørgensen går af som statsminister i 1982 uden at udskrive folketingsvalg, slår det Konservative Folkeparti til med Poul Schlüter i spidsen, og med en sjældnen forståelse for det taktiske spil om midterpartiernes gunst, lykkes det Schlüter på statsministerposten at manøvrere sig igennem skiftende regeringer i mere end ti års politisk turbulens.

Frustrationen vokser år for år i Socialdemokratiet, der kun har forberedt sig på den sædvanlige kortvarige pause på oppositionsbænkene. Siden den første socialdemokratiske regering i 1924 har Socialdemokratiet uden sammenligning været det største parti i Danmark ved samtlige folketingsvalg – igennem 16 folketingsvalg over fyrre år, fra 1924 til 1966, ligger partiets gennemsnitlige stemmeprocent sågar over 40.

Partiet har reelt overtaget statsmagten og er små afbræk til trods stort set permanent i regering fra 1924 til 1982.

Det eneste regulære katastrofevalg i det tyvende århundrede er i 1973, hvor Socialdemokratiet oplever den laveste vælgertilslutning til et folketingsvalg siden »magtovertagelsen« i 1924, kun 25,6 procent stemmer på det gamle arbejderparti, mens det nye parti, Fremskridtspartiet stormer ind i Folketinget med hele 15,9 procent af

stemmerne. Det er imidlertid et katastrofevalg for alle de etablerede partier, så såret lader sig trods alt hurtigt hele.

Er der noget parti i Danmark, der har sat sig på systemet igennem det tyvende århundrede, er det Socialdemokratiet, og det er ubestrideligt, at partiet bærer hovedansvaret for nationens udvikling igennem så godt som hele det forløbne århundrede.

Chokket over ikke at være ved magten i et helt tiår indtil begyndelsen af 1993, kan derfor næppe overdrives. Lasse Ellegaard skriver herom: »Hvor længe skulle der gå, inden socialdemokraterne kunne danne regering og således opfylde den funktion, der er enhver socialdemokrats inderste og eneste legitimering af det politiske arbejde: Fusionen med statsmagten. For den socialdemokratiske politiker er der ingen skelnen mellem parti og stat – og derfor er det socialdemokratiske mareridt naturligvis, at staten er adskilt fra partiet.« (*I rosens favn*, s. 145).

Tiden under Schlüter fører til store omvæltninger internt i Socialdemokratiet. Efter fire år som oppositionsparti presser Ritt Bjerregaard partiet til for første (og indtil videre eneste) gang at anbefale et nej til en folkeafstemning med relation til EF/EU, nemlig om den såkaldte EF-pakke i 1986. Socialdemokratiet må indkassere endnu et sviende valgnederlag som oppositionsparti, da 57 procent af vælgerne stemmer ja.

Heller ikke folketingsvalget i 1987 bringer partiet til regeringsmagten, og Anker Jørgensen må gå af som partiformand efter sit fjerde valgnederlag i træk (inkl. afstemningen om EF-pakken). På partiets ekstraordinære kongres i oktober 1987 vælges den nye ledelse:

Formand Svend Auken, næstformand Poul Nyrup Rasmussen, næstformand Birte Weiss og gruppeformand Ritt Bjerregaard.

Med Svend Auken som formand vender Socialdemokratiets valglykke – om end fortjenesten nok snarere skyldes Schlüter-regeringen, der løber ind i stigende vanskeligheder med sine støttepartier og en omsiggribende Tamil-skandale.

Det første folketingsvalg med Svend Auken som partiformand kommer i 1988, men partiet går kun knebent frem fra 29,3 procent til 29,8 procent af stemmerne. I 1992 står Auken imidlertid i spidsen for en fremgang på hele 15 mandater; Socialdemokratiet opnår 37,4 procent af stemmerne – den højeste andel siden 1979, og den næsthøjeste siden 1966.

Til partiets store frustration kan valgsejren dog ikke omsættes til regeringsmagten. Og valgsejr eller ej – når journalisterne og fotograferne er gået hjem, giver en valgsejr uden regeringsmagt ikke så meget at juble over i Danmarks største parti.

Siden Schlüter med held har formået at så alvorlig tvivl om Svend Aukens troværdighed, bliver Socialdemokratiets formand i stadig mere kategoriske vendinger undsagt af de afgørende midterpartier, det Radikale Venstre og Centrumdemokraterne. Da Schlüter-regeringen geråder i stigende vanskeligheder, er ingen af disse principielt imod en socialdemokratisk ledet regering, men begge partier lader efterhånden forstå, at Svend Aukens person er en principiel hindring for, at de kan pege på en socialdemokratisk statsminister.

Formandsopgør

Erik Meier Carlsen, politisk kommentator og tidligere politisk redaktør på Det Fri Aktuelt, der støttede Nyrup i opgøret med Auken, skriver medfølelse om frustrationen hos de ledende socialdemokrater, da det stod klart, at Auken ikke kunne erobre Statsministeriet: »Her er de begavede, erfarne, veluddannede folk, som med god grund har kunnet regne med, at deres politiske karrierer ville give dem mulighed for i en årrække at virke som ministre, skabe håndgribelige politiske resultater, udrette noget. Nu oplevede de, at næsten dæmoniske personlige modsætningsforhold og mistillid i år efter år gjorde dette projekt umuligt, selv om de ydre betingelser sådan set var til stede for at virkeliggøre forventningen.« (*Plads for dem alle?* s. 10).

Dilemmaet synes kun at have én løsning.

I modsætning til Svend Auken er den ene af Socialdemokratiets to næstformænd, Poul Nyrup Rasmussens forhold til midterpartierne strålende; ikke mindst det Radikale Venstre sætter deres lid til Nyrups såkaldte konsensus-linje. Og det er midterpartierne, der sidder med regeringsnøglen.

Med opbakning fra magtfulde kredse i partiet meddeler Nyrup den 17. marts 1992, efter lang tids tvetydige tilkendegivelser i pressen, at han udfordrer den siddende partiformand til kampvalg.

Der er imidlertid ingen politiske uoverensstemmelser de to imellem. Overhovedet ingen. Nyrup og Auken er på det tidspunkt i praksis

enige om alting – bortset fra, hvilken person der atter kan vie parti og stat.

Det og det alene er stridens kerne.

Det er et af den slags valg, hvor ingen kan undgå at vælge side – men hvilken hest skal en ambitiøs socialdemokrat holde på? Udfaldet kan få afgørende følger for karriereudsigterne for de enkelte topsocialdemokrater, »skyggeministrene«, som den slags ledende politikere i landets største parti kaldes, når de er i opposition.

Hans Hækkerup er et skoleeksempel på problematikken. Lasse Ellegaard skriver om den kommende forsvarsministers tøven: »Man ser en Hans Hækkerup for sig: Han havde nået sit mål: At blive forsvarspolitisk ordfører og dermed skygge-forsvarsminister i Socialdemokratiet. Hvordan kunne han formulere sig på en sådan måde, at han bevarede sine surt optjente muligheder for en videre karriere, uanset udfaldet af striden? Det var ikke nemt.« (*I rosens favn*, s. 147).

Og dog. For den lidt kvikkere end Hækkerup er det næppe til at tage fejl af, hvor vinden bærer hen. Samme dag som Nyrup annoncerer sit kandidatur til formandsposten i Socialdemokratiet, udtaler det Radikale Venstres Marianne Jelved til Ritzaus Bureau: »Jeg kan ikke afvise, at det får stor betydning for dansk politik, hvis Nyrup Rasmussen bliver formand for Socialdemokratiet. Med Nyrup Rasmussen som socialdemokratisk leder er der håb om, at hans konsensus-linje med brede politiske løsninger slår igennem.« Og allerede ugen forinden har Peter Duetoft på Centrumdemokraternes vegne eksplicit undsagt Svend Auken som statsministerkandidat.

Valgets implikationer er dermed ret tydelige – ønsker socialdemokraterne regeringsmagten med Nyrup som formand, eller skal de se ethvert regeringssamarbejde med de borgerlige midterpartier umuliggjort med Auken?

I længden er det derfor ikke noget svært valg, som socialdemokrater med ti års tørst efter regeringstaburetterne står over for, og på en ekstraordinær kongres i sommeren 1992 vælges Poul Nyrup Rasmussen som ny formand med 359 stemmer mod Aukens kun 187.

Det er første gang i partiets historie, at en partiformand afsættes direkte, og det fortæller ikke så lidt om partiets forhold til regeringsmagten, at det sker så kort tid efter en overvældende valgsejr – og efter så lang tid i opposition.

Adgangen til Statsministeriet er dermed kun en formsag, stærkt hjulpet på vej af Tamilskandalen.

Da undersøgelsesdommer Mogens Hornslet afleverer sin rapport om sagen i januar 1993, bliver det fastslået, at statsminister Poul Schlüter havde vildledt Folketinget, da han i sin tid sagde om sagen, at intet var »fejlet ind under gulvtæppet«. Den daværende statsminister måtte bære sin del af ansvaret for, at hans konservative justitsminister, Erik Ninn Hansen ulovligt havde nægtet familiesammenføringer for tamilske flygtninge.

Poul Schlüter tager konsekvensen og går af uden nyvalg, og Poul Nyrup Rasmussen kan honorere håbet fra de 359 delegerede socialdemokrater, der mindre end et år forinden har stemt på ham,

og danne en socialdemokratisk-ledet regering. Regeringspartnerne er det Radikale Venstre, Centrumdemokraterne og Kristeligt Folkeparti.

»Man har et standpunkt, til man tager et nyt«

Et kvart århundrede tidligere, ved folketingsvalget i 1966, opnåede Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet et historisk flertal, og Jens Otto Krag tilbød SF regeringsdeltagelse, trods tidligere forsikringer til vælgerne om det modsatte. Ved denne lejlighed udtalte Socialdemokratiets formand de ganske ordinære ord, som Socialdemokratiet har skullet høre en del sarkastiske bemærkninger for siden: »Man har et standpunkt, til man tager et nyt.«

Problemet er naturligvis ikke, at man ikke kan blive klogere, eller at det ikke er helt reelt at skifte standpunkt i politik som i alle andre forhold, vel snarere tværtimod – problemet opstår, når bevæggrundene for at skifte standpunkt er anløbne.

Socialdemokratiet har udvist en evne til at skifte standpunkt, når det lige nøjagtig er blevet vurderet opportunt for at bevare eller erobre regeringsmagten. Det er således ikke altid politisk motiverede holdningsskift, der præger udviklingen i partiet – formandsopgøret, der var blottet for politisk indhold, var et eksempel herpå.

Et andet kunne være forholdet til EF/EU.

I 1971 kom en række socialdemokratiske EF-modstandere i Folketinget, bl.a. Svend Auken, Ritt Bjerregaard, Birte Weiss, Helle Degn og Karl Hjortnæs, hvoraf de tre førstnævnte sågar senere nåede at sætte sig på selve ledelsen af partiet for en tid. Det havde

de imidlertid næppe gjort, hvis ikke de ligesom Krag havde haft et standpunkt, til de tog et nyt, og med tiden erstattede EF-modstanden med glødende tilslutning.

I 1986 formåede Bjerregaard dog som nævnt at overtale sit parti til at sige nej til EF-pakken – partiet var sandsynligvis primært interesseret i at servere et nederlag for Schlüter, der kunne svække hans regering, og der havde da også været flertal imod EF-pakken i Folketinget. Men Socialdemokratiet havde gjort regning uden vært, for statsministeren udskrev en folkeafstemning og vendte sit nederlag til en overbevisende sejr

Om EF-politikken efter 1986 skriver Erling Olsen i *Den røde tråd*: »Efter nederlaget ved pakkeafstemningen lagde vi vor EF-politik om.« Længere er den tilsyneladende ikke. Ikke skyggen af overvejelser om politiske bevæggrunde. Hensynet til, hvad der forekom umiddelbart gavnligt i bestræbelserne på at opnå regeringsmagten var med til at gøre udslaget, og Socialdemokratiet ændrede derfor ganske enkelt politik, da den daværende holdning til EF-pakken ikke bragte dem nærmere regeringsmagten.

Erling Olsen er god for endnu et eksempel. Socialdemokratiet har også lagt kampen for at adskille kirke og stat på hylden. Hvorfor? Svaret kommer her: »Ønsket om at afskaffe folkekirken var også forsvundet. Nu sad der et utal af socialdemokrater i menighedsrådene landet over.«

Mere er der tilsyneladende heller ikke at sige om den sag. Det er ikke et spørgsmål om det politisk ønskelige eller uønskelige i at adskille kirke og stat, men om at det ikke længere er opportunt,

eftersom der nu sidder »et utal af socialdemokrater i menighedsrådene«. Nej, hvorfor nedlægge den magt, man har overtaget?

Det kunne naturligvis udlægges som en respekt for »folkeviljen«, at partiet indretter sin politik efter, hvad et vælgerflertal aktuelt ønsker, men det fortæller ikke desto mindre, at man ikke så meget kæmper for sine politiske ideer, som man kæmper for regeringstaburetter – eller det første bliver i bedste fald sekundært i forhold til det andet.

Derfor er det heller ikke overraskende, at partiet gennemfører et populistisk tiltag som den gældende tvangsaktivering, der er med til at trykke lønnen for de lavtlønnede, fordi private virksomheder kan få kommunalt tvangsaktiverede for langt under mindstelønnen – hvilket fagbevægelsen næppe ville have undladt at modsætte sig under en borgerlig regering.

Det er heller ikke overraskende, at partiet på mange områder viderefører den foregående Schlüter-regerings politik, hvor man ikke endda overgår den i traditionel borgerlig politisk retning – de arbejdsløses forhold forringes, efterlønnen står for skud, ordensmagten får historiske rekordtilskud, vold og kriminalitet overeksponeres.

Og som vi skal se talrige eksempler på i det følgende, er det derfor heller ikke overraskende, at partiet i 1990erne drejer markant højre om i flygtninge- og indvandrerpolitikken, da det viser sig, at partiet mister stemmer til den diskriminationspolitik, som Fremskridtspartiet og siden Dansk Folkeparti agiterer for.

Birte Weiss og Chitra Rajendram

Under socialdemokratisk regeringsledelse i løbet af 1990'erne har et fremtrædende politisk hovedemne været eksistensen af indvandrere og flygtninge i det danske samfund.

Statsministeren og især skiftende indenrigs- og socialministre har tegnet den politiske udvikling på området med tilkendegivelser og tiltag, som Søren Krarup, Fremskridtspartiet og den Danske Forening for ti år siden stod helt alene om.

Indenrigsministeriets fremtrædende rolle skyldes ikke mindst, at ministeriet siden 1980 har været koordineringsorgan for integrationspolitikken, og at den første regering, i hvilken Indenrigsministeriet tillige får udlændingesagerne (der tidligere sorterede under Justitsministeriet), er Poul Nyrup Rasmussens første regering fra januar 1993.

Under indenrigsminister Birte Weiss (det tætteste vi dermed på det tidspunkt kommer en »integrationsminister«) indledes desuden en række opsigtsvækkende stramninger af indvandrer- og udlændingepolitikken, som den borgerlige regering ellers i forvejen havde strammet løbende.

Flere love udvider nu mulighederne for personindgreb og kontrol (DNA-test, fingeraftryk, samkøring med europæiske registre, fotografering, skærpet kontrol med frihedsberøvede udlændinge); begrænsning af klagemuligheder; skærpelse af sanktioner imod dem, som medvirker til at omgå loven for at opnå asyl (strafferammen forhøjes med over 30 procent); rutinemæssig

fængsling af asylansøgere uden ID. Dokumentation af forsørgerevne bliver tillige obligatorisk, når en udenlandsk samlever skal have opholdstilladelse i Danmark, hvorved der sættes reelle begrænsninger for, hvem de økonomisk dårligst stillede udlændinge i praksis kan gifte sig med, hvis de ønsker at blive boende i Danmark.

Weiss' stramninger på området fører også til en kursændring i forhold til muligheden for at få permanent opholdstilladelse for indvandrere, der har begået kriminalitet. Indenrigsministeren udtaler: »Vi mener, der skal stilles nogle minimumsbetingelser for at opnå permanent opholdstilladelse. Først og fremmest krav om en ikke alt for plettet straffeattest og om en dokumenteret vilje til at lære dansk. Med andre ord, automatikken skal væk.« (Aktuelt, 8.10.97). Den konservative ordfører, Helge Adam Møller er meget positiv: »Regeringen er vendt 180 grader. Det hilser jeg naturligvis velkommen.« (Jyllands-Posten, 8.10.97).

En konkret sag kommer til at spille en afgørende rolle i offentligheden for behandlingen af asylansøgere – sagen om Chitra.

Den tamilske pige, Chitra Rajendram, der kom til Danmark i august 1993, bliver i oktober 1996 atter udvist til det land, hun er flygtet fra. Til trods for mange protester og pressens sympati for Chitras sag fastholder indenrigsministeren sin beslutning og afviser en humanitær opholdstilladelse.

I løbet af kort tid lykkes det imidlertid Indenrigsministeriet at vende stemningen 180 grader. Oplysninger lækkes løbende, der »påviser«, at Chitra er »utroværdig«, at hun har nægtet at lade sig aldersteste og har opgivet falsk alder.

Indenrigsminister Birte Weiss, der var blevet så udskældt for sin inhumane holdning over for den unge tamil, bliver nu rost fra alle sider – f.eks. skriver B.T. i en leder: »Det er på tide at sige, at Birte Weiss har håndteret denne sag med is i maven, men ikke uden hjerte, og det er en kunst. (...) Chitras virkelige historie kender vi ikke, men det er givet, at hun har forsøgt at føre asylmyndighederne bag lyset.« Politiken skriver i en leder: »Selv om vi ikke fortryder, (...) så vil vi gerne anerkende, at også i denne sag har Birte Weiss passet sit arbejde.« (9.1.97).

Journalisterne Morten Bohr og Erik Valeur fra DRs dokumentargruppe kortlægger imidlertid hele sagen i radiomontagen »Pigen fra Sri Lanka«, der begrundet holdningsskiftet i befolkningen med »den fatale pressedækning samt ministeriets elegante modoffensiv«. I artiklen »Pigen og ministeren« i *Journalisten*, 26.3.97, sammenfatter de en række af deres konklusioner.

Bohr og Valeur kan således fastslå, at dækningen af Chitra-sagen vrimler med faktuelle fejl; om de journalister, der har dækket forløbet, hedder det: »De opdager f.eks. aldrig, at sagen har central betydning for en langt større indenrigsministeriel manøvre om udsendelse af tamiler – en manøvre, der har været tre år undervejs.«

De påpeger, hvorledes spektakulære »nyheder« har bevirket, at offentlighedens sympati svingede fra Chitra til Weiss. TV2-Nyhederne bekendtgjorde således den 5.11.96, at de var »kommet i besiddelse af« Flygtningenævnets to år gamle afgørelse i sagen – en afgørelse, der hele tiden har været tilgængelig, fremstilles derved af TV2 som en dramatisk bombe i sagen. Den øvrige presse følger efter.

Om en fax, der »afslørede« et tamilsk netværk, som skulle stå bag bedraget med fupasyllansøgere (som Chitra hævdes at være), og som af TV2 er blevet lanceret som endnu en bombe, finder ingen, hverken politiet, ministeren eller TV2 det nødvendigt at bemærke, at Den Centrale Politiafdeling allerede samme dag havde lukket sagen, efter at de havde undersøgt brevet og brevsenderen og konkluderet, at oplysningerne var uden indhold. Den 17.11.96 følger DR i hælene på TV2, og TV-Avisens søndagsudgave dramatiserer atter forløbet og det famøse brev – heller ikke denne gang nævnes politiets konklusion.

Indenrigsministeriet udsender tilmed en række oplysninger fra den danske generalkonsul i Colombo, Palle Bjørn Rasmussen, der henviser til srilankanske politichefer, som ukritisk refereres i pressen og bestyrker indtrykket af Chitras bedrageri. Dementier fra danskere i Sri Lanka dukker først op, da pressen helt er ophørt med at behandle sagen.

Bohr og Valeur konkluderer: »Under samtaler med en række af de medier, der var involveret, kan man følge en særdeles veludført modoffensiv fra Indenrigsministeriet: Telefonopringninger, beskeder, særlige møder, lækager med fortrolige oplysninger mod fuld kildedækning (...) For tiden lægger post-Chitra-billedet af de falske, indsmuglede flygtninge et perfekt grundlag for stramninger i udlændingeloven, for den fortsatte udvisning fra Danmark af tamiler – og selvfølgelig ikke mindst for det overstatslige flygtningsamarbejde, der nu – fire måneder efter Chitra-sagen – kan komme til at fælde det første af Danmarks EU-forbehold. Alt dette med uundværlig hjælp fra den danske presse.«

Weiss' påstand om, at Chitra løj om sine forældres død, er aldrig blevet dokumenteret. Offentliggjorte oplysninger om, at hun nægtede at lade sig aldersteste, er falske; hun sagde blot nej til røntgenundersøgelser. Offentliggjorte oplysninger om, at Chitra modsat sin egen påstand aldrig har været medlem af De Tamilske Tigre, er aldrig blevet dokumenteret. Offentliggjorte oplysninger om et hemmeligt tamilsk netværk i Danmark var grundløse.

Indenrigsministeriets offensiv har imidlertid fået en sådan succes, at historien om »svindleren Chitra« og »det srilankanske netværk« er det indtryk, som offentligheden sidder tilbage med. Og med denne sag vunden, har ministeren fået den murbrækker i hånd, som yderligere skal lette offentlighedens accept af kommende stramninger.

Birte Weiss: »Det kan godt være, det er barsk«

Under Birte Weiss vedtages den såkaldte pusherlov i 1996, i kraft af hvilken det er blevet langt lettere at landsforvise udlændinge, der er dømt for narkotikakriminalitet. Det hedder sig, at loven skal effektivisere indsatsen mod »international, organiseret narkokriminalitet« af særlig »samfundsskadelig karakter«.

Tidligere retlige hensyn til den dømtes tilhørsforhold til Danmark bliver fjernet, således at udlændinge, der bliver dømt for narkotikakriminalitet, kan udvises, selv om de har haft bopæl og familie i landet i ti, tyve eller tredive år.

Advokatrådet pointerer imidlertid tidligt, at pusherloven ingen forskel vil gøre på antallet af udviste, så længe

Menneskerettighedskonventionen skal overholdes. Ikke desto mindre bliver loven hastet igennem, tre måneder før et udvalg under Indenrigsministeriet kan nå at fremlægge sin betænkning på et par tusind sider, som viser sig at indeholde samme kritik.

Advokat Gunnar Homann, Advokatrådets repræsentant i udvalget, forklarer retrospektivt, at de retlige forhold var sekundære i den udvikling, som var i gang: »... regeringen ville have en særlov for narkotika, derefter en særlov om menneskesmugling og til sidst desværre også et hav af straffebestemmelser, hvor alene en ubetinget dom på 14 dage for at spytte på en betjent skal kunne føre til udvisning.« (Berlingske Tidende, 10.6.99).

Om de barske konsekvenser for de dømte, som f.eks. kunne have hele deres familie i Danmark, siger ministeren sammesteds: »Det betyder, at man i stedet må udøve sit familieliv i hjemlandet (...) så må man tage familien med sig. Det gælder også, selv om man er dansk gift. Det kan godt være, det er barsk – men her er også tale om en kriminalitet med meget barske konsekvenser.«

Politiet går snart i gang med at »rydde op« – godt hjulpet på vej af en kampagne i Ekstra Bladet om narkopushere med udenlandsk baggrund, som tilsyneladende gør bl.a. Vesterbro i København til Helvedes forgård.

Anklagemyndigheden spørger i sådanne sager Udlændingestyrelsen til råds om, hvorvidt der skal begæres udvisning, og her slår stramningen hurtigt igennem, således at en udvisning anbefales i 92 procent af tilfældene.

I de sager, hvor udlændinge idømmes en landsforvisning, der efterfølgende bliver anket, afviser imidlertid anklagemyndighedens chef, Rigsadvokat Henning Fode i juli 1999 muligheden af en højesteretsprøvelse: »Folketinget har klart sagt, at der skulle ske udvisninger i disse sager – og landsretten har dømt i overensstemmelse med lovgivningen. Derfor mente jeg ikke, at der var grund til at prøve sagerne i Højesteret.« (Jyllands-Posten, 11.7.99).

Ifølge loven skal de, der dømmes til udvisning, være »led i et netværk af bagmænd og sælgere på gadeplan«, men hovedparten er ifølge politiet selv stofbrugere, »småpushere«, der alene finansierer deres eget forbrug gennem deres begrænsede salg. Loven betyder med andre ord en landsforvisning af mennesker, der i bund og grund har et socialt problem, som tvinger dem ud i kriminalitet, i stedet for at løse de sociale problemer.

En konkret sag, der endte med udvisning, handlede om en tyrkisk mand med 20 års bopæl i Danmark, og som blev dømt for at sælge 0,11 gram heroin til 150 kr. Dommen var forvisning til Tyrkiet – et land, han havde forladt som fireårig.

Vicepolitikommissær Ib Andersen, souschef i Københavns Politis Uropatrulje, mener, at alle småpushere på gaden alene finansierer deres eget forbrug, og at landsforvisningen af disse altså dermed ikke rammer den internationale, organiserede narkokriminalitet, sådan som intentionen formelt er præsenteret. Til gengæld er gadebilledet med tiden blevet lidt pænere: »Det har gjort det muligt at fjerne folk fra gaden i kortere eller længere tid. Narkosalget

spredes lidt, bliver mindre tydeligt, og det er derfor oplevelsen, at gaden er blevet pænere.« (Jyllands-Posten, 11.7.99).

I 1999 udvælger Højesteret syv sager, der skal danne præcedens på området, til trods for Rigsadvokatens afvisninger. I hele seks tilfælde underkender Højesteret by- og landsrettens dom om udvisning, fordi de er i strid med FNs Menneskerettighedskonvention.

Små to år efter, at Birte Weiss har forladt Indenrigsministeriet, er hendes kommentar både køligt afvisende og sarkastisk: »Loven var velbegrundet, og der er ikke belæg for at sige, at loven som sådan var i strid med konventionerne. Og jeg anerkender da Højesterets ret til at træffe de afgørelser, man har gjort, og dermed ikke splitte den lille, lykkelige narkofamilie.« (Jyllands-Posten, 11.7.99).

Men selv hvor Højesteret engang imellem har fået mulighed for at omstøde ekstradommen på landsforvisning, har praksis alligevel indhentet »den lille, lykkelige narkofamilie«.

En tyrkisk småpusher, hvis dom om landsforvisning Højesteret underkendte, fik i stedet samme dom, som enhver dansker ville have fået efter samme forseelse: Tre års fængsel. Imidlertid kan han ikke fra fængslet forsørge sin hustru og deres syv måneder gamle datter, der er tyrkiske statsborgere, hvorfor de begge smides ud af landet.

Systemet er altså i så tilfælde dobbeltforsikret – »den lille, lykkelige narkofamilie« skal nok blive splittet, og udvisninger skal nok blive gennemført, menneskerettigheder og højesteretsdomme eller ej.

Under hele sin »regeringsperiode« er Birte Weiss' stramninger af politikken over for indvandrere og flygtninge markante over hele

linjen. Klaus Rothstein, Dansk Flygtningehjælps informationschef, opregner ikke mindre end atten lovindgreb på flygtningeområdet over de foregående fem år med Weiss som indenrigsminister. Og som tidligere citeret udtaler han om den politiske udvikling på området: »Det er bedrøveligt at konstatere, at de ting, som man for ti år siden kun hørte i Den Danske Forening, nu også kommer fra de store etablerede partier som Venstre og Socialdemokratiet.« (Politiken, 28.6.97).

Professor Brian Patrick McGuire beretter om sin resignation over tendenserne i udviklingen: »Jeg er holdt op som formand for Flygtningevennerne, fordi Udlændingestyrelsen og Flygtningenævnet er blevet så stramme i deres behandling af sager, at væsentlige oplysninger og gode advokater ikke længere betyder det, som det gjorde før. (...) Birte Weiss skulle vise, at hun havde hår på brystet, og det har hun sandelig også gjort. Hun har strammet meget mere, end Ninn-Hansen nogen sinde gjorde.« (Berlingske Tidende, 5.4.98).

Alligevel viste det sig, at Birte Weiss ikke formåede at stramme nok.

Thorkild Simonsen: »Glistrup begynder jo desværre at få ret«

Den 20. oktober 1997 går Birte Weiss af som indenrigsminister for at hellige sig Sundhedsministeriet. Rygterne vil vide, at det skyldes hendes modvilje mod yderligere stramninger.

Som hendes afløser vælger statsministeren Århus kommunes borgmester siden 1982, den på det tidspunkt 70-årige formand for Kommunernes Landsforening, Thorkild Simonsen. Borgmesteren er

kendt som en hardliner i flygtninge-/indvandrerspørgsmål, og udnævnelser kommer på et tidspunkt, hvor debatten mod indvandrere og flygtninge raser på sit højeste, og hvor Dansk Folkeparti har vind i sejlene.

Nyrups træk er lige så gennemtænkt, som det er gennemført opportunistisk – Thorkild Simonsen sender et klart signal om forestående stramninger på et område, der i Weiss' foregående ministerperiode er blevet strammet som aldrig tidligere. Kun sådan kan vælgertilslutningen til Dansk Folkeparti tilsyneladende holdes i ave.

Professor i statskundskab, Lise Togeby ser da også udnævnelser af Simonsen til indenrigsminister som et klart knæfald for højrefløjen: »Jeg kan kun tolke udnævnelser på den måde, at Nyrup indlysende ønsker at udsende et signal om, at ministerskiftet rummer et skifte i holdninger. Værdien af dette signal til befolkningen er næppe til at tage fejl af (...) Jeg har svært ved at argumentere imod dem, som umiddelbart betragter dette ministerskifte som et knæfald [for højrefløjen]. Thorkild Simonsen melder langt klarere ud end Birte Weiss, og her ligger en oplagt signalværdi bag Nyrups handling.« (Politiken, 21.10.97).

Simonsens baggrund som mangeårig fortaler for yderligere stramninger over for indvandrere og flygtninge er heller ikke til at tage fejl af. Allerede i 1993 erklærede han: »Tiden er moden til at sige tingene direkte. Der er indvandrere, der udnytter vores liberale lov. De snyder os.«

I 1994 rakte han sågar en hånd til Fremskridtspartiets stifter, Mogens Glistrup: »... Glistrup begynder jo desværre at få ret. Jeg kunne ikke lide de voldsomme udtryk, han brugte, men der er jo kommet mange til. Jeg vil gerne påtage mig en del af skylden for, at han blev afvist. Jeg hørte selv til dem, der ikke troede på, at der ville komme så mange udlændinge til landet, og at de ville blive så mange, at det giver problemer. I dag kan jeg holde til at sige det uden at komme galt af sted – jeg skal jo ikke genvælges, men holder snart som politiker.«

Troede han – tre år senere avancerede han til posten som indenrigsminister.

Det var også Simonsen, som stod i spidsen for fem borgmestres henvendelse til daværende indenrigsminister Birte Weiss, og som krævede »yderligere initiativer i retning af at begrænse antallet af flygtninge, der kommer til Danmark«. De foreslog bl.a.: »Regeringen bør således overveje en stramning af asylreglerne i relation til krigs- og fattigdomsflygtninge, der ikke er personligt forfulgte (...) at det overvejes at gennemføre en yderligere opstramning af reglerne om asyl og familiesammenføring for at modvirke misbruget heraf ...«

Meget lig politikken i Venstre og det Konservative Folkeparti.

Simonsen var som borgmester i Århus berømt hos nogle og berygtet hos andre for sit forslag om, at man skulle isolere flygtninge i barakker uden for bygrænsen, *efter* at de havde opnået asyl: »Rent faktisk står der fire flygtningelandsbyer tomme i Århus Amt, og det er vel ikke unaturligt, om de anvendes efter det formål, de er bygget til.« (Ekstra Bladet, 7.10.97).

Højrefløjen kan vanskeligt skjule sin begejstring for den nye indenrigsminister, for selv om Socialdemokratiet allerede har overtaget mange synspunkter i indvandrer- og flygtningepolitikken fra højrefløjen, og selv om en yderligere højredrejning af Socialdemokratiet for en umiddelbar betragtning kunne tænkes at bremse vælgerflugten til Dansk Folkeparti, er det umuligt for partiet at benægte, at dette træk netop er en sejr for højrefløjens politik.

De konservatives retspolitiske ordfører, Helge Adam Møller udtaler om ministerskiftet: »Der må også være et formål med at tage Thorkild Simonsen ind i regeringen. Det er vel et tegn på, at man ønsker at gennemføre de ting, som han har talt for – og mange af dem har været som hentet ud af vores program.« (Berlingske Tidende, 22.10.97).

Weiss' stramninger videreføres og udvides som forventet af Simonsens stramninger. Under den nye indenrigsminister vedtager Folketinget i 1998 en lov om integration af udlændinge i Danmark, ifølge hvilken pligten til at lære dansk og blive aktiveret fastslås, og hvor ansvaret for integrationsprocessen overgår til kommunerne. Desuden ændres Udlændingeloven, Straffeloven og Ægteskabsloven, således at tidsubegrænset opholdstilladelse betinges af, at den pågældende udlænding har fulgt integrationsprogrammet, at han eller hun ikke har gæld til det offentlige, der overstiger 50.000 kr. uden selv at kunne nedbringe gælden, og af at vedkommende ikke har begået alvorlig kriminalitet.

Endvidere indføres integrationsydelsen, et væsentligt lavere beløb til udlændinge end det, danskere kan opnå i form af kontanthjælp, og

dermed en klar, statsligt sanktioneret forskelsbehandling, som vi skal se nærmere på i det følgende afsnit.

UNHCR: »Det er et juridisk faktum, at integrationsloven er i strid med konventionen«

I 1998 vedtages Thorkild Simonsens og regeringens såkaldte udlændingepakke, lovforslag L59 og L60, hvis formål er at garantere, at Danmark kan »modtage og integrere udlændinge på en værdig måde« (jf. Information, 27.6.98).

Det »værdige« heri er svært at få øje på, f.eks. genindføres stavnsbåndet i ny form, idet udlændinge nu tvinges til at tage bopæl i forudbestemte kommuner. At der er tale om diskrimination, røber det Radikale Venstres flygtningeordfører, Henrik Svane: »Jeg kunne aldrig nogen sinde drømme om at lave den samme lov for en dansker.« (TV-Avisen, 23.6.98).

Den særlige integrationsydelse for en nytilkommen, enlig flygtning er ifølge Indenrigsministeriet nu gennemsnitligt 2.000 kr. lavere end den ydelse, en enlig dansk statsborger modtager på kontanthjælp.

Det er det, der hedder integration »på en værdig måde«.

Mellempolkeligt Samvirke opfordrer FNs Flygtningehøjkommissariat, UNHCR, til at undersøge, om staten lever op til Flygtningekonventionen og yder »den samme behandling med hensyn til offentlig støtte og bistand, som den yder til deres statsborgere«. Flygtningehøjkommissariatet er yderst kritisk indstillet.

Indenrigsminister Thorkild Simonsen nægtede selv at spørge UNHCR til råds, og helt ekstraordinært undlod Justitsministeriet også at analysere eventuelle problemer, der måtte opstå i forhold til Flygtningekonventionen.

Ifølge Justitsministeriet indgik indenrigsministeren nemlig en klar aftale med Justitsministeriets lovfdeling om, at de i deres rutinemæssige gennemsyn af lovtekstens forhold til Grundloven og internationale konventioner skulle *gå uden om* Flygtningekonventionen (kilde: Afdelingschef i Justitsministeriets lovfdeling, Torsten Hesselbjerg, jf. Information, 20.8.98).

Udgangen på det hele bliver, at der skal foretages en gennemgang af ikke blot den danske integrationslov, men tillige en gennemgang af den danske sociallovgivning med henblik på at undersøge forholdet til Flygtningekonventionen.

På UNHCRs vegne understreger Makiko Shinohara dog på forhånd: »Det er et juridisk faktum, at integrationsloven er i strid med konventionen, og det står ikke til at ændre.« (Information, 18.8.98).

Et juridisk faktum, der ikke står til at ændre.

Lektorer på den Sociale Højskole i København, Morten Ejrnæs og Simon Thorbæk dokumenterer senere, at forskellen på de offentlige ydelser, som danskere og flygtninge får, kan være langt større end de 2.000 kr. om måneden, som Indenrigsministeriet erkender – og at de oplysninger, som Indenrigsministeriet har tilsendt UNHCR, dermed underdriver de faktiske forhold.

Et eksempel: »En dansk pensionist over 67 år har 4.379 kroner om måneden til sig selv, når skatten, huslejen og varmen er betalt. En flygtning over 67 år har 1.424 kroner. Begge bor i Danmark under samme vilkår. Forskellen gentager sig for enlige over 25 år. Når de faste udgifter er betalt, har danskeren 3.258 kroner om måneden til mad, tøj, telefon og biografture. Flygtningen må klare sig for 1.424 kroner. Selv om deres faste udgifter er identiske.« (Politiken, 8.12.98).

Forskellen skyldes, at danskere kan få højere tilskud til huslejen end flygtninge. »Klokkeklar diskrimination,« siger Morten Ejrnæs. Indenrigsministeren har følgende kommentar hertil i samme avis: »Det er da rigtigt, at en flygtning på over 67 år, der ikke er i arbejde, får mindre end en dansk folkepensionist, men der er da intet i vejen for, at flygtningen kan gå ud og arbejde 15-20 timer om ugen for at udligne forskellen.«

Men hvordan udlignes forskellen, hvis flygtningen skal udføre 15-20 timers ugentlig arbejde *til forskel* fra den indfødte folkepensionist, der ikke behøver at arbejde ekstra ...?!

I sidste ende må regeringen trække integrationsydelsen tilbage. Men den har dog haft en effekt – den har bevist, at regeringens intentioner stod endnu mindre tilbage fra Dansk Folkeparti, end mange måske ville have været tilbøjelige til at tro.

Formanden for Danmarks Socialdemokratiske Ungdom, Morten Bødskov erkendte da også på et tidligt tidspunkt, at Socialdemokratiet her rent faktisk førte regulær diskriminationspolitik: »Integrationsydelsen var oprindeligt en luns til

højrefløjen for at skabe et bredt forlig. Det mislykkedes, men nu betyder lunsen, at socialdemokraterne står bag en politik, der forskelsbehandler mennesker.« (Information, 18.8.98).

I forhold til vælgerpotentialiet består fiaskoen imidlertid ikke i, at partiet har gennemført en klar diskriminationspolitik. Ud fra et opportunistisk synspunkt består fiaskoen derimod i, at der næppe har været nogen vælgermæssig gevinst ved at appellere til de socialdemokrater, der er på linje med den yderste højrefløj i indvandrers- og flygtningepolitikken. En Venstre-regering ville nemlig efter alt at dømme have bevaret integrationsydelsen, kritik fra UNHCR eller ej, hvorfor Socialdemokratiet ikke for alvor har fået vælgermæssigt udbytte af Simonsens tid som indenrigsminister, der nu tværtimod lakker mod enden med et nederlag. Samtidig har Socialdemokratiet sat opbakningen fra de af deres egne vælgere, der ønsker en humanistisk indvandrerspolitik, over styr – for slet ikke at nævne de etniske minoriteter selv.

Der hersker dog ingen tvivl om, at statsministeren fuldt og helt bakker op om den politik, Thorkild Simonsen generelt har lagt for dagen i regeringen: »Jeg har fuld tillid til indenrigsministerens håndtering, og jeg synes, han gør det bragende godt.« (Information, 5.5.99).

Efterhånden må Poul Nyrup Rasmussen imidlertid med højrefløjen åndende i nakken atter kigge sig om efter en ny feberredning, som da han afløste strammeren Weiss med strammeren Simonsen.

Han behøver dog ikke kigge så langt. Simonsen afløses af den eneste socialdemokrat, der overgår ham selv som strammer:

Daværende socialminister Karen Jespersen.

Som vi skal se i det følgende, har Karen Jespersens tid som socialminister været præget af holdninger til indvandrere og flygtninge, som sagtens kan måle sig med Thorkild Simonsens, ja, overgår sin forgængers.

Men før vi vender tilbage til hendes tiltag og tilkendegivelser over for de etniske minoriteter, skal vi kort vise, at hendes udtalte trang til stramninger, udvidet overvågning, kontrol og tvang også er gennemført på andre områder i øvrigt.

Næstformand i Foreningen af Socialchefer: »Det minder mig om østtyske tilstande«

Karen Jespersen bliver socialminister fra januar 1993 til januar 1994, og igen fra september 1994 til februar 2000, hvorefter hun skifter ministerstol til Indenrigsministeriet.

Udnævnelsen af Karen Jespersen til socialminister bliver af nogle på venstrefløjens imødeset med stor optimisme, fordi de formoder, at hendes fortid som redaktør af *Politisk Revy*, 1974-1977, folketingskandidat for Venstresocialisterne i 1979, og som politisk reporter på dagbladet *Information*, 1978-1984, kan tages til indtægt for en politisk linje, der vil lempe forholdene for de socialt udstødte og samfundets trængte grupper i det hele taget.

Karen Jespersens politiske placering er imidlertid kendetegnet ved en rutschetur fra den yderste venstrefløj i VS til den yderste højrefløj i Socialdemokratiet. Oven på Sovjetunionens invasion af Afghanistan i december 1979 er der delte meninger i VS om partiets stillingtagen.

Det Internationale Udvalg (IU) med bl.a. Anne Grethe Holmsgård protesterer imod, at Forretningsudvalget har fordømt Sovjetunionen, fordi IU mener, at fordømmelsen alene gavner »USA-imperialismen«. Uoverensstemmelserne fører til en diskussion om »demokrati og socialisme«, hvor Preben Wilhjelms forsvarer demokratiske rettigheder i alle situationer, mens bl.a. Ralf Pittelkow og Karen Jespersen erklærer sig som tilhængere af »røde undtagelser« fra demokratiet. (Kilde: *Leksikon for det 21. århundrede*).

Syv år senere er Pittelkow og Jespersen rykket fra en yderligtgående socialistisk position i opposition til Wilhjelms til et standpunkt, hvor de advarer Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti om, at de ikke følger »med tiden«, hvilket her må tolkes som ikke at adoptere tilstrækkeligt med borgerlige holdninger: »Højre og venstre er ikke det samme som før. Det er en kendsgerning, som Socialdemokratiet og SF er nødt til at interessere sig for, hvis de vil have bredere opbakning i befolkningen. Den kunne måske give anledning til, at de selv tog mere kritisk fat på nogle af de synspunkter, som traditionelt har gået for at være venstreorienterede. Når dele af befolkningen stemmer borgerligt, til trods for at de har udpræget sympati for flere af Socialdemokratiets og SFs mærkesager, så kan en del af forklaringen jo være, at de to partiers politik på nogle punkter ikke er fulgt med tiden.« (Pittelkow og Jespersen: *Det røde flertal*, Gyldendal 1987).

Det kan man ikke sige om forfatterne, der i høj grad følger med tiden – efter en tid som journalist på TV-Avisen, 1984-1989, bliver Karen Jespersen socialdemokratisk folketingskandidat i 1989, valgt til Folketinget i 1990, og kun seks år efter bogen *Det røde flertal*, er

Pittelkow og Jespersen avanceret til henholdsvis rådgiver for statsminister Poul Nyrup Rasmussen og minister i hans regering.

Som nytiltrådt socialminister i januar 1993 lægger Karen Jespersen ud med at bedyre: »Min største opgave bliver at forhindre, at vi får en stadig større gruppe af hjemløse og socialt meget udstødte.«

Virkeligheden bliver imidlertid en anden: Lige siden Karen Jespersens tiltræden er antallet af hjemløse steget konstant, og hendes indsats over for udstødte i det hele taget har stort set alene været kendetegnet af yderligere tvang og kontrol. Sigende for udviklingen er det, da næstformand i Foreningen af Hjemløses Venner, Michael Juul Hansen fejrer Karen Jespersens afgang som socialminister med raketter og fyrværkeri i februar 2000. »Hun har aldrig nogen sinde gjort noget for os. Hun har lovet en masse, som aldrig er blevet til noget,« udtaler han til Politiken.

En anden med erfaring om de udstødtes vilkår er Michael Rasmussen, der i december 1998 vakte opsigt ved at bruge sin kontanthjælp til at købe soveposer, som han dernæst forærede til hjemløse. Socialministeren roste Michael Rasmussens initiativ og lovede at støtte ham. Siden lejede han en bunker, hvorfra han bl.a. uddelte tøj til hjemløse, og tog Karen Jespersen på ordet angående den støtte, hun havde stillet i udsigt.

Det gik dog anderledes: »Sidst jeg forærede soveposer væk, lovede socialminister Karen Jespersen mig, at der ville være penge til min næste idé inden 30 dage. Det første brev blev sendt i april, men jeg har endnu ikke hørt noget, så indtil videre regner jeg med at finansiere det ved at samle flasker.« (Berlingske Tidende, 9.6.99).

Afstanden imellem den ambitiøse toppolitikers sociale ansigt udadtil og løftebrudene over for de mennesker, der står i de konkrete problemer – og som fortsat står i dem, når socialministeren er gået hjem, og pressekameraerne er slukket – er symptomatisk.

I 1998 fremlægger hun en omfattende plan mod socialt bedrageri, der ifølge udokumenterede kilder ved samme lejlighed hævdes at beløbe sig til et astronomisk beløb på ca. 25 mia. kr. om året. Regulære razziaer i privathjem såvel som firmaer foreslås gennemført vilkårligt, hvad enten de pågældende er dømt eller under mistanke eller ingen af delene.

Tiltagene får en del medieomtale, men kritikken er sparsom. Næstformand i Foreningen af Socialchefer i Danmark, Ib Dam Schultz er dog ikke begejstret: »Jeg får det halvskidt ved tanken om sådanne aktioner. Det minder mig om østtyske tilstande.« (Politiken, 20.8.98).

Sekretariatsleder i Aalborg Kommunes socialkontor, Svend Riis afviser, at der overhovedet eksisterer et betydeligt problem med socialt bedrageri: »Det er en promille af danskerne, der udnytter systemet. Jeg synes ikke, at det er et stort problem, og det har det egentlig aldrig været.« (Aktuelt, 2.2.99).

Det anfægter imidlertid ikke socialministeren, der hidser sig op i samme avis: »Jeg synes fandeme, det er for dårligt, når folk udnytter vores velfærdssamfund på den måde.«

I mellemtiden har FN beregnet, at der er 200.000-450.000 mennesker, som lever under FNs fattigdomsgrænse i Danmark

(kilde: *Human Development Report 1997*). Er det utænkeligt, at der er nogle, som rent faktisk lever under så kummerlige forhold, at de tvinges til at snyde?

Udregnet efter en fattigdomsgrænse, der defineres som et rådighedsbeløb (indtægter, efter at alle faste udgifter er fratrukket) på under 2.058 kroner om måneden pr. person, er der ifølge Alsted Research A/S 8 procent fattige i Danmark. Heraf har de 4 procent et rådighedsbeløb på under 1.372 kr. om måneden – dvs. over 200.000 mennesker i Danmark, der lever for et rådighedsbeløb på max. 46 kroner om dagen. Beløbet skal dække mad, tøj, husholdning, transport, fornøjelser, reparationer og andre uforudsete udgifter. (Kilde: Aktuelt, 15.9.98). Blot at købe en enkelt busbillet betyder eksempelvis, at 25 procent af dagens rådighedsbeløb er væk.

Hanne Reintoft tager bladet fra munden og indrømmer, at hun næsten savner den forrige borgerlige regering, sådan som Socialdemokratiet har udviklet sig: »Personligt synes jeg, at situationen for de økonomisk dårligt stillede har udviklet sig til det værre. Det er frygteligt, at vi næsten skal sidde og savne Poul Schlüter, men der sker i dag en mistænkeliggørelse af store befolkningsgruppers levevis og arbejdsvillighed, og det er dybt diskriminerende og lidt umenneskeligt.« (Aktuelt, 14.9.98).

Karen Jespersen: »Kunsten er selvfølgelig at formulere kravet om aktivering, så det ikke kommer til at fremstå som en straffeekspedition«

I 1996 forbereder Karen Jespersen en ny bistandslov, i hvilken aktiveringen af arbejdsløse intensiveres og udvides; en aktivering,

som ikke er et tilbud, men en tvangsforanstaltning, eftersom en afvisning af »tilbuddet« følges op af en begrænsning eller et helt bortfald af kontanthjælpen. Der er med andre ord tale om en form for tvangsarbejde.

Socialministeren er klar over vigtigheden af, hvorledes aktiveringen præsenteres: »Kunsten er selvfølgelig at formulere kravet om aktivering, så det ikke kommer til at fremstå som en straffeekspedition.« (Politiken, 11.11.96).

Senere understreger hun, at dette krav, der altså ingenlunde må »fremstå som en straffeekspedition«, baserer sig på, at de trængte grupper dybest set selv er ude om det – og underforstået, at denne skyld må afspejles i socialpolitikken: »... nu må disse belastede mennesker i samfundets udkant til selv at tage et større ansvar for deres egen situation.« (Information, 14.12.96).

Folketinget vedtager socialministerens nye bistandslov den 15. maj 1997. Ifølge denne skal alle arbejdsløse under 30 år tvangsaktiveres i løbet af 13 uger til langt under mindstelønnen.

Uden ret til faglig organisering. Uden almindelige arbejdsrettigheder og uden optjening af feriepenge. Efter 11 måneders tvangsaktivering har man lov til en måneds ferie – det er dog forbudt at holde den i udlandet. Sker det alligevel, bortfalder kontanthjælpen. Dette forhold rammer ikke mindst de etniske minoriteter, hvis muligheder for at besøge familie og venner i udlandet forringes betydeligt, idet de dels ikke optjener feriepenge, og dels forbydes at bruge kontanthjælpen på udlandsferier.

Kommer man for sent til tvangsarbejdet, kan kontanthjælpen som nævnt nedsættes eller suspenderes, jf. bistandslovens § 39 og § 41. Kontanthjælpsmodtagere, der siger nej, kan oven i købet pålægges at skulle tilbagebetale alle hidtil udbetalte ydelser, jf. § 93. Resultatet er dermed et »valg« imellem tvang og tiggeri. Imidlertid er tiggeri forbudt i Danmark, hvorved det eneste alternativ til tvangsarbejdet for den, der ikke kan finde arbejde på anden vis, slet og ret bliver kriminalitet.

En særlig finesse er den såkaldt gensidige forsørgelsespligt, der betyder, at ægtefæller, der begge er på kontanthjælp, begge kan miste kontanthjælpen, hvis den ene afviser et »aktiveringstilbud«. Et eksempel herpå beskrev Århus Stiftstidende den 18.7.98: »En kvinde fik af socialcenteret lov til at rejse til Libanon for at besøge sin kræftsyge far i 14 dage. Hun kom ikke tilbage 1. juli, som hun skulle for fortsat at få kontanthjælp. Dermed mistede hun sin kontanthjælp. Men også ægtefællens røg. Han står nu med tre børn, han ikke kan forsørge, en husleje, der ikke er betalt, og ingen penge til livsvigtig medicin, han har brug for efter en nyretransplantation.«

Endvidere nedsættes aktiveringsydelsen – det beløb, der udbetales oven i kontanthjælpen under aktiveringen – fra 15 kr. til 10 kr. i timen for aktiverede over 25 år (mens den sættes beskedent op fra 8 kr. til 10 kr. i timen for aktiverede under 25 år). Dermed falder arbejdsindtægten for tvangsaktiverede kontanthjælpsmodtagere ned til 30 procent under mindstelønnen.

Birgitte Videbæk fra foreningen Bistandsklienter i Danmark (BiD) forklarer, hvordan tvangsaktiveringen ikke bare underminerer mindstelønnen, men også direkte afløser eksisterende jobs: »Jeg

har et eksempel i Frederiksværk kommune, hvor en kommunalt ansat blev afskediget fra sit arbejde efter 20 år. Det første aktiveringsjob, den pågældende fik anvist af kommunen, var personens eget, tidligere arbejde.« (Politiken, 1.8.98).

Narkomaner, psykisk syge og andre svage grupper er heller ikke fritaget fra tvangen, men har pligt til fremmøde på særlige væresteder ifølge den nye lov – udebliver de, kan de ligesom de øvrige tvangsaktiverede risikere at miste deres kontanthjælp.

Ifølge den Sociale Ankestyrelse er der hvert kvartal 100 mennesker, som afslår at lade sig tvangsaktivere, hvorfor de mister deres kontanthjælp – og deri er ikke medregnet den store gruppe, som har mistet kontanthjælp eller dagpenge, fordi de ikke slet ikke møder op til aktiveringen (kilde: Aktuelt, 30.3.00).

»Kunsten er selvfølgelig at formulere kravet om aktivering, så det ikke kommer til at fremstå som en straffeekspedition,« understregede Karen Jespersen som nævnt. Man kan så diskutere, hvor tiltalende denne kunst er. Og om den er lykkedes – næstformand i Dansk Socialrådgiverforening, Pernille Djurhuus udtaler: »Vi har vedvarende insisteret på, at aktiveringspolitikken i sin nuværende udformning har mere karakter af straffeekspedition end af kvalificeringsstrategi til et rigtigt arbejde eller uddannelse.« (Jyllands-Posten, 2.5.97).

Tvangsarbejdet rammer ikke mindst danskere af etnisk herkomst, eftersom Danmark har Vestens højeste andel af arbejdsløse udlændinge i forhold til arbejdsløse statsborgere – arbejdsløsheden er næsten 3½ gang så stor blandt udlændinge som blandt danske

statsborgere (kilde: OECD). I Canada er der til sammenligning akkurat lige stor arbejdsløshed blandt indfødte og udlændinge – selv ikke Østrig kan med en arbejdsløshed, der er dobbelt så stor blandt udlændinge som blandt sine statsborgere, overhovedet følge med Danmark på området.

En rekord, der fortæller sin del af historien om den marginalisering, som borgere af ikke-dansk etnisk herkomst oplever fra det danske samfunds side – og som er blevet intensiveret under den socialdemokratiske regering.

Socialpolitisk hilses Karen Jespersens tiltag overordnet set velkomne af Fremskridtspartiets stifter, Mogens Glistrup: »... Karen Jespersens nye socialreform har de rigtige takter i sig.« (Kristeligt Dagblad, 3.12.98).

Karen Jespersen: »Vi skulle have lyttet til Per Madsen«

I juli 1997 opstår voldsomme optøjer på Nørrebro mellem Nørrebros Nærpoliti og unge danskere med ikke-dansk etnisk baggrund. Det bliver startskuddet for socialminister Karen Jespersens oprustning mod etniske minoriteter, som de følgende år nærmer sig og matcher den nationale yderfløj i dansk politik.

Karen Jespersen er af den klare opfattelse, at det er de etniske unges opdragelse, som er skyld i urolighederne – ikke almindelige, kulturelle misforståelser, ikke disse unges årelange erfaringer med det danske samfunds stigende fordomsfuldhed, ikke skiftende regerings udprægede forskelsbehandling i lov og ret. Det er

opdragelsens skyld (underforstået: Afspejlet, som den må være, af den pågældende kulturbaggrund).

»Det er et godt udtryk for en gruppe unge, som har fået for megen frihed. De har ikke lært samme ansvar over for samfundet som danskerne,« siger hun til Berlingske Tidende den 14.7.97. Og fortsætter: »De gør sig ikke klart, at for at leve i Danmark, må man være dansker.«

At mange unge, der givet kan føre deres aner utallige generationer tilbage i Danmark, har haft store sammenstød med politiet, og at fodboldhooliganisme i stigende grad fører til voldsomme optøjer, har dog ikke på noget tidspunkt fået socialministeren til at udtale, at f.eks. Brøndby-fans ikke gør sig klart, »at for at leve i Danmark må man være dansker«, eller at voldelige fodboldfanatikere »har fået for megen frihed«. Hvorfor mon?

Men socialministeren gør sit til, at tilkomne indvandrere og flygtninge ikke skal risikere en opvækst med »for megen frihed«. Og det går stærkt. Da hun vil ændre udlændingeloven i slutningen af 1998, således at den midlertidige opholdstilladelse for visse flygtninge forøges fra tre til seks år, undlader hun derfor mod sædvane at sende lovforslaget til høring hos organisationer som Nævnet for Etnisk Ligestilling, det Danske Center for Menneskerettigheder og Flygtningehjælpen. Alle organisationer kan derfor først efterfølgende udtrykke deres stærke indvendinger mod, at det bliver vanskeligere at opnå permanent opholdstilladelse – uden effekt på ministeren.

Da Thorkild Simonsens karriere som indenrigsminister nærmer sig sin forventelige afslutning, hans høje alder taget i betragtning, har

socialminister Karen Jespersen etableret sig et godt udgangspunkt for at kunne overgå den aldrende strammer og derved lægge billet ind på et avancement til Simonsens ministerstol, så snart den måtte blive ledig.

I oktober 1999 giver hun således et opsigtsvækkende interview i B.T., der ikke blot fortsætter, men skærper den skarpe linje, hun hidtil har lagt for dagen: »Det er en stor fejl, når man blot ser de kulturelle forskelle som noget symbolsk på linje med vores flæsketeg og juleaften. For mange indvandrere er der tale om helt andre normer, ikke mindst i forhold til kvinder. Det kan ikke nytte noget: Hvis indvandrerne vil være i det her land, så skal de være *en del* af det danske samfund. Det betyder ikke, at de skal smide al deres kultur over bord, men grundlæggende skal de fungere på det danske samfunds præmisser.« (B.T., 22.10.99).

Socialministeren fortsætter: »Vi må ligeledes gå til angreb mod den meget intolerante adfærd, nogle indvandrere udviser over for danskere. F.eks. ved at være på nakken af piger, der går med store bukser, eller drenge, der går anderledes klædt end dem selv. I værste fald kan det ende med, at bander af unge indvandrere terroriserer et lokalområde. Jeg har desværre selv mødt en meget fordomsfuld holdning over for danskere. Den slags kan give sig udslag i meget farlige og håndfaste konflikter, for det vil danskerne selvfølgelig ikke finde sig i i længden.«

Slutningskæden er mere end tvivlsom, men omhyggeligt pakket ind, når hun grebet ud af luften slynger en historie ud om indvandrere »på nakken af piger, der går med store bukser, eller drenge, der går anderledes klædt end dem selv« (i en tid, hvor det mest signifikante i

al opstandelse over andres påklædning ganske modsat er tendensen til at være »på nakken af« muslimske kvinder for deres (hoved)beklædning). Ud fra denne hypotetiske kritik af pigers »store bukser« slutter hun sig direkte til muligheden af, at »bander af unge indvandrere terroriserer et lokalområde«. Ingen spørger til mellemregningerne, for de er irrelevante – det er ikke et spørgsmål om argumenter og fakta, men om at sende et *politisk signal*. Et signal, der kan lokke højrefløjstemmer tilbage til Socialdemokratiet.

Det er ingen overdrivelse, at Pia Kjærsgaard næppe ville have udtrykt sig ret meget anderledes. Og det er ingen overdrivelse, at Karen Jespersen står den yderste højrefløj utrolig nær i disse spørgsmål. I samme interview udtaler hun, at politikerne »skulle have lyttet til Per Madsen«, Ishøjs socialdemokratiske borgmester: »Han gjorde meget tidligt opmærksom på disse problemer – og blev ugleset. Men han fik mere ret, end man dengang var villig til at give ham.«

Per Madsen, som Karen Jespersen giver sin varme støtte, gav ti år tidligere i den Danske Forenings medlemsblad bl.a. udtryk for, at »muslimerne lever på middelalderstadiet med en nedgøring af kvinder og kvindekulturen, som er uhørt i dette land. Der handles med kvinder, som var det kvæg, og kvinder prygles og mishandles.« (*Danskeren* nr. 1, 1989).

Det var endvidere Per Madsens praksis med at frakende indvandrere og flygtninge retten til almennyttigt boligbyggeri i Ishøj, hvor det skønnedes, at koncentrationen af »fremmede« var for høj, der i en betænkning til EU kaldtes »et skræmmende eksempel på administrativ racisme« (*Dansk bidrag til rapporten fra EFs*

undersøgelsesudvalg om racisme og fremmedhad til opfølgning af medlemsstaterne af Den fælles erklæring fra råd, kommissioner og EF-parlament af 11. juni 1986, juni 1990). Her afvises undskyldningen, at kommunens praksis skulle være til indvandrernes eget bedste, som »apartheids universelle begrundelse«.

Men vi »skulle have lyttet til Per Madsen«, siger indenrigsminister Karen Jespersen.

Karen Jespersens karriereambitioner honoreres forventeligt, og hendes kurs fortsættes, efter at hun i foråret 2000 udnævnes til ny indenrigsminister, da Thorkild Simonsen går af.

I august 2000 tangerer hun atter Pia Kjærsgaard og foreslår at isolere kriminelle asylansøgere i særlige, øde interneringslejre: »En måde at anbringe dem på kunne f.eks. være på en ubeboet ø – eller i bygninger, der er indrettet på en bestemt måde.« (B.T., 25.8.00).

Pia Kjærsgaard må nu næsten kaste håndklædet i ringen og meddeler i en pressemeddelelse dagen efter: »Det siger sig selv, at Dansk Folkeparti varmt bakker Karen Jespersens tanker op.«

Dagen efter udtaler Karen Jespersen til Information: »Hensigten med at melde ud på den her måde, er at vise borgerne, at vi tager problemet med den organiserede kriminalitet blandt asylansøgere virkelig alvorligt.«

Allerede i sin pressemeddelelse den 25. august taler Karen Jespersen imidlertid om »denne lille, men kedelige gruppe« af asylansøgere, specielt fra det tidligere Rusland. Der skal altså ikke

mere end en »lille, men kedelig« gruppe af asylansøgere til at lancere så eksplosiv en tanke som internering på øde øer.

Kendsgerningerne er, at de reelle problemer – bortset fra helt særlige tilfælde – er ganske ubetydelige i forhold til den skala, de nu blæses op til.

Lederen af Dansk Røde Kors' asylafdeling, Jørgen Chemnitz afviser i Information den 26.8.00, at det er en løsning at samle kriminelle asylansøgere et øde sted og henviser til, at man kan benytte de eksisterende muligheder i straffeloven og udlændingeloven. Han betoner, at man skal opretholde lighed for loven, så der ikke bliver tale om, at udlændinge straffes anderledes end danskere.

Information skriver samme dag: »Indenrigsminister Karen Jespersens billede af kriminaliteten i de danske asylcentre svarer ikke til virkeligheden i de lokale politikredse. En rundringning, Information har foretaget, viser, at problemerne med kriminelle asylansøgere ikke er entydigt. Men de steder, hvor der er problemer, er der typisk tale om butikstyverier – i de fleste tilfælde begået af asylansøgere fra Østeuropa og det tidligere Sovjetunionen.«

Dansk Røde Kors, der driver 40 asylcentre, har i foråret 2000 gjort opmærksom på voksende kriminalitet, bl.a. narkotikamisbrug, på nogle af centrene, men som hovedregel klares problemerne med ganske enkle midler, for »næsten lige så mange gange viser meldinger fra asylcentre, at problemerne kan bedres – hvis ikke helt løses – f. eks. ved at øge politiets tilstedeværelse på centrene, eller ved at sprede en klike af forhærdede asylansøgere rundt på forskellige centre«, skriver Information den 13.9.00.

Så sent som den 4. september ved Indenrigsministeriet imidlertid tilsyneladende intet konkret om omfanget eller karakteren af den pågældende »kriminalitet eller anden adfærd«, der skulle være baggrunden for ministerens markante udmeldinger, afslører en fax, som Information citerer den 13.9.00. Indenrigsministeriet spørger her Udlændingestyrelsen: »Hvilke nationaliteter er der (især) problemer med?« Og: »Ved man, hvilke former for kriminalitet/adfærd de pågældende er indberettet for?«

Flere dage efter Karen Jespersens opsigtsvækkende udmelding om internering på en øde ø, aner hendes eget ministerium ikke engang præcist, hvad det er for et problem, der skal løses på øen.

At interneringslejre på øde øer under alle omstændigheder er komplet urealistiske, blev hurtigt klart, også for indenrigsministeren. Men hun har igen sendt et afgørende signal til socialdemokratiske vælgere om, at de ikke »behøver« flygte i armene på Kjærsgaard – Jespersen skal nok tage vare på indvandrerpolitikken på en måde, som selv Dansk Folkeparti må nikke anerkendende til.

Så anerkendende, at Pia Kjærsgaard på Dansk Folkepartis efterfølgende årsmøde ligefrem inviterer Karen Jespersen ind i sit parti: »Der er begyndt at lyde helt fornuftige toner fra Karen Jespersens side. Og når der viser sig problemer for dig i dit bagland, er du altid velkommen til at søge optagelse i Dansk Folkeparti.« (Ekstra Bladet, 3.9.00).

Den tidligere socialdemokrat, Mogens Camre, der selv er sprunget fra Socialdemokratiet til Dansk Folkeparti (se kapitel 4), inviterer Karen Jespersen til at foretage samme spring og siger: »Der er

ingen forskelle på Dansk Folkepartis holdninger på indvandrerområdet og dét, indenrigsminister Karen Jespersen har sagt i de seneste dage (...) Det er i det hele taget utrolig vigtigt for meningsannelsen, at der er flere pæne damer med gråt hår fra stuerene partier, som fremfører vores synspunkter.« (Information, 9.9.00).

Men der er ingen problemer for Karen Jespersen i Socialdemokratiet – Karen Jespersens udspil modtager stormende bifald, da det bakkes op fra talerstolen af delegerede på partiets kongres i Aalborg den 14. september 2000.

At det selvfølgelig var propaganda fra først til sidst er tilsyneladende ikke afgørende. Og fra først til sidst på bekostning af en gruppe, som nærmest er afskåret fra overhovedet at forsvare sig – asylansøgere. Karakteren af Karen Jespersens udmelding ligger da heller ikke frygtelig fjernt fra Fremskridtspartiets tidligere »forslag« om at returnere flygtninge ved at smide dem ud med faldskærme. I det mindste er de som retoriske virkemidler beslægtet.

Karen Jespersen understreger også, at den islamiske kultur skal underordnes den danske, og at hverken en harmonisering eller ligestilling kan komme på tale: »Der er mange af de etniske grupper, der i al for høj grad forestiller sig, at man i Danmark uden videre kan sidestille den muslimske kultur med den danske. (...) At tale om harmonisering eller ligestilling på den måde er uholdbart. Vi skal holde fast i det fundament af værdier, som det danske samfund bygger på, og som er udsprunget af folkelige bevægelser. For at deltage i samfundslivet skal man ikke alene kende vort lands love,

men også de grundlæggende, almene værdier i Danmark.«
(Jyllands-Posten, 15.8.00).

Selv om ingen nogen sinde har kunnet eller villet forklare, hvad det helt konkret er for »grundlæggende, almene værdier«, som indvandrere skal »kende«, er det ikke desto mindre nøjagtig den samme pointe, som Pia Kjærsgaard har gentaget i mindst et årti – skønt Jespersen i højere grad sigter til arbejderbevægelsens værdier og Kjærsgaard til kirkens.

Journalist og forfatter Lasse Ellegaard skriver i en kommentar hertil, at Karen Jespersen efterlever det princip, at »vælgernes stemninger nu til dags dirigerer politikerne, ikke omvendt,« og tilføjer: »Det nye er, at et medlem af en ansvarlig socialdemokratisk-radikal regering utilsløret kopierer Mogens Glistrup, Pia Kjærsgaard, og hvad de alle sammen hedder. Resultatet er måleligt. Næppe har ministeren foreslået kriminelle asylsøgere udsat på øde øer, før fem bøvdede bodegatyper i Holeby på Lolland kaster brandbomber mod et lokalt asylcenter, borgmestre i Marielyst og Børkop driver asylsøgere ud over kommunegrænserne, skolelærere i Vollsmose i Odense nedlægger arbejdet i protest mod ustyrlige andengenerationsindvandrere, i Høje Tåstrup hyres private vagtværn til beskyttelse mod den samme gruppe, en hel landsby i Nordjylland går kollektivt amok på et borgermøde, og en ungdomshjems-forstander går frem og efterlyser en national handlingsplan i et tonefald, som om der var tale om et nyt 9. april.« (Jyllands-Posten, 10.9.00).

Så vidt er det kommet i Socialdemokratiet siden 1993. Søren Krarup må smile og sende sin kampagne mod flygtningeindsamlingen i 1986 en venlig tanke. Han forudså og skabte grundlaget for nøjagtig

den udvikling, Karen Jespersen og Socialdemokratiet er slået ind på.

Birthe Rønn Hornbech, Kirsten Jacobsen og Pia Kjærsgaard har fundet deres ligekvinde, og Socialdemokratiet har indlysende nok sat deres lid til, at Karen Jespersen kan genvinde nogle eller mange af de tabte vælgere fra Dansk Folkeparti.

Karen Jespersen er imidlertid langt fra alene i Socialdemokratiet om at genanvende højrefløjens politik og retorik. Jeg skal begrænse mig til kort at belyse et enkelt, men vigtigt eksempel: Statsministeren.

Poul Nyrup Rasmussen: »Vi lader jer ikke i ro i lang tid ad gangen. Det tager I skade af«

Poul Nyrup Rasmussen har været statsminister siden januar 1993, hovedansvarlig for landets tilstand, hovedansvarlig for regeringens resultater, hovedansvarlig for Socialdemokratiets politik.

Og ingen kunne vel udtrykke det socialdemokratiske menneskesyn mere præcist end Nyrup her på et narkobehandlingscenter: »Vi lader jer ikke i ro i lang tid ad gangen. Det tager I skade af. Vi tager jer i kraven, vi kommer ned og henter jer på gaden, på Hovedbanegården, eller hvor det er, og siger til jer, at så er det om at komme i gang igen.« (Berlingske Tidende, 15.11.97).

Hele tankegangen bag partiets aktiveringsprojekt, det sociale kontrolsystem, indvandrerpolitikken, og statens generelle klientgørelse – i én sætning. Helt på linje med Karen Jespersens udmelding, da hun endnu var socialminister: »Det er slut med at ligge på sofaen for mine skatte kroner.« (Ekstra Bladet, 23.10.99).

Ret meget mere firkantet og populistisk kan problematikken næsten ikke stilles op. Og Nyrops retorik er den samme – ikke mindst enhver omtale af indvandrerpolitikken skal helst indeholde slet skjulte trusler og advarsler mod de suspekter etniske minoriteter: »Men så er forudsætningen [for at hjælpe mennesker i nød] også, at vi sikrer, at den illegale indvandring bliver stoppet, og at det koster noget at begå kriminalitet. Danskerne er ikke racister, men de er rasende over problemer, som ikke bliver løst.« (Berlingske Tidende, 17.11.97).

Samme mangel på konkret indhold til fordel for politisk signalværdi:

1) Vi skal sikre, at den illegale indvandring bliver stoppet, understreger Nyrop – det er imidlertid i stigende grad blevet et af vilkårene ved at være flygtning at måtte ty til illegale metoder under et eller flere af de led, der er en del af flugtruten.

2) Det skal »koste noget« at begå kriminalitet – et tomt udtryk, hvis form er ren propaganda: Dels »koster« det naturligvis allerede noget, dels koster det faktisk meget mere end i flere af de lande, vi normalt sammenligner os med. I Tyskland ender f.eks. seks ud af hundrede voldssager med en ubetinget fængselsstraf til gerningsmanden – i Danmark sker det i *tres* ud af hundrede tilfælde (kilde: Politiken, 26.9.98).

Men Dansk Folkeparti har gjort kampen mod volden til en mærkesag, og Socialdemokratiet følger efter.

Lektor og samfundsforsker ved Aalborg Universitet, Johannes Andersen er imidlertid særdeles kritisk over for den overdrevne fokus

på volden i Danmark: »Det er blevet en almen opfattelse i den brede befolkning, at der er noget helt galt, og det er Socialdemokratiet og regeringen nødt til at tage hensyn til. (...) Men pointen er, at det ikke har noget med virkeligheden at gøre – det har noget med en central vælgergruppes opfattelse af virkeligheden at gøre.« (Berlingske Tidende, 19.12.99).

Socialdemokratiet fører imidlertid ikke politik på baggrund af fakta, men på baggrund af folkestemninger – det slog statsministeren allerede fast i samme forbindelse i sin nytårstale den 1. januar 1997, hvor han bebudede »stærkere magtmidler« til politiet ved indirekte at kontrastere disse med et fiktivt skræmmebillede af forholdene: »Folk skal kunne gå på gaden uden at se sig over skulderen«.

Vrangforestillingen og den unødige utryghed, den skaber, blev kritiseret af flere eksperter, f.eks. udtalte Ole Brink, læge og voldsforsker ved Aarhus Universitet: »Deres lovforslag og nytårstaler er kun med til at øge angsten for vold på et tidspunkt, hvor volden uden for enhver diskussion falder markant, og hvor politikerne ved det. Det er bekymrende.« (Jyllands-Posten, 3.1.97).

Justitsminister Frank Jensen understregede imidlertid over for samme avis, hvor lidt fakta betyder i socialdemokratisk politik på området: »Jeg tror, at alle i befolkningen har et klart billede af, at den grove vold er blevet mere bestialsk, den er mere uforudsigelig, den retter sig mod sagesløse. Jeg vil ikke vente, til kriminologerne får sig analyseret frem til, at det er et faktum.«

3) Statsministeren fortsætter i samme ukonkrete retoriske stil: Danskerne er »ikke racister, men de er rasende over problemer, som

ikke bliver løst«. En pointe og en finte, som Nyrup har lært af Karen Jespersen, der har lært den af Pia Kjærsgaard, der har lært den af den Danske Forening, der har lært den af Søren Krarup – som ikke har lært den af nogen. Udtalelsen er blottet for alt andet betydningsindhold end bestræbelsen på at koble sig til den nationale højrefløjs iscenesættelse af den såkaldt almindelige danskers påståede stigmatisering som »racist«, der hævdes at finde sted, hver gang han eller hun »bare ytrer kritik« af indvandrere.

Af samme grund fastslår Nyrup Rasmussen gerne, som her i Vejgårdshallen i Aalborg i oktober 1997: »Danmark er ikke multietnisk og skal ikke være det.« Indenrigsminister Karen Jespersen er ikke mindre kategorisk, når hun istemmer Socialdemokratiets nye linje: »Jeg vil i hvert fald ikke leve med et multikulturelt samfund.« (Berlingske Tidende, 6.9.00).

Af samme grund hedder det i statsministerens nytårstale den 1. januar 1998: »Alle, der slår sig ned her, skal lære vore normer og regler at kende og respektere vor kultur og samfundsorden.«

Og af samme grund tog statsministeren ikke afstand fra Mogens Camres yderligtgående udtalelser på området i 1997 og 1998, da Camre stadig væk var medlem af Socialdemokratiet og i en TV-udsendelse den 10.9.98 bl.a. karakteriserede en »fremmed« på denne måde: »... en mand af umiskendeligt mellemøstligt tilsnit. Han er så elegant klædt som Onassis' søn. Og han har køretøjer, som hverken jeg eller statsministeren ville have råd til at købe. Jeg ved, at den slags skyldes den voldsomme kriminalitet, der kommer i kølvandet på indvandringen.«

Ligesom Karen Jespersen fik Mogens Camre lov til at blive i partiet. Lige indtil han et halvt års tid senere selv valgte at skifte til Dansk Folkeparti og pludselig ikke længere var »stueren« – primært pga. sit partiskifte, ikke sine holdninger til indvandrere, som han fik akkurat lige så meget lov til at have og slå til lyd for inden for som uden for Socialdemokratiet.

I takt med at Socialdemokratiet legitimerer en stadig mere udtalt kulturchauvinisme, kan Dansk Folkeparti og den endnu mere yderligtgående højrefløj til gengæld skærpe tonen yderligere. Hegnspælene er blevet flyttet drastisk i 1990'erne, og man kan kun frygte, hvor de vil flytte hen om endnu et tiår, hvis tendensen fortsætter – i og uden for Socialdemokratiet.

Frankfurter Allgemeine Zeitung: »Haiders teser er regeringspolitik i Danmark«

Socialdemokratiets hamskifte og den markante politiske højredrejning i Danmark i de senere år er ikke gået ubemærket hen i udlandet.

Berlingske Tidende oversætter den 1.11.97 fra Frankfurter Rundschau: »Der skulle ikke mere end en weekend med 30 anholdte illegale grænse-overløbere til for at udløse panik i Danmark. Højrefløjen begyndte at råbe op om at sætte militæret ind eller kræve indkøb af faldskærme, hvorved man kunne smide udviste flygtninge ned over deres hjemland. Selv den socialdemokratisk ledede regering synes at hoppe med på flygtningehysteriet.«

Jyllands-Posten refererer den 19.11.97 fra Liberation, der konstaterer, at »fremmedhadets feber har ramt Danmark«, og som undrer sig over, hvordan så få udlændinge kan blæses op til et sådanne dimensioner. Reporteren beskriver chokeret en tilfældig bustur i Århus, hvor hendes somaliske selskab får at vide, at hun ikke kan sidde ned, fordi hun er sort; og tilsvarende om et møde med en dansk politiker, som angiveligt mener, at en ridse i bilen er værre, hvis den er lavet af en bosnisk end af en dansk dreng.

Liberation betoner kontrasten mellem »det brutale fremmedhads Danmark« og så »menneskerettighedernes Danmark«, der fører sig frem internationalt.

I forbindelse med krisen omkring regeringsdeltagelsen af Jörg Haiders Frihedsparti i Østrig med de efterfølgende diplomatiske EU-sanktioner imod landet bemærker et tysk dagblad dobbeltmoralen: »Haiders teser er regeringspolitik i Danmark.« (Frankfurter Allgemeine Zeitung, 15.2.00).

I P.C. Mollerups oversættelse fra Information den 19.2.00 hedder det her bl.a. om den nyeste socialdemokratiske regeringspolitik: »Med indvandrerpackens bestemmelser blev frem for alt familiesammenføringer for udlændinge besværliggjort. I alt skulle 78 nye regler dæmme op for tilstrømningen af udlændinge og sikre en bedre integration. Danmark opfattede dermed endnu en gang sig selv som et foregangsland i Europa. 'Tabuer' er allerede flere gange blevet brudt, efter at bestemmelserne vedrørende asyllovgivning og flygtningepolitik blev skærpet. Kollegerne i EU fulgte for det meste efter. Danmark regnes eksempelvis for at have opfundet den regel, at asylsøgere skal ansøge i det første sikre land, de kommer til på

deres rejse ud af hjemlandet. (...) Med Haiders tilsynekomst har man oven i købet en politiker, der i Wien prædiker det, som man længe har gjort i København – i socialdemokratisk regi. Danskerne skal for fremtiden ikke længere frygte for at blive løbet over ende af de fremmede, og skal ikke føle sig som 'fremmede i deres eget land'. De kan tage det helt roligt: Et multietnisk samfund vil der aldrig blive tale om i Danmark. Ordene er ikke Pia Kjærsgaards, og kommer ikke fra en højreekstremist, men stammer fra statsminister Nyrup Rasmussens nytårstale.«

International Herald Tribune tager den 24.2.00 ligeledes højredrejningen under behandling: »Politikeren talte dramatisk om lokale familier, der i deres egne bydele føler sig talmæssigt underlegne i forhold til indvandrere, om danskere, der ser sig selv som fremmede i deres eget land, og som betragter sig som ofre for ghettoer, de ikke selv har skabt. Måske har problemerne fået lov til at eskalere, fordi hans landsmænd er bange for ikke at være tolerante nok, sagde politikeren. Der er naturligvis gode udlændinge, som bidrager til samfundet, men andre, fortsatte han, som 'intet har til overs for vore fundamentale værdier'. Så tiden er kommet til at påtvinge en række 'betingelser' for 'at sikre et sammenhængende samfund'. At kalde talens tonefald populistisk – Europas nye etikette for politisk argumentation, der befinder sig på kanten af demagogi eller racisme, men lige akkurat ikke overskrider grænsen for høflig konvention – kræver ingen dristighed. Talens særegenhed var, at den kom fra en fuldstændig traditionel repræsentant for europæisk socialdemokrati, Poul Nyrup Rasmussen, Danmarks statsminister. Mere end noget andet synes bemærkningerne, og restriktionerne, som denne måned er blevet foreslået over for Danmarks indvandrere, at illustrere, hvor meget tidligere standard-forestillinger

om, hvad der er politisk acceptabelt, kan blive fortrængt i debatten om indvandring og racisme i Europa.«

Det hollandske TV-program »Netwerk« konkluderede den 3.4.00 i en dokumentarudsendelse ligesom Frankfurter Allgemeine Zeitung, at Danmark allerede har gennemført de tiltag mod udlændinge, som i Østrig endnu kun er på tegnebrættet.

I udlandet har Karen Jespersen taget til genmæle mod den internationale kritik i en medieoffensiv til en række hollandske aviser.

Her skriver hun bl.a.: »Spærrer Danmark alle sine asylansøgere inde bag pigtråd? Nej. Er det i Danmark forbudt, at en mand gifter sig med en udenlandsk kvinde under 25 år? Nej. Er Danmark uden en eneste moské? Nej. Er et fremmedfjendsk parti ved at overtage magten i Danmark? Nej. Men man kunne få det omvendte indtryk af svaret på alle fire spørgsmål, hvis man kun byggede sin viden på visse hollandske medier.«

Det er imidlertid en ældgammel manøvre at besvare en række fiktive spørgsmål benægtende, der går helt ved siden af den konkrete kritik – næppe nogen internationale medier, eller hjemlige kritikere for den sags skyld, har påstået, at man skulle besvare disse fire spørgsmål med et ja.

1) Danmark spærrer ikke alle sine asylansøgere inde bag pigtråd, kun et fåtal – men Danmark automatfængsler til gengæld 5.000 asylansøgere årligt, som intet juridisk strafbart har begået i

Danmark, bl.a. hvis de ikke har ID-papirer på sig. Principielt kan fængslingen opretholdes på ubestemt tid.

2) I Danmark er det ikke forbudt en mand at gifte sig med en udenlandsk kvinde under 25 år – men en mand, der skal gifte sig med en udenlandsk kvinde under 25 år, skal til gengæld bevise, at der er tale om ægte kærlighed og ikke »kulturelt pres«. Det skal en mand, der vil gifte sig med en dansk kvinde under 25 år ikke.

3) Danmark er ikke uden en eneste moske – men der findes til gengæld ikke én eneste moske med minareter, og i modsætning til alle andre vesteuropæiske lande er stort set alle af de få danske moskeer gemt ad vejen i kælderlokaler eller baggårde.

4) I Danmark er et fremmedfjendsk parti ikke ved at overtage magten – men et parti, hvis asyl- og indvandrerpolitik kan sammenlignes med Jörg Haiders planlagte politik, sidder til gengæld allerede ved magten, nemlig Socialdemokratiet.

Hvad de hollandske medier imidlertid især har fokuseret på, er den hårde retorik, indvandrere og flygtninge mødes med i Danmark. F.eks. udtaler Alain van der Horst, journalist på ugemagasinet De Tijd i Amsterdam: »Det mærkelige i Danmark er, at det er normalt at bruge udtrykket 'udlændinge' eller 'fremmede' helt generelt. Man skelner ikke mellem hvem, og hvorfor de er i landet. Man generaliserer blot.« (Information, 4.5.00).

De hollandske journalister forstår ganske enkelt ikke, hvorfor indvandringen gøres til så stort et problem i Danmark, f.eks. under begrebet »ghettodannelser«. Til samme avis udtaler Nanda Troost,

journalist på De Volkskrant: »I hollandske byer er der kvarterer med over 50 procent udlændinge, som man ser på gaderne hele tiden. Så når man kommer til Ishøj, hvor man ikke ser så mange udlændinge gå rundt, så tænker man uvægerligt. Hvad er problemet i Danmark?«

Indenrigsminister Karen Jespersen tager imidlertid generelt let på den internationale kritik af den restriktive danske lovgivning: »Vi tør handle, men det tør flere andre lande ikke.« (Jyllands-Posten, 21.5.00).

På EUs uformelle justits- og indenrigsministerrådsmøde om øget indvandring med henblik på at kompensere for den faldende arbejdsstyrke i Europa, påkaldte Karen Jespersens mod til at »handle« sig dog en særlig opmærksomhed.

Ifølge Information den 31.7.00 fremgår det af det spanske dagblad El Pais, at den danske indenrigsminister udtrykte »så yderligtgående indvandrings skeptiske udtalelser, at den britiske minister Jack Straw følte sig kaldet til at sætte hende på plads«.

I Informations oversættelse af referatet i El Pais hedder det: »Den ekstreme nyttemoral ('utilitarisme') repræsenterede den danske indenrigsminister Karen Jespersen ved at spørge, hvilken interesse hendes land kunne have i at modtage analfabetiske somaliske immigranter, 'som muligvis ikke kan gøre nytte, end ikke som gadefejere.' Den britiske Jack Straw svarede hende ved at sige: 'Ved dette bord er der allerede en somalier, den britiske minister.' Straw er søn af polske immigranter, som ankom til Storbritannien under Anden Verdenskrig uden at kunne læse, skrive eller tale engelsk.«

Karen Jespersen er imidlertid uenig i den udlægning, som El Pais lægger for dagen. Bl.a. siger hun til Information den 2.8.00, at udtalelsen om, at somaliere muligvis end ikke kan gøre nytte som gadefejere er »fuldstændig grebet ud af luften – det ord blev overhovedet ikke nævnt«.

I samme avis forklarer en talsmand fra det britiske indenrigsministerium imidlertid episoden således: »Den danske indenrigsminister Karen Jespersen lod efter vores mening til at afvise behovet for en langtidsstrategi for immigration, der tager hensyn til demografiske ændringer og ændringer i arbejdsmarkedets behov. Den danske minister sagde, at hun ikke kunne se, hvordan analfabetiske, somaliske hyrder skulle kunne bidrage til den danske IT-industri. Indenrigsministeren (den britiske, red.) svarede hertil, at immigranter har meget at bidrage med, og at der i rummet var to mennesker, som var efterkommere af immigranter, nemlig ham selv og minister Barbara Roche.«

Hvordan bemærkningerne end er faldet, har Karen Jespersen i hvert fald sikret sig opmærksomhed internationalt. Det franske medlem af Europaparlamentet, Fodé Sylla, der tillige er præsident for den internationale græsrodsorganisation, SOS Racisme, fastslår f.eks., at den danske indenrigsminister er »værre end Østrigs Jörg Haider«, og siger i en presseerklæring: »... jeg finder alligevel, at det lige godt er utroligt, at en indenrigsminister i vor tid kan begynde at snakke om fangeøer – noget, der vel ellers blev afskaffet i Europa for 100 år siden.« (B.T., 19.9.00).

SFs medlem af Europaparlamentet, Pernille Frahm oplever en markant ændret international bekymring over retorikken mod

indvandrere i Danmark. Hun skriver bl.a.: »... ikke mindst bliver jeg spurgt af både mine egne og af socialdemokraternes europæiske kolleger om, hvad i alverden der foregår i Danmark. Det land, de ellers tidligere kun har kendt for tolerance, er blevet et andet. I november var jeg i Stockholm med mit udvalg for at træffe det kommende svenske EU-formandskab (...) En efter en trak de mig til side for at høre, hvad der skete i mit hjemland. Hvordan kunne det gå så galt? Hvordan kan én socialdemokratisk minister kræve øde øer til asylsøgere og en anden forsøge at blande sig i, hvem man beder til på arbejdspladsen? Når det bliver set lidt udefra, bliver man selv chokeret.« (Information, 8.1.01).

Exit

Socialdemokratiet er blevet eksponent for en politik, der i forhold til indvandrere og flygtninge kan konkurrere med Venstre og Dansk Folkeparti, en politik, som internationalt paralleliseres med Jörg Haiders.

Som vi har set, nærmer Socialdemokratiet sig også Dansk Folkepartis retorik. F.eks. har Kjeld Rasmussen, den socialdemokratiske borgmester i Brøndby ved flere lejligheder støttet sin socialdemokratiske kollega i Ishøj, Per Madsen, der som tidligere nævnt har udtrykt, at muslimer »lever på middelalderstadiet« i den Danske Forenings medlemsblad. Kjeld Rasmussen forsøger i lighed med sin kollega at nedbringe indvandreres tilflytning til sin kommune, og hans udtalelser er ikke mindre bramfri: »Nu sidder jeg så sammen med vores boligudvalg og forvaltningen og lejer ud. Og siden februar er der ikke kommet én eneste fra de varme lande ind i Brøndby Nord. Vi smider også alle de kriminelle idioter ud, hvis de

ikke opfører sig ordentligt. Vi renser ud til glæde for borgerne og boligselskaberne. Beboerne har krav på at bevare det danske boligmiljø.« (Berlingske Tidende, 9.11.97).

»Vi renser ud.«

Den afgørende forskel på Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet betræffende retorik og politik over for etniske minoriteter er tempoet og målet – men selv her begrænses forskellen stedse mere, især i forhold til ledende socialdemokratiske ministre og borgmestre. Krarup & Co.s mål er selvfølgelig mere vidtrækkende end Socialdemokratiets, men *retningen* er den samme: Tilskyndelse til repatriering, begrænsning af rettigheder, stramninger i lovene, nedskæringer og forskelsbehandling.

Eksempelvis bemærker Ole Espersen, Østersørådets kommisær for menneskerettigheder, og selv tidligere socialdemokratisk justitsminister, at kravet om dansk statsborgerskab for at få job i en given branche mindst optræder 10-15 steder i den danske lovgivning, hvorved Danmark sammen med Letland ligger i front, når det gælder om at udelukke udlændinge fra forskellige jobs: »Tendensen i de øvrige lande går i den modsatte retning. Her går man i stigende omfang væk fra kravet om indfødsret ved besættelse af stillinger.« (Berlingske Tidende, 11.1.98).

Dansk Forum har også øje for udviklingen: »Midten i dansk politik er rykket mod højre. Meget af det, der debatteres i øjeblikket, ville være utænkeligt for bare fem år siden – eksempelvis den mere udogmatiske opfattelse af internationale konventioner, og at repatriering diskuteres ...« (Atterdag nr. 3, 2000).

Det nye højre, Socialdemokratiet inklusiv, har åbent erklæret, at man modsætter sig den multikulturelle udvikling og vil kæmpe for et udefinerbart, »dansk værdisæt« – dermed har man samlet set uigenkaldeligt valgt side og adopteret det første, største og vigtigste punkt på Søren Krarups dagsorden.

Regeringspartneren, det Radikale Venstre er betænkelig ved udviklingen, som især anføres af indenrigsminister Karen Jespersen. Partiets flygtningeordfører, Henrik Svane udtaler: »Det er belastende for regeringssamarbejdet, hvis indenrigsministeren fortsætter i et spor, hvor hun kan blive taget til indtægt for det yderste højres synspunkter. Det løber mig koldt ned ad ryggen.« (Information, 7.9.00).

Udmeldingen er dog skinhellig. Det Radikale Venstre har stået last og brast med Socialdemokratiet gennem et tiårs konstante stramninger – men Svanes chok fortæller sit tydelige sprog om, hvor vidt det er kommet.

Som tidligere citeret kritiserede Karen Jespersen i 1987 Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis politik for ikke at følge »med tiden«, fordi de ikke tog ved lære af borgerlige holdninger med vælgerappel.

»Højre og venstre er ikke det samme som før,« skrev hun ved den lejlighed, og deri tager hun vel ikke fejl. En taktisk udløber af denne tankegang ført ud i sin yderste konsekvens udtrykte hun imidlertid på et gruppemøde i den socialdemokratiske folketingsgruppe omkring et tiår senere, hvor daværende folketingsmedlem, Hardy Hansen kritiserede hende for at føre en politik, der ensidigt ramte de trængte

grupper og dermed altså også vælgere, partiet repræsenterede. Karen Jespersens svar var: »Det, vi mister på venstrefløjens, vinder vi dobbelt på højrefløjens.« (Interview med Hardy Hansen, *Faklen* nr. 17).

Spørgsmålet er så, hvor længe partiet kan overleve ved at følge »med tiden« på højrefløjens præmisser; hvor opportunistisk Socialdemokratiet kan holde til at være, før det har fjernet sig så meget fra sit historiske grundlag, at vælgerne endegyldigt forlader partiet, enten til fordel for de partier, der står i opposition til højredrejningen eller også til de regelrette højrepartier, som alligevel har held med at influere Socialdemokratiets standpunkter.

Politikere som f.eks. tidligere folketingsmedlem Mogens Camre og medlem af Borgerrepræsentationen, Karin Storgaard, har forladt Socialdemokratiet til fordel for Dansk Folkeparti. Men kandidater går også den anden vej. Tidligere socialdemokratisk medlem af Borgerrepræsentationen, Sif Holst Pedersen har forladt partiet til fordel for Enhedslisten.

Nyhedsmagasinet i TV-Avisen den 4.1.01 omhandler Socialdemokratiets krise, og her udtaler Sif Holst Pedersen om baggrunden for sit partiskifte, at hun efter 2½ år som socialdemokratisk medlem af Borgerrepræsentationen ikke længere kunne leve med partiets politik: »Det er en politik, der ikke tilgodeser de svage i samfundet, men mere bekymrer sig om parkeringspladser, og om der nu er institutionspladser til dem, der er mere velbjærgede.«

Peter F. Nielsen, socialdemokratisk kredsformand i hovedstaden, beklager i samme udsendelse, at Socialdemokratiet ikke længere er garanten for narkomanerne, de hjemløse og flygtningene, men i stedet lader sig lede af folkeopinionen: »Det er vigtigere for Socialdemokratiet i dag at få mange stemmer, end det måske er set i forhold til tidligere, at vi har vores principper i orden.«

Om humanistiske kræfter i Socialdemokratiet kan vende partiets kurs, vil fremtiden vise. Men med den nuværende ledelse er der intet, der tyder på det – og med de delegeredes brede opbakning til Nyruks & Jespersens udmeldinger på indvandrersområdet, er det mere end tvivlsomt.

I Socialdemokratiets jagt på den opportunistiske sirenesang er partiet måske i færd med at underminere sig selv for de kortvarige gevinster, der holder regeringstaburetterne varme en tid endnu: En gradvis kopiering af den nationale højrefløjs dagsorden, i håb om at gøre partiets tilbagegang i vælgertilslutningen nogenlunde behersket i stedet for at få karakter af et regulært kollaps.

Men Socialdemokratiets historiske selvforståelse som arbejderpartiet på de trængte gruppers side trækker ikke blot på dette, men også andre, især socialpolitiske områder i den modsatte retning af den traditionelle højrefløj. Spørgsmålet er derfor, om indenrigsminister Karen Jespersen har ret i sin vurdering: »Det, vi mister på venstrefløjen, vinder vi dobbelt på højrefløjen.« Eller om ikke partiets højredrejning med sikkerhed giver stemmetab på venstrefløjen, mens der alligevel intet vindes på højrefløjen, fordi vælgerne på højrefløjen (i og uden for Socialdemokratiet) alligevel godt er klar

over, at hvis de er tiltrukket af Dansk Folkepartis indvandrerpolitik, så vil de nok vælge originalen her fremfor den socialdemokratiske kopi.

Hver eneste gang Socialdemokratiet melder markant ud med stramninger over for indvandrere, opnår de snarere end at tiltrække de højreorienteredes opbakning at skubbe dem yderligere i retning af Dansk Folkeparti. For det første fordi Socialdemokratiets efterligning af Dansk Folkepartis diskriminationspolitik netop legitimerer Dansk Folkepartis politik; for det andet fordi Socialdemokratiet udstiller sin egen opportunistiske dobbeltmoral ved at træde i fodsporene på et parti, statsministeren utvetydigt har sat uden for de »stuerenes« selskab i oktober 1999; og for det tredje fordi Socialdemokratiets retoriske mistænkeliggørelse af indvandrere med tiden også gør den yderste højrefløjs endnu mere mistænkeliggørende propaganda lettere at sluge.

Karen Jespersens strategi risikerer altså at opnå det modsatte af, hvad den tilsigter – Socialdemokratiet tiltrækker ikke højrefløjsstemmer ved at gå højrefløjen i bedene, tværtimod afdramatiserer den traditionelle socialdemokratiske vælgeres valg af de nye nationalkonservatives politik og fravalg af det gamle socialdemokratiske kopi. Når afgrunden mellem Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti bliver mindre og mindre, bliver springet også lettere og lettere. Også Venstre profiterer selvsagt heraf.

Socialdemokratiets opinionstal foretager da også nogle gevaldige dyk i slutningen af 1990'erne. Dansk Folkepartis succes med at kapre socialdemokrater – både vælgere og folkevalgte – og Venstres stabile fremgang reducerer i en periode Socialdemokratiets vælgertilslutning til et historisk lavpunkt. Socialdemokratiet fik 35,9

procent af stemmerne ved valget i marts 1998, mens et gennemsnit af flere opinionsundersøgelser reducerede vælgertilslutningen til kun 21 procent i december samme år (kilde: TV-Avisen, 4.1.01) – partiets laveste vælgertilslutning i over 80 år. De seneste seks år har Socialdemokratiet endvidere mistet næsten 13.000 medlemmer.

Indtil videre er der altså endnu ikke vundet »dobbelt på højrefløjen«, hvad der er tabt på venstrefløjen. Måske tværtimod.

Socialdemokratiet har imidlertid fået del i det nye højre, i den udstrækning at det nye højre defineres som en front, der bekæmper den multikulturelle samfundsudvikling gennem mistænkeliggørende polemik og diskriminerende politik til fordel for såkaldt danske værdier.

En udvikling, som ganske givet vil fortsætte eller intensiveres yderligere, hvis Venstre får mulighed for at danne regering. Med Birthe Rønn Hornbechs erklæring, »Udlændinge i Danmark« fra den 10.10.00 kæmper også Venstre for »de værdier, vi har indrettet samfundet på« og fastslår utvetydigt: »Venstre ønsker ikke et multikulturelt Danmark.«

Men er Socialdemokratiets afvisning af den multikulturelle samfundsudvikling tæt på Venstres, er den dog stadig væk generelt mindre aggressiv end de nationalkonservatives. Partiet er således et uægte barn i dette selskab, men at det for fremtrædende punkters vedkommende er havnet her, er måske så til gengæld det nye højres allermest afgørende sejr.

Efterskrift

Indvandringen har sat diskussionen om det multikulturelle Danmark højt på den politiske dagsorden.

I Dansk Forums medlemsblad hedder det f.eks., at Danmark aldrig tidligere har oplevet en indvandring i stil med den nuværende:

»Fraregner man den svenske og tyske indvandring til Danmark siden middelalderen, hvis nøjagtige tal næppe lader sig udregne, så udgør den øvrige indvandring til Danmark i en 400 års periode fra 1565 til 1965 næppe mere end 15.000 mennesker, der alle, jøderne undtaget, var kristne mennesker, reformerte, lutheranere, katolske eller ortodokse. Derfor er alle demografer og historikere, som har beskæftiget sig med emnet, også enige om, at Danmark indtil for blot 30 år siden, i midten af 60erne, hvor de første fremmedarbejdere fra Tyrkiet og Pakistan kom til landet, havde en etnisk set enestående homogen befolkning. Der er derfor ingen hold i påstanden om, at Danmark altid har været et indvandringsland. Der er ingen historisk præcedens for de seneste 15 års massive indvandringstryk fra lande, hvis kultur, religion og levevis står danskerne uendelig fjernt.«
(*Runestenen* nr. 6/1997).

Hvordan tallene end gøres op, kan næppe nogen benægte, at de forløbne årtiers indvandring ubetvivleligt har været af en historisk størrelsesorden i Danmark, og at der ud fra enhver betragtning er tale om en helt ny situation med potentielt store konsekvenser for samfund og kultur. Spørgsmålet er blot hvilke – og her har vi alle en vis indflydelse og et medansvar.

Den nationalkonservative reaktion er en kamp for at bringe befolkningssammensætningens etniske tilhørsforhold så tæt som muligt på situationen før de seneste årtiers indvandring, idet de anser dansk kultur for at være alvorligt truet af »de fremmede«. Til dette formål fremhæves en idealiseret og idylliseret version af de seneste tusind års danmarkshistorie med kristendom og fædrelandsdyrkelse som ufravigelige grundpiller; en grundlæggende statisk historieopfattelse, hvis især protestantiske »værdier« anskues som udtryk for en ideel folkelig identitet og kulturel homogenitet, der derfor bør reaktualiseres på forpligtende vis.

Denne agenda har erobret det politiske hovedinitiativ i indvandrerdebatten, fra Søren Krarups kamp imod flygtningepolitikken i begyndelsen af 1980erne over den Danske Forening, der udsprang heraf, Dansk Forum, der udsprang af den Danske Forening, og til Dansk Folkeparti, hvis store inspiration fra Krarup og den Danske Forening er hævet over enhver tvivl. Få partier er gået den nationale bevægelses indflydelse ram forbi, og selv om de konservatives og Venstres politik derfor også rummer mange af de samme elementer, er det især Socialdemokratiet, der som noget nyt har flyttet sig markant i højre retning i løbet af 1990erne – med regeringspartneren, det Radikale Venstres (ikke altid lige begejstrede) samtykke.

Symptomatisk for Socialdemokratiets udvikling er Mogens Camre, der i 1998 som medlem af Socialdemokratiet kunne udtrykke nøjagtig samme, meget stereotype nedvurderinger af propagandistisk art over for muslimerne, som han siden sit partiskifte i marts 1999 har ytret som medlem af Dansk Folkeparti. Om nogen personificerer Camre en bro de to partier imellem, selv om det som

nævnt er *Tidehvervs*-kredsen omkring Søren Krarup og inspirationen herfra, der har skabt oprøret mod den multikulturelle samfundsudvikling.

Monokulturel nationalkonservatisme

Krarup, Kjærsgaard, Camre, Hasselbalch og Kasler m.fl. har på hver deres måde understreget og gentaget igen og igen, at Danmark, bl.a. som resultat af de seneste årtiers indvandring står foran eller er på vej mod en korsvej, hvor faretruende kulturelle forandringer er mere end sandsynlige, hvis et multietnisk og -kulturelt samfund for alvor realiseres og udbygges.

Hvad det er, der forener de nationalkonservative kræfter, kan altså umiddelbart besvares kort: bevare Danmark dansk.

Som tidligere antydnet er det ikke desto mindre ualmindelig svært at besvare, hvad »dansk« i den sammenhæng *egentlig* vil sige. Søren Krarup taler om »vor historiske arv, vort åndelige og folkelige fællesskab, vor givne identitet« – men hvad betyder det, så snart det konkretiseres? Ikke blot for Krarup og *Tidehverv*, men også for den Danske Forening og Dansk Folkeparti bestemmes danskheden i høj grad af den lutheranske reformation, i mindre grad af det katolske Danmark og bestemt ikke af den hedenske fortid; den er i deres selvforståelse snarere kendetegnet af f.eks. Kierkegaard, Grundtvig og Korch end af f.eks. Oehlenschläger, Brandes og Scherfig, og dømt ud fra deres generelle historieforståelse er den givetvis tydeligere udtrykt i indfødsrettens indførelse ved O.H-Guldberg i 1776 end f.eks. i slaveriets ophævelse ved Peter von Scholten i 1848. Det er styrkelsen af »nationalitetsfølelsen« og kristendommen,

der er i centrum, når de nationalkonservative på Danmarks vegne suverænt afgør, at de har »danskheden« på deres side.

Mere end antydnet bliver konkreterne i denne altafgørende »danskhed« dog aldrig. Og på linje hermed svarer f.eks. den Danske Forenings Jens Toldstrup undvigende i et interview: »Hvad er Danmark? Skal man nu også forklare det? En befolkning. En ungdom, som er parat til at kæmpe, om nødvendigt. En kultur, f.eks. en sangskat. Et hjem. Skal man forklare, hvad et hjem er?« (*Danskeren* nr. 4, 1989).

Men hvad skal det vel betyde, at Danmark med Toldstrups ord er »en ungdom, som er parat til at kæmpe«? For hvad og hvem, og hvornår? Og hvad man end mener om den danske »sangskat« – hvad omfatter den egentlig, og mon virkelig pastoren og havnearbejderen, teenageren og pensionisten eller socialisten og liberalisten for den sags skyld abonnerer på samme del af denne, hvis den da overhovedet spiller nogen som helst videre rolle for hovedparten af befolkningen i dag?

Peter Neerup Buhl, der er styrelsesmedlem i den Danske Forening og har bidraget som skribent i *Tidehverv* såvel som Dansk Folkepartis og Dansk Forums medlemsblade, indrømmer da også, at »det nationales form og indhold« kan udvikle sig ganske vilkårligt. »Det eneste faste har været, at f.eks. danskerne hidtil altid har været rede til at forsvare det, den enkelte til enhver tid har opfattet som det eksisterende Danmark. Kun så længe dette føles som en pligt, har det mening at kalde sig dansk. (...) Nået så vidt vil mange måske sige fra og indvende, at nu kan sagen da ikke blive mere vag, abstrakt og frit i luften svævende. En sådan opfattelse er imidlertid

lige så forkert, som den er forståelig. At fædrelandet kun findes i den enkeltes hoved betyder nemlig absolut ikke, at det på nogen måde er uafhængigt af et bestemt landområde, et bestemt sprog, en historie og måske også nogle bestemte værdier og skikke.«
(*Danskeren* nr. 3, 1992).

Atter svæver det danske altså i udefinerede »værdier og skikke«, om hvilke det samtidig hævdes, at de er »bestemte«. For som Neerup Buhl udtrykker det, kan ingen naturligvis benægte, at »fædrelandet« ret beset kun findes »i den enkeltes hoved« – men dermed kan den ene version af »fædrelandet« ej heller let hævdes at stå absolut over den anden.

Det anfægter imidlertid ikke Neerup Buhl, der andetsteds uddyber, hvorfor disse begreber – fædreland, danskhed, nationalitetsfølelse – må forblive altafgørende, til trods for at de ikke kan begrebsliggøres: »Nationaliteten er jo simpelt hen det givne liv, som leves bedst, når det leves inden for rammer, hvor de fundamentale værdier er selvfølgelige og uantastede, altså når individet egentlig ikke er bevidst om dem. Så snart det nationale bliver begrebsliggjort, dvs. tilgængeligt for sproget, mister det sin organiske umiddelbarhed, der er dets væsentligste værdi, og kan derefter enten infameres eller udnyttes af ideologer, som af magtbrynde vil sætte det nationale i system og derved bringe det i misforhold til det givne liv.«
(*Danskeren* nr. 3, 1993).

Det nationale kan altså ikke begribes gennem sproget – i det mindste slet ikke entydigt, og ikke som stort andet end en grænsedragning på et landkort. Men hvor dette ikke desto mindre bruges som motiv for handlinger og påbud om handlinger, der søger

at sætte særlove og særstandarder for hele befolkningsgrupper, er abstraktionen om det nationale blevet en ualmindelig farlig tvangstanke, som efter forgodtbefindende kan tilpasses en politisk agenda.

Og derfor har Neerup Buhl selvfølgelig også ret i, at det danske kan »infameres« og blive bragt i et »misforhold til det givne liv«, spørgsmålet er bare – af hvem? Hvem er det, der hævder at vide, hvilket »givet liv«, der definerer det danske – til trods for, at der er over fem millioner forskellige »givne liv« i Danmark? Hvem er det, som på en gang taler om værdier, der er både fundamentale, selvfølgelige og uantastede, og som rask væk baserer sin politiske agitation herpå, men samtidig henkastet erkender, at disse tilsyneladende fungerer bedst, når individet ikke er bevidst om dem, ja, at de i grunden må forblive undefinerede?

Og selv da er de ikke desto mindre af *etisk forpligtende* karakter. I *Den danske nødvendighed* skriver Søren Krarup således: »... det nationale er et spørgsmål om etik. Det ligger allerede i buddet: Du skal ære din far og din mor! Vi er født ind i det, javist, men fordi den tilværelse, vi er født ind i, ikke er tom og grænseløs, men konkret og given, i sidste instans sat af evangeliets: Du skal! – derfor er forholdet til ens forældre og dermed til ens fædreland og folk ikke æstetisk eller ideologisk, men etisk: en fordring om at overtage og være, hvad du er: i Danmark at være dansk.« (S. 90f).

Problemet, som Krarup & Co. ikke vil se i øjnene, er, at enhver definition på »at være dansk«, som går ud over »at være født i Danmark«, »at have dansk statsborgerskab« eller »at være bosat i Danmark« i sidste ende altid vil være mere eller mindre arbitrær,

fordi ingen nok så nøgtern og velargumenteret sproglig, historisk eller kulturel definition blot tilnærmelsesvis ville dække den mangfoldighed, som karakteriserer alle de mennesker, der bor og/eller er født i Danmark. Mennesker er og bliver grundlæggende forskellige, og danskhed såvel som enhver anden nationalitet er og bliver *foranderlig konvention*.

Krarups »givne« nationale er ikke mere givet, end at det er nøjagtig så vilkårligt som alle historiens øvrige vilkårlige omskiftelser. »Du skal!«, fremturer Krarup alligevel – og, ja, hvordan skulle du dog kunne andet end konstatere, at du er født af de forældre, der har født dig, født det sted, du er født, og taler det sprog, du taler? I denne banalitet ligger blot ikke skyggen af politisk, endsige religiøs *forpligtelse*, hverken inden for eller uden for »kald og stand«. Uforvarende er naturligvis Krarups »kristne danskhed« da også i sig selv ét stort dementi af en sådan absolut forpligtelses mulighed: Alt sådant kommer nemlig af historiske begivenheder, der tilmed også i tusind år atter og atter har forandret »kristen danskhed«.

Danmark er ikke en statisk størrelse i lige linje fra Harald Blåtand til Margrethe II, lige så lidt som det er et konglomerat af selektive historiske milepæle fra Jellingstenene, Dannebrog og Reformationen til Guldberg, Grundtvig og Grundloven.

Skal vi tage danmarkshistorien til indtægt for en national identitet, kan det naturligvis gøres på mangfoldige måder, ligesom grundlaget strækker sig langt videre end fra Harald Blåtand (eller fra Christian III) til i dag, hvorfor heller ikke højrefløjens særlige fokus på uddrag af den katolske og protestantiske periode kan bruges redeligt, men

ofte nok *misbruges* i en moderne polemisk hævde af en forpligtende, historisk danskhed.

Saxo er den første store formidler af danmarkshistorien og derved i en vis forstand den første eksponent for et bud på »danskheden«, der netop pga. sit kristne perspektiv da også nyder en vis status af nationalhistorisk pejlemærke for de nationalkonservative; ikke desto mindre omhandler over halvdelen af hans værk tiden før kristningen af danerne, og om ikke andet tjener dette blot til endnu en tydeliggørelse af det absurde i den lemfældige henvisning til en statisk danskhed.

At være dansk har ikke altid betydet, og betyder ikke altid i dag, at være katolik eller protestant, og det rige og de riger, der i historiens løb har optaget Danmarks nuværende geografiske rum, har heller ikke altid været og behøver heller ikke altid forblive kristne eller monokulturelle i traditionel forstand for at være Danmark – også navnet »Danmark« går tilbage til tiden før kristningen af landet.

Den svage efterklang af det, der i århundreder sikkert var inspirerende salmesang og altergang, eller – for at vælge et eksempel i en helt anden boldgade – resterne af den gryende arbejderbevægelses visionære brydninger med den traditionelle klassesdeling i slutningen af det nittende århundrede, er i dag stort set lige så døde som gravhøjene og indskrifterne på runestenene. Verden forandrer sig nu engang, nogle gange mere drastisk end andre, og disse epoker er som så mange andre forbi.

Den trøstesløse kulturelle udsigt kan så i dag synes indskrænket til et valg mellem det tyvende århundredes ensrettende dyne af

socialdemokratisk kontrol og konformitet eller højrefløjens sidste-øjeblikks selektive genoplivning af konserverede nationale og lutherske værdier. Som vi har set, overlapper disse bud efterhånden hinanden på visse områder.

Indvandringen repræsenterer naturligvis en trussel for begge lejre, da den pr. natur bryder konformiteten såvel som vanskeliggør reaktualiseringen af en udstoppet fortid, der kun bliver endnu mere fremmed for samtiden, desto mere iøjnefaldende hele befolkningsgrupper adskiller sig herfra.

Men de nationalkonservative har valgt som Søren Krarup, og Krarup har ikke blot valgt – han *tror*. Han har valgt, og han tror, *at* »det givne« forholder sig til en luthersk forståelse af evangeliet – skønt den ikke var givet før Reformationen, for da var givet noget *andet*. Han har valgt, og han tror, at det givne er Danmark – men for halvandet årtusind siden *var* der ikke noget »Danmark«, og da det blev givet, lignede det bestemt ikke det Danmark, der er givet i dag – eller for 50, 100 eller 500 år siden for den sags skyld. Han har ikke desto mindre valgt, og han tror, at arven fra en totusindårig mellemøstlig messias og en femhundredårig tysk reformator er det givne og mest fremtrædende kendetegn på en moderne »danskhed«.

Og pastoren har selvfølgelig sine gode grunde til sit givne. Ligesom der er overordentlig gode grunde til at vælge og tro meget andet. Den enkelte må tro, føle og vide sit, og det er alt nok.

Kun den totalitære tanke hæver sig herover og udsletter den menneskelige forskel og individualitet i sit autoritære og absolutte *Du*

Skal! og *Du Må Ikke!* og dikterer »folket« og »massen« sin egen ubetingede Definition på det ensrettende fællesskab som Sandheden – en »sandhed«, som det for alt i verden aldrig må indrømmes, i sidste ende er nøjagtig lige så blafrende betinget af luner, tilfældigheder og tilbøjeligheder som enhver anden politisk sandhed.

Verden står netop ikke stille, selv om Krarup helst så den fastfrosset i Martin Luthers og Christian III's 1530'ere eller til nød i Morten Korchs og H.C. Hansens 1950'ere – ak, Krarup, verden står ikke stille. Alting forandrer sig, kun ikke det evige kristne, statiske salige paradys uden for verden, som pastoren længes efter, mens han affinder sig med, hvad han ser som sine ondskabsfulde medmennesker, for hvem næstekærlighed er en definitiv umulighed, fordi alt, der skriger i deres indre, er arvesyndens selvretfærdige egoisme ... »Tal for dig selv, kammerat,« ville nu nok en betragtelig del af Krarups »danske folk« replicere, stillet over for dette middelaldermørke menneskesyn, som *Tidehverv* har søgt at »modernisere« med Grundtvig og Kierkegaard.

Danmark forbliver ikke et fastfrosset billede, men undergår hele tiden omvæltninger, nogle gange mere markante end andre.

For tusind år siden lakkede en historisk epoke mod enden, da Nordens apostel, Ansgar gav katolicismen midlertidigt fodfæste i Danmark, og da Harald Blåtand under stærkt politisk pres fra Tyskland hundrede år senere »gjorde danerne kristne«, som det hed på Jellingstenen. Nu har tidens tand slettet ordene »Danmark« og »danerne« – måske et tegn til vor egen tid om, at tid og kultur ikke står stille, at Harald Blåtands testamente på Jellingstenen er udløbet

for Danmark og danerne, og at det kommende bliver et andet end det foregående.

Som alle andre samfund, nationer og kulturer har det landområde, vi kalder Danmark, og de mennesker, der har beboet det, til tider været genstand for historiske omvæltninger af både mere og mindre gennemgribende karakter. Ethvert forsøg på at fastfryse historien, i den forstand at visse træk ved visse perioder hæves til forpligtende absolutter, der tilmed bruges til at marginalisere og mistænkeliggøre hele befolkningsgrupper, er at gøre vold på historien og »danskheden« såvel som imod de mennesker, det går ud over.

Det er da også kun, hvor man lægger sine mere eller mindre private snit i tiden og historien, hugger en hæl og klipper en tå, at Danmarks historie kan fremstilles som entydigt forpligtende, og naturligvis altid forpligtende på lige netop sine egne snit. Og det er det, Krarup gør bevidst. For andre, f.eks. ledende socialdemokratiske ministre er det ikke et projekt i sig selv at udkrystallisere påstanden om en specifik danskhed, danskheden er snarere en rent retorisk figur, der ikke gøres så vide forsøg på at fæstne historisk, men som ikke desto mindre også håndhæves som særlig forpligtende over for etniske minoriteter.

Men der eksisterer ikke nogen kanonisk danmarkshistorie og heraf følgende kanoniske »værdier«, og selv den danmarkshistorie, historikerne har mere eller mindre konsensus om, er trods alt ikke en størrelse, ud fra hvilken en moralsk eller politisk forpligtende *konsekvens* kan blive andet og mere end et privat, individuelt fortolkningsspørgsmål. At nogen kan blive enige om en fælles opfattelse af historisk betingede »danske værdier«, bør derfor

heller aldrig i sig selv få konsekvenser for den eller de, der er uenige heri; dertil er begrebet ikke bare for æterisk, det rummer som ethvert andet tiltag til absolutisme desuden en latent mulighed for ensretning, som let lader sig misbruge i propagandistisk øjemed.

Verden forvandles, og det givne er ikke noget fastere fundament, end at det altid er forbigående. Et nyt Danmark kan være en realitet om tyve år, der vil kunne anskues lige så tolerant og medmenneskeligt, som det nuværende kan anskues intolerant og sig selv nok. Nationen kan blive splittet af krig i næste uge, Krarup kan blive statsminister om ti år, og en revolution kan indfinde sig om tyve, det bliver hverken det foregående, det nuværende eller det kommende mere eller mindre givet i nogen som helst *etisk forpligtende* forstand for os eller vore efterkommere af.

Hvor meget de nationalkonservative end ønsker at stadfæste nationaliteten som det givne og uforanderlige, er det ikke mere givet og uforanderligt end et sted, vi fødes eller bor, og et sprog, vi taler. I sproget gives selvfølgelig også et begrebsæt, som tegner udgangspunktet for identitet og verdensanskuelse for dem, der er opvokset med det pågældende sprog, men at hævde, at der kan udledes en etisk forpligtende, national moral heraf er absurd.

Men er enhver »nationalitetsfølelse« da fuldstændig grebet ud af luften? Nej, den er blot hverken entydigt definerbar eller etisk forpligtende – desuden er det spørgsmålet, hvor udbredt og rodfæstet en sådan følelse overhovedet er i dag.

Ser vi bort fra moderne sportsfænomeners og andre modeluners overfladiske begejstring for nationale flag, er der selvfølgelig

historiske situationer, hvor et folk eller dele af et folk står sammen i krig og konflikt mod udefrakommende aggressorer såvel som i fred og venskabelighed hjælper andre folk. Der er folkeslag, som på godt og ondt har forsvaret landegrænser, erobret fremmede stater eller landområder, og der er folkeslag, der sågar har deltaget i – eller i større og mindre udstrækning accepteret – holocaust og etnisk udrensning, bl.a. ud fra specifikke henvisninger til en eller anden form for etisk forpligtende nationalitetsfølelse.

»Det nationale« kan i det hele taget utvivlsomt føre til stærke sammenhold – men det være sig i grusomhed såvel som i fordragelighed. At tilegne kategorien en absolut positiv værdi i sig selv og tilmed definere denne kategori selektivt ud fra et ganske særligt politisk eller teologisk perspektiv på historien er således i bedste fald manipulation – og at søge at fremtvinge den på denne baggrund i værste fald propaganda.

Om det nationalt »givne« er diktat fra Gud eller fædreland, eller om det er normen eller partiet, der alene er bestemmende for tiltag i retning af en statisk massebevægelse, er det mennesket og den menneskelige forskellighed, der til enhver tid trækker det korteste strå.

Intet menneske er som bekendt heller en ø, og nationalitetsfølelse eller ej – at leve er nu engang ubestrideligt at forandre det givne. Det er ikke et spørgsmål om fremskridt eller tilbageskridt, end ikke »udvikling«, men om forandring slet og ret.

Mennesket ændrer verden og videregiver derigennem noget nyt. Nogle forandrer det givne overordentlig drastisk, f.eks. Luther,

Voltaire og Marx, nogle lidt mindre drastisk, f.eks. Kierkegaard, Grundtvig og Brandes, nogle knap så meget og atter andre meget lidt – men alle forandrer det givne, og alle videregiver derved noget andet, end de har modtaget.

»I Danmark at være dansk« er således på overfladen tillokkende enkelt, fornuftigt og indlysende, men i realiteten fuldstændig rungende tomt, for der gives ingen etisk forpligtende, dansk fællesnævner for alle, hvor meget pastoren så ellers ønsker at forpligte os alle på sin.

Men i en tid, der er til enkle sandheder og slagkraftige slogans, er netop det simple i det nationalromantiske budskab om at »bevare et givet Danmark« trods alle indbyggede paradokser selvfølgelig stærkt appellerende. Der er i det mindste ikke behov for analyser og argumentationskæder i dét budskab, sagen synes uhyre enkel: Vi er kristne danskere, og hvis vi skal forblive kristne og danske, skal de og det, der er udtryk for andet end danskhed og kristendom i Danmark, slet og ret »hjem«.

Længere er den ikke, og selv om »hjem« indlysende nok er en meningsløs eufemisme for »etnisk udrensning«, fordi mennesker med forkert etnisk herkomst nu engang skal smides ud af landet, er logikken i ræsonnementet nærmest selvovertøisende. Alle overvejelser om, hvad »hjem« *egentlig* vil sige, om det overhovedet giver nogen som helst definerbar mening i den givne situation, og hvad implikationerne er for dem og det, der skal ud, forbigås i tavshed.

Enten eller?

Søren Krarups rolle som inspirator og uformel chefideolog for de nationalkonservative bevægelser kan ikke undervurderes. Jeg har i denne bog bl.a. forsøgt at demonstrere, hvilken voksende indflydelse han har fået fra begyndelsen af 1980'erne til slutningen af 1990'erne, direkte igennem *Tidehverv*, den Danske Forening og Dansk Folkeparti, og indirekte i Ekstra Bladet med Sven Ove Gade som chefredaktør samt i bredere politiske fora i det hele taget.

Krarups hovedmodstander er humanismen. »Den humanistiske ideologi er i virkeligheden en legalisering af menneskelig ondskab og selvretfærdighed ...« (*Det moderne sammenbrud*, s. 57f). Pastoren ser sig selv som stående i et modsætningsforhold til ikke blot humanismen, men også totalitarismen – ja, han ser sågar sig selv som den ypperste modstander heraf: »I den sidste generation er det mig, der klarest og stærkest har gjort op med totalitarismen her i landet, den være sig rød eller sort.« (Ekstra Bladet, 23.1.88).

Krarup ser kommunisme og al form for totalitarisme udsprunget af humanismen, og som det endegyldige tegn på dennes ondskab vidner millionvis af ofre for styret i Sovjetunionen: »I dag, efter Solsjenitsyn og Gulag Øhavet og afsløringen af det blodigste diktatur i historien, som har kostet mindst 60 millioner mennesker livet, er det overflødig at spørge, om kommunismen står for ufrihed og ensretning. Vi ved kun alt for god besked.« (*Den danske nødvendighed*, s. 116).

Behændigt overspringer pastoren den kendsgerning, at ingen religion, ingen ideologi, ingen kultur når hans egen kristendom mht. systematiske folkedrab, jævnedede kulturer, korstog, inkquisition, censur, tvang og ensretning.

Alligevel insisterer nationalkonservative på syndsbeholdelse og anger hos tidligere og nuværende socialister og kommunister for alle grusomheder, som socialismen og kommunismen har begået. Ingen insisterer på syndsbeholdelse og anger hos de kristne for alle grusomheder, som kristendommen har begået. Når socialister og kommunister hævder, at grusomhederne »kun« blev begået i socialismens og kommunismens *navn*, er det illegitimt. Når kristne hævder, at grusomhederne »kun« blev begået i kristendommens *navn*, er alt tilsyneladende lutter idyl igen.

Kristendommens ufejlbarlighed som udtrykt i det berømte skriftsted hos Johannes: »Jeg er vejen, sandheden og livet« (Joh. 14, 6), har ellers båret kimen til en kulturhistorisk intolerance uden sidestykke – og Krarup bekræfter stolt samme religions ufejlbarlighed: »Kristendommen er forkyndelse af sandheden, men sandheden kan der ikke stemmes om. Den kan kun adlydes.« (*Dansk kultur*, s. 77). Af samme grund er forholdet mellem kristendom og islam ifølge Krarup kendetegnet af en »afgrundsdyb forskel« – »forskellen på sandhed og løgn« (Ekstra Bladet, 2.10.99). Krarups kristendom er det Ubetingede. Her står intet til diskussion. »Den kan kun adlydes.«

Men hvilken autoritetstro og farlig, ubetinget lydighed kan ikke baseres herpå?

Med hans egne ord: »Vi ved kun alt for god besked.«

Krarup forstår at bruge og misbruge kristendommen og lade den sammensmelte med danskheden i takter, der ikke ligger langt fra Grundtvigs tale om danskerne som selve det udvalgte folk i 1855:

»... den Danske Sag er hele vort Høinordens, hele Menneske-Slægten, Christendommens og Vorherres Sag (...) hvis forsyn umuelig kan feile eller forfeile sit Øiemed. Saa haabløs som derfor den Danske Sag ogsaa maatte staae for mig, naar den kun var Danskernes egen Sag, saa haabefuld maa den nødvendig vise sig for mine Øine, naar jeg tillige betragter den som Guds og Menneskets Sag.« (*Haandbog i N.F.S. Grundtvigs skrifter*, bd. II, s. 298).

Krarup, der i Dansk Folkepartis medlemsblad har kåret Grundtvig som årtusindets dansker, ser også danskerne som et særligt folk, hos hvem der forefindes en særegen, kristen åndstradition – som er alt andet end tilfældig: »Jeg siger: Det er ikke nogen tilfældighed, at Søren Kierkegaard er dansk. Det er ikke nogen tilfældighed, at Grundtvigs opgør med rationalismen slog igennem i Danmark. Det er ikke nogen tilfældighed, at der er et tidehvert i dansk kirke- og åndsliv. Det er ikke tilfældigt, at en luthersk kristendom har slået rod i Danmark – og næsten ikke i andre lande.« (Ekstra Bladet, 6.3.00).

Kierkegaards glødende kamp imod al officiel kristendom såvel som modsætningerne mellem Grundtvig og Kierkegaard springes over – og med forvisningen om at have Gud, Grundtvig og det udvalgte folk i ryggen er Krarups nationalprotestantiske kristendom rykket længere og længere frem på den politiske scene.

Er humanismen hovedmodstanderen, må også tolerancen være en modstander. Medmenneskelig tolerance ligger ganske enkelt ikke i kristendommens natur, som Krarup ser det, og derfor er medmenneskelig tolerance selvfølgelig heller ikke velset hos Krarup,

hverken religiøst eller politisk: »Det tolerante menneske er så svagt og svajende som et siv.« (*Den kristne tro*, s. 26).

Intet omsvøb her.

Og måske har han ret. Det tolerante menneske er så svagt og svajende som et siv. Derimod er Krarups kristne intolerance stor, rank og ubøjelig. Det intolerante menneske er så stærkt og stift som et strå.

Men er humanismen svag og svajende, er det, fordi den også må og skal tolerere sine forfølgere – ellers var den ikke humanisme. Skønt mange er humanismens forfølgere, er humanismen ikke deres. Derfor er det da også, at humanismen altid helhjertet må acceptere og tolerere Krarup, mens Krarup aldrig helhjertet kan acceptere eller tolerere humanismen.

Men om mennesket og den forskellighed, som er den enkeltes vilkår, krænkes, nivelleres eller diskrimineres, da må humanismen selvfølgelig slå igen. Ellers var den ikke humanisme af gavn.

Det bør ikke glemmes, at de nationalkonservative ikke sjældent truer med regulær modstandskamp mod indvandringen, og at dette er udtryk for alt andet end ureflekteret bodegastemning. Der er derimod tale om intellektuelt begrundede trusler, fremført overordentlig bevidst, og selv om det primære formål givetvis er at eskalere en blot og bar politisk polarisering til gavn for deres egen yderfløj, er retorikken for vedholdende og markant til at blive ignoreret.

Tankegangen bag »modstandskampen« er, at det multikulturelle samfund med nødvendighed vil udvikle voldsomme,

borgerkrigs-lignende konfrontationer. Spørgsmålet er selvfølgelig, om ikke det er de nationalkonservatives polemiske oprustning og konkrete trusler, der alene baner vejen for en mulig fremtid med alvorlige konfrontationer? Mødet mellem etniske grupper og forskellige religioner behøver ikke i sig selv få en sådan udgang.

Der findes selvfølgelig stater og samfund, hvor interessekonflikter er tilspidset i en sådan grad, at konflikter i befolkningen eksploderer, og hvor kulturelle forskelle skaber dybe kløfter etniske grupper imellem. Men der findes naturligvis også den dag i dag lande, hvor moskeer, synagoger og kirker knejser side om side, ligesom der er lange epoker f.eks. i islams historie, hvor den religiøse og etniske tolerance var mere vidtrækkende end i både fortidens og nutidens vestlige lande. Ja, i antikkens og oldtidens kulturer i Europa og Nærorienten hørte i freds- såvel som krigstid et fænomen som religionsforfølgelse til de forsvindende undtagelser, mens religiøs pluralisme og tolerance var standarden – og det i en udbredt multietnisk kontekst.

Selv det, der på overfladen er religiøse sammenstød befolkningsgrupper imellem i dag, har langtfra altid religiøse eller etniske uoverensstemmelser som den eneste eller blot den væsentligste baggrund. Det gælder f.eks. Nordirland, hvor kernen i konflikten primært er politisk, og det gælder Israel, hvor to parter kæmper om samme stribe land, et land, som har en af verdens mest omskiftelige historier bag sig, og som selvfølgelig også er centralt placeret i tre verdensreligioners selvforståelse – men det ville være særdeles enøjlet blot at se det, som var det en *religiøs konflikt* mellem islam og jødedom eller en *etnisk konflikt* mellem palæstinensere og israelere, der udspiller sig her.

Danmark behøver selvsagt ikke at blive skue for borgerkrigs-lignende tilstande, blot fordi landet udvikler sig i multikulturel retning, og Danmark er i ingen henseender sammenligneligt med Israel, der befinder sig i samtidens mest komplekse inden- og udenrigspolitiske situation – og endnu mindre med Krarups yndlingseksempel: Libanon. Er der nogen, der højlydt ansporer til sammenstød pga. etniske eller religiøse forskelle i Danmark, er det i hvert fald ikke muslimerne, men derimod de nationalkonservative, der vedholdende insisterer på at grave grøfter med konstante trusler om »modstandskampen« mod den »islamiske invasion« og med boykot af indvandrernes »ukrudtsbutikker«.

Dansk Folkepartis pressechef og medlem af den Danske Forening, Søren Espersen rammer ubevidst hovedet på sømmet i et interview, hvor han på spørgsmålet om, hvorvidt »dansk kultur er truet«, svarer: »Ja helt klart. Alene det, at vi taler så meget om det, er et tegn på, at det her er ved at gå galt.« (Ekstra Bladet, 2.9.00).

Alene det, at *vi taler* så meget om det ... Altså fordi *vi taler* om en islamisk trussel mod Danmark, er der en islamisk trussel mod Danmark. Det er en fortalelse med perspektiver: Alene det, at den nationalkonservative fløj konstant opmaler et scenario med en uundgåelig konfrontation, skaber grobund for en sådan konfrontation. Sådan skabes historie.

Hvis mistænkeliggørelsen af trængte befolkningsgrupper fortsætter ret meget længere, vil de nationalkonservatives konfrontationspolitik over for etniske minoriteter uundgåeligt føre til alvorlige og omfattende sammenstød. Da vil de nationalkonservative vaske deres hænder og sige, »hvad sagde vi?!«, når deres egen polemik

og socialdemokraternes diskriminationspolitik har *fremprovokeret* netop den brutalitet, som Krarup & Co. i årevis har spået vil blive resultatet af indvandringen. En brutalitet, hvis næste skridt i givet fald vil være en yderligere brutal retorik efterfulgt af en yderligere brutal politik i en ond cirkel, vi desværre allerede aner ansatsen til i dag.

Det er en cirkel, der indirekte følger af, at Danmark under den socialdemokratisk ledede regering har sat sig imellem to stole i indvandrerpoltikken i stedet for entydigt at vælge side mellem humanismen og nationalkonservatismen.

Ud fra et (stadig mere tilbageholdende) humanistisk motiv på den ene side har Socialdemokratiet åbnet Danmarks ydre døre for etniske minoriteter, samtidig med at partiet ud fra et (stadig mindre tilbageholdende) nationalkonservativt motiv på den anden side har lukket Danmarks indre døre gennem stigende diskrimination og marginalisering. Men man kan ikke på én gang åbne op for et multikulturelt samfund og samtidig gøre alt for, at det samme samfund skal forblive monokulturelt.

Denne »både og«-strategi har allerede vist faretruende, uholdbare perspektiver og kan kun føre til et stadig mere klassesdelt samfund, hvor de etniske minoriteter udgør en mere og mere rettighedsløs og udstødt underklasse, som af samme grund føler hele deres tilværelse i mere og mere modstrid og konflikt med samfundet som sådan. Konfrontationer bliver derved mere og mere uundgåelige, hvilket kun den nationalkonservative fløj profiterer af, og hvilket så atter får Socialdemokratiet til at skrue endnu mere ned for den tiloversblevne humanisme og op for den ekspanderende

nationalkonservatisme. Det er denne bevægelse, vi har været vidne til siden begyndelsen af 1990'erne.

Socialdemokratiets halvhjertede og mislykkede »både og«-politik er således ikke et reelt alternativ til de nationalkonservative. Vi må i dag erkende, at valget står mellem *helt at vælge* eller *helt at fravælge* den nationalkonservative vej – mellem helhjetet at virkeliggøre et *monokulturelt* samfund eller helhjetet at virkeliggøre et *multikulturelt* samfund.

Enten eller.

Af nogle vil opstillingen af et sådant valg måske blive anklaget for at være en forenkling af situationen, men at fortsætte et »både og« vil efter alt at dømme alligevel føre til disse gensidigt udelukkende muligheder før eller siden, og det er derfor nødvendigt klart at tage stilling til, hvilken af disse to retninger samfundet skal bevæge sig i – og fremfor alt lade ord og gerning følges ad

Enhver politisk afstandtagen fra den multikulturelle samfundsudvikling, der ikke desto mindre samtidig *opretholder* indvandringen, er ikke blot et arrogant slag i ansigtet på indvandrerne, der ubetvivleligt er og bliver en del af en stadig tydeligere multikulturel, dansk virkelighed, men det er også at stikke hele befolkningen i øvrigt blå i øjnene, fordi eksistensen af det multikulturelle samfund selvfølgelig ikke bliver mindre faktuel af at blive benægtet. Omvendt vil den fortsatte eftergivenhed over for de nationalkonservative krav om yderligere stramninger og yderligere diskrimination ultimativt føre til det reelle stop for indvandringen (familiesammenføringer og flygtninge) og til de

masseudvisninger, som er målet, hvorved den multikulturelle og multi-etniske udvikling atter trevles op til fordel for et etnisk uvarieret, monokulturelt mål.

Enten må vi helhjertet tage konsekvensen af benægtelsen af den multikulturelle virkelighed, standse denne udvikling en gang for alle og tilstræbe atter at få en etnisk homogen befolkning. Det er den nationalkonservative vej.

Eller også må vi helhjertet tilstræbe den multikulturelle udvikling, og da må vi i givet fald sadle helt om og fremover lade det ske på et humanistisk grundlag uden diskrimination, med lige rettigheder og muligheder for alle borgere – ellers risikerer vi, at etniske minoriteters forståelige frustration over den tiltagende kulturelchauvinisme og ringeagt fra majoritetssamfundets side slår ud i stadig hyppigere og voldsommere konfrontation.

Hvis vi ønsker et ligeværdigt samfund, er der ingen vej udenom. Enten eller.

»Både og« er den sikre vej til kriser, konflikter og konfrontationer, der i sidste ende alligevel kun gavner de nationalkonservative, fordi de netop i denne udvikling vil søge at legitimere »nødvendigheden« af at tage stadig mere voldsomme midler i brug imod etniske, religiøse og politiske afvigere.

Multikulturel humanisme

Men er et multikulturelt Danmark overhovedet muligt?

Det siger sig selv, at der kan opstå vanskeligheder, når mennesker med en for danskerne uvant religiøs og kulturel baggrund kommer til landet i større antal. Indvandrerne skal tilegne sig det meget vanskelige sprog og måske stifte bekendtskab med nye omgangsformer, ligesom de i det hele taget skal vænne sig til at fungere i et nyt samfund. Tilsvarende skal danskerne vænne sig til nye kulturtræk, måske i deres eget nabolag, og for nogle – både blandt indfødte og indvandrere – kan dette møde være en radikalt ny oplevelse.

Misforståelser og problemer er i begyndelsen uundgåelige – men hvor mange og store behøver de reelle problemer være? Og lige så vigtigt: Fremmer eller hæmmer vi i dag en løsning af dem?

Samfundet skal naturligvis være så fleksibelt, at intet menneske kommer i klemme, blot fordi vedkommendes traditioner er anderledes, f.eks. hvor de udmønter sig i beklædning, udsmykning, madvaner, opdragelse og familiemønstre, hvis eneste »synd« er, at de afviger fra dansk sædvane. Det er også værd at erindre, at »dansk sædvane« faktisk i sig selv er mangefacetteret på en række af disse punkter og i øvrigt er undergået markante forandringer de seneste generationer.

Alligevel ser nogen en politisk gevinst i at fremstille selv de mest uproblematisk forskelle som uoverstigelige trusler mod det danske samfund og derigennem advare mod »det multikulturelle kaos«.

At nedgøre f.eks. jødisk schæchtning, muslimske kvinders hovedtørklæde og hinduistisk tempeloptog som udtryk for henholdsvis »dyremishandling«, »kvindeundertrykkelse« og »støj«

er for enhver nøgtern betragtning simpelt hysteri – det er imidlertid et hysteri, der desværre har grebet om sig. Men selvfølgelig skal en arbejdsgiver ikke af den grund kunne opretholde en personalepolitik, der forhindrer en muslimsk kvinde i at bære hovedtørklæde. At der så kan findes eksempler på, at piger tvinges til at bære hovedtørklæde af deres familie, berettiger selvsagt ikke nogen, hverken i eller uden for familien til at tvinge piger til *ikke* at bære hovedtørklæde.

Der er også danske unge, som tvinges til at klæde sig og handle på måder, de helst så sig fri for, men i de tilfælde, hvor der er tale om seriøse problemer, bundet disse dog langt snarere i de respektive (få) familiers sociale eller private forhold, mere end i deres kulturbaggrunde – hvad enten vi taler om indvandrere eller indfødte.

Problemerne med kulturmødet er i det hele taget gerne overeksponerede og reaktionerne på dem ofte bevidst ude af proportioner for at fremme en særlig politisk agenda. Således er citater fra islamiske fundamentalister i høj kurs på den yderste højrefløj, som bruger dem til at bekræfte deres egne værste fordomme og til at stemple muslimer generelt. Men der findes selvfølgelig fundamentalister i alle lejre – og de bedste vækstbetingelser for fundamentalisterne blandt de etniske minoriteter leverer nu engang de danske politikere, som gennemfører utilsløret diskrimination og legitimerer det budskab, at det danske samfund er hermetisk lukket for alle uden danske forfædre i syv led.

Udover skræmmebilledet »islamisk fundamentalisme«, er et særlig yndet »bevis« på indvandringens skadevirkning det forhold, at unge

med indvandrerbaggrund ifølge flere undersøgelser er langt mere kriminelle end etniske danskere. Igen og igen spiller det nye højre denne trumf og trækker med slet skjult tilfredshed stikkene hjem i en indvandrerdebat, hvor modspillet ofte glimrer ved sit fravær.

Det overses således i forbifarten, at statistikkerne ikke tager højde for, at indvandrerne også er langt mere marginaliserede end de indfødte som helhed, hvorfor sammenligningsgrundlaget selvsagt er fortegnet.

Marginalisering fører som bekendt til flere kriser, flere kriser fører til flere konflikter, flere konflikter fører til større frustration, og større frustration fører til en øget risiko for at komme på kant med samfundet og loven – det er selvfølgelig ikke nogen ufravigelig, social »lovmæssighed«, som ingen kan undslippe, men dog en overordnet tendens. Bedre bliver det ikke af, at marginaliseringen af de etniske minoriteter, som skaber udstødningen og modsætningsforholdet til det omgivende samfund, ikke alene er social, men også i høj grad *retorisk* og *politisk* – de er for mange myndigheder og store dele af pressen slet og ret »de fremmede«.

Oven i hatten kommer så, at ordensmagts fokus på de etniske minoriteter er større end på befolkningen som sådan pga. den overeksponering, medier og politikere udsætter indvandrere for, hvorfor de kontrolleres mere end andre grupper, og hvorfor man selvfølgelig også af den grund vil opdage og opklare mere kriminalitet end blandt de øvrige befolkningsgrupper.

Den generelt tiltagende marginalisering af indvandrere og deraf følgende øgede mistænksomhed er imidlertid faktorer, som de

nøgne statistiske tal intet beretter om, hvorfor en del af årsagen til den øgede kriminalitet blandt indvandrere i dag angiveligt også skal søges i den politik, som har medført og intensiveret denne marginalisering i 1980erne og især i 1990erne. Dette ses da også af, at kriminaliteten blandt førstegenerationsindvandrere og deres børn fra 1960erne og 1970erne netop var *mindre* end blandt danskerne og deres børn.

Men sådanne mellemregninger kommer selvfølgelig sjældent med, når undersøgelsers »fakta« danner grobund for det nationalkonservative stormløb mod den alt for »liberale« politik over for de notorisk kriminelle indvandrere ...

Sensationalistiske enkelthistorier gør deres til at fortegne billedet yderligere: Hvis en ung mand med etnisk baggrund voldtager en kvinde, gøres det til et kulturelt, religiøst og etnisk problem med rod i hans forældres dårlige opdragelse og manglende respekt for det danske samfund; hvis en ung mand med dansk baggrund voldtager en kvinde, er der ingen, der drømmer om at lægge hverken forældre eller »danskhed« til last af den grund.

Pågribes en gruppe unge fra Mellemøsten efter et røveri, er der stor sandsynlighed for, at de kommer til at eksemplificere »islams indflydelse« på kriminel adfærd; når en gruppe unge fra de baltiske lande pågribes efter at have været på røvertogt i Danmark, er der imidlertid ingen sandsynlighed for, at de kommer til at eksemplificere »kristendommens indflydelse« på kriminel adfærd – begge grupper skal dog nok komme med i puljen, der belyser »indvandringens« skadelighed.

Skal man vurdere de reelle vanskeligheder ved at integrere indvandrere i det danske samfund og omfanget af de eventuelle problemer, når mennesker med forskellig kulturbaggrund skal fungere i et fællesskab, er man nødt til at overveje, hvordan og hvorfor de vanskeligheder og problemer, som fylder op i debatten, reelt opstår.

At eksemplificere indvandringens konsekvenser gennem ureflekteret henvisning til kriminalitetsstatistikker eller selektivt udvalgte pressehistorier uden at skænke det generelle politiske og sociale landskab, som disse forhold udspiller sig i, nærmere overvejelse, er desværre reglen i indvandrerdebatten i dag. Når konfliktscenariotet oprulles under de nationalkonservatives dystre alvorstøner, bemærkes det stort set aldrig, hvilken rolle den forudgående, generelle mistænkeliggørelse af de etniske minoriteter kunne tænkes at spille for selvsamme konfliktscenarios opståen og omfang.

En gang imellem kunne det måske være relevant at betænke, hvordan det ville tage sig ud, om rollerne var byttet om: Hvad ville det f.eks. betyde for vores egen adfærd, hvis det var os, der var indvandret til et andet land, og vi og vore børn og børnebørn blev mødt med en udtalt afsky fra hele foreninger og partier, hvis formål stort set alene var at smide os ud af landet igen? At vores arbejdsløshed var 3½ gang så stor som arbejdsløsheden i den øvrige befolkning, og at danske navne var nok til at minimalisere vore i forvejen små chancer for beskæftigelse betydeligt? At 82 procent af den øvrige befolkning i en meningsundersøgelse lod os forstå, at de havde »lidt, temmelig eller megen« foragt til overs for vores ganske tilstedeværelse? At pressekampagner udstillede de

mest negative historier, de kunne opdrive om danskere i tilstræbt sensationalistisk opsætning på spisesedler over hele landet og i TV-reklamer til hele nationen? At flere og flere rettigheder blev frataget os? At myndigheder forsøgte at forhindre os i at etablere danske gravpladser eller få godkendt danske trossamfund, at vore traditioner blev stemplet som »barbariske« og vore butikker som »ukrudtsbutikker«?

Og lad os endelig forestille os, at dette klima havde stået på i en snes år, i hvilken periode det sågar var blevet intensiveret.

Mon ikke vi ville føle os overordentlig uvelkomne? Mon ikke vi ville isolere os og bestræbe os på at undgå at deltage i majoritetsbefolkningens samfundsliv? Mon ikke vi ville få mindre og mindre tilovers for det samfund, vi var en del af? Mon ikke vores frustration ville slå ud i hyppigere konflikter og konfrontationer med myndighederne?

Og når dette uundgåelige hændte, ville man da have bevist, at danskerne *pr. natur eller kultur* var mere forbryderiske og fjendtlige end den øvrige befolkning?

Selvfølgelig ikke. Man ville næppe have bevist stort andet, end at tryk avler modtryk. En kliché – men dog en kliché, der vanskeligt finder mere passende anvendelse end i det klima, de etniske minoriteter oplever.

Først når vi har fejlet propagandaen og alle de ubegrundede fordomme til side, kan vi begynde at danne os et overblik over, hvilke problemer *der primært er en konsekvens af den politiske modstand*

imod det multikulturelle samfund og den deraf følgende marginalisering af indvandrerne, og hvilke problemer der er en egentlig konsekvens af indvandringens kulturelle og religiøse karakter.

Først da kan vi overveje, i hvilket omfang det reelt giver mening at tale om helt eller delvist kulturelt betingede problemer, når det multikulturelle samfund foretager sin grænsedragning mellem det acceptable og det uacceptable.

Eksempler på helt eller delvist kulturelt betingede problemer, der således også vil påkalde sig opmærksomhed i et humanistisk, multikulturelt samfund er tvangsægteskaber og omskæring af piger.

Omskæring af piger og kvinder er et tværkulturelt fænomen med en betydelig udbredelse i dele af den tredje verden, men dog et ekstremt margint problem i Danmark. Hvad voksne kvinder frivilligt ønsker at gøre med deres egen krop kan ingen vel med rimelighed blande sig i, heller ikke hvor der f.eks. er tale om piercing, tatovering eller omskæring af kønsdele. Men hvor farlige fysiske indgreb med uoprettelige konsekvenser for seksualiteten udføres på piger, der i modsætning til voksne kvinder ikke kan forventes at tage selvstændig stilling til følgerne, må myndighederne naturligvis skride ind, som man ville skride ind ved andre, lige så drastiske overgreb mod børn.

Omskæring af piger er da også allerede forbudt, og problemet er som nævnt yderst minimalt i Danmark og på ingen måde overhovedet kendetegnende for indvandrere som sådan, selv om det

hyppigt kommer med i de nationalkonservatives katalog over »indvandernes barbariske skikke«.

Tvangsægteskaber er et andet, reelt problem, der imidlertid ofte fejlagtigt sammenblandes med arrangerede ægteskaber og bl.a. af den grund også overeksponeres markant. Flere landsdækkende indvandrerforeninger rådgiver og hjælper allerede aktivt både unge og voksne, der søger at undgå disse eller komme ud af allerede indgåede tvangsægteskaber. Der er således ingenlunde tale om et »kulturtræk« ved indvandrerne som sådan, selv om det er det indtryk, man får af dele af den offentlige debat, der gerne ser både omskæring og tvangsægteskaber som udtryk for »indvandernes undertrykkende kønsrollemønster«, der så modstilles »danskernes frie kønsrollemønster«.

Igen er manglende nuancer i debatten farlige. At indfødte kvinder f.eks. oftere er på arbejdsmarkedet end indvandrerkvinder, skyldes bl.a., at det er uendelig meget vanskeligere at finde job, hvis man ikke har et dansk navn, end hvis man har, men naturligvis også at det i dag generelt er mest udbredt blandt kvinder uden vestlig baggrund, at kvinder er hjemmegående og selv passer egne børn.

Det turde dog være indlysende, at det ikke i sig selv mere kvinderundertrykkende at fravælge end at vælge arbejdsmarkedet, lige så lidt som det f.eks. er mere kvindeundertrykkende at bære mascara end hovedtørklæde. Så længe der ikke er tale om tvang i hverken det ene eller andet tilfælde, men frivillige valg, er det derimod udtryk for kulturarrogance at hævde, at den ene adfærd nødvendigvis er mere »oplyst« eller »fri« end den anden.

Undertrykkelse og vold mod kvinder finder sted i alle samfund, men sker det i Mellemøsten eller blandt etniske minoriteter i Danmark, er det karakteristisk nok alene religionen, der får skylden. Mona Sheikh fra Sammenslutningen af Unge Muslimer udtaler om denne tendens: »Der er ingen tvivl om, at arven fra det patriarkalske samfund lever videre i de mellemøstlige 'islamiske' lande, og på den måde kan man sige, at kvinderne dagligt konfronteres med undertrykkelse. Men det er en vestlig fordom, når man i denne sammenhæng hævder, at islam er undertrykkeren og hele tiden fokuserer på, at kvindeundertrykkelsen går ud over *muslimske* kvinder i et islamisk land. Man siger jo ikke f.eks. 'arabiske kvinder' eller 'nordafrikanske kvinder' om de undertrykte kvinder i Mellemøsten – det skal med al magt knyttes til religionen – mens man omvendt aldrig taler om 'kristne kvinder', når f.eks. hustruvold diskuteres i Danmark, vel? Så er det bare 'kvinder', og ingen spekulerer på etnisk herkomst, kultur eller religion.« (Interview i *Faklen* nr. 17).

Det kan vel ikke overraske, at nogle indvandrere med baggrund i meget patriarkalske, fundamentalistiske og konservative samfund næppe kan undgå at blive forvirrede eller ligefrem rystede over uvante kønsrollemønstre, måske at møde kvindelige betjente eller kvindelige sagsbehandlere i Danmark, for slet ikke at nævne den generelt friere seksualmoral og hyppige udstilling af letpåkledte eller afklædte kvinder i TV, film, reklamer, aviser og ugeblade, samt det i øvrigt store udbud af regulær pornografi. Selvfølgelig kan det næppe heller undgås, at mødet hermed må resultere i signalforvirring og misforståelser, når nytilkomne skal lære at tolke og vænne sig til et kønsligt samspil, hvor det afviger radikalt fra det, de hidtil har kendt.

Men verden er dog heller ikke større, end at langt de fleste indvandrere trods alt næppe oplever det store kulturchok og hurtigt og uproblematisk vænner sig til det danske samfund også på disse punkter.

I det hele taget er det indvandreres kulturtræk, der trues af det danske samfund, snarere end omvendt, eftersom få grupper blandt de etniske minoriteter ikke permanent påvirkes af tendenser og strømninger i det omgivende samfund, mens hverken kulturlivet eller det politiske liv blandt majoritetsbefolkningen endnu har oplevet et eneste regulært aftryk af f.eks. islamisk eller hinduistisk karakter. Hans Kornø Rasmussen konstaterer f.eks.: »Det er bemærkelsesværdigt, hvordan det danske samfund har været uberørt af de sidste 30 års indvandring. Tænk på kulturlivet. Er dansk film, teater, musik, TV eller litteratur overrendt af muslimske aktiviteter? Nej, indvandrernes kulturliv eksisterer stort set ikke i danskernes mediebillende og kulturliv. Måske er dele af kulturlivet truet af fremmede. I så fald kommer truslen fra USA. Er danskernes traditionelle livsstil truet? Ja, måske. Men ikke på grund af den indvandring, der finder sted. Er kristendommen truet? Muligvis. Men truslen kommer i så fald indefra.« (*Dem og os*, s. 138).

Det korte af det lange er, at hovedparten af det, der i indvandrerdebatten fremstilles som kulturelt eller religiøst betingede problemer, for det første som hovedregel er problemer, som reelt ingen eller kun forholdsvis ubetydelige rødder har i den kulturelle eller religiøse baggrund; for det andet er de oftest blæst op i urealistiske dimensioner med særlige politiske motiver for øje; og for det tredje – som i tilfældet med kriminaliteten – er de ikke mindst et

resultat af den marginalisering og mistænkeliggørelse, som etniske minoriteter udsættes for socialt, politisk og retorisk.

De reelle, kulturelt eller religiøst betingede problemer hører som f.eks. omskæringen af piger til de absolutte sjældenheder, som næppe nogen med skyggen af indflydelse nogen sinde kunne finde på at søge lovliggjort, hvorfor de selvfølgelig heller ikke karakteriserer hverken indvandringen eller den multikulturelle samfundsudvikling som sådan. Det samme gælder indlysende nok tvangsægteskaber.

Den multikulturelle samfundsudvikling i Danmark i dag bliver desværre fastholdt i en ond cirkel, hvor de største problemer ikke kommer fra indvandringen og mødet mellem forskellige kulturtræk, men derimod fra den konfrontationsstrategi de nationalkonservative har anlagt, såvel som fra den modstand mod det multikulturelle samfund, de ikke alene, men bl.a. med Socialdemokratiets hjælp har formået at rejse på baggrund heraf.

Også derfor er det så afgørende, at politikere og andre mennesker tør bryde ud af denne cirkel og som en begyndelse i det mindste *erkende* den multikulturelle virkelighed i stedet for at *benægte* den – *anspore* den multikulturelle udvikling i stedet for at *obstruere* den. Og det betyder fremfor alt at åbne samfundslivets døre for de nye befolkningsgrupper, så de kan blive samfundsborgere på lige fod med alle andre danskere, så marginaliseringen af etniske minoriteter hurtigst muligt kan ophøre, og så de generelt kan få den indflydelse i samfundet, som er de øvrige befolkningsgrupper til del.

Jo mere Danmark udelukker indvandrere fra samfundslivet, desto flere indvandrere udelukker det danske samfund fra deres eget liv. Og sandsynligheden for at den enkelte indvandrer ender i et regulært modsætningsforhold til det omgivende samfund, som derved direkte eller indirekte medvirker til at presse ham i yderligtgående og eventuelt fundamentalistisk retning, mindskes naturligvis ikke under denne proces.

Den sikreste måde at undgå fundamentalisme blandt etniske minoriteter på er og bliver at vise dem i ord og gerning, at de er ligeværdige medborgere, og at Danmark er så rummeligt, at ingen presses uden for og derved kommer i et modsætningsforhold til selve samfundet.

Blandt de etniske minoriteter selv er håbet om at blive betragtet som en ligeværdig del af det danske samfund imidlertid ved at svinde ind til ingenting.

Formanden for Etnisk Ungdom, Imran Hussain spørger, om det er rimeligt at »behandle indvandrere anderledes end andre borgere i landet«, men konstaterer med en vis resignation: »Det er ved at gå op for os, at vi ikke kan gøre noget godt nok. Uanset om vi taler flydende dansk, får en uddannelse og lærer kongerækken udenad, bliver vi ikke accepteret. Vi føler os psykisk voldtaget 24 timer i døgnet. Hvad er det, politikerne og de højtråbende borgmestre vil have? At vi går rundt med en pølse i den ene hånd og en bajer i den anden?« (Politiken, 4.1.00).

Formanden for de Etniske Minoriteters Landsorganisation, Muharrem Aydas er også bekymret for de tilbagevendende

stramninger, der rammer de etniske minoriteter: »Det er tilsyneladende en skrue uden ende. Vi har i forvejen verdens strammeste udlændingelov, og nu skal den strammes yderligere. Jeg ved ikke, hvornår det stopper. Den slags forslag skaber stor utryghed blandt de etniske minoriteter om deres hverdag og fremtid. De spørger sig selv om, hvad næste skridt bliver. Mange er i tvivl om, hvor mange kræfter de skal bruge på at tilpasse sig i det danske samfund, når de ikke er sikre på, hvilken fremtid de har.« (Information, 31.12.99).

Det er desværre meget lidt, politikerne gør for at fjerne denne utryghed.

Ingen synes parat til at tage initiativet fra det nye højre, over for hvis nationalistiske patentløsning – »os« og vor oplyste dansk-kristne arv imod »dem« og deres uoplyste, tilbagestående kulturtræk – sjældent sættes meget mere end »de er ikke så mange«, »vor egen kultur er ikke så svag, at indvandringen gør noget« osv.

Men indvandringen skal ikke bagatelliseres – den skal tilskyndes. At den foregår i en tid, hvor befolkningssammensætningen i Danmark (og mange andre steder i den vestlige verden) står foran dramatiske forandringer, derved at der i de kommende årtier bliver hundredtusindvis flere ældre og hundredtusindvis færre i den arbejdsdygtige alder, er et sammentræf, som tilmed kan gå hen og blive landets store held – hvis og såfremt indvandringen forvaltes med ansvarlighed og imødekommenhed i stedet for marginalisering og diskrimination, vel at mærke. Så meget desto mere forvrænget er det, når nationalkonservative taler om at frelse Danmark fra indvandringen – det er i det mindste ud fra samfundsøkonomiske

overvejelser i høj grad indvandringen, der skal bidrage til at rette op på en dansk fremtid med en ualmindelig skæv befolkningssammensætning.

Men af frygt for at miste stemmer til Dansk Folkeparti tør de etablerede partier som Socialdemokratiet, Venstre og det Konservative Folkeparti ikke indrømme, at kun indvandring kan, om ikke løse så afhjælpe dette problem, og derfor istemmer de i stedet det omsiggribende kør, der blankt afviser det multikulturelle Danmark. Og dermed bevarer de nationalkonservative reelt alt politisk initiativ på området.

Således må udlændinge i Danmark fortsat leve med Vestens største arbejdsløshed, omsiggribende eksempler på lovfæstet diskrimination, et politisk klima kendetegnet af alt fra nedgørende mistænksomhed til fjendtlig retorik samt en udtalt benægtelse eller bekæmpelse af den multikulturelle virkelighed, som de uundgåeligt oplever sig selv som en del af. Alt sammen til trods for at også erhvervslivets organisationer er begyndt at fastslå, at indvandringen er nødvendig i et samfundsøkonomisk perspektiv.

Indvandringen repræsenterer imidlertid mere end en tilførsel af hænder til fremtidens trængte arbejdsmarked og offentlige sektor; de etniske minoriteter er ikke en blot og bar »arbejdsressource«, som nok så velmenende økonomer måske risikerer at reducere dem til – indvandringen repræsenterer også muligheden for et afgørende, kulturelt opbrud i et samfund, der måske for længe har ligget brak.

Til en tale på grundlovsdagen i 1884 på Sommerlyst ved Frederiksberg understregede Georg Brandes: »Naturligvis saa jeg

helst en Sværm af originale Aander iblandt os, der omformede og berigede Menneskelivet saaledes, at fremmede Folkeslag godkendte og tilegnede sig danske Tanker, danske Institutioner eller dansk Kunst. Men en særligt dansk, indestængt Kultur er en gammel Jomfru, der ingen Børn kan faa, ufrugtbar, thi ubefrugtet. Lad os da aldrig stænge Frøcornene ude!« (*Udvalgte skrifter*, bd. 9, s. 7). Det er mere end et århundrede siden, men ordene er ikke mindre aktuelle i dagens samfundsperspektiv, om end grundlaget for aktualiteten selvsagt er et ganske andet end i 1884.

Der er ingen grund til at benægte eller underspille det faktum, at vi lever i en kulturel brydningstid, og dermed passivt overlade de nationalkonservative initiativet som selviscenesat bolværk herimod. Der er derimod god grund til at se indvandringen som en mulig katalysator for et kulturoppør, hvor nødvendigheden af at skabe et humanistisk samfund, der *faktuelt* tilgodeser og opmuntrer menneskelig mangfoldighed i det hele taget, er det eneste reelle alternativ til den yderste højrefløjs genrejsning af selvdød fædrelandsromantik og den etniske udrensning, der, om så »blot« i form af masseudvisninger, kan blive så overhængende en fare, hvis bevægelserne i og omkring Dansk Folkeparti får magt, som de har agt.

Baggrunden for disse bevægelers ud- og uudtalte krav om flygtningestop og masseudvisninger er, som det er fremgået, bl.a. påstanden om den »homogene« danske kultur. En påstand, der imidlertid såre let leder til et krav om »homogene« holdninger, der atter leder til en generelt omsiggribende ensretning i »fædrelandets« hellige og forpligtende navn.

Mennesker er og bliver imidlertid forskellige: Ikke to mennesker oplever nøjagtig det samme, føler nøjagtig det samme eller har nøjagtig de samme synspunkter.

Jo mere vi insisterer på den nationale ensretnings forpligtende etik eller værdier, desto mere må det enkelte *menneske* – ikke »blot« den enkelte indvandrer – klippe egen tå og hugge egen hæl for at blive tilpasset. Hverken med eller uden de seneste årtiers indvandring er danskerne den homogene, protestantiske »stamme«, som især Camre og Krarup så gerne vil gøre os til, men derimod mennesker med et generelt stadig mere frit og symbolsk forhold til kirken og et temmelig formelt forhold til »stammefællesskabet«.

Luthersk intolerance og grundtvigsk nationalisme ville i Danmark være forblevet en saga blot, var det ikke fordi de nationalkonservative så vedholdende har formået at iscenesætte en fiktiv trussel fra »de fremmede« mod en frit i luften svævende dansk »homogenitet«, og dernæst – i kraft af en for efterkrigstiden uhørt propagandistisk retorik – skabe og kanalisere stadig større dele af modstanden mod indvandringen ad netop disse baner. Man må lade dem, at de har været dygtige.

Resultatet er blevet, at vi med de nationalkonservative, Socialdemokratiet og Venstre nu alle skal hænges op på »danske værdier« i et samfundssystem, hvor registrering, tvang og kontrol er blevet intensiveret uden lige de seneste år – især for indvandrere, men også for indfødte.

Det er det socialdemokratiske paradys på jord, hvor gennemsnitsdanskeren er reduceret til en forbruger, hvis

glorværdige mål er at blive en *bevidst* forbruger, og hvor »friheden« i stigende grad fremstilles som noget, der nærmest er proportionalt med vareudbuddet. Et samfund, hvor gennemsnitsdanskeren har det godt, så godt, at han bliver pakket ind i vat, så han intet mærker og fremfor alt tilsyneladende intet ser og hører, når alle de skæve eksistenser, de ustødte, forkerte og uarbejdsdygtige mister rettighed på rettighed, og når alle de »fremmede« stemples, marginaliseres og diskrimineres.

Gennemsnitsdanskeren forkæles i søvn – han savner hverken frihed eller pengestærke interesseorganisationer. Det er imidlertid først og fremmest i samfundspærioden, at frihedsrettigheder og medmenneskelig respekt skal stå deres prøve – det er jo først og fremmest her, der virkelig er brug for dem. Og der bliver flere og flere mennesker i denne periferi, der får mere og mere brug for den frihed og respekt, som så mange i det lune gennemsnit tager for givet og måske bilder sig ind er udstrakt på lige fod til alle i »foregangslandet Danmark«, som statsminister Poul Nyrup Rasmussen gladelig karakteriserer nationen som internationalt.

Men det er en illusion. En illusion, som ikke mindst etniske minoriteter betaler en stadig større pris for.

Det er og bliver den overvældende majoritet af indfødte, der bærer hovedansvaret for, om indvandrere føler sig hjemme i det, der nu også er *deres* hjem, eller ej. Men presset fra det nye højre er voldsomt, både retorisk og politisk – om det fortsætter og tilmed intensiveres ret meget længere, vil konflikter og kriser næsten uundgåeligt tiltage.

Var det monstro ikke på tide at vende om? Reelt at *insistere* på menneskets forskellighed, at *respektere* menneskets forskellighed, at opbygge et kulturelt fællesskab *baseret* på menneskelig forskellighed. At fremhæve en menneskelig forskellighed, som det enogtyvende århundredes virkelighed (bl.a. takket være indvandringen) bliver stadig mere rig på, i stedet for at dvæle ved den kulturelle ensretning, der så krampagtigt vil forpligte os på en selektiv fortid.

Vi bør se indvandringen, ikke som en katastrofe, men som en gave, der uafviseligtsynliggør menneskelig mangfoldighed og dermed gavner den naturgivne menneskelige forskel blandt indvandrere *såvel som* blandt indfødte, hvorved den kan udgøre en afgørende modvægt til alle bestræbelser, der trækker samfundet i retning af konformitet og ensretning.

Og hvorfor skulle dét ikke være i Danmarks, i samfundets interesse – og ikke alene »samfundsøkonomisk« betragtet – men først og fremmest i det enkelte menneskes interesse? Skulle Danmark ikke kunne gå ind i det næste kapitel af historien med multikulturel tolerance, mangfoldighed og gensidig respekt i stedet for monokulturel intolerance, ensretning og strid som en slags fællesnævner?

Måske vi på den baggrund, med et århundredes forsinkelse kan sige med Brandes, da han i 1902 stod ved begyndelsen til det forrige århundrede: »Det ny Aarhundrede er kommet. I det vil vi bygge det ny Danmark.« (*Udvalgte skrifter*, bd. 9, s. 22).

Betyder det, at vi kaster vrage på historien, blot fordi vi erkender, at vi med indvandringen og de generelle kulturelle opbrud i øvrigt er på vej ind i en ny, historisk epoke? Selvfølgelig ikke.

Hvad enten kommende danskere er født i landet eller ej, hvad enten de kan føre deres aner to, fem eller tyve generationer tilbage, og hvad enten deres tro er den ene eller anden, vil jættestuer og kirker fortsat være en del af Danmark – der kommer naturligvis bare også moskeer og templer til. Saxo vil aldrig forsvinde som den store danske historiegiver, han var, og Holberg, Thorvaldsen og Carl Nielsen vil sikkert også glæde utallige generationer af danskere fremover, uanset etnisk herkomst, ligesom nye kunstnere sætter deres nye præg på Danmark – uanset etnisk herkomst. Måske den næste pæredanske »Karen Blixen« vil have tyrkisk blod i årene, hvem ved.

Men derfor ophører vi dog næppe med at sætte pris på tidligere tiders danske fortællinger – mon ikke f.eks. *Elverhøj*, *Den grimme ælling* eller *Aladdin* også vil tale til det 21. århundredes danskere?

Der er rige kilder til inspiration for den enkelte i Danmarks kulturhistorie, det er bare ikke sikkert, at vi alle bliver lige inspireret af nøjagtig det samme. Og vi behøver frem for alt ikke pinedød trækkes med de samme nationalkonservative »værdier« alle sammen – et samfund kan godt være rummeligt uden af den grund at være nihilistisk.

Flere kulturtræk vil blande sig på paletten, og danmarksbilledet vil ikke forblive det samme. Samfund og kulturer forandrer sig nu engang. Tør man i dagens Danmark vove et: Gudskelov ...?!

Indvandringen er ikke en trussel mod dansk kultur – dansk kulturhistorie vil berige indvandrere, og indvandrere vil berige dansk kulturhistorie.

Og måske er det trods alt en lovende omstændighed, at Johannes Ewalds krigeriske konge- og nationalsang, »Kong Christian stod ved højen mast«, med al sin »røg og damp«, strid og kamp samt alle sine danske krigshelte er forholdsvis ukendt blandt mange danskere i dag, mens Oehlenschlägers romantiske nationalsang, »Der er et yndigt land«, med »gamle Danmark« som »Frejas sal« og alle sine bølger og bøgetræer er kendt af enhver ...

*Det land endnu er skønt,
thi blå sig søen bælder,
og løvet står så grønt;
og ædle kvinder, skønne mø'r
og mænd og raske svende
bebo de danskes øer.*

*Hil drot og fædreland!
Hil hver en danneborger,
som virker, hvad han kan!
Vort gamle Danmark skal bestå,
så længe bøgen spejler
sin top i bølgen blå.*

De nationalkonservative har visse lig ikke patent på kærlighed til Danmark og dansk historie, men de har patent på at ville gøre deres egen, selektive version heraf forpligtende for alle.

Der er imidlertid andet og mere at hente i Danmark og dansk kulturhistorie for os andre.

I nationalsangen hedder det: Enhver, »som virker, hvad han kan«, ikke »hvad han skal« – alle mennesker er forskellige. Gamle Danmark består ikke i kraft af etniske tilhørsforhold, men i kraft af *enhver* »danneborger«.

Og mon ikke »ædle kvinder, skønne mø'r og mænd og raske svende« også i det enogtyvende århundrede vil værdsætte »Frejas sal«, hvad enten »danneborgerne« er kristne eller ej, og hvad enten deres lød er bleg eller mørk?

Litteratur

Alætheia, årgang 1998-2000 (gratisblad fra Dansk Forums Studentergruppe).

Atterdag, årgang 1999-2000 (Dansk Forums medlemsblad kan kun købes af medlemmer, hvorfor alene artikler tilgængelige på internettet er blevet benyttet i nærværende bog).

Svend Auken: *Det nye århundrede, Socialdemokratiets principprogram til debat*, Socialdemokratiet 1990.

Niels Alkil (red.): *Besættelsestidens Fakta*, bd. 1, Sagførerraadet 1945.

Georg Brandes: *Udvalgte skrifter 1-9*, bd. 9, Tiderne Skifter 1984.

Peter Neerup Buhl: *Kampen mod grænserne. Fremmedkursens talsmænd ca. 1965-1990*, den Danske Forening 1998.

Peter Neerup Buhl: *Det nationale gennembrud. Europæiske modstandere af multikulturalismen*, Den Danske Forening 1999.

Geoffrey Cain: *Ondskabens ikon*, det Kritiske Forlag 2000.

Mogens Camre: *Danmark ved en korsvej – velfærd, frihed og moral i 1990'erne*, Spektrum 1996.

Erik Meier Carlsen: *Plads for dem alle?*, Hovedland 1992.

Danskeren (medlemsblad for den Danske Forening), årgang 1987-2000.

Dansk Folkeblad (medlemsblad for Dansk Folkeparti), årgang 1995-2000.

Lasse Ellegaard: *I rosens favn*; Centrum 1996.

N.F.S. Grundtvig: *Digte i Udvalg*, 1916.

Øystein Gåsholt og Lise Togeby: *I syv sind, danskernes holdninger til flygtninge og indvandrere*, Politica 1995.

Birgit Hageneier: *Søren Krarup – mod strømmen? Et portræt*; Kbh. 1988.

Ole Hasselbalch: *Viljen til modstand*, Tidehvervs Forlag 1990.

Ole Hasselbalch: *Pressenævnet*, den Danske Forening 1994.

Haandbog i N.F.S. Grundtvigs skrifter I-III, bd. II, udvalg ved Ernst J. Borup og Frederik Shrøder, H. Hagerups Forlag, Kbh. 1930

Naser Khader: *Khader.dk – sammenførte erindringer*, Aschehoug 2000.

Pia Kjærsgaard: *Men udsigten er god ... Midtvejserindringer*, Peter Asschenfeldts nye Forlag, 1998.

Søren Krarup: *Dansk kultur*, Spektrum 1993.

Søren Krarup: *Den danske nødvendighed*, Spektrum 1994.

Søren Krarup: *Den kristne tro*, katekismus for voksne, Spektrum 1995.

Søren Krarup: *Det moderne sammenbrud 1789-1984*, Gyldendal 1984.

Søren Krarup: *En måned i efteråret*. Rapport fra en borgerkrig, Tidehvervs Forlag 1987.

Søren Krarup: *Harald Nielsen og hans tid*, Gyldendal 1960.

Søren Krarup: *Synd tappert!, bidrag til en folkelig frimodighed*, Tidehvervs Forlag 1990.

Leksikon for det 21. århundrede (<http://www.leksikon.org>), Forlaget Solidaritet 2000.

Kaj Munk: *Sværg det, Dreng*, Nyt Nordisk Forlag 1941.

N.F.S. Grundtvig: Værker i Udvalg I-X, bd. V, ved Georg Christensen og Hal Koch, Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag 1942.

Nik. Fred. Sev. Grundtvigs udvalgte Skrifter I-X, bd. IX, ved Holger Begtrup, Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag, 1904-1909.

Erling Olsen: *Den røde tråd*, 1871-1996, Socialdemokratiet 1996.

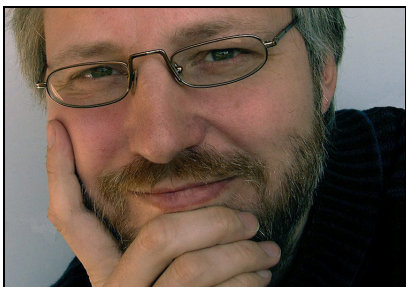
Ralf Pittelkow og Karen Jespersen: *Det røde flertal*, Gyldendal 1987

Hans Kornø Rasmussen: *Dem og os, det multietniske Danmark*, Tiderne Skifter 2000.

Runestenen, årgang 1996-1998 (medlemsblad for Dansk Forum;
kun artikler tilgængelige på internettet).

Tidehverv, årgang 1986-2000.

Om forfatteren

Rune Engelbreth Larsen (f. 1967) er idéhistoriker og forfatter til en lang række bøger og essays om humanismens kulturelle rødder og reaktualisering. Desuden kommentator, foredragsholder, digter og naturfotograf.

Den gennemgående røde tråd på tværs af forfatterskabet og det øvrige virke er et humanistisk menneskesyn, der er mere individualistisk og mindre kollektivistisk orienteret end socialismen, men mere inkluderende og mindre kapitalorienteret end liberalismen - dertil kommer en stor forkærlighed for kulturarven i bredeste forstand og den danske naturs oplevelsesværdier.

Rune Engelbreth Larsen er født i Glostrup og opvokset i Bramming ved Esbjerg, blev student (mat./fys.) ved Ribe Katedralskole i 1986 og cand.mag. i idéhistorie og religionsvidenskab ved Aarhus Universitet i 1998. Gift i 1994 og far til tre børn.

Læs mere om og af forfatteren online:

- > [Rune Engelbreth Larsens forfatterskab](#)
- > [Humanisme.dk – politik, kultur, filosofi](#)
- > [Danarige.dk – natur og fotografi](#)

> [Polifilo.dk – poesi](#)